

S-098-09

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2008

Account results in agriculture and forestry 2008

98. rekneskapsår

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Tittel	Driftsgranskingar i jord- og skogbruk. Rekneskapsresultat 2008
Utgivar	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgivarstad	Oslo
Utgivingsår	2009
Tal sider	229
ISBN	978-82-7077-758-7
ISSN	0333-2500
Emneord	rekneskapsresultat, rekneskapsstatistikk, landbruksøkonomi, skogbruksøkonomi, driftsrekneskap, landbruksstatistikk

---

Litt om NILF

- Forsking og utgreiing om landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innan landbruket; dette omfattar bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og dei årlege driftsgranskingane i jord- og skogbruk.
- Utviklar hjelpemiddel for driftsplanleggjing og rekneskapsføring.
- Vert finansiert av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentleg og privat sektor.
- Hovudkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk tek for seg økonomiske forhold på gardsbruk der ein viktig del av den samla inntekta til familien kjem frå jordbruket. Driftsgranskingane skal gi kunnskap til offentlege styresmakter, gardbrukarar og samfunnet elles.

For 2008 omfattar driftsgranskingane i jordbruket 861 enkeltbruk. 148 av dei er også med i driftsgranskingane i skogbruket. Dessutan har 34 samdrifter innan kumjolkproduksjon levert data til undersøkinga. Talmaterialet deira blir behandla separat, og resultata frå samdriftene vert presenterte i eit eige avsnitt i rapporten.

Undersøkinga er gjort med grunnlag i skatterekneskapar og tilleggsopplysningar om areal, avlingar og arbeidsinnsats. Skatterekneskapen blir først omarbeidd til ein driftsrekneskap. Det er data frå driftsrekneskapen som går inn i driftsgranskingane.

Samarbeid med gardbrukarane som deltek i undersøkinga, og medverknad frå rekneskapsførarane deira, er avgjerande for at NILF kan gjennomføre driftsgranskingane. Statens landbruksforvaltning, TINE BA og Nortura BA bidreg også med viktig underlagsmateriale.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk blir gjennomførte i samarbeid mellom hovudkontoret og dei tre distriktskontora til NILF.

The survey of account statistics for agriculture and forestry presents results for holdings where a substantial share of the family's total income comes from the holding. The survey is aimed to provide public authorities, farmers and society generally with information on financial conditions of agriculture.

As concerns 2008, 861 family holdings are involved in the survey for agriculture. Additional forestry data have been delivered from 148 of the same farms. 34 dairy joint operations have also taken part in the survey. However, their data are handled separately, and their results are presented distinctly in this report.

The survey is based on tax accounts and additional information about the use of farmlands, yields and labour input. Tax accounts are first transformed into management accounts. Subsequently, the management accounts are further handled in the survey process.

The participating farmers and their accountants are cardinal to NILF's ability to produce the survey. Furthermore, Norwegian Agricultural Authority (SLF), TINE BA and Nortura BA deliver important information.

The survey of account statistics for agriculture and forestry is produced in cooperation between the main office and the three regional divisions of NILF.

Oslo, desember 2009
Ivar Pettersen

Innhold

SAMANDRAG	1
1 FORMÅL, UTVAL OG METODE	7
1.1 Formål	7
1.2 Prinsipp og metode for utval	7
1.3 Presentasjon av resultat	8
1.4 Inndelingskriterium	8
1.4.1 Inndelingskriterium i jordbruksdelen	8
1.4.2 Inndelingskriterium i skogbruksdelen	11
1.5 Representativitet	12
1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgjeret	13
1.7 Resultatmål og resultatrekning	14
1.7.1 Resultatrekning for jordbruket	14
1.7.2 Resultatmål for den samla inntekta til brukarfamilien	15
1.7.3 Resultatmål for skogbruket	15
1.7.4 Variasjon i resultata innan enkelte driftsformer i jordbruket	16
1.7.5 Samdrifter	16
1.7.6 Økologisk landbruk	16
1.8 Definisjonar og forklaringar av omgrep	17
2 JORDBRUK. RESULTAT FRÅ 2008 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM 10 ÅR	23
2.1 Innleiing	23
2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat	23
2.2.1 Arbeidsforbruk	23
2.2.2 Areal	24
2.2.3 Egedelar og investeringar	24
2.2.4 Avlingar	26
2.2.5 Husdyrproduksjon	27
2.2.6 Oppnådde produktprisar	28
2.2.7 Kostnader	30
2.2.8 Inntekter	30
2.2.9 Oppnådde resultat	31
2.3 Gjennomsnittresultat og variasjonsanalysar for utvalte driftsformer	36
2.3.1 Produksjon av kumjolk og storfeslakt	36
2.3.2 Produksjon av kumjolk og svinekjøt	54
2.3.3 Produksjon av kumjolk, storfeslakt og korn	56
2.3.4 Kumjolkproduksjon og sauehald	57
2.3.5 Kornproduksjon	59
2.3.6 Sauehald	65
2.3.7 Geitehald	70
2.3.8 Produksjon av korn og svinekjøt	71
2.3.9 Produksjon av storfekjøt	73
2.3.10 Andre driftsformer	74
2.3.11 Rangering av driftsformene etter lønsemd	76

3	SKOGBRUK. RESULTAT FRÅ 2008 OG UTVIKLINGSTREKK GJENNOM 10 ÅR	79
3.1	Grunnlagsmaterialet for granskinga	79
3.2	Framdrift	79
3.2.1	Avverking og transport	79
3.2.2	Arbeidskraft	80
3.3	Økonomisk oversikt	80
3.3.1	Om dei valte presentasjonsmåtane	80
3.3.2	Produksjonsinntekter	80
3.3.3	Kostnader	81
3.3.4	Resultat	82
3.3.5	Investering og finansiering	82
3.3.6	Balanse	83
3.4	Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2008	83
3.5	10-årsoversikter	84
4	SAMLA ØKONOMISK RESULTAT FOR BRUKAR-FAMILIEN	89
4.1	Innleiing	89
4.2	Tilleggsnæringar	89
4.2.1	Definisjonar og avgrensing	89
4.2.2	Klassifisering av bruk med tilleggsnæring	90
4.2.3	Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring	90
4.2.4	Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar	92
4.2.5	Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?	94
4.2.6	Lønsemd i tilleggsnæringar	94
4.3	Balanse	96
4.3.1	Eigedelar	96
4.3.2	Nettoinvestering utanom jordbruket	96
4.3.3	Gjeld og eigenkapital	96
4.4	Nettoinntekt per familie	97
4.5	Tilgang på og bruk av middel	99
4.5.1	Arbeidskapital	99
4.5.2	Sparing	99
4.6	Skatt	101
4.7	Samanlikning med andre yrkesgrupper	105
	SUMMARY	107
1	PURPOSE, SAMPLE AND METHODS	113
1.1	Purpose	113
1.2	Principles and methods of sampling	113
1.3	Presentation	114
1.4	Criteria for classification	114
1.4.1	Agriculture	114
1.4.2	Forestry	114
1.5	Representativeness	115
1.6	Accounting principles	115
1.7	Result measures and calculations	116
1.7.1	Calculation of results in agriculture	116
1.7.2	Total income of the family	117
1.7.3	Calculation of results in forestry	118

1.7.4	Variation of results within certain categories of farming	118
1.7.5	Dairy joint operations	119
1.7.6	Organic farming	119
1.8	Definitions and explanations of terms	119

HOVUDTABELLAR. MAIN TABLES

1	Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar <i>Size of holdings, decares. Farmer's age</i>	128
2	Bruk av jordbruksarealet, dekar <i>Use of agricultural area, decares</i>	130
3	Avling, kg per dekar <i>Crop yields, kg per decare</i>	132
4	Avling, FEm per dekar <i>Crop yields, FUm per decare</i>	133
5	Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk <i>Numbers of livestock per holding</i>	134
6	Husdyrproduksjon <i>Livestock production</i>	136
7	Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar <i>Labour input, hours per holding</i>	138
8	Oppnådde prisar på garden, kroner per kg/l/stk. <i>Prices at farm gate, NOK per kg/l/animal</i>	140
9	Eigedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	142
10	Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i jordbruket. 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in agriculture, NOK 1000 per holding</i>	146
11	Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvestering i skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk <i>Investments, depreciation, sales, grants and net investment in forestry, other occupations and private , NOK 1000 per holding</i>	148
12a	Eigedelar 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Assets on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	150
b	Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk <i>Debts and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding</i>	152
13a	Variable kostnader, 1000 kroner per bruk <i>Variable costs, NOK 1000 per holding</i>	154
b	Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk <i>Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding</i>	156
14a	Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk <i>Output from crop products, NOK 1000 per holding</i>	158
b	Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot, 1000 kroner per bruk <i>Output from livestock products, price support not included. NOK 1000 per holding</i>	160
c	Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk <i>Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding</i>	162
15	Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk <i>Net costs of mechanisation, NOK 1000 per holding</i>	164
16	Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk <i>Operating results, agriculture, NOK 1000 per holding</i>	166

17	Drift og driftsresultat ved ulike driftsformer <i>Summary of accounts for different types of farming</i>	
a	Produksjon av kumjolk og storfeslakt <i>Combined dairy and beef farming</i>	168
b	Produksjon av kumjolk og svinekjøt <i>Combined dairy and pig farming</i>	184
c	Kumj�lkproduksjon og sauehald <i>Combined dairy and sheep farming</i>	188
d	Kornproduksjon <i>Cereal production</i>	194
e	Produksjon av korn og svinekjøt <i>Combined cereal production and pig farming</i>	200
f	Produksjon av kumjølk, storfeslakt og korn <i>Combined dairy, beef farming and cereal production</i>	204
g	Sauehald <i>Sheep farming</i>	206
h	Geitehald <i>Production of goat's milk</i>	212
i	Produksjon av storfeslakt <i>Beef farming</i>	214
18	Rekneskapssamandrag, 1000 kroner per familie <i>Summary of accounts, NOK 1000 per family</i>	218

SKOGBRUKSGRANSKINGANE. FARM FORESTRY STATISTICS:

19	Opplysningar om skogane og eigarane <i>Some characteristics of the forests and their owners</i>	220
20	Avverking og transport <i>Volume cut and logging</i>	221
21	Arbeidskraft <i>Labour input</i>	222
22	Produksjonsinntekt, kostnader og driftsoverskot <i>Output, costs and net income from forestry</i>	223
23	Driftsresultat <i>Operating result</i>	224
24	Driftsoverskot i jord- og skogbruk <i>Net farm income and net income from forestry</i>	225
25	Investeringar og finansiering <i>Investments and financing</i>	226
26	HOVUDTABELL FOR ALLE BRUK, 1954–2008 <i>General survey for all holdings, 1954–2008</i>	228

Samandrag

Kort om undersøkinga

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise årlege resultat og meir langsiktige utviklingslinjer for økonomien på gardsbruk der inntekta frå jordbruket har eit vesentleg omfang.

Driftsgranskingane byggjer på skatterekneskapar som er omarbeidde til driftsrekneskapar. Rekneskapane kjem frå gardsbruk som er spreidde rundt i heile landet. For rekneskapsåret 2008 deltok 861 bruk i driftsgranskingane i jordbruket. Av desse var 148 også med i dei spesielle driftsgranskingane i skogbruket. Dessutan leverte 34 samdrifter innan kumjølksproduksjon data til undersøkinga.

Driftsgranskingane omfattar i hovudsak familiebruk med ein arbeidsinnsats i jordbruket på mellom 1 800 og 6 000 normerte timar. Eit årsverk i jordbruket er definert til å vere 1 845 arbeidstimar.

Økologisk jordbruk, samdrifter innan kumjølksproduksjon og tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk er spesialfelt innafor driftsgranskingane. Desse emna blir behandla i eigne avsnitt i rapporten.

Resultat i jordbruket

Arbeidsinnsats, areal og talet på husdyr

Omfanget av arbeidsinnsatsen i jordbruket i 2008, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, var 2 891 timar. Samanlikna med 2007 var det ein auke på 25 timar per bruk. Brukarfamiliane stod sjølv for 76 prosent av den registrerte arbeidsinnsatsen.

Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2008 var 296 dekar per bruk. Sett i forhold til året før hadde jordbruksarealet til deltakarane i gjennomsnitt blitt 12 dekar større. Omfanget av leigd jord aukar frå år til år og kom opp i 112 dekar per bruk i 2008.

Gris og storfe er dei dyreslaga som prosentvis auka mest i tal på deltakarbruka frå 2007 til 2008. Geiter blei det færre av.

Eigedelar og investeringar

Verdien av eigedelane i jordbruket på deltakarbruka gjekk opp med 11 prosent i 2008, til kr 1 987 500 per bruk. Gjennomsnittleg bruttoinvestering var kr 241 500, og gjennomsnittleg nettoinvestering var kr 104 200.

Avlingar, husdyrproduksjon og prisar

I 2008 hadde gjennomsnittsavlinga på deltakarbruka ein fôrverdi som svarte til 377 FEM per dekar. Avlingsnivået var dermed 4 prosent høgare enn gjennomsnittet for perioden 2005–2007. Både bygg, havre og kveite gav høgare avlingar i 2008 enn i året før. Avlingsnivåa til dei tre kornslaga låg høvesvis 18 prosent, 11 prosent og

9 prosent over gjennomsnittet for dei tre førre åra. I 2008 blei det brot i ein trend kor nivået for grovfôravlning på bruka i driftsgranskingane gjekk stadig nedover. Avlinga av grovfôr i 2008 låg på same nivå som gjennomsnittsavlinga for dei tre åra før.

Avdråtten, rekna i kg produsert mjølk per årsdyr, steig for både kyr og geiter frå 2007 til 2008. Samanlikna med gjennomsnittstal for perioden 2005–2007 låg mjølkeytinga per årsku 4 prosent høgare i 2008. Tilsvarende auke for geit var på 10 prosent. Produsert mengd saue- og lammekjøtt per vinterfôra sau låg litt lågare i 2008 enn i åra før.

Blant salsprodukta hadde saue- og lammekjøtt sterkast prisvekst frå 2007 til 2008. Prisauke i 2008 var elles eit fellestrekk for alle salsprodukt som er nemnde i rapporten.

Kostnader og inntekter

Deltakarane sin gjennomsnittlege totalkostnad i jordbruket var 14 prosent høgare i 2008 enn i 2007. Summen for 2008 var kr 844 000 per bruk.

Deltakarane oppnådde i gjennomsnitt 12 prosent auke i samla produksjonsinntekt i jordbruket. Produksjonsinntekta i 2008 var kr 1 148 300 per bruk. Planteproduksjon bidrog med 13 prosent og husdyrhald med 57 prosent av totalbeløpet. Resten (30 prosent) kom frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Sum utbetalt tilskot per deltakarbruk auka med 8 prosent frå 2007 til 2008.

Oppnådde resultat: Samla sett og for dei vanlegaste driftsformene

I 2008 blei det i gjennomsnitt oppnådd kr 212 500 i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka. Beløpet var 4 prosent høgare enn i året før.

Vederlaget til familiens arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 3 prosent frå det eine året til det andre. Resultatet i 2008 var kr 196 700. Brukarfamiliens arbeidsforteneste per årsverk gjekk ned med 2 prosent, til kr 147 800. Driftsoverskotet per bruk auka med 8 prosent og var kr 304 300 i 2008.

For dei driftsformene som er best representerte i driftsgranskingane, kan resultata bli oppsummerte slik:

Produksjon av kumjølk og storfeslakt

341 av deltakarbruka i 2008 hadde denne driftsforma. I gjennomsnitt hadde bruka i gruppa 20,3 årskyr og eit jordbruksareal på 305 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 198 000. Beløpet var 1 prosent lågare enn i 2007.

2008-rekneskappar for 34 samdrifter med kumjølkproduksjon er analyserte som eit supplement til dei ordinære driftsgranskingane. Data frå desse samdriftene er ikkje med i sjølvne driftsgranskingsmaterialet. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2008 var i gjennomsnitt kr 251 600 for dei 30 samdriftene som ikkje hadde anna drift enn produksjon av kumjølk og storfeslakt.

For 2008 er resultata frå 34 økologiske mjølkebruk analyserte særskilt. På desse bruka blei det oppnådd eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 240 700.

Produksjon av kumjølke og svinekjøt

I denne gruppa var det 28 deltakarbruk, som i gjennomsnitt hadde 21,0 årskyr og 37,2 avlsgrisar i 2008. Jordbruksarealet per driftseining var 300 dekar. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 7 prosent høgare i 2008 enn i året før og var kr 294 800.

Produksjon av kumjølke, storfeslakt og korn

18 bruk var med i gruppa i 2008. Jordbruksarealet var 608 dekar per bruk, og i gjennomsnitt hadde bruka 23,6 årskyr. Det blei nytta 363 dekar til korn. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 11 prosent frå 2007 til 2008. Beløpet for 2008 var kr 280 900.

Kumjølkeproduksjon og sauehald

Denne driftsforma gjaldt for 51 deltakarbruk, som i gjennomsnitt hadde 345 dekar jordbruksareal i 2008. Middels dyretal var 17,5 årskyr og 90 vinterfôra sauer. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 199 200. Beløpet steig med 8 prosent frå 2007.

Kornproduksjon

90 bruk hørte til i denne gruppa. Middels storleik på jordbruksarealet var 357 dekar. Frå 2007 til 2008 gjekk avlingane av både kveite, havre og bygg vesentleg opp. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 212 200 i 2008, etter å ha auka med heile 39 prosent frå året før.

Sauehald

For dei 93 deltakarbruka med sauehald var gjennomsnittleg jordbruksareal i 2008 203 dekar. Talet på vinterfôra sauer per bruk var 136. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk utgjorde kr 149 300, opp 15 prosent frå året før.

Geitehald

20 deltakarbruk hadde geitehald som driftsform. Av desse hørte 11 heime i Nord-Noreg. Gjennomsnittleg jordbruksareal i gruppa var 142 dekar, og gjennomsnittsbruket hadde 86,8 årsgeiter i 2008. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gjekk opp med 15 prosent frå 2007, til kr 210 300.

Produksjon av korn og svinekjøt

Denne gruppa hadde 38 bruk. Gjennomsnittleg jordbruksareal i 2008 var 387 dekar, og bruka hadde i middel 46,5 avlsgrisar. Arbeid og eigenkapital fekk eit vederlag per årsverk på kr 300 300. Vederlaget hadde dermed gått ned med 10 prosent frå året før.

Produksjon av storfekjøt

Gruppa hadde 48 bruk. I gjennomsnitt var jordbruksarealet 295 dekar, og bruka omsette i middel 6 335 kg storfekjøt. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var kr 100 700. Resultatet var 9 prosent høgare enn i 2007.

Resultat i skogbruket

For dei 148 bruka som var med i dei spesielle granskingane for gardsskogbruket, var skogstorleiken i gjennomsnitt 1 280 daa i 2008. På desse eigedommane blei det i gjennomsnitt avverka 112 prosent av balansekvantumet. Dette er det høgaste avverkningsnivået sidan 1988. Rekna per bruk utgjorde avverkinga i gjennomsnitt 319 m³. Av virket som blei drive fram med jordbrukstraktor og skogstraktor, blei 84 prosent drive fram med skogstraktor. Entreprenørar dreiv fram heile 87 prosent av tømmeret i 2008.

Familien la ned i gjennomsnitt 80 arbeidstimar i skogbruket i 2008. Dette er same timetal som i året før. I gardsskogbruket er tendensen at stadig meir arbeid blir sett bort til entreprenørar, og at arbeidsinnsatsen til familien går ned. Arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiane var rundt 2 000 timar i 2008.

For dei bruka som var med i granskingane i 2008, auka det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom med kr 2 700, til kr 62 000. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 20 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2008, mot 21 prosent i 2007. Dersom ein set inn tariff-løn for arbeidsinnsatsen til brukar-familien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, blir gjennom-snittleg overskot i 2008 kr 49 200. Det vil seie kr 2 000 meir enn i 2007.

Prisen på selt virke var kr 371 per m³ i 2008, mot kr 368 i 2007. Statistisk sentralbyrå har utrekna prisen på selt virke i 2008 til kr 364 per m³. Utrekna per m³ var heile produksjonsinntekta i 2008 kr 388, medan kostnadene kom opp i kr 194. Dette gav eit driftsoverskot på kr 194 per m³. Tilsvarende tal for 2007 var kr 371, kr 180 og kr 191 per m³.

Investeringane i 2008 utgjorde 43 prosent av resultat før skogkultur, mot 41 prosent året før. Den viktigaste finansieringskjelda var skogfond, som stod for 48 prosent av finansieringa i 2008.

Samla økonomisk resultat for brukarfamilien

Tilleggsnæringar

Tilleggsnæring er definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket (til dømes areal, bygningar eller maskinar). På 79 prosent av bruka som var med i driftsgranskingane for 2008, er det registrert tilleggsnæring, og på 54 prosent av bruka var omsetninga innan tilleggsnæringar større enn kr 20 000. I gjennomsnitt for alle deltakarbruk *med* tilleggsnæring i 2008 var driftsoverskotet frå tilleggsnæring kr 63 400.

Balanse

Verdien av alle egedelane til ein gjennomsnittleg brukarfamilie i driftsgranskingane auka med 9 prosent i løpet av 2008, til kr 3 795 300 ved slutten på året. Da var verdien fordelt med 74 prosent på anleggsmiddel og 26 prosent på omløpsmiddel¹, og jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 52 prosent. Ved utgangen av 2008 var 44 prosent av omløpsmidla bankinnskot og kontantar.

Samla nettoinvestering utanom jordbruket i 2008 var kr 42 500 i gjennomsnitt for deltakarane. Av den summen gjekk kr 17 900 til private eigedelar.

Total gjeld per deltakarbruk auka med 10 prosent frå slutten av 2007 til utgangen av 2008, da beløpet var kr 1 692 300. Eigenkapitalen auka gjennomsnittleg med 8 prosent i løpet av året, til kr 2 103 200. Ved slutten av 2008 var gjeldsprosenten 45, det vil seie 1 prosentpoeng høgare enn ved førre årsskifte.

Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta er den samla inntekta til familien, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår. Deltakarfamiliane hadde kr 662 500 i gjennomsnittleg nettoinntekt i 2008. I forhold til året før var det ein auke på 6 prosent.

Jordbruk bidrog med 40 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på driftsgranskingsbruka i 2008. Delen til lønsarbeid var 37 prosent medan tilleggsnæring, anna næring og skogbruk hadde delar på høvesvis 7 prosent, 4 prosent og 3 prosent.

Tilgang på og bruk av middel

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. I løpet av 2008 auka arbeidskapitalen med 7 prosent for alle deltakarbruka samla sett, til ein gjennomsnittsverdi på kr 653 200. Familiane i driftsgranskingane sparte i gjennomsnitt kr 131 600 i 2008. Sparinga tilsvarte 7 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten av året.

Skatt

Sidan år 2000 har skatt og frådrag i jordbruksinntekta (jordbruksfrådraget) vore ein del av inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. For skatteåret 2008 var maksimalt jordbruksfrådrag kr 142 000 per bruk. Skattereduksjonen utgjorde 28 prosent av frådraget. Størst mogeleg skattereduksjon var avhengig av ei næringsinntekt i landbruket på minst kr 328 600. Deltakarane i driftsgranskingane i 2008 hadde i

---

¹ Sjå kapittel 1.8 for forklaring av omgrep

gjennomsnitt eit jordbruksfrådrag på kr 108 600 og ein maksimal skattereduksjon på kr 30 400. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er utrekna til kr 45 400 per deltakarbruk og kr 29 200 per årsverk. Skattereduksjonen påverkar ingen av dei resultatmåla for jordbruket som tradisjonelt har vore publiserte i driftsgranskingane. Men frå og med rekneskapsåret 2007 er eit nytt resultatmål med: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. Der er inntektsverknaden av jordbruksfrådraget tatt omsyn til.

Samanlikning med andre yrkesgrupper

I 2008 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskingane 60 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Tilsvarende del for det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 68 prosent.

1 Formål, utval og metode

1.1 Formål

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise årlege resultat og meir langsiktige utviklingslinjer for økonomien på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang.

Driftsgranskingane har desse delmåla:

- Presentere økonomiske data for jordbruksbedrifter av ulik storleik, med ulike driftsformer og med forskjellig geografisk plassering
- Gi grunnlag for samanlikning med annan nasjonal og internasjonal statistikk
- Legge grunnlag for vidare forskning og utgreiing
- Gi grunnlag for rådgiving og undervisning
- Gi innspel til offentleg politikk og forvaltning
- Dokumentere den samfunnsøkonomiske verdiskapinga som skjer i landbruk og tilknytte næringar.

Sidan 1950 har talet på deltakarbruk i driftsgranskingane halde seg rundt 1 000, dei siste ti åra noko i underkant. For rekneskapsåret 2008 har tal deltakarar for første gong kome under 900. Ved val av bruk er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket der storparten av inntekta til brukarfamilien kjem frå sjølve bruket. For 2008 hadde driftsgranskingane 861 deltakarbruk. Dessutan leverte 34 samdrifter innan kumjølkkproduksjon data til undersøkinga. Talmaterialet deira blir behandla separat, og resultata frå samdriftene går ikkje inn i sjølve driftsgranskingsmaterialet.

Frå og med 1964 har nokre av bruka også vore med i spesielle skogbruksgranskingar. Talet på bruk i skogbruksgranskingane for 2008 var 148.

Økologisk landbruk, samdrifter innan kumjølkkproduksjon og tilleggsnæringar til tradisjonelt landbruk er spesialfelt innafor driftsgranskingane. Desse emna blir omtalte i egne avsnitt i rapporten.

1.2 Prinsipp og metode for utval

Uttaket av nye bruk er basert på lister over brukarar som vert tilfeldig trekte frå Statens landbruksforvaltning sitt register over direkte tilskot. Før vart normerte arbeidstimar nytta som grense for populasjonen. No blir utvalet gjort etter standard dekningsbidrag. Uttrekte brukarar skal ha eit standard dekningsbidrag som minst svarar til 8 ESU (europeiske storleikseiningar), eller i underkant av 79 000 kroner (2008). Det er produksjonsomfanget, og ikkje det økonomiske resultatet på det enkelte bruket, som er kriterium for utvalet. Sjå meir om standard dekningsbidrag i kapittel 1.8.

Deltaking i driftsgranskingane er frivillig. Det er inga avgrensing på kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 67 år. Rundt 10 prosent av deltakarbruka vert skifta ut årleg.

Deltakarar i skogbruksgranskingane må ha skog med eit balansekvantum på minst 50 m³.

1.3 Presentasjon av resultat

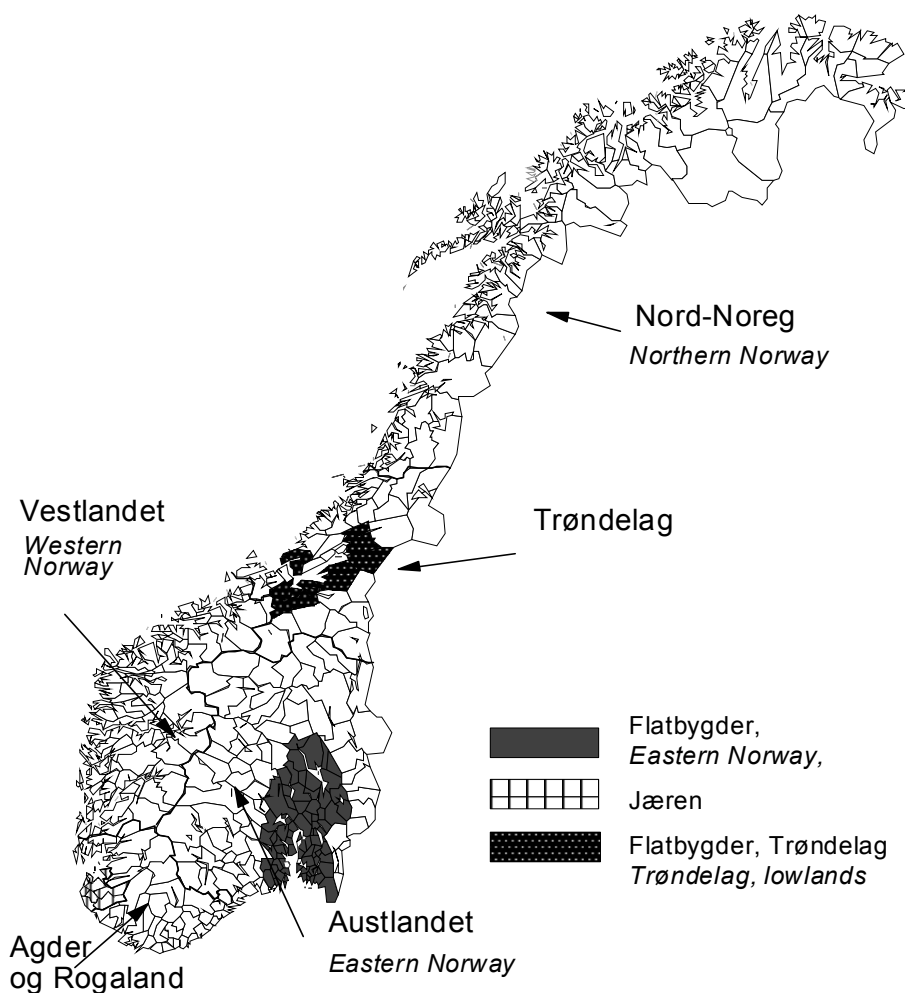
Om det er fem eller færre bruk i ei gruppe, vert ikkje gruppegjennomsnittet gitt opp. Bruka i denne gruppa tel likevel med i dei totale gjennomsnittresultata.

1.4 Inndelingskriterium

1.4.1 Inndelingskriterium i jordbruksdelen

Regionar

Inndelinga i regionar går fram av figur 1.1. Austlandet og Trøndelag er delte i underområda «flatbygder» og «andre bygder», medan Jæren er skilt ut frå Agder og Rogaland som eit eige underområde. Årsaka er at flatbygdene og Jæren har vesentleg betre grunnlag for produksjon enn resten av dei respektive regionane.

*Figur 1.1 Regioninndeling som vert nytta i driftsgranskingane i jordbruket
Regions' classification of agricultural account statistics*

Storleiksgrupper

Deltakarbruka vert delte inn i grupper etter storleiken på jordbruksarealet, slik som vist i tabell 1.1. Gruppa «under 50 dekar» er utelate i nokre tabellar, fordi talet på bruk i gruppa er lågt og fordi bruka er svært lite einsarta.

Tabell 1.1 Deltakarbruka delte på regionar og storleiksgrupper

Survey holdings classified by regions and by farm size

Region <i>Region</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord- Noreg <i>Northern Norway</i>	Alle bruk <i>All holdings</i>
Storleiks- gruppe, dekar <i>Farm size, decares</i>	Flat- bygder <i>Lowlands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>		Flat- bygder <i>Low- lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>		
0–50	4	1	2	2	9				18
50–100	7	11	1	4	21	1		5	50
100–200	32	52	8	27	59	9	18	23	228
200–300	42	38	16	20	38	21	15	38	228
300–500	59	31	10	18	31	29	27	35	240
> 500	40	17	7	10	6	5	4	8	97
Alle <i>All</i>	184	150	44	81	164	65	64	109	861

Driftsformer

Bruka vert delte på driftsformer ut frå arealbruk og husdyrhald. Produksjonsgreiner som utgjer mindre enn 10 prosent av total produksjon på bruket, går ikkje inn i driftsformkoden. Dersom meir enn 40 prosent av jordbruksarealet vert brukt til kornproduksjon på eit bruk som også har husdyrdrift, vert driftsforma kombinert korn/husdyr. Av dei 861 bruka som var med i driftsgranskingane for 2008, er 727 klassifiserte i ei av dei ni driftsformene som er med i hovudtabell 17. Resten av bruka hadde anten meir enn to hovudproduksjonar eller ei driftsform som var lite vanleg. Tabellane 1.2 og 1.3 gir oversikt over korleis deltakarbruka er fordelte.

Tabell 1.2 Deltakarbruka delte på regionar og driftsformer

Survey holdings classified by regions and by types of farming

Region <i>Region</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>	Alle bruk <i>All holdings</i>
Driftsform <i>Type of farming</i>	Flat-bygder <i>Low-lands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>	Jæren	Andre bygder <i>Other parts</i>		Flat-bygder <i>Lowlands</i>	Andre bygder <i>Other parts</i>		
Kumjolk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>	33	58	18	35	63	23	47	64	341
Kumjolk og svin <i>Dairy and pig farming</i>		2	6	3	14	1		2	28
umjolk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>		8	6	12	24			1	51
Korn <i>Cereal production</i>	59	16				15			90
Korn og svin <i>Cereal per and pig farming</i>	24	3				10	1		38
Kumjolk, storfesl. og korn <i>Dairy, beef and cereal pr.</i>	11	4				3			18
Sau <i>Sheep</i>	1	30	2	10	19	1	11	19	93
Geit <i>Goat's milk</i>		5			4			11	20
Storfeslakt <i>Beef farming</i>	10	9		3	9	8	4	5	48
Andre <i>Others</i>	46	15	12	18	31	4	1	7	134
Alle <i>All holdings</i>	184	150	44	81	164	65	64	109	861

Tabell 1.3 Deltakarbruka delte på storleiksgrupper og driftsformer

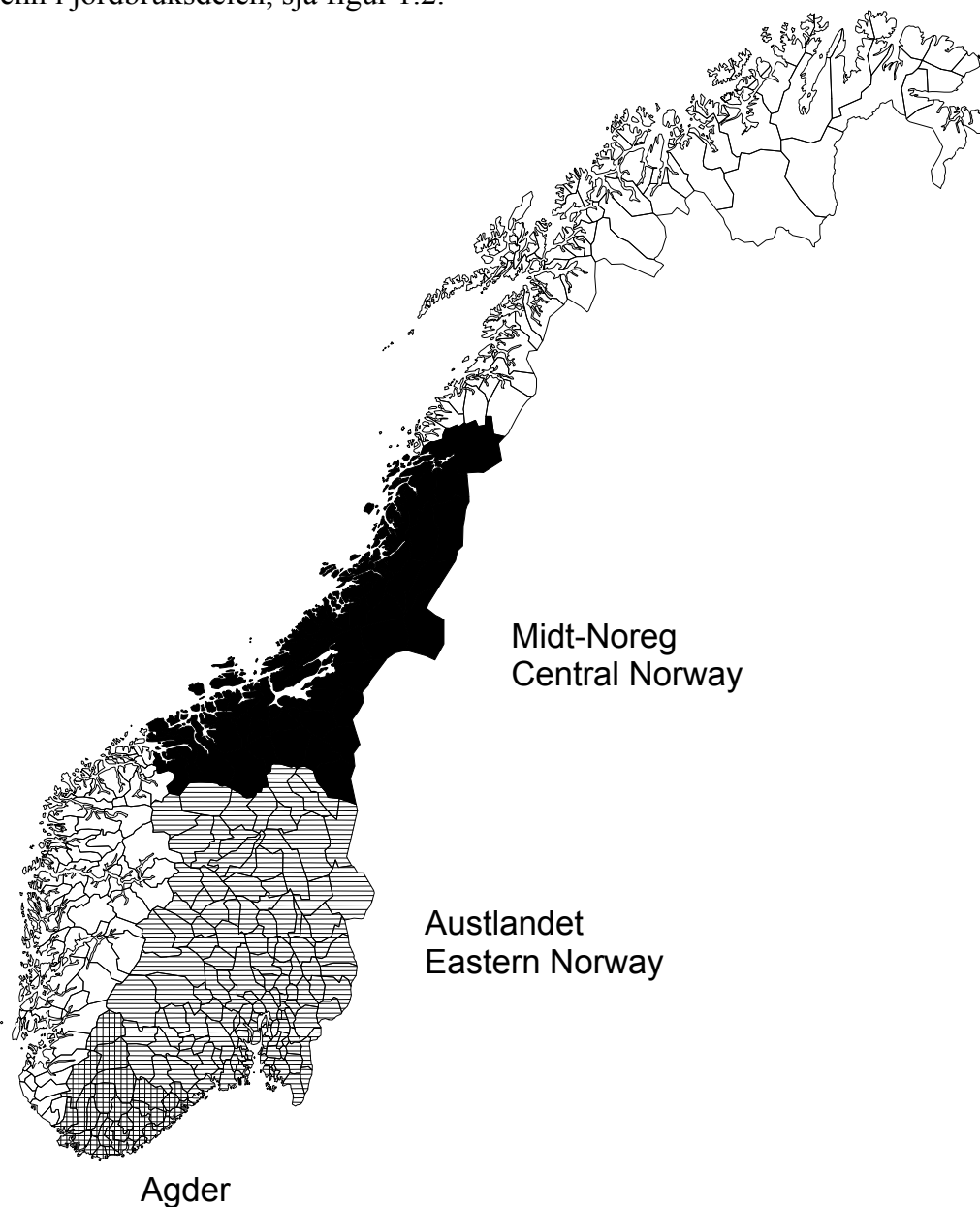
Survey holdings classified by farm size and by types of farming

Storleiksgruppe, dekar <i>Farm size, decares</i>	0-50	50-100	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>
Driftsform <i>Type of farming</i>							
Kumjolk og storfeslakt <i>Dairy and beef farming</i>		3	86	108	115	29	341
Kumjolk og svin <i>Dairy and pig farming</i>			10	8	6	4	28
Kumjolk og sau <i>Dairy and sheep farming</i>		1	8	13	20	9	51
Korn <i>Cereal production</i>		2	22	24	27	15	90
Korn og svin <i>Cereal per and pig farming</i>			8	9	15	6	38
Kumjolk, storfeslakt og korn <i>Dairy, beef and cereal prod.</i>				1	4	13	18
Sau <i>Sheep</i>	1	13	38	26	14	1	93
Geit <i>Goat's milk</i>	1	3	13	3			20
Storfeslakt <i>Beef farming</i>		1	14	14	15	4	48
Andre <i>Others</i>	16	27	29	22	24	16	134
Alle <i>All holdings</i>	18	50	228	228	240	97	861

1.4.2 Inndelingskriterium i skogbruksdelen

Regionar

Alle skogeigedommane i utvalet ligg i barskogområda. Det er brukt følgjande inndeling i regionar: Austlandet, Agder og Midt-Noreg. Regionen Midt-Noreg er samansett av Trøndelagsfylka, Helgeland i Nordland fylke og Møre og Romsdal fylke nord for Romsdalsfjorden. Inndelinga er altså noko annleis i skogbruksdelen enn i jordbruksdelen, sjå figur 1.2.

Figur 1.2 Regioninndeling som vert nytta i skogbruksgranskingane
Regions' classification of forestry account statistics

Avverking kvantum

Bruka er grupperte etter avverking for sal. Bruk utan avverking, eller med avverking berre til eige bruk på garden og til familien, vert samla i ei eiga gruppe. Det totale avverka kvantumet på bruket i året vert nytta som inndelingskriterium for bruk som har hatt avverking til sal. Dette er gjort for å vise korleis det økonomiske resultatet avheng av produsert mengde. Følgjande storleiksgrupper er nytta for samla avverking:

$< 100 \text{ m}^3$
 $100\text{--}199 \text{ m}^3$
 $200\text{--}399 \text{ m}^3$
 $\geq 400 \text{ m}^3$

1.5 Representativitet

Drøftinga av representativitet er avgrensa til å gjelde jordbruksdelen av driftsgranskingane. For skogbruksdelen gjer det låge deltakartalet, i tillegg til at vi manglar oppdatert nasjonalt samanlikningsgrunnlag, at ei slik drøfting er mindre aktuell.

I tabell 1.4 er deltakarbruka samanlikna på storleik med «alle» bruk i landet, slik desse siste blir presenterte i Statistisk sentralbyrå sin jordbruksstatistikk. Tabellen viser at dei minste bruka er underrepresenterte, og at dei store bruka er overrepresenterte, i driftsgranskingane.

I driftsgranskingane har det vore avgjerande å byggje opp store nok grupper av deltakarbruk innafor dei viktigaste driftsformene. Derfor har omsynet til representativitet innafor bruksstorleik til ein viss grad vore nøydd til å vike.

Det vert lagt vekt på å oppretthalde omtrent uforandra deltakartal innafor kvart enkelt fylke frå år til år. Over tid vil ein likevel justere talet på deltakarbruk i kvart fylke i tråd med endring av faktisk tal bruk i fylka og endra totalt utval.

Tabell 1.4 Fordeling på storleiksgrupper. Deltakarbruk kontra alle bruk i landet. Prosent

Spreading of farm size. Survey sample versus all holdings involved in national agricultural statistics. Per cent

Arealgrupper, dekar per bruk <i>Farm size, decares per holding</i>	Driftsgranskingane <i>Survey of account statistics</i>		SSB sin jordbruksstatistikk ² <i>National agricultural statistics (Statistics Norway)</i>	
	1999	2008	1999	2008
5–50	2	2	6	13
50–100	12	6	14	17
100–200	42	27	39	30
200–500	40	54	37	33
> 500	4	11	4	7

² Kjelder: Jordbruksteljing 1999 og Jordbruksstatistikk 2008. Den siste inkluderer samdrifter og jordbruksbedrifter under 5 dekar.

1.6 Prinsipp for rekneskapsoppgjeret

For kvart deltakarbruk omarbeider NILF skatterekneskapen til ein driftsrekneskap. Nedanfor følgjer ei oversikt over dei viktigaste særtrekka ved driftsrekneskapen, sett i høve til ein skatterekneskap.

- I driftsrekneskapen vert *ubetalt arbeid* som er utført av kårfolk eller andre nære slektningar utanom familien, registrert med timetal og rekna som leigd arbeid. Berre dei faktisk betalte lønsutgiftene vert førte som kostnad under leigd arbeid.
- I driftsrekneskapen er det eit klarare skilje mellom *jordbruk*, *skogbruk*, *andre typar næringsverksemd* og *privat* enn det som er i skatterekneskapen. Dette fører til at enkelte inntekts- og kostnadspostar i skatterekneskapen heilt eller delvis kan verte overførte, til dømes frå jordbruk til skogbruk, i driftsrekneskapen.
- Utgifter og inntekter i samband med både hovudbygning og kårbygning blir i driftsrekneskapen rekna for å høyre til privat sektor.
- Driftsrekneskapen deler produksjonsinntekta i jordbruket i tre hovudgrupper: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskot og andre inntekter. I skogbruket vert denne inndelinga nytta: Virkesinntekter, driftstilskot og andre inntekter. I både jordbruks- og skogbruksdelen er kostnadene grupperte i faste og variable kostnader.
- Dei enkelte inntekts- og kostnadspostane i driftsrekneskapen er korrigerte for endringar i balanseverdiar.
- Buskapen vert, som hovudprinsipp, verdsett etter slakteverdi i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen er buskap verdsett etter variable tilverkingsskostnader.
- Det vert nytta lineære avskrivningar i driftsrekneskapen, medan skatterekneskapen opererer med saldoavskrivningar.
- Vinst eller tap ved avhending av anleggsmiddel vert skrive ned eller avskrive i driftsrekneskapen.
- Lager av sjølvproduserte varer for sal vert i driftsrekneskapen verdsett til den verdien ein meiner varene har for sal på tidspunktet for verdsetting. I skatterekneskapen blir variable kostnader ved tilverking nytta.
- I driftsrekneskapen vert det sett inn vederlag for familiens arbeid på nyanlegg. Dette vederlaget blir ført i balansen ut frå tariff-løn og lagt saman med resten av anleggskostnadene. Samtidig blir vederlaget skilt ut frå jordbruks- og skogbruksdrifta som ein eigen inntekstpost.
- Driftsrekneskapen har med data for tilgang på og innsats av ulike ressursar. For jordbruket vert jordbruksareal, arealdisponering, arbeidsinnsats og oppnådde avlingar registrerte. For skogbruket vert balansekvantum, samt enkelte tekniske data ved drifta, registrerte.
- I skatterekneskapen vert resultatet for skogbruket fastsett som eit gjennomsnittresultat for dei fem siste åra. I driftsrekneskapen vert det faktiske resultatet frå det enkelte rekneskapsåret brukt.
- Skogfond vert i driftsrekneskapen behandla som fondsavsetningar. Det vil seie at trekte beløp ikkje vert utgiftsførte i trekkåret, og at beløp som blir betalte attende, ikkje vert inntektsførte i utbetalingsåret.
- Anlegg av skogsvegar vert utgiftsført direkte i skatterekneskapen, men blir ført i balansen i driftsrekneskapen.

1.7 Resultatmål og resultatrekning

I driftsgranskningane nyttar ein fleire resultatmål. Samanhengen mellom produksjonsinntekter, kostnader og andre registreringar går fram av den følgjande oppstillinga. Resultatmåla som er mest nytta, er utheva.

1.7.1 Resultatrekning for jordbruket

	Produksjonsinntekt
-	Variable kostnader
=	Dekningsbidrag
-	Faste kostnader eksklusive avskrivningar
=	Resultat før avskrivningar
-	Avskrivningar
=	Driftsoverskot

Driftsoverskotet er den godtgjersla familien får for eige arbeid og for eigen og lånt kapital. Fordelinga av driftsoverskotet på arbeidsvederlag og forrenting av kapital blir gjort på fleire måtar:

- 1) Driftsoverskot
  - Rentekrav på kapital bunden i jordbruket
  - = Familiens arbeidsforteneste
  - + Kostnader til leigd arbeid
  - = **Lønsevne**
- 2) Driftsoverskot
  - Innsett verdi av familiens arbeid
  - = **Forrenting**
- 3) Driftsoverskot
  - + Kostnader til leigd arbeid
  - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
  - = **Vederlag til arbeid og egenkapital**
- 4) Vederlag til arbeid og egenkapital
  - + Inntektsverknad av jordbruksfrådrag
  - = **Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital**
- 5) Driftsoverskot
  - Jordbruket sin del av gjeldsrenter og kår
  - = **Vederlag til familiens arbeid og egenkapital**

Familiens arbeidsforteneste, vederlag til arbeid og egenkapital (også det skattejusterte vederlaget) og vederlag til familiens arbeid og egenkapital vert ofte rekna ut per årsverk å 1 845 registrerte timar. Arbeidstimar som er utførte av ubetalt

leigd hjelp, vert da slegne saman med familiens arbeidstimar. Lønsevna vert oftast rekna per arbeidstime.

På side 21 er det gjort greie for detaljar ved utrekning av det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital.

Rentekravet for 2008 er sett til 6 prosent av verdien på egedelar i jordbruket. Tilsvarende prosentsatsar for 2007, 2006, 2005, 2004 og 2003 var i same rekkjefølgje 5, 4, 3, 4 og 5. I perioden 1999–2002 var rentekravet 7 prosent. Sats for rentekrav vert fastsett på grunnlag av rentenivå i marknaden.

1.7.2 Resultatmål for den samla inntekta til brukarfamilien

Nettoinntekt vert nytta som eit uttrykk for den samla inntekta til brukarfamilien. Ein reknar ut nettoinntekta på følgjande måte:

	Driftsoverskot jordbruk
+	Driftsoverskot skogbruk
+	Driftsoverskot tilleggsnæring
+	Driftsoverskot andre næringar
+	Lønsinntekt og pensjonar
+	Familiens arbeid på nyanlegg (innsett verdi)
+	Renteinntekter
=	Samla arbeidsvederlag og forrenting
-	Renteutgifter
-	Kår
=	Nettoinntekt

Det private forbruket til brukarfamilien vert rekna ut frå nettoinntekta :

	Nettoinntekt
-	Verdiregulering debet (tap på krav, gitt forskot på arv, gitte gåver etc.)
+	Verdiregulering kredit (barnetrygd, motteken arv, mottekne gåver etc.)
-	Sum eigenkapital i utgåande balanse (UB)
+	Sum eigenkapital i inngåande balanse (IB)
-	Betalte skattar
=	Privatforbruk

1.7.3 Resultatmål for skogbruket

Resultatmåla i skogbruksdelen er bygde opp annleis enn i jordbruksdelen. Det er utrekna lønsemd både *før* og *etter* skogkulturtiltak.

Det vert ikkje teke omsyn til endringar i den ståande trekapitalen ved resultatmålinga i skogbruket.

	Produksjonsinntekter
-	Kostnader eksklusive skogkultur
=	Resultat før skogkultur
-	Skogkultur (netto)
=	Driftsoverskot

Eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien vert sett inn. Dette blir gjort for å kunne samanlikne avverkingsteknadene med tilsvarende tal frå annan skogstatistikk.

	Bruttoinntekt ved avverking
-	Variable kostnader inklusive verdi av eige arbeid
=	Rånetto
+	Andre inntekter
=	Resultat før avskrivning
-	Avskrivningar
=	Driftsresultat før skogkultur
-	Skogkultur (netto) inklusive verdi av eige arbeid
=	Driftsresultat
+/-	Skogfond
=	Driftsresultat etter skogfond

1.7.4 Variasjon i resultata innan enkelte driftsformer i jordbruket

Bak gjennomsnittresultata kan det skjule seg store variasjonar frå bruk til bruk. Spreiinga i talmaterialet innan driftsformene «produksjon av kumjolk og storfe-slakt», «kornproduksjon» og «sauehald» vert drøfta i kapittel 2.3. Drøftinga baserer seg på presentasjon av middelverdiar for den «beste» og «svakaste» tredelen av bruka i gruppa. Kva variabel ein grupperer etter, er avhengig av driftsform.

1.7.5 Samdrifter

Resultat frå eit utval av samdrifter innan kumjolkproduksjon vert presenterte under omtalen av driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt» i kapittel 2.3.1.

1.7.6 Økologisk landbruk

I regjeringserklæringa frå oktober 2005 var det eit mål at 15 prosent av norsk matproduksjonen og matforbruk skulle vere økologisk i 2015. I regjeringa si nye erklæring frå oktober 2009 er fristen for å nå det nemnde målet blitt forlenga til år 2020.

Debio er kontrollinstans for økologisk produksjon i Noreg. I slutten av 2008 hadde om lag 2 700 norske gardsbruk drift som var godkjend som økologisk. Til samanlikning var det, ifølgje Statens landbruksforvaltning, i overkant av 47 000 gardbrukarar som søkte om produksjonstilskot ved søknadsomgangen 31. juli 2008. Det er framleis ein lang veg å gå før målet om 15 prosent økologisk produksjon er nådd.

Dei økologiske areala utgjorde 4 prosent av totalt norsk jordbruksareal i 2008. Tar ein med areal i karens, kjem ein opp i 5 prosent. Dei økologiske husdyra utgjør førebels ein liten del av alle husdyr i Noreg. 5 prosent av alle ammekyr i landet i 2008 var økologiske. Av alle storfe var 3 prosent økologiske medan den økologiske delen av sauetallet var 4 prosent. For slaktegris og verpehøner var det økologiske innslaget på høvesvis mindre enn 1 prosent og 3 prosent.

Av dei 861 bruka som var med i driftsgranskingane i jordbruket for 2008, blei 809 drivne konvensjonelt medan 52 hadde økologisk drift. Det er relativt fleire

mjølkeproduksjonsbruk (kumjolk) blant dei økologiske bruka enn blant dei konvensjonelt drivne bruka i driftsgranskingane.

Det var 29 kumjolkprodusentar, sju deltakarar med sauehald og seks deltakarar med korndyrking blant dei 52 økologiske produsentane. Dei resterande 10 brukarane hadde ulike andre driftsformer. På grunn av spinkelt datagrunnlag vert det i denne rapporten ikkje presentert detaljerte data for andre økologiske driftsformer enn kumjolkproduksjon. Økologisk kumjolkproduksjon er omtala i eit eige avsnitt i kapittel 2.3.1. Økologisk korndyrking og økologisk sauehald vert summarisk omtalte i kapitla 2.3.5 og 2.3.6.

1.8 Definisjonar og forklaringar av omgrep

Anleggsmiddel er eigedelar som er meint til varig eige eller bruk, det vil seie alle eigedelar med unntak av omløpsmiddel. Anleggsmidla har ei funksjonstid i føretaket på over eitt år. Eksempel på anleggsmiddel er jord- og skogbruksareal, driftsbygningar, maskinar og produksjonsdyr.

Anna næring: Næringsverksemd som vert driven av ein gardbrukar, men som ikkje involverer ressursane på gardsbruket. Sjå elles «tilleggsnæring».

Arbeid: Både ubetalt og betalt leigd arbeid, og arbeidet til familien, vert registrert i timar etter medgått arbeidstid. For personar som er yngre enn 18 år, eller eldre enn 65 år, blir arbeidstimane rekna om til fullverdige timar etter følgjande reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Når kårfolk og barn over 17 år i familien har arbeidd i jord- eller skogbruket, vert arbeidstimane deira førte under leigd hjelp. Det blir rekna ut eit særskilt vederlag for familien sitt eige arbeid på nyanlegg. Dette vert ført i balansen.

All arbeidsinnsats i dei ulike yrkesgreinene vert registrert, anten ved noteringar ein gong i veka eller i form av ei meir summarisk årleg rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er eit uttrykk for den likvide situasjonen til familien.

Avlingar vert registrerte som lagringsdyktig mengd. For korn vil det seie kg med 15 prosent vassinnhald. Andre registreringar omfattar kg innhausta rotvekstar og poteter, kg innkjørt høy og m³ ferdig surfôrmasse. Beiteopptak og fôring med ferskt gras vert talfesta som FEm. Alle avlingar vert rekna om til FEm per dekar.

Avskrivningar er planmessig fordeling av verdinedgang for eigedelane over venta levetid. Verdinedgangen skuldast slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatterekneskapen vert dei fleste avskrivbare eigedelane avskrivne etter saldo-prinsippet, altså med ein viss prosent av den bokførte verdien til eigedelen. Dette prinsippet fører til at dei årlege avskrivningane minkar etter kvart som eigedelane vert eldre. Dei avskrivbare eigedelane er delte i ulike avskrivingsgrupper. Bygningar og

anlegg vert avskrivne individuelt, medan inventar, reiskapar og maskinar vert avskrivne kollektivt.

I driftsrekneskapen blir det nytta lineære avskrivingar, slik at den nominelle verdinedgangen vert like stor kvart år i avskrivingsperioden. Dei avskrivbare anleggsmidla vert avskrivne individuelt, og avskrivningstida blir fastsett ut frå sannsynleg brukstid eller kor lenge anleggsmidla vil vare. Brukt utstyr vert dermed avskrive over kortare tid enn nytt utstyr.

Avskrivningssatsane for ulike eigedelar, i både skatterekneskap og driftsrekneskap, finst i tabell 1.5.

Avverkingprosenten for skogen er totalt avverkingsskvantum i året i prosent av balansekvantumet.

Balansen er ei oppstilling av eigedelane til brukarfamilien, gjelda og eigenkapitalen per 31.12.

Tabell 1.5 Balanseføring og avskrivingar i skatterekneskap og driftsrekneskap

Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Eigedelar <i>Assets</i>	Skatterekneskap <i>Tax accounts</i>	Driftsrekneskap <i>Management accounts</i>
Jord- og skogbruksareal	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Jordbruksvegar	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Skogsvegar, varige	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Driftsvegar i skogen, enkle	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid max. 10 år
Nydyrking	Ført til utgift direkte	Balanseført utan avskrivning
Planering	Kostnadsfordelt over 10 år	Balanseført utan avskrivning
Frukttre	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, lukka	Ført til utgift direkte	Avskrivningstid 20 år
Grøfter, opne	Balanseført utan avskrivning	Balanseført utan avskrivning
Vatningsanlegg, flyttbart	Kollektiv avskrivning, max. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vatningsanlegg, fast inkl. pumpe	Individuell avskrivning, max. 8 %	Avskrivningstid 20 år
Vassleidning fram til bygning	Individuell avskrivning, max. 4 %	Avskrivningstid 20 år
Driftsbygningar:		
Forventa brukstid > 20 år	Individuell avskrivning, max. 4 %	Avskrivningstid 30 år
Forventa brukstid < 20 år (pelsdyrgardar, enkle veksthus)	Individuell avskrivning, max. 8 %	Avskrivningstid 15 år
Innreiingar i driftsbygningar	Kollektiv avskrivning, max. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Maskinar	Kollektiv avskrivning, max. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Vare- og lastebilar	Kollektiv avskrivning, max. 20 %	Avskrivningstid 15 år
Buskap	Variable oppdrettskostnader, omløpsmiddel	Balanseført etter slakteverdi
Varelager, salsavling	Variabel tilvergingsverdi	Salsverdi
Varelager, innkjøpt	Innkjøpspris	Innkjøpspris
Varelager, grovfôr	Variabel tilvergingsverdi	Fôrverdi
Våningshus og kårhus	Balanseført utan avskrivning	Avskrivningstid 50 år
Privat bil	Varierende sats avhengig av bilens alder	Avskrivningstid 15 år

Balanseføring, grenser: Varige eigedelar vert førte i balansen om kostprisen er minst kr 15 000. Dette er same beløpsgrense som i skatterekneskapen. Maskinar og reiskapar som vert lite brukte, kan det vere aktuelt å balanseføre sjølv om kostprisen er lågare enn kr 15 000.

I skatterekneskapen vert berre ei mogeleg standardheving ved større reparasjons- og vedlikehaldsarbeid ført i balansen. I driftsrekneskapen kan ein stor del av slikt

arbeid bli balanseført, og anten skrive av ordinært eller kostnadsfordelt over ein kortare periode.

Balansekvantumet for skogen er det høgast mogelege kvantum, målt i m³ utan bork, som kan takast ut kvart år, utan at avverkingskvantumet i framtida vert mindre. Det er føresett ein definert investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er ei driftseining i landbruket. Driftseininga kan vere samansett av eigd og/eller leigd areal.

Brukaren er den som administrerer driftseininga. Han eller ho vil som oftast vere eigar av heile eller delar av den faste eigedomen, og er vanlegvis den som har flest arbeidstimar på bruket.

Brukarfamilien: Sjå *familien*.

Buskap: I skatterekneskapen er heile buskapen klassifisert som omløpsmiddel og verdsett etter standardiserte einingsprisar for variable oppdrettskostnader (tilverkningsverdiar). I driftsrekneskapen vert buskapen verdsett, som hovudregel, til slakteverdi. Her er det unntak for verpehøns, smågrisar og hestar. Oksar, smågrisar, slaktegrisar og fjørfe til slakt vert klassifiserte som omløpsmiddel, medan resten av buskapen vert rekna som anleggsmiddel (produksjonsdyr). Både i skatterekneskapen og i driftsrekneskapen vert vaksne dyr ståande i balansen med den verdien dei ein gong er gitt som vaksne.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital (EK) er sum eigedelar minus gjeld.

Eigedelar: Sjå stikkorda *anleggsmiddel* og *omløpsmiddel*.

Familien er brukar og eventuell ektefelle, sambuar eller partnar, og deira barn under 17 år.

Familiens arbeidsforteneste (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot fråtrekt kalkulert rente på eigedelane i jordbruket. Dette resultatmålet viser kva familien har igjen som godtgjersle for eigen arbeidsinnsats. Ved utrekning av familiens arbeidsforteneste *per årsverk* vert arbeidstimar som er utførte av ubetalt leigd hjelp, slegne saman med familien sine eigne arbeidstimar. Gjennomsnittet av inngåande og utgåande balanse blir brukt som uttrykk for verdien av jordbrukseigedelane.

Familiens arbeidsvederlag er eit kalkulert vederlag for arbeidsinnsatsen til familien. Dei registrerte arbeidstimane til familien er utgangspunkt. Ein reknar ut kva det ville ha kosta å leige arbeidskraft i like mange timar, til tariff løn. Tariff løna inkluderer feriepengar og betaling for rørlege heilag dagar. Arbeidsgivaravgifta, som er regionalt differensiert, vert og medteken. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike område.

Faste kostnader er kostnader som i ein gitt periode ikkje endrar seg vesentleg med omfanget av produksjonen. Eksempel på faste kostnader er avskrivingar og vedlikehald av driftsbygningar.

Fråsal: Salsinntekter frå balanseførte anleggsmiddel vert behandla ulikt i skatterekneskapen og driftsrekneskapen. I skatterekneskapen blir vinst eller tap ved sal av ikkje avskrivbare driftsmiddel eller anleggsmiddel med individuell avskrivning, periodisert over vinst- og tapskontoen. Ved sal av anleggsmiddel som vert avskrivne som gruppe, er det ikkje mogeleg å fastsetje vinst eller tap. Heile salssummen vert derfor skriven ned i vedkommande saldogruppe. I driftsrekneskapen vert vinst ved sal brukt til nedskriving, medan tap ved sal vert avskrive. Ved fråsal av jord eller skog skal den bokførte verdien av det selte arealet skrivast ned til null i driftsrekneskapen. Overskytande verdi vert ført som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er gjelda til familien i prosent av totalkapitalen. Gjeldsprosenten viser kor stor del av egedelane som er finansiert med framand kapital.

Inngåande balanse (IB) er balanse ved starten av rekneskapsåret.

Inntekter frå plante- og husdyrproduksjon er verdien av varer og tenester som er produserte i løpet av året. Desse inntektene dekkjer både sal og eige forbruk av produkta, i tillegg til lagerendringar .

Investeringsfrekvensen (vert rekna ut berre for skogbruket) viser kor stor prosentdel av skogeigedommane som det har blitt investert i gjennom året.

Jordbruksareal: Arealet av kvar enkelt vekst vert registrert i dekar. Areal med natureng og overflatedyrka beite blir redusert for uproduktivt areal, slik at ein kjem fram til eit produktivt nettoareal. Del av fellesbeite vert rekna som del av bruket. Jordbruksarealet omfattar både eige og leigd areal. Ein registrerer kor stort det leigde arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling innan eitt år frå rekneskapsavslutting, eller som er direkte knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Kostnader er verdien av varer og tenester som er sette inn i produksjonen i rekneskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt fell til betaling eitt år eller meir etter rekneskapsavslutting, og som ikkje er knytt til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester i verksemda.

Lønsevne vert rekna berre for jordbruket og fortel kor mykje jordbruket kan betale for samla arbeidsinnsats når all kapital er godtgjort. Lønsevna vert gitt opp i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønsevneprocenten fortel korleis den reelle godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i forhold til den godtgjersla som måtte ha blitt utbetalt om brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff.

Nettoinntekt er samla driftsoverskot frå all næringsverksemd, med tillegg av løsinntekter, pensjonar, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg og renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trekte frå.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivingar, fråsal og investeringstilskot.

Netto mekaniseringskostnad omfattar alle kostnader ved maskininnsatsen (traktorar, skurtreskar, yrkesbil, andre maskinar og reiskapar), medrekna rente på bokført verdi, men fråtrekt inntekter frå utleige av maskinar:

- Avskrivningar og vedlikehald
- + Drivstoffkostnader
- + Leigegifter til maskinar og reiskapar
- + Rentekrav
- = Brutto mekaniseringskostnad
- Leigeinntekter av maskinar og reiskapar
- = Netto mekaniseringskostnad

Omløpsmiddel er eigedelar som ikkje er skaffa for varig eige eller bruk. Dei har anten ei funksjonstid på under eitt år i føretaket, eller dei er knytte til den kortsiktige omsetninga av varer og tenester. Eksempel på omløpsmiddel er bankinnskott, kontantar, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekt er summen av inntekter frå jordbruket. Produksjonsinntekta kan delast i tre: Inntekter frå planteproduksjon, inntekter frå husdyrproduksjon og ei samlegruppe med tilskott, leigeinntekter etc.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal vert rekna all mark som har ei produksjonsevne som minst svarar til produksjonskravet i lågaste klasse på ein bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittleg verdi gjennom året for eigedelane i jordbruket.

Rotverdi eller rotnetto uttrykkjer differansen mellom tømmerpris og driftskostnader for å få tømmeret fram til bilveg.

Rånetto (skogbruk) er bruttoinntekt med frådrag av driftsavhengige kostnader eksklusive skogkultur. Dei driftsavhengige kostnadene omfattar alt arbeid (eige og leigd), leige og vedlikehald av utstyr, drivstoff, salskostnader med meir. Avskrivningar på eige utstyr vert ikkje tekne med i dei driftsavhengige kostnadene.

Samdrift er eit føretak der driftsbygningar, jord, mjølkekvoter, arbeidskraft og andre ressursar på to eller fleire gardsbruk er organiserte i ei eining. I denne rapporten vert nemninga nytta berre for einingar der det er ein viss grad av likeverd mellom partnarane.

Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital: Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget er utrekna ut frå at skatten vert redusert med 28 prosent av frådraget. Ein reknar 33 prosent marginalsatt. Inntektsverknaden vert dermed 41,79 prosent av jordbruksfrådraget. Justeringsbeløpet som ein kjem fram til på denne måten, vert lagt til vederlaget til arbeid og eigenkapital. Da kjem ein fram til det skattejusterte vederlaget. Det er skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital *utrekna per årsverk* som blir brukt i denne rapporten.

Sparing er auke i eigenkapitalen i løpet av året.

Standard dekningsbidrag (SDB) er normerte tal for kva som skal vere igjen når inntektene frå plante- og husdyrproduksjon har fått fråtrekk for variable kostnader. Samla SDB på bruket er summen av standard dekningsbidrag frå alle jordbruksproduksjonane. SDB vert nytta i fleire europeiske land. I EU sin rekneskapsstatistikk har SDB vore utvalskriterium og grunnlag for inndeling i driftsformer. Minstegrense i EU-statistikken har vore 8 ESU (European Size Unit). 1 ESU er lik 1 200 Euro, eller kr 9 900 (år 2008).

Tilleggsnæring er næringsverksemd som vert driven i tillegg til jord- og skogbruk, og der ressursane på garden (for eksempel areal, bygningar eller maskinar) vert nytta.

Utgåande balanse (UB) er balansen ved utgangen av rekneskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i ein gitt periode endrar seg med omfanget av produksjonen, slik som til dømes såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff vert rekna som ein fast kostnad.

Vederlag til arbeid og eigenkapital (vert rekna berre for jordbruket) er driftsoverskot pluss kostnader til leigd arbeid, minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår. Jordbruket sin del av utgifter til renter og kår vert sett lik den prosentdelen som verdien av egedelane i jordbruket utgjør av totalverdien for alle eigedelar.

Vederlag til familiens arbeid og eigenkapital (vert rekna berre for jordbruket) omfattar driftsoverskotet minus jordbruket sin del av utgifter til renter og kår.

Verdsetjing: I både drifts- og skatterekneskapen vert anleggsmidla verdsette til historisk kostpris med frådrag for mogelege offentlege tilskot. Om familien har lagt ned arbeid i samband med nyanlegg, vert verdien av dette arbeidet lagt til kostprisen i driftsrekneskapen. I skatterekneskapen vert anleggsmiddel i skogbruket skrivne ned med eventuelt utbetalt skogfond. Det blir ikkje gjort i driftsrekneskapen. Prinsippa for, og storleiken på, dei årlege avskrivningane er ulike i dei to rekneskaps-typene (sjå stikkorda *avskrivningar* og *fråsal*). Lager av kjøpte varer vert førte opp i balansen til innkjøpspris, med tillegg av fraktkostnader. På det punktet er drifts- og skatterekneskapen like. I skatterekneskapen blir eigenproduserte varer på lager verdsette til tilvergingsverdien. For jordbruksprodukt vert det nytta standardiserte einingsprisar, medan det for skogbruksprodukt vert nytta faktiske tilvergingsverdiar. I driftsrekneskapen vert verdien av salsprodukt sett lik venta salsverdi per 31. desember i rekneskapsåret. Heimeavla fôr vert verdsett ut frå prisen på bygg ved utgangen av rekneskapsåret. Kvart grovfôrslag vert verdsett etter fôrkonsentrasjon, til ein fôreiningsverdi som er 80 prosent av byggprisen (for halm 50 prosent). Verdsetjing av slaktedyr er omtalt under stikkordet *buskap*.

Årsverk: Eitt årsverk var i 2008 definert som 1 845 registrerte timar.

2 Jordbruk. Resultat frå 2008 og utviklingstrekk gjennom 10 år

---

2.1 Innleiing

Driftsgranskingane i jordbruket for 2008 byggjer på resultat frå 861 bruk med yrkesmessig drift. I kapittel 1 er det forklart korleis deltakarbruka er valte ut, og korleis dei er delte inn i grupper etter kor dei høyrer heime geografisk, etter driftsform og etter storleiken på jordbruksarealet.

Omgrep som for eksempel «alle bruk i landet sett under eitt» og «bruka i flatbygdene på Austlandet» blir brukte utan at ein i kvart tilfelle presiserer at det berre er snakk om deltakarbruka i driftsgranskingane. I staden peiker vi på denne avgrensinga nå.

Når endringar frå eitt år til eit anna blir kalla «størst» eller «minst», er det snakk om *prosentvis* endring.

Drøftingane av rekneskapsresultata for året 2008 går for ein stor del ut på samanlikning med tilsvarende tal frå 2007. I nokre tilfelle vert fleire år trekte inn i samanlikninga. Figurar er nytta for å få fram utviklinga gjennom 10 år for lønsemd, egedelar og gjeld. Alle tiårsfigurane i kapittel 2 viser verdier som er omrekna til kroneverdien i 2008. Omrekninga er gjort ved å bruke konsumprisindeksen.

2.2 Innsatsfaktorar og oppnådde resultat

2.2.1 Arbeidsforbruk

Arbeidsforbruket går fram av hovudtabell 7. I middel for alle deltakarbruk blei det lagt ned 2 891 arbeidstimar i jordbruket i 2008. Dette er 25 timar fleire enn kva som blei registrert for år 2007. Som vanleg blei det notert størst arbeidsinnsats på bruka på Jæren, kor gjennomsnittet var 3 645 arbeidstimar. I motsett ende av skalaen finn vi bruka i flatbygdene på Austlandet. Der var det i 2008 ein gjennomsnittleg arbeidsinnsats på 2 335 timar per bruk.

Leigd betalt arbeid i jordbruket i 2008 utgjorde 525 timar per bruk på landsbasis. I tillegg blei det utført 172 timar ubetalt leigd arbeid per bruk, i hovudsak av kårfolk og andre nære familiemedlemmer. I alt 24 prosent av arbeidsinnsatsen blei utført av leigd (betalt og ubetalt) arbeidskraft. Mellom bruksgruppene i ulike regionar varierte delen av leigd arbeid i 2008 frå 30 prosent på Jæren til 20 prosent i «andre bygder» på Austlandet.

I 1999 var gjennomsnittleg arbeidsforbruk på deltakarbruka 2941 timar. I åra etterpå, med unntak for 2006 og 2008, har det vore ein stadig reduksjon i tal arbeidstimar.

2.2.2 Areal

Hovudtabellane 1 og 2 fortel kor stort jordbruksareal som var i drift på deltakarbruka i 2008, og korleis dette arealet fordelte seg på ulike vekstar. Jordbruksarealet per driftseining auka med 12 dekar frå 2007 og kom opp i 296 dekar. I løpet av det siste tiåret har jordbruksarealet per deltakarbruk blitt 81 dekar større.

Arealauken frå 2007 til 2008 skuldast for ein stor del at meir jord blir leigd. I gjennomsnitt for alle bruk utgjorde leigd jord 112 dekar i 2008. At jordbruksarealet per driftseining har auka, er felles for alle regionar.

92 prosent av jordbruksarealet på driftsgranskingsbruka i 2008 var fulldyrka jord. Arealfordelinga mellom dei viktigaste vekstane endrar seg lite frå år til år. I 2008 la korn og oljevekstar til saman beslag på 28 prosent av jordbruksarealet på deltakarbruka. Grovfôr blei dyrka på 69 prosent av det samla jordbruksarealet.

2.2.3 Egedelar og investeringar

Data om egedelar og investeringar finst i hovudtabellane 9 og 10, og dessutan i tabellane 2.1 og 2.2.

Ved utgangen av 2008 hadde kvar deltakarfamilie i gjennomsnitt bokført egedelar i jordbruket til ein samla verdi av kr 1 987 500. Summen var da 11 prosent høgare enn ved førre årsskifte.

Tabell 2.1 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk. Regionar. Prosentvis fordeling

Investment, depreciation, sales, grant and net investment, NOK per holding. Regions. Percental composition

Regionar <i>Regions</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vest- landet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other parts</i>	Jæren	A. bygder <i>Other parts</i>		Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other parts</i>	
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	242 400	188 400	386 000	335 700	201 800	233 900	222 400	260 500
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	37	46	38	28	36	34	48	40
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	48	47	52	64	51	61	42	49
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	15	17	10	8	13	5	10	11
Avskrivningar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	110 400	80 700	159 100	111 900	87 900	105 500	93 400	85 900
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	47	51	33	39	42	42	47	46
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	51	48	64	58	54	57	52	53
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	2	1	3	3	4	1	1	1
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	34 100	34 500	49 500	51 800	37 100	39 300	29 300	44 500
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	74	58	96	32	56	62	65	47
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	19	40	0	65	36	38	31	39
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farmlands, milk quota etc., %</i>	7	2	4	3	8	0	4	14
Nettoinvestering 2008, kr <i>Net investment 2008, NOK</i>	97 900	73 200	177 400	172 000	76 800	89 200	99 700	130 100
Nettoinvestering 2007, kr <i>Net investment 2007, NOK</i>	22 400	40 100	107 700	131 700	48 700	89 600	84 800	18 900

I 2008 var nettoinvesteringa på deltakarbruka positiv i alle regionar. Jæren hadde størst nettoinvestering per deltakarbruk. Lågast gjennomsnittleg nettoinvestering i 2008 finn vi blant deltakarbruka i «andre bygder» på Austlandet.

Tabell 2.2 stadfestar ein samanheng som er velkjend frå før i driftsgranskingane: Jo større jordbruksareal, jo større nettoinvestering. I gruppa «50–100 daa» var nettoinvesteringa negativ i 2008.

Nettoinvesteringa på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket var nesten dobbelt så stor i 2008 som i 2007. Driftsbygningar og «jord, mjølkekvote etc.» har fått auka sine delar av nettoinvesteringa frå det eine året til det andre. 55 prosent av nettoinvesteringa i 2008 galdt driftsbygningar. Tilsvarende del for maskinar og reiskapar var 24 prosent. For «jord, mjølkekvote etc.» var delen 21 prosent.

Tabell 2.2 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot og nettoinvesteringar. Kroner per bruk
Grupper etter storleik. Prosentvis fordeling

Investment, depreciation, sales, subsidies and net investment, NOK per holding. Farm size.
Percental composition

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50 - 100	100 - 200	200 - 300	300 - 500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i> 2008	Alle bruk <i>All holdings</i> 2007
Nyanlegg i alt, kr <i>Total investments, NOK</i>	69 200	93 100	210 600	353 200	485 100	241 500	181 600
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	69	51	43	32	36	38	45
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	13	38	49	57	52	51	48
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farm land, milk quota etc., %</i>	18	11	8	11	12	11	7
Avskrivningar i alt, kr <i>Total depreciation, NOK</i>	50 100	67 000	91 400	114 700	179 300	98 800	91 100
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	45	45	43	44	45	44	45
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	49	53	55	54	53	54	53
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farm land, milk quota etc., %</i>	6	2	2	2	2	2	2
Sal og tilskot i alt, kr <i>Total sales and grants, NOK</i>	20 400	13 100	39 000	53 800	76 200	38 500	36 100
Maskinar og reiskapar, % <i>Machinery, equipment, %</i>	71	66	70	49	59	59	65
Driftsbygningar, % <i>Outbuildings, %</i>	10	15	24	48	37	35	28
Jord, mjølkekvote etc., % <i>Farm land, milk quota etc., %</i>	19	19	6	3	4	6	7
Nettoinvestering 2008, kr <i>Net investment 2008, NOK</i>	- 1 300	13 100	80 200	184 700	229 700	104 200	
Nettoinvestering 2007, kr <i>Net investment 2007, NOK</i>	20 300	36 000	17 500	86 300	162 700		54 500

2.2.4 Avlingar

Avlingsmengdene for ulike vekstar går fram av hovudtabellane 3 og 4. Gjennomsnittleg avling på deltakarbruka i 2008 hadde ein fôrverdi som svarte til 377 FEm per dekar. Resultatet ligg 4 prosent over gjennomsnittet for dei tre førre åra.

I 2008 vart det hausta i gjennomsnitt 460 kg bygg, 445 kg havre og 509 kg kveite per dekar. Alle dei tre nemnde kornslaga gav klart større avlingar i 2008 enn i året før. Sett i forhold til gjennomsnittstal for perioden 2005–2007 er 2008-avlingane for bygg, havre og kveite høvesvis 18 prosent, 11 prosent og 9 prosent høgare. 2008 var eit godt avlingsår for korndyrking.

Middels potetavling i 2008 var 2 385 kg per dekar. Det resultatet ligg 4 prosent høgare enn gjennomsnittsavlinga for dei tre førre åra.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk gav grovfôr 344 FEm per dekar i 2008. Dermed er ein trend, med svak nedgang i avlingsnivået for grovfôr sju år på rad, broten. Nivået i 2008 låg så vidt over 2007-nivået, og likt med gjennomsnittsavlinga for dei tre åra før.

Deltakarbruka på Jæren oppnår kvart år flest FEm per dekar grovfôrareal, medan bruka i Nord-Noreg har lågast grovfôravling per arealeining. Klima og naturgitte

forhold er hovudårsak til dette. På Jæren blei det teke 480 FEm grovfôr per dekar i 2008. Dei nordnorske deltakarane oppnådde 268 FEm grovfôr per dekar.

2.2.5 Husdyrproduksjon

Gjennomsnittstal frå husdyrhaldet på deltakarbruka er framstilte i hovudtabell 5. Totalt dyretal av kvart slag er delt på alle deltakarbruk. Den same tabellen viser også korleis dyretalet per bruk varierer mellom regionane og mellom dei bruksgruppene som er inndelte etter arealstorleik. Målet med denne presentasjonen er å seie noko om kor viktige dei ulike dyreslaga er. Under er nokre av opplysningane frå hovudtabell 5 stilte opp og samanlikna med data frå fjoråret.

DYRETAL FORDELT PÅ ALLE DELTAKARBRUK

	2007	2008
Kyr	11,8	12,4
Andre storfe	20,4	21,2
Avlsgrisar	3,5	3,7
Andre grisar eldre enn to månader	14,1	14,8
Sauer	25,0	25,4
Geiter	3,1	3,0
Fjørfe	211	211

Grisar og storfe er dei dyreslaga som auka prosentvis mest på deltakarbruka frå 2007 til 2008. Geit gjekk ned i tal mellom desse to åra.

I hovudtabell 6 finst oversikt over både omsette mengder og avdrått for nokre husdyrprodukt. Tabell 2.3 inneheld berre avdråttstal.

Frå 2007 til 2008 gjekk mjølkeavdråttan per årsku opp, for niande året på rad. 2008-resultatet ligg 4 prosent høgare enn middelavdråttan for 2005–2007. Tabell 2.3 fortel at mjølkeytinga per årsku har ein klar tendens til å auke med storleiken på jordbruksarealet på bruket.

Ytinga til mjølkegeitene utvikla seg også positivt frå 2007 til 2008. Ytinga per dyr i 2008 ligg heile 10 prosent høgare enn gjennomsnittsytinga for åra 2005–2007. Det har vore sanering av geitebuskapen på fleire av deltakarbruka, og friskare dyr kan vere ein del av forklaringa på sterk avdråttsauke i dei siste to rekneskapsåra. Dei nordnorske deltakarbruka har årvisst ei høgare mjølkeyting per årsgeit enn kva som er registrert i andre regionar. Produsert mengd av saue- og lammekjøtt i 2008, rekna per vinterfôra sau, ligg litt under nivået for dei fem førre rekneskapsåra.

Tabell 2.3 Avdrått per dyr

Livestock yield per unit

Regionar og storleiksgupper <i>Regions and farm size</i>		Mjolk per årsku, kg <i>Milk per cow, kg</i>		Kjot per v.f.s., kg <i>Meat per sheep, kg</i>	Mjolk per årsgeit, kg <i>Milk per goat, kg</i>
		2008	2007	2008	2008
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	7 282	7 149	26	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	6 773	6 620	30	616
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	7 339	7 315	24	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	6 762	6 757	27	
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	7 008	6 870	26	709
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	6 990	7 093	28	
Andre bygder	<i>Other parts</i>	7 286	7 074	31	
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	7 080	6 981	27	759
50-100 dekar	<i>50-100 decares</i>	5 314	5 608	26	631
100-200 dekar	<i>100-200 decares</i>	6 813	6 799	27	713
200-300 dekar	<i>200-300 decares</i>	6 993	6 964	27	793
300-500 dekar	<i>300-500 decares</i>	7 119	7 027	28	
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	7 242	7 045	26	
Alle bruk 2008	<i>All holdings 2008</i>	7 053		27	716
Alle bruk 2007	<i>All holdings 2007</i>		6 956	28	686

2.2.6 Oppnådde produktprisar

Prisar til produsent finst i hovudtabell 8 og i tabellane 2.4 og 2.5.

Prisvekst frå 2007 til 2008 er felles for alle produkta i hovudtabell 8. Utslaget er størst for saue- og lammekjot, med 13 prosent auke.

Gjennom fleire år har vi sett ein tendens til at prisane på kjot er lågare i Nord-Noreg enn i andre regionar. 2008-resultata viser det same. På den andre sida blir det årvisst registrert høge egg- og potetprisar hos dei nordnorske deltakarane. For poteter er det snakk om små totalkvanta her, slik at det gjer stort utslag når noko av salet skjer direkte til forbrukaren.

Prisen på kumjolk i 2008 er registrert med høgast verdi i flatbygdene på Austlandet. Jæren følgjer rett bak

Tabell 2.5 gir ikkje grunnlag for å peike på nokon allmenn samanheng mellom bruksstorleik og oppnådde prisar. Men saue- og lammekjot passa i 2008, som i fleire år før, inn i eit mønster kor prisen aukar med storleiken på jordbruksarealet. I 2008 passa havre også inn i eit slikt prisbilde.

Tabell 2.4 Oppnådde priser, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Regionar

Prices at farm gate. NOK per kg. Regions

Regionar <i>Regions</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other p.</i>	Jæren <i>Jæren</i>	A. bygder <i>Other p.</i>		Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other p.</i>	
Bygg <i>Barley</i>	1,91	1,85	1,90	1,81	1,83	1,90	1,89	1,72
Havre <i>Oats</i>	1,70	1,71		1,80		1,93		
Kveite <i>Wheat</i>	2,06	1,98				1,85	1,27	
Poteter <i>Potatoes</i>	1,98	1,91	1,35	3,66	3,24	2,02	3,50	7,42
Kumjolk, per l	4,13	3,96	4,10	4,03	3,92	4,06	3,88	3,90
<i>Cow's milk, per l</i>								
Kukjot <i>Cow's meat</i>	33,56	32,99	33,41	33,65	33,27	32,94	32,01	31,41
Anna storfekjot <i>Beef</i>	41,92	39,86	39,94	40,10	39,59	40,53	39,98	36,66
Smågris, per stk.	920	985	1 000	918	857	882	910	
<i>Piglets, per unit</i>								
Svinekjot <i>Pork</i>	22,80	23,55	22,61	23,48	23,28	23,13	23,04	21,08
Saue- og lammekjot	41,01	37,97	38,84	39,93	39,22	43,16	39,07	36,86
<i>Mutton and lamb</i>								
Ull <i>Wool</i>	24,76	32,73	31,67	31,61	32,09	28,93	33,84	32,03
Geitemjolk, per l		5,16			4,62			4,93
<i>Goat's milk, per l</i>								
Egg <i>Eggs</i>	12,32	13,24	12,04	12,48	10,82			13,50

Tabell 2.5 Oppnådde priser, eksklusive tilskot. Kroner per kg. Storleiksgrupper

Prices at farm gate. NOK per kg. Farm size

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50-100	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle bruk <i>All holdings</i>	Endringar frå 2007 <i>Changes from 2007</i>
Bygg <i>Barley</i>	1,94	1,87	1,85	1,93	1,90	1,90	+0,13
Havre <i>Oats</i>	1,45	1,67	1,70	1,71	1,74	1,72	+0,10
Kveite <i>Wheat</i>	1,97	2,08	1,96	2,06	2,05	2,05	+0,01
Poteter <i>Potatoes</i>	3,10	2,45	4,87	2,20	2,09	2,38	+0,11
Kumjolk, per l <i>Cow's milk, per l</i>	4,28	3,92	3,96	4,00	4,03	3,98	+0,18
Kukjot <i>Cow's meat</i>	30,68	32,87	32,58	32,99	33,04	32,87	+1,98
Anna storfekjot <i>Beef</i>	38,45	39,81	39,62	39,44	40,45	39,79	+2,98
Smågris, per stk. <i>Piglets, per unit</i>	851	931	942	930	908	937	+76
Svinekjot <i>Pork</i>	22,53	22,84	22,92	23,19	22,76	22,92	+0,63
Saue- og lammekjot <i>Mutton and lamb</i>	35,99	38,09	39,18	39,21	39,24	38,72	+4,43
Ull <i>Wool</i>	34,20	31,95	31,91	31,94	32,37	32,11	+0,18
Geitemjolk, per l <i>Goat's milk, per l</i>	4,94	5,03	4,67			4,91	+0,41
Egg <i>Eggs</i>		12,48	12,21	12,39	14,06	12,41	+0,47

2.2.7 Kostnader

Hovudtabell 13 gir eit detaljert bilde av jordbrukskostnadene på deltakarbruka. Dei variable kostnadene er presenterte i hovudtabell 13a, dei faste i 13b. Netto mekaniseringskostnad er med i hovudtabell 15.

Totalkostnaden i jordbruket i 2008 var i gjennomsnitt kr 844 000 per deltakarbruk. Beløpet var 14 prosent høgare enn i 2007. Kostnadsauken frå 2007 til 2008 har vore størst i Nord-Noreg og i «andre bygder» i Trøndelag, og minst på Jæren. Blant storleiksgruppene hadde bruk med 50–100 dekar den største kostnadsveksten.

På landsbasis var fordelinga mellom faste og variable kostnader 54 prosent kontra 46 prosent i 2008. Kraftfôr og anna innkjøpt fôr stod for 57 prosent av variable kostnader.

Faste kostnader har tre dominerande postar: Avskrivingar, vedlikehald og leigd arbeid. I 2008 var dei respektive delane til desse postane 12 prosent, 18 prosent og 18 prosent.

Netto mekaniseringskostnad (sjå kapittel 1.8 for nærare forklaring) i 2008 var kr 169 900 i gjennomsnitt for alle deltakarbruka. Sett i forhold til året før var det ein auke på 16 prosent. Drivstoff er den posten som sterkast har drege opp netto mekaniseringskostnad.

2.2.8 Inntekter

Jordbruksinntektene går fram av hovudtabell 14. I gjennomsnitt oppnådde deltakarane ei samla produksjonsinntekt på kr 1 148 300 i 2008. Samanlikna med 2007 var beløpet 12 prosent høgare. Planteproduksjon (utan tilskot) bidrog med 13 prosent av produksjonsinntekta og husdyrhald (heller ikkje her er tilskot inkludert) med 57 prosent. Det betyr at 30 prosent av totalinntekta stamma frå tilskot, bortleige av maskinar, sal av mjølkekvote med meir.

Oppstillinga nedanfor fortel korleis utvalte inntektstypar, målte i beløp, endra seg frå 2007 til 2008 for gjennomsnittsbruket i driftsgranskingane:

Korn og oljefrø	+ 22 %
Poteter, grønsaker, frukt og bær	+ 48 %
Planteprodukt i alt	+ 32 %
Storfe: Mjølke	+10 %
Storfe: Livdyr og slakt	+12 %
Svin	+ 7 %
Sau	+17 %
Geit	+ 6 %
Fjørfe	+11 %
Husdyr i alt	+10 %
Tilskot	+ 8 %

Inntekter frå planteprodukt betydde klart meir på det gjennomsnittlege deltakarbruket i 2008 enn i 2007. Gode kornavlingar og auka dyrkingsareal med grønsaker og frukt forklarar utviklinga. Ein kan leggje merke til at alle inntekts-typane som er nemnde her, viser auke frå det eine året til det andre. Svinehald og geitehald har likevel tapt terreng i forhold til dei andre produksjonane når det gjeld del av samla produksjonsinntekt.

Tabell 2.6 gir oversikt over dei ulike typene tilskot som deltakarane mottok. Beløpa auka frå 2007 til 2008 for alle tilskotstypar.

Tabell 2.6 Tilskot. 1000 kroner per bruk

Support. NOK 1000 per holding

Regionar. Storleiksgupper Regions. Farm size		Arealtilskot Acreage support			Kulturland- skaps- tilskot <i>Cultural landscape support</i>	Tilskot til husdyr <i>Livestock support</i>	Pristilskot <i>Deficiency payment</i>	Refusjon av avløysar- utgifter <i>Repayment, hired labour cost</i>	Andre tilskot <i>Other support</i>	Sum tilskot ³ <i>Total</i>
		Korn <i>Cereals</i>	Grovfôr <i>Fodder crops</i>	Sals- avling <i>Crops for sale</i>						
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>									
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	32,9	7,1	1,3	73,8	37,9	26,0	27,7	25,9	228,5
Andre bygder	<i>Other parts</i>	10,7	29,5	0,1	52,3	64,7	80,5	45,0	39,5	318,2
Agder og Rogaland										
Jæren	<i>Jæren</i>	1,9	5,0	1,0	52,3	115,8	59,6	60,0	22,5	313,7
Andre bygder	<i>Other parts</i>	1,8	32,7	2,9	48,3	85,5	89,4	48,5	28,6	333,3
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	1,0	30,9	3,4	39,5	69,8	106,4	43,1	30,1	320,1
Trøndelag										
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	42,7	12,6	0,1	61,3	59,2	43,0	44,0	34,8	293,6
Andre bygder	<i>Other parts</i>	4,8	37,4		58,8	88,0	105,6	58,6	29,2	378,1
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	0,2	48,2	1,1	56,6	79,6	207,7	52,3	32,7	474,2
50 – 100 dekar	<i>50 -100 decares</i>	0,7	10,1	9,5	16,3	26,9	78,4	22,4	16,1	176,3
100 – 200 dekar	<i>100 -200 decares</i>	4,3	22,8	0,9	31,4	54,4	75,2	38,4	25,1	248,5
200 – 300 dekar	<i>200 -300 decares</i>	8,9	27,8	0,5	46,2	67,2	85,8	47,9	26,6	306,8
300 – 500 dekar	<i>300 -500 decares</i>	15,9	30,9	0,3	70,7	81,3	100,9	50,1	37,6	383,4
> 500 dekar	<i>>500 decares</i>	43,4	27,5	2,1	127,3	96,4	110,0	48,2	48,9	499,5
Alle bruk 2008	<i>All holdings 2008</i>	13,0	25,7	1,4	55,8	67,7	88,7	43,9	30,9	322,9
Alle bruk 2007	<i>All holdings 2007</i>	12,2	24,9	1,0	54,7	64,6	78,4	40,1	22,1	298,0

2.2.9 Oppnådde resultat

Dei økonomiske resultatane som vart oppnådde i 2008, er viste i hovudtabell 16. Nokre data derifrå er med i tabellane 2.7–2.10. Tabell 2.9 presenterer *skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk*. Det særskilte inntektsfrådraget som gjeld for jordbruket, heretter kalla jordbruksfrådraget, er ein inntektspolitisk reiskap som styresmaktene har nytta sidan inntektsåret 2000. Inntektseffekten av jordbruksfrådraget vart frå og med rekneskapsåret 2007 trekt inn i drifts-granskingane som supplement til dei resultatane for lønsemd som tradisjonelt har vore presenterte. Skatt i jordbruket er elles behandla som eit eige tema i kapittel 4. Der, og i kapittel 1.8, er det forklart korleis det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er rekna ut. Vi viser til kapittel 1.7 og 1.8 når det gjeld klargjering av kva dei ulike resultatmåla fortel og korleis samanhengen mellom dei er.

³ Botnfrådrag vert trekt frå før sum tilskot vert rekna ut

For gjennomsnittsbuket i driftsgranskingane gjekk vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk opp med 4 prosent frå 2007 til 2008. Ein auke på 3 prosent er registrert for vederlaget til familiens arbeid og eigenkapital per årsverk. Derimot har familiens arbeidsforteneste per årsverk gått ned med 2 prosent.

Satsen for det kalkulerde rentekravet på innsett jordbrukskapital er auka frå 5 prosent for 2007 til 6 prosent for 2008. Den endringa har isolert sett hatt ein negativ effekt på familiens arbeidsforteneste, medan driftsoverskot og arbeids- og kapitalvederlag ikkje har blitt påverka (sjå kapittel 1.7). Driftsoverskotet per bruk gjekk opp med 8 prosent frå 2007 til 2008.

Flatbygdene i Trøndelag er den regionen som betra lønsemda mest frå 2007 til 2008. I «andre bygder» i Trøndelag gjekk lønsemda ned. Ei forklaring på det siste kan vere at «produksjon av kumjolk og storfeslakt» er ei viktig driftsform blant deltakarane i denne regionen. I kapittel 2.3 går det fram at innan denne driftsforma auka kostnadene meir enn inntektene i 2008.

Den innbyrdes rekkjefølgja mellom arealgruppene har gjennom fleire år vore slik: Jo større areal, jo større vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Det mønsteret gjeld ikkje fullt ut for 2008, sjølv om hovudtendensen også da var at store bruk hadde betre lønsemd enn små bruk. Korleis dei ulike driftsformene er representerte i forskjellige storleiksgrupper, spelar ei viktig rolle for variasjon i lønsemd storleiksgruppene imellom. Utslaga av «driftsformfaktoren» kan vere så sterke at dei meir enn veg opp effekten av stordriftsfordelar.

Skattejusteringa av vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, målt i kroner, betydde mest i flatbygdene på Austlandet og minst på Jæren. Når deltakarbruka vert delte inn etter storleiken på arealet, ser vi at skattejusteringa utgjorde minst beløp per årsverk på dei største bruka.

Det er naturleg at skilnaden mellom ordinært vederlag og skattejustert vederlag har ein tendens til å vere størst på dei bruka som har lågast tal arbeidstimar. Jordbruksfrådraget blir jo gitt per bruk, medan det skattejusterte vederlaget er rekna ut per årsverk.

Tabell 2.7 Driftsoverskot. Familiens arbeidsforteneste i jordbruket. Kroner

Net income, agriculture. Family labour income, agriculture. NOK

Regionar. Storleiksgrupper	Regions. Farm size	Driftsoverskot <i>Net income</i>		Familiens arbeidsforteneste <i>Family labour income</i>			
		2008	2007– 2008 % endring % change	Per bruk <i>Per holding</i>		Per årsverk <i>Per man-year</i>	
				2008	2007– 2008 %endring % change	2008	2007–2008 % endring % change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>						
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	291 100	+ 10	161 200	0	161 800	- 2
Andre bygder	<i>Other parts</i>	227 800	+ 4	139 900	- 7	111 500	- 3
Agder og Rogaland							
Jæren	<i>Jæren</i>	545 600	+ 6	327 100	- 5	212 300	- 1
Andre bygder	<i>Other parts</i>	325 700	+13	195 100	3	145 800	+ 1
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	282 600	+ 6	185 700	- 3	129 500	- 3
Trøndelag							
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	332 100	+14	207 100	+ 1	175 000	+ 5
Andre bygder	<i>Other parts</i>	316 100	- 2	202 700	- 15	132 200	-16
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	328 100	+10	232 300	+ 1	173 200	+ 1
50-100 dekar	<i>50-100 decares</i>	176 500	+26	132 800	+23	141 600	+14
100-200 dekar	<i>100-200 decares</i>	215 400	+ 4	142 900	- 4	124 400	- 2
200-300 dekar	<i>200-300 decares</i>	305 200	+ 5	202 900	- 4	160 000	- 1
300-500 dekar	<i>300-500 decares</i>	327 500	- 2	192 400	- 14	137 500	-12
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	514 800	+13	276 700	- 2	176 500	- 2
Alle bruk	<i>All holdings</i>	304 300	+ 8	189 600	- 3	147 800	- 2

Tabell 2.8 Vederlag til arbeid og egenkapital. Vederlag til familiens arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Return on labour and own capital. Return on family labour and own capital. NOK per man-year

Regionar. Storleiksgupper	Regions. Farm size	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on labour and own capital per man-year</i>		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital per årsverk <i>Return on family labour and own capital per man-year</i>	
		2008	2007–2008 % endring % change	2008	2007–2008 % endring % change
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	244 500	+ 6	235 600	+ 6
Andre bygder	<i>Other parts</i>	174 800	+ 4	154 500	+ 4
Agder og Rogaland					
Jæren	<i>Jæren</i>	285 100	+ 3	280 300	+ 1
Andre bygder	<i>Other parts</i>	209 400	+ 4	196 800	+ 6
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	188 000	+ 3	169 500	+ 2
Trøndelag					
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	240 800	+ 11	225 000	+ 9
Andre bygder	<i>Other parts</i>	193 400	- 5	173 700	- 8
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	218 500	+ 5	203 700	+ 5
50-100 dekar	<i>50-100 decares</i>	189 300	+ 16	168 900	+ 15
100-200 dekar	<i>100-200 decares</i>	180 900	+ 3	162 900	+ 3
200-300 dekar	<i>200-300 decares</i>	220 100	+ 6	204 000	+ 5
300-500 dekar	<i>300-500 decares</i>	206 500	- 2	186 800	- 6
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	258 100	+ 4	258 000	+ 7
Alle bruk	<i>All holdings</i>	212 500	+ 4	196 700	+ 3

Tabell 2.9 Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital. Kroner per årsverk

Tax-adjusted return on labour and own capital. NOK per man-year

Regionar. Storleiksgupper	Regions. Farm size	Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital <i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>	Skilnaden mellom ordinært og skattejustert vederlag <i>Return difference caused by tax adjustment</i>
		2008	2008
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>		
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	278 500	34 000
Andre bygder	<i>Other parts</i>	203 000	28 200
Agder og Rogaland			
Jæren	<i>Jæren</i>	309 400	24 300
Andre bygder	<i>Other parts</i>	235 400	26 000
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	214 500	26 500
Trøndelag			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	275 000	34 200
Andre bygder	<i>Other parts</i>	221 500	28 100
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	248 200	29 700
50-100 dekar	<i>50-100 decares</i>	216 900	27 600
100-200 dekar	<i>100-200 decares</i>	209 700	28 800
200-300 dekar	<i>200-300 decares</i>	250 000	29 900
300-500 dekar	<i>300-500 decares</i>	236 600	30 100
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	284 100	26 000
Alle bruk	<i>All holdings</i>	241 500	29 000

**Tabell 2.10 Lønsevne i jordbruket. Kroner per bruk og kroner per time.
Lønsevneprosent**

Capacity to pay, agriculture. NOK per holding, NOK per hour. Percentage

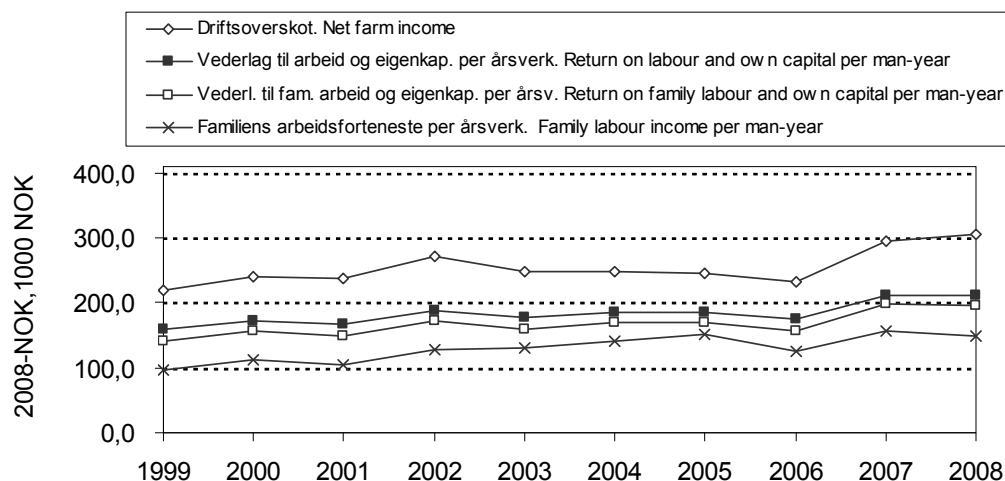
Regionar Storleiksgrupper	<i>Regions. Farm size</i>	Lønsevne, kr per bruk <i>Capacity to pay, NOK per holding</i>	Lønsevne, kr per time <i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	Lønsevneprosent <i>Capacity to pay, Percentage</i>
Austlandet	<i>Eastern Norway</i>			
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	235 900	101,03	67
Andre bygder	<i>Other parts</i>	206 200	75,10	51
Agder og Rogaland				
Jæren	<i>Jæren</i>	458 500	125,78	85
Andre bygder	<i>Other parts</i>	290 600	91,92	62
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	263 500	83,67	59
Trøndelag				
Flatbygder	<i>Lowlands</i>	276 800	107,55	71
Andre bygder	<i>Other parts</i>	284 800	85,68	61
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	322 900	105,15	75
50-100 dekar	<i>50-100 decares</i>	217 500	91,82	66
100-200 dekar	<i>100-200 decares</i>	199 400	80,26	55
200-300 dekar	<i>200-300 decares</i>	284 600	99,74	69
300-500 dekar	<i>300-500 decares</i>	277 100	89,62	60
> 500 dekar	<i>> 500 decares</i>	400 200	106,04	74
Alle bruk 2008	<i>All holdings 2008</i>	270 100	93,43	64
Alle bruk 2007	<i>All holdings 2007</i>	266 700	93,06	67

Lønsevne per time, rekna som gjennomsnitt for alle deltakarbruk, er tilnærma uendra frå 2007 til 2008, målt i løpande kroner. Når vi reknar ut lønsevne per time, ser vi familiararbeid og leigd hjelp under eitt. Dette er grunnen til at lønsevne per time og familiens arbeidsforteneste per årsverk ikkje alltid endrar seg i same takt.

Lønsevneprosenten fortel korleis den reelle godtgjersla for utført arbeid i jordbruket står i forhold til den godtgjersla som måtte ha blitt utbetalt om brukarfamilien skulle ha vore løna etter tariff.

Frå 2007 til 2008 gjekk lønsevneprosenten på deltakarbruka ned med 3 prosentpoeng. Det vil seie at lønsemda i jordbruket ikkje heldt tritt med tariffen.

Figur 2.1 illustrerer lønsemda gjennom dei siste 10 åra på det gjennomsnittlege driftsgranskingsbruket. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var 34 prosent høgare i 2008 enn i 1999, målt i faste 2008-kroner.

Figur 2.1 Resultatmål for alle bruk, 1999–2008. Faste 2008-kroner
Results for all holdings, 1999–2008. 2008-NOK

2.3 Gjennomsnittsresultat⁴ og variasjonsanalysar for utvalte driftsformer

2.3.1 Produksjon av kumjølke og storfeslakt

Hovudtabell: 17a.

Ifølge tabell 2.11 har vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk innafor denne driftsforma gått ned med 1 prosent frå 2007 til 2008. Pris- og volumendringane for inntektssida av produksjonen har gått i positiv retning. For å finne årsakene til nedgangen i lønsemd, må vi samanlikne hovudtabellar for dei to åra. Det viser seg at kostnadene har auka mykje og at tal arbeidstimar har gått litt opp.

I 2008 har vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk vore 26 prosent høgare enn resultatet frå 1999, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.2 gir eit bilde av lønsemda gjennom det siste tiåret.

Figur 2.3 viser korleis verdien av egedelane til brukarfamilien, og fordelinga mellom egenkapital og gjeld, har endra seg etter 1999. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde 58 prosent både i 1999 og i 2008. Mellom dei to åra har gjeldsprosenten auka frå 42 til 45.

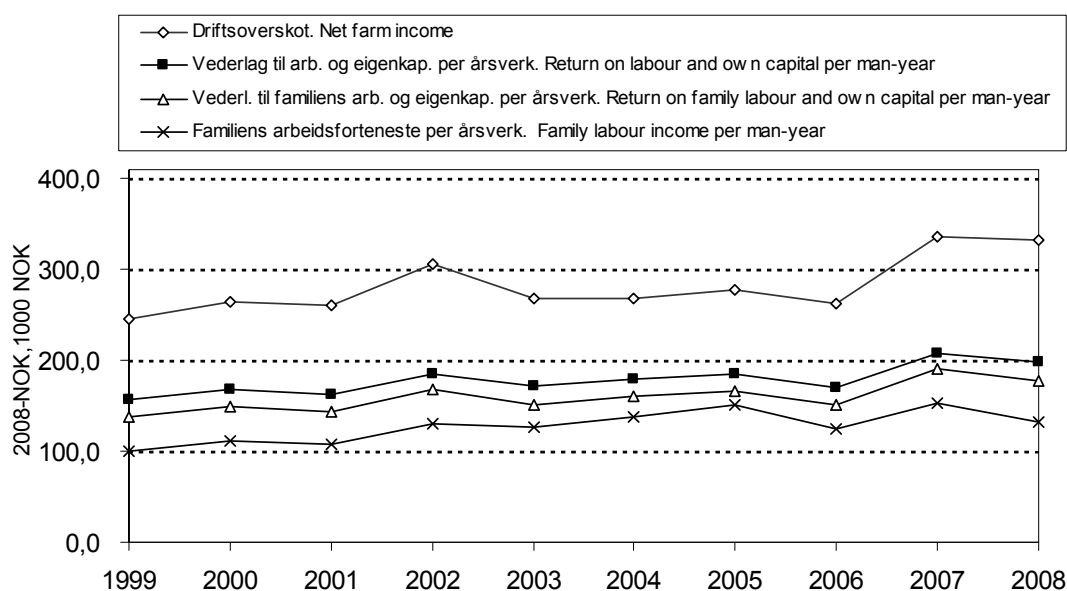
For 2008 slår skattejustering ut med kr 27 100 per årsverk i vederlaget til arbeid og egenkapital.

⁴ Sjå kapittel 1.7 og 1.8 for forklaring av omgrep

Tabell 2.11 Produksjon av kumjølke og storfeslakt

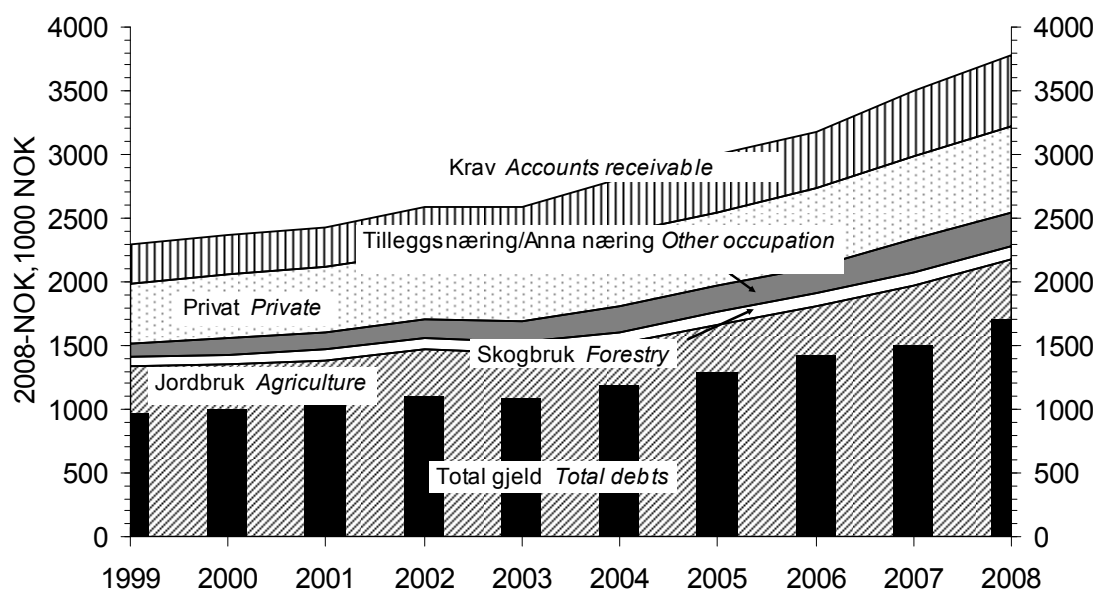
Combined dairy and beef farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	341	365
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, daa</i>	305	286
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm/daa</i>	372	361
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	20,3	19,2
Mjølke per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 062	6 967
Oppnådde priser, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Mjølke, per l	<i>Milk, per l</i>	3,99	3,80
Kukjøte, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	32,72	30,75
Anna storfejøte, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	39,43	36,34
Familiens arbeidsforteneste, kr per årverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	132 700	148 000
Vederlag til arbeid og EK, kr per årverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	198 000	199 400
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	177 500	183 200
Skattejustert vederlag til arb. og EK, kr per årverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	225 100	225 400
Lønsevne i jordbruket, kr per time	<i>Capacity to pay, agriculture, NOK per hour</i>	87,06	91,99

Figur 2.2 Resultatmål for bruk med produksjon av kumjølke og storfeslakt, 1999–2008. Faste 2008-kroner

Results for combined dairy and beef farming, 1999–2008. NOK-2008

Figur 2.3 Samansetjing av eigedelar og total gjeld per bruk, 1999–2008. Bruk med produksjon av kumjolk og storfeslakt. Faste 2008-kroner

Assets and debts per holding, 1999–2008. Combined dairy and beef farming. NOK-2008

I tabellane 2.12 og 2.13 er talmaterialet gruppert etter talet på årskyr, og ikkje ut frå storleiken på jordbruksarealet. Tabell 2.12 viser at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2008 var størst på bruk med 18–28 årskyr. Hovudinntrykket er at aukande storleik på buskapen gir betre lønsemd. At det blei oppnådd høgare prisar på både mjølk og kjøt i dei to bruksgruppene som har flest årskyr, er ein del av forklaringa.

Gruppa med 12–18 årskyr er den største, målt i tal deltakarar. Det er årsaka til at fleire data for denne gruppa er viste, i tabell 2.13. Jæren og «andre bygder» i Agder og Rogaland hadde med så få deltakarbruk med 12–18 årskyr i 2008 at tal derifrå ikkje kan bli publiserte.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk var størst på bruka i flatbygdene i Trøndelag. Deltakarane elles i Trøndelag kom dårlegast ut i så måte. Hos dei var tal arbeidstimar høgare enn i dei andre gruppene, og mjølkeprisen var lågare.

Tabell 2.12 Produksjon av kumjøl og storfeslakt. Inndeling etter talet på årskyr

Combined dairy and beef farming. Groups by number of cows

Årskyr	Cows	< 12	12-18	18- 28	> 28
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	45	129	109	58
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	179	245	328	491
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	18,7	15,1	13,8	12,3
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	281	356	375	409
Tal kyr	<i>Number of cows</i>	9,3	15,4	21,8	37,1
Produsert mjøl, l per årsku	<i>Milk per cow, l</i>	6396	6720	6942	6978
Produsert kjøt, kg per årsku	<i>Meat per cow, kg</i>	226	248	275	262
Arbeidsinnsats i alt, timar	<i>Labour input, hours</i>	2674	3217	3655	4190
Utført av: Familien	<i>By: Family</i>	2150	2557	2778	3104
Leigd arbeidshjelp	<i>Hired workers</i>	524	660	877	1086
Per årsku	<i>Per cow</i>	286	209	167	113
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>				
Mjøl, per l	<i>Milk, per l</i>	4,00	3,94	4,00	4,03
Kukjøt, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	32,23	32,59	32,73	32,95
Anna storfekjøt, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	37,16	38,56	40,12	39,57
Produksjonsinntekt i alt, kr	<i>Total output, NOK</i>	610 700	934 100	1 309 000	1 976 900
Per årsku	<i>Per cow</i>	65 300	60 800	60 000	53 300
Av denne: Mjøl	<i>Of which: Milk</i>	23 800	24 600	25 600	26 000
Livdyr og slakt	<i>Cattle, beef and cow's meat</i>	10 000	10 600	11 900	11 100
Tilskot	<i>Production allowances</i>	28 300	22 900	19 500	14 100
Kostnader i alt, kr	<i>Total costs, NOK</i>	440 900	653 600	929 700	1 489 000
Per årsku	<i>Per cow</i>	47 200	42 500	42 600	40 200
Variable kostnader per årsku	<i>Variable costs per cow</i>	17 900	17 800	18 700	17 800
Av desse: Innkjøpt fôr	<i>Of which: Fodder</i>	10 000	10 300	11 200	11 300
Faste kostnader per årsku	<i>Fixed costs per cow</i>	29 200	24 700	23 900	22 400
Av desse: Leigd arbeid	<i>Of which: Hired labour</i>	5 900	5 100	5 000	3 400
Maskinar	<i>Machinery</i>	10 600	9 100	8 700	8 200
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	4 400	4 200	4 300	5 000
Dekningsbidrag, kr per årsku	<i>Gross margin, NOK per cow</i>	47 400	43 000	41 300	35 500
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	<i>Gross margin excl. grants, NOK per cow</i>	19 100	20 100	21 800	21 400
Innsett kapital, kr per årsku	<i>Capital, NOK per cow</i>	98 200	90 800	99 400	119 100
Eigenkapitalprosent	<i>% own capital of total assets</i>	62	62	57	43
Driftsoverskot jordbruk, kr	<i>Net farm income, NOK</i>	169 800	280 500	379 300	487 600
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	141 600	186 200	218 700	209 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	117 600	166 400	201 300	186 800
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	90 100	133 200	154 500	119 200
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	63,66	85,68	97,90	83,23

Tabell 2.13 Produksjon av kumjøl og storfeslakt, 12–18 årskyr. Regionar

Combined dairy and beef farming, 12–18 cows⁵. Regions

	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flatbygder	Andre bygder		Flatbygder	Andre bygder	
	<i>Lowlands</i>	<i>Other parts</i>		<i>Lowlands</i>	<i>Other parts</i>	
Tal bruk	9	27	26	10	20	30
Jordbruksareal i alt, daa	252	234	204	294	233	283
Grovfôr per årsku, daa	13,3	14,8	13,2	14,0	14,5	18,2
Avling i alt, FEm per daa	332	343	388	434	410	300
Tal årskyr	15,9	15,4	15,4	15,3	15,4	15,5
Produsert mjølk, l per årsku	6 808	6 512	6 651	6 873	6 763	6 842
Produsert kjøt, kg per årsku	249	225	216	247	233	300
Arbeidsinnsats i alt, timar	3 194	3 341	2 994	3 039	3 444	3 309
Utført av: Familien	2 432	2 670	2 495	2 505	2 792	2 429
Leigd arbeidskraft	762	671	499	534	652	880
Per årsku	201	217	195	199	224	214
Oppnådde prisar, kr						
Mjølk, per l	4,08	3,99	3,87	4,02	3,88	3,91
Kukjøt, per kg	32,24	33,04	34,04	32,92	32,19	31,45
Anna storfekjøt, per kg	42,31	38,56	38,69	39,08	38,71	37,01
Produksjonsinntekt i alt, kr	949 200	923 400	842 000	1 033 600	879 800	1 053 500
Per årsku	59 700	59 900	54 800	67 700	57 100	68 200
Av denne: Mjølk	25 200	24 200	23 700	25 500	24 100	25 500
Livdyr og slakt	13 100	9 500	9 200	11 200	9 800	12 100
Tilskot	18 400	23 800	20 000	23 200	20 800	28 300
Kostnader i alt, kr	684 400	634 200	585 900	701 600	604 900	751 900
Per årsku	43 000	41 100	38 200	45 900	39 300	48 700
Variable kostnader per årsku	20 100	15 800	16 900	18 800	15 900	20 600
Av desse: Innkjøpt fôr	10 200	8 800	10 400	10 100	9 100	12 600
Faste kostnader per årsku	23 000	25 300	21 200	27 200	23 300	28 000
Av desse: Leigd arbeid	5 100	5 300	4 200	5 100	4 900	6 300
Maskinar	7 900	8 800	7 300	9 500	8 600	11 100
Driftsbygningar	3 500	4 500	4 000	5 800	3 500	4 200
Dekningsbidrag, kr per årsku	39 600	44 100	37 900	48 900	41 200	47 600
Dekningsbidrag ekskl. tilskot, kr per årsku	21 300	20 300	17 900	25 700	20 400	19 200
Innsett kapital, kr per årsku	77 800	83 600	90 100	120 900	79 400	95 700
Eigenkapitalprosent	66	61	70	70	63	51
Driftsoverskot jordbruk, kr	264 800	289 100	256 100	332 000	274 900	301 600
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	185 200	186 800	180 300	224 100	168 800	198 600
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	168 300	170 400	160 900	201 500	147 600	177 600
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	133 700	140 300	122 400	153 400	124 200	145 600
Lønsevne, kr per time	84,96	87,66	79,58	98,65	80,49	93,51

⁵ English text in table 2.11.

Variasjon innafor driftsforma «kumjølkk og storfeslakt»

Dette kapitlet tek opp den innbyrdes variasjonen mellom bruk med driftsforma «kumjølkk og storfeslakt» (også kalla kumjølkkproduksjon). Bruka er sorterte etter driftsoverskot (medrekna tilskot) per liter mjølkk. Dette sorteringskriteriet er valt fordi mjølkkkvota er den knappaste ressursen. Bruka er delte i tre grupper: Tredelen med best resultat (heretter kalla «beste tredel»), tredelen med svakast resultat (heretter kalla «svakaste tredel») og tredelen med resultat rundt gjennomsnittet. Uttrykk som «svakt», «godt» eller «dårleg» viser berre til storleiken på dei målte beløpa. I denne samanhengen gjeld: Jo høgare inntekststal og jo lågare kostnadstal, jo betre.

Svakaste tredel vert sett opp mot beste tredel. Nokre variablar som kan bidra til å forklare differansen i resultat, er tekne med. Tabellane 2.14–2.16 viser variasjonen på bruk i storleiksgruppa «100–200 dekar», for dei regionane kor det ligg føre tilstreккеleg talmateriale til ein slik presentasjon.

Her i variasjonsdrøftinga tel resultata frå kvart bruk like mykje, medan nokre av resultata i driftsgranskingane elles er vegne ut frå tal årsverk. Derfor vil gruppegjennomsnitta som blir viste i «variasjonstabellane» kunne avvike frå tilsynelatande same resultat i hovudtabell 17.

Tabell 2.14 Variasjon. Kumjølkk og storfeslakt, 100–200 dekar. «Andre bygder» på Austlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 100-200 decares. "Other parts" of Eastern Norway

Austlandet, andre bygder	<i>Eastern Norway, other parts</i>	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
				Total	%	
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	22		7	7	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	163	30	155	174	112
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	53	7	51	55	108
Driftsoverskot, kr per l mjølkk	<i>Net farm income, NOK per l</i>	2,69	1,00	3,60	1,43	40
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	220 300	101 300	277 800	120 000	43
Vederl. til arb. og eigenkap., kr per årsv.	<i>Ret. on lab. and own cap., NOK/ m-y</i>	176 700	80 300	221 700	126 900	51
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	12,7	3,2	11,2	13,4	120
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	13,4	3,3	14,0	13,5	96
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	357	110	359	312	87
Arbeidsforbruk, timar per årsku	<i>Labour input, hours per cow</i>	239	65	256	211	82
Lever mjølkk, l per årsku	<i>Milk, l per cow</i>	6 527	751	6 834	6 291	92
Mjølkkpris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	3,90	0,23	3,74	4,00	107
Produksjonsinntekt mjølkk, kr per årsku	<i>Output milk, NOK per cow</i>	23 600	3 000	23 900	23 100	97
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	<i>Output meat, NOK per cow</i>	9 300	3 700	9 500	8 300	87
Produksjonstilskot, kr per årsku	<i>Production allowances, NOK per cow</i>	28 400	4 400	30 800	27 300	89
Variable kostnader, kr per årsku	<i>Variable costs, NOK per cow</i>	16 600	3 600	16 900	16 500	98
Faste kostnader, kr per årsku	<i>Fixed costs, NOK per cow</i>	25 100	6 100	21 800	30 600	140
Herav leigd arbeid, kr per årsku	<i>Of this hired work, NOK per cow</i>	5 400	2 800	4 700	7 400	157

I «andre bygder» på Austlandet (tabell 2.14) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på 51 prosent av det vi finn for den beste tredelen. Tilsvarende samanlikning for driftsoverskotet per liter mjølk gir eit resultat på 40 prosent hos den svakaste tredelen. Bruka i den beste tredelen har høgare kjøttinntekter og produksjonstilskot på høvesvis kr 1 200 og kr 3 500 per årsku, og dei faste kostnadene er kr 8 800 lågare enn for den dårlegaste tredelen.

På Vestlandet (tabell 2.15) har den svakaste tredelen eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk som utgjer 32 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Mjølkeinntektene er 3 prosent høgare hos den dårlegaste tredelen. Kjøttinntektene er også høgast i den dårlegaste tredelen, med eit nivå 2 prosent høgare enn for den beste tredelen. Driftsoverskotet per liter mjølk i den svakaste tredelen tilsvare 27 prosent av resultatet som den beste tredelen har oppnådd. Mjølkeleveransen per årsku er 7 prosent høgare for den svakaste tredelen. Dei faste og variable kostnadene er høvesvis 72 og 49 prosent høgare for den svakaste tredelen.

Tabell 2.15 Variasjon. Kumjølk og storfeslakt, 100–200 daa. Vestlandet

Variation. Combined dairy and beef farming, 100–200 decares. Western Norway

Vestlandet	Western Norway	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	24		8	8	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	153	24	154	157	102
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	49	8	51	45	88
Driftsoverskot, kr per l mjølk	<i>Net farm income, NOK per l</i>	2,26	1,44	3,53	0,97	27
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	227 200	133 200	356 900	125 900	35
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	172 300	126 000	271 200	88 100	32
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	14,5	3,8	15,9	14,2	89
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	11,2	3,7	9,6	12,9	134
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	400	134	496	332	67
Arbeidsforbruk, timar per årsku	<i>Labour input, hours per cow</i>	193	56	181	180	99
Leverte mjølk, l per årsku	<i>Milk, l per cow</i>	6 661	899	6 464	6 900	107
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	3,86	0,26	3,89	3,90	100
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	<i>Output milk, NOK per cow</i>	23 600	2 800	23 600	24 300	103
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	<i>Output meat, NOK per cow</i>	9 300	6 800	10 200	10 400	102
Produksjonstilskot, kr per årsku	<i>Production allowances, NOK per cow</i>	22 500	3 300	21 700	23 400	108
Variable kostnader, kr per årsku	<i>Variable costs, NOK per cow</i>	17 300	6 900	14 400	21 500	149
Faste kostnader, kr per årsku	<i>Fixed costs, NOK per cow</i>	22 300	8 100	17 000	29 300	172
Herav leigd arbeid, kr per årsku	<i>Of this hired work, NOK per cow</i>	4 300	1 100	4 100	4 300	105

For den svakaste tredelen i «andre bygder» i Trøndelag (tabell 2.16) har vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk og driftsoverskotet per liter mjølk utgjort 63 og 52 prosent av kva den beste tredelen har oppnådd. Den beste tredelen har 58 prosent høgare inntekter frå kjøtt, men 9 prosent lågare mjølkeinntekter. Produksjonstilskota er om lag 10 prosent høgare hos den beste tredelen, som samtidig har 67 prosent av den svakaste tredelen sitt nivå for faste kostnader.

Tabell 2.16 Variasjon. Kumjolk og storfeslakt, 100–200 daa. «Andre bygder» i Trøndelag

Variation. Combined dairy and beef farming, 100–200 decares. "Other parts" of Trøndelag

Trøndelag, andre bygder	<i>Trøndelag, other parts</i>	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	13		4	4	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	173	19	174	174	100
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	47	8	51	48	94
Driftsoverskot, kr per l mjolk	<i>Net farm income, NOK per l</i>	2,80	0,80	3,80	1,97	52
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	314 100	101 100	404 400	232 600	58
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	187 500	49 200	230 800	146 500	63
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	16,0	3,2	15,6	15,7	101
Grovfôr per årsku, daa	<i>Coarse fodder per cow, decares</i>	10,3	1,8	11,0	10,4	94
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decare</i>	496	94	538	461	86
Arbeidsforbruk, timar per årsku	<i>Labour input, hours per cow</i>	226	55	242	206	85
Lvert mjolk, l per årsku	<i>Milk, l per cow</i>	7 006	620	6 800	7 504	110
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	3,80	0,12	3,86	3,80	98
Produksjonsinntekt mjolk, kr per årsku	<i>Output milk, NOK per cow</i>	24 900	3 100	24 600	26 900	109
Produksjonsinntekt kjøt, kr per årsku	<i>Output meat, NOK per cow</i>	9 300	3 900	12 300	7 100	58
Produksjonstilskot, kr per årsku	<i>Production allowances, NOK per cow</i>	22 300	3 000	23 800	21 400	90
Variable kostnader, kr per årsku	<i>Variable costs, NOK per cow</i>	15 700	2 500	15 600	16 400	105
Faste kostnader, kr per årsku	<i>Fixed costs, NOK per cow</i>	19 500	4 000	17 300	23 000	133
Herav leigd arbeid, kr per årsku	<i>Of this hired work, NOK per cow</i>	4 300	800	4 100	3 800	93

Tabell 2.17 er eit samandrag av tabellane 2.14–2.16 og konsentrerer seg om det relative forholdet mellom den svakaste og den beste tredelen. Når den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane, er tala utheva.

Tabellen viser at høg mjølkeleveranse per årsku ikkje nødvendigvis betyr godt økonomisk resultat. I to av dei tre regionane er leveransen per årsku høgast på bruka med dårlegast resultat. Det same gjeld for oppnådd mjølkepris. Den varierer lite, 7 prosent er største utslag. I alle regionar utanom Vestlandet er kjøttinntektene størst i den beste tredelen. Verken for talet på årskyr eller for alder på brukaren finst eintydige resultat. Dei faste kostnadene er størst i den svakaste tredelen, uavhengig av region. Dei ligg frå 33 til 72 prosent høgare i den svakaste tredelen enn i den beste. Dei variable kostnadene varierer med inntil 49 prosent mellom den beste og dårlegaste tredelen.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk ligg i den svakaste tredelen på frå 32 til 63 prosent av nivået i den beste tredelen. For driftsoverskot per liter mjolk oppnår den svakaste tredelen mellom 27 og 52 prosent av nivået i den beste tredelen.

Produksjonstilskot per årsku avheng av grovfôrareal per årsku, påsettprosent og buskapsstorleik. For eksempel blir driftstilskotet gitt som eit fast grunnbeløp på kr 59 800 per bruk i Sør-Noreg og kr 65 600 per bruk i Nord-Noreg, til bruk med meir enn 30 000 liter omsett kumjolk. Driftstilskotet går inn i produksjonstilskotet, og der kor den beste tredelen har færrest årskyr, vil dette også føre til høgare produksjonstilskot per årsku.

Tabell 2.17 Variasjon. Kumjolk og storfeslakt, 100–200 daa. Den svakaste tredelen sin relative del av den beste, prosent

Variation. Combined dairy and beef farming, 100–200 decares. The lowest third relatively to the highest, per cent

	Østlandet Andre bygder <i>Eastern Norway Other parts</i>	Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag, Andre bygder <i>Norway Other parts</i>
Tal bruk i gruppa 100-200 daa	22	24	13
Areal per bruk, daa	112	102	100
Alder på brukaren	108	88	94
Driftsoverskot, kr per l mjølk	40	27	52
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	43	35	58
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	57	32	63
Årskyr	120	89	101
Grovfôr per årsku, daa	96	135	94
Avling i alt, FEm per daa	87	67	86
Arbeidsforbruk, timar per årsku	82	99	85
Lever mjølk, l per årsku	92	107	110
Mjølkepris, kr per l	107	100	98
Produksjonsinntekt mjølk, kr per årsku	97	103	109
Produksjonsinntekt kjøtt, kr per årsku	87	102	58
Produksjonstilskot, kr per årsku	89	108	90
Variable kostnader, kr per årsku	98	149	105
Faste kostnader, kr per årsku	140	172	133
Herav leigd arbeid, kr per årsku	157	105	93

Tabell 2.18 tilsvarende tabell 2.17 for storleiksgruppa 300–500 dekar. Som i tabell 2.17 viser dei utheva tala at den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane. Utvalet av regionale grupper er ikkje akkurat det same i tabell 2.18 som i tabell 2.17. Igjen er utvalet bestemt av at talmaterialet frå ein enkelt region må ha eit visst minsteomfang for at variasjonsanalysen skal kunne gjennomførast for akkurat den regionen.

I storleiksgruppa 300–500 dekar har den dårlegaste tredelen den største mjølkeleveransen per årsku, frå 7 til 27 prosent over nivået hos den beste tredelen. Mjølkeprisen er 1 til 6 prosent lågare hos den svakaste tredelen. Produksjonstilskotet per årsku er opptil 38 prosent lågare i den svakaste tredelen fordi dei har flest årskyr. Den beste tredelen har lågast kostnader. Det gjeld både dei faste og dei variable. Det finst eitt unntak: Faste kostnader i Østlandets «andre bygder» var 5 prosent høgare i beste tredel. Skilnadene i driftsoverskot per liter mjølk er større enn skilnadene i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk. Den svakaste tredelen har oppnådd mellom 29 og 38 prosent av resultatet til den beste tredelen når det gjeld driftsoverskot per liter mjølk, medan den tilsvarende delen for vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk ligg mellom 43 og 82 prosent.

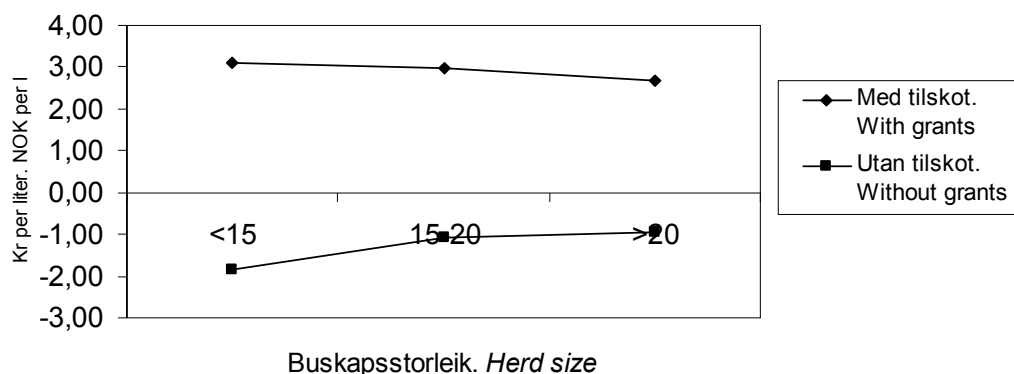
Tabell 2.18 Variasjon. Kumjolk og storfeslakt, 300–500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i forhold til den beste, prosent

Variation. Combined dairy and beef farming, 300–500 decares. The lowest third relatively to the highest, per cent

	Østlandet <i>Eastern Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag <i>Central Norway</i> Andre bygder <i>Other parts</i>	Nord-Norge <i>Northern Norway</i>
Tal bruk i gruppa 300-500 daa	15	17	19	27
Areal per bruk	106	98	117	98
Alder på brukaren	98	92	120	104
Driftsoverskot, kr per l mjolk	38	38	29	38
Driftsoverskot, kr per bruk	65	44	68	51
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	82	52	59	43
Tal årskyr	160	104	172	117
Grovfôr, daa per årsku	74	114	62	84
Avling i alt, FEm per daa	110	100	120	106
Arbeidsforbruk, timar per årsku	66	102	60	92
Levert mjolk, l per årsku	118	107	127	116
Mjølkepris, kr per l	96	96	94	99
Produksjonsinntekter mjolk, kr per årsku	113	100	118	114
Produksjonsinntekter kjøt, kr per årsku	97	92	70	84
Produksjonstilskot, kr per årsku	63	94	62	77
Variable kostnader, kr per årsku	139	114	117	104
Faste kostnader, kr per årsku	95	127	101	133
Herav leigd arbeid, kr per årsku	64	174	85	111

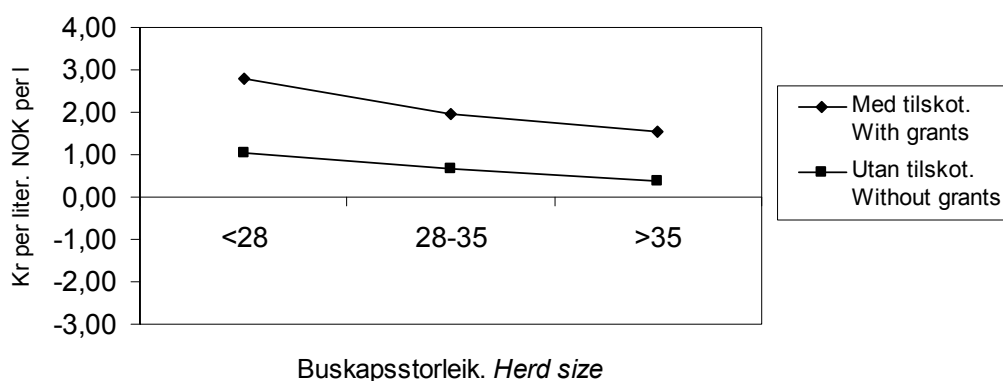
Figurane 2.4 og 2.5 samanliknar driftsoverskot per liter mjolk, med og utan tilskot, for Nord-Noreg og Jæren. Buskapane er grupperte etter storleik.

I Nord-Noreg er driftsoverskotet med tilskot nokså stabilt, og uavhengig av storleiken på buskapen. Driftsoverskotet utan tilskot aukar litt meir med dyretalet enn om tilskot er medrekna. Driftsoverskotet per liter mjolk er negativt utan tilskot, utan omsyn til buskapsstorleik. Gjennomsnittleg buskap er på 12, 17 og 26 årskyr. Tal buskapar i kvar gruppe er høvesvis 18, 27 og 19.

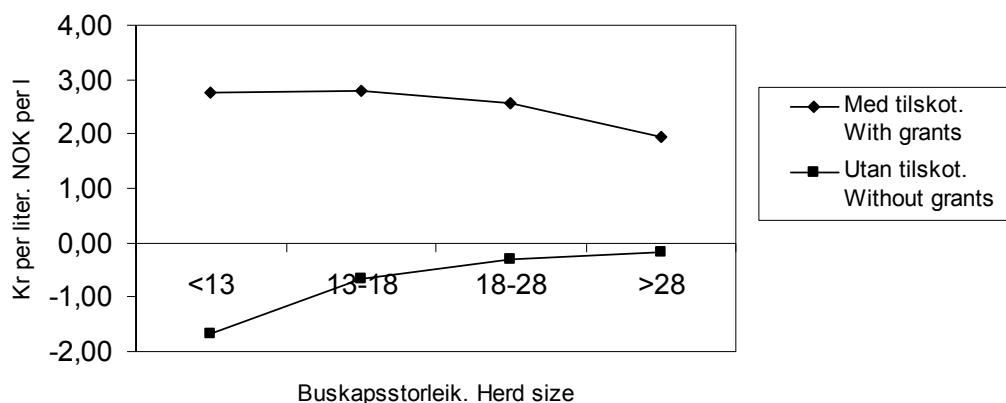
Figur 2.4 Driftsoverskot i kumjølksproduksjon i Nord-Noreg. Kr per l mjølk
Net farm income, dairy farming in Northern Norway. NOK/litre

På Jæren minkar driftsoverskotet med tilskot når storleiken på buskapen veks. Ein kan elles merke seg at driftsoverskotet utan tilskot er positivt for alle gruppene. Gjennomsnittleg buskap i gruppene på Jæren er 21, 32 og 53 årskyr. Gruppene der representerer altså større buskar enn kva dei nordnorske gruppene gjer. Respektive tal bruk i gruppene på Jæren er 6, 7 og 5.

Figur 2.5 Driftsoverskot i kumjølksproduksjon på Jæren. Kr per l mjølk
Net farm income, dairy farming, Jæren. NOK/litre

Figur 2.6 viser driftsoverskot per liter mjølk i kumjølkproduksjon for heile landet samla. Driftsoverskotet medrekna tilskot går nedover med aukande buskapsstorleik. Driftsoverskotet utan tilskot aukar med aukande buskapsstorleik, men er negativt for alle storleiksgrupper. Gjennomsnittsbuskapen i gruppene er på 10, 16, 22 og 37 års-kyr, og gruppedelinga er den same som i tabell 2.11. Respektive tal buskarar i kvar gruppe er 58, 116, 109 og 58.

Figur 2.6 Driftsoverskot i kumjølkproduksjon, heile landet. Kr per l mjølk
Net farm income, dairy farming, all regions. NOK/litre

Samdrifter

Samdrift har blitt ein meir vanleg form for organisering av norsk jordbruk i dei siste åra. Per desember 2008 var det i Noreg registrert 2 066 samdrifter⁶. Dette er ein auke på 131 samdrifter på eitt år, mot ein auke på 111 samdrifter året før. Inntil 2004 var samdriftene ikkje representerte i driftsgranskingane. For 2004 vart det tatt inn 13 samdrifter med mjølkeproduksjon. Året etter var 39 samdrifter med, og deretter har talet vore 36 og 32 i 2006 og 2007. For 2008 har driftsgranskingane hatt med i alt 34 samdrifter, der alle medlemmene i samdrifta er aktivt med i det daglege arbeidet. I tillegg er det med ein del samdrifter der berre den eine brukaren er aktiv (kvoteleige). Desse bruka vert rekna som enkeltbruk, ved at resultatet frå samdrifta er slege saman med resultatet til brukaren. Dei 34 «eigentlege» samdriftene er skilte ut frå resten av driftsgranskingsmaterialet, og dei er ikkje tekne inn i hovudtabellane. Fordi økonomien til dei deltakande partnerane i samdrifta er så tett samanhengende med økonomien til samdrifta, er det lite relevant å studere samdrifta isolert. Rekneskapen for samdrifta er derfor slegen saman med rekneskapane til partnerane, slik at resultata gjeld for heile verksemda under eitt. All jordbruksdrift på dei aktuelle eigedommane inngår. Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk viser da eit gjennomsnitt for samdrifta og partnerane. Privatøkonomien for desse driftseiningane er ikkje publisert. Data for dei 34 samdriftene i 2008 er henta frå i alt 104 rekneskapar.

Resultat for samdriftene er presenterte i tabell 2.19. Denne tabellen tar berre med samdriftene som har mjølk som einaste produksjon. Det vil i tilfellet vårt seie 30 av 34 samdrifter. Tabellen viser også resultat for samdrifter med mjølkeproduksjon i år 2007. Dermed kan vi peike på dei viktigaste utviklingstrekkene det siste året.

⁶ Statens landbruksforvaltning

Av tabellen ser ein at storleiken på samdriftene har auka. Arealauken er på 41 dekar, samtidig som tal årskyr har auka frå 37,5 i 2007 til 40,4 i 2008. Auken i tal årskyr har også gitt ein auke i omsett mjølk frå 239 306 liter til 274 388 liter, medan mjølkekvoten har auka frå 253 680 liter til 277 196 liter. Mjølkk per årsku har auka frå 7 017 kg i 2007 til 7 448 kg i 2008. Effektiviteten ser framleis ut til å auke hos samdriftene. Tal arbeidstimar per årsku viser ein nedgang frå 127 timar i år 2007 til 125 timar i 2008.

Eigedelane har også hatt ein vesentleg verdiauke frå utgangen av 2007, da dei var verdsette til rett i overkant av 4,5 millionar kroner. Da 2008 var slutt, hadde verdien auka til nesten 5 millionar kroner. Det er i 2008 investert meir i driftsbygningar enn i maskinar og mjølkekvote.

Produksjonsinntektene viser ein auke frå kr 2 198 900 i 2007 til kr 2 549 200 i 2008. Auken utgjør nesten 16 prosent. Vi registrerer også ein auke i dei variable kostnadene til samdriftene. I 2007 låg dei variable kostnadene på kr 702 800 medan dei eitt år seinare er komne opp i kr 875 200. Hovudgrunnen til dette er kostnadsauken på kraftfôr, som er på kr 98 300, eller 25 prosent. Det er også ein auke for dei fleste andre variable kostnadene. Av tabellen går det fram at også faste kostnader har auka. Auken er på 18 prosent, noko meir enn i 2007, da det var ein auke på 8 prosent i dei faste kostnadene. Totale kostnader har dermed auka frå kr 1 504 700 i 2007 til kr 1 824 100 i 2008.

Går vi på resultatmåla, ser vi at det har vore ei positiv utvikling siste året for samdriftene når det gjeld driftsoverskotet. Det auka med bortimot kr 30 900. Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk minka derimot frå kr 257 600 i 2007 til kr 251 500 i 2008. Dette er ein nedgang på 3 prosent. Nedgangen er litt større enn for mjølkebruka elles i driftsgranskingane, som har ein nedgang på 1 prosent for dette resultatmålet. Noko av forklaringa kan vere at samdriftene har fått utbetalt mindre tilskot i 2008 enn i året før.

Tabell 2.19 Samdrifter med mjølkeproduksjon. Samanlikning av tal for åra 2007 og 2008

Dairy joint operations. Comparison of data from the years 2007 and 2008

		Samdrifter år 2007	Samdrifter år 2008
		<i>Dairy joint operations</i>	<i>Dairy joint operations</i>
		<i>year 2007</i>	<i>year 2008</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	28	30
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	600	641
Herav leigd	<i>Of which hired</i>	163	216
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	4 556 400	4 965 000
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	37,5	40,4
Mjøl per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 017	7 448
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	278	269
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	239 306	274 388
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	253 680	277 196
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	3,92	4,05
Pris på kukjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	30,96	32,95
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	37,23	40,20
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	4 764	5 036
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	127	125
Produksjonsinntekter	Total output		
Storfe	<i>Cattle</i>		
Mjøl	<i>Milk</i>	939 000	1 112 600
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	139 300	188 500
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	287 500	280 900
Livdyr	<i>Livestock</i>	31 000	44 400
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	1 481 600	1 744 600
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	46 400	116 100
Tilskot	<i>Support</i>	657 000	652 600
Andre inntekter	<i>Other income</i>	24 300	44 400
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-10 400	-8 600
Sum	<i>Total</i>	2 198 900	2 549 200
Variable kostnader	Variable costs		
Såorn, anna såfrø og planter	<i>Cereal seeds and other seeds/plants</i>	14 200	21 000
Handelsgjødsel og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	65 300	80 000
Kraftfôr	<i>Feed concentrate</i>	386 100	484 400
Anna fôr	<i>Other fodder</i>	23 800	41 200
Konserveringsmiddel	<i>Preservatives</i>	10 100	15 900
Diverse til husdyrhaldet	<i>Veterinary costs etc.</i>	57 000	66 400
Kjøp av dyr	<i>Purchase of livestock</i>	82 000	89 300
Andre forbruksartiklar	<i>Other variable costs</i>	64 400	77 100
Sum	<i>Total</i>	702 800	875 200
Faste kostnader	Fixed costs		
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	88 900	103 100
Drivstoff	<i>Fuel</i>	35 800	55 300
Vedlikehald	<i>Maintenance</i>	149 700	179 800
Maskinleige og leasing	<i>Rented machinery</i>	108 200	133 000
Jordleige og kvoteleige	<i>Rented farmland</i>	32 400	59 200
Forsikringar	<i>Insurance</i>	41 300	45 800
Elektrisk kraft	<i>Electricity</i>	40 600	50 700
Administrasjon	<i>Administration</i>	103 300	100 000
Sum	<i>Total</i>	600 200	726 900
Avskrivningar i alt	<i>Total depreciation</i>	201 700	222 000
Driftsoverskot	<i>Net income</i>	694 200	725 100
Familiens arbeidsforteneste	<i>Family labour income</i>	477 100	431 600
Lønseвне i alt	<i>Capacity to pay</i>	566 000	534 600
Lønseвне per time	<i>Capacity to pay per hour</i>	118,81	106,17
Familiens arbeidsforteneste per årsverk	<i>Family labour income per man-year</i>	208 800	182 900
Vederlag til arbeid og eigenkapital	<i>Return on labour and own capital</i>	665 100	686 600
	<i>Return on labour and own capital per man-year</i>		
Vederlag til arbeid og e.k. per årsverk		257 600	251 600
Eigenkapitalprosent	<i>Own capital, percentage</i>	42	50

I tabell 2.20 vert samdriftene samanlikna med ei gruppe større mjølkeproduksjonsbruk som er drivne av enkeltbrukarar. Driftsomfanget på desse har vore 41,4 årskyr, mot 40,4 årskyr i samdriftene. Omfanget av husdyrhaldet har da vore såpass likt at dette skulle vere ei god samanlikningsgruppe. Det viser seg at samdriftene har mykje større areal enn dei store mjølkebruka, 641 dekar mot 534 dekar. Dei store mjølkebruka har teke litt større avlingar enn samdriftene, 424 FEm per dekar, mot 386 FEm for samdriftene. Vi trur at noko av dette skuldast plasseringa til dei store mjølkebruka. Dei fleste ligg på flatbygdene medan samdriftene er meir spreidde over heile landet og har noko dårlegare naturgitte forhold.

Samla eigedelar i jordbruket hos samdriftene var 31. desember 2008 verd kr 4 965 000. På det same tidspunktet var verdien av jordbrukseigedelane på dei store mjølkebruka kr 5 431 900.

Samdriftene har hatt noko større mjølkekvote enn dei store mjølkebruka. Dei store mjølkebruka har produsert mindre mjølk, og dei har utnytta mjølkekvoten dårlegare. Levert mjølkemengd har vore 274 400 liter for samdriftene og 265 400 liter for dei store mjølkebruka, medan mjølkekvoten har vore høvesvis 277 200 liter og 276 600 liter.

Samdriftene har produsert noko meir kjøt enn dei store mjølkebruka, 269 kg kontra 242 kg per årsku. Samla inntekt frå husdyrhaldet har vore kr 1 744 600 hos samdriftene og kr 1 535 700 hos dei store mjølkebruka.

Utbetalte tilskot har vore mykje større hos samdriftene enn hos dei store mjølkebruka, kr 652 600 mot kr 559 800. Ein stor del av skilnaden skuldast at mange av samdriftene ligg i soner med høgare satsar for tilskot enn det som er tilfelle for dei store mjølkebruka. Vi har allereie sett at samdriftene har hatt klart større areal. Dette har slege ut i høgare utbetalingar av areal- og kulturlandskapstilskot.

Sum produksjonsinntekter har vore kr 2 549 200 hos samdriftene. Tilsvarende sum hos dei store mjølkebruka har vore kr 2 159 700.

Dei variable kostnadene har vore høgare hos samdriftene. Dette skuldast i stor grad høgare kjøtproduksjon. Innkjøp av forbruksartiklar i husdyrhaldet og innkjøp av dyr har også kome opp i større beløp hos samdriftene. Dei har litt mindre faste kostnader enn dei store mjølkebruka, spesielt er posten for leigd arbeid mindre. Dei store mjølkebruka har hatt stor auke i faste kostnader. Særleg har kostnader til maskinleige, leasing, jordleige og kvoteleige hatt stor auke, frå kr 115 000 i 2007 til kr 215 700 i 2008. Samla faste kostnader for samdriftene har vore kr 726 900, mot kr 733 500 for dei store mjølkebruka. Med omsyn til avskrivingar har det ikkje vore store skilnader mellom dei to gruppene.

Driftsoverskotet frå jordbruket hos samdriftene har vore kr 725 100, mot kr 479 700 hos dei store mjølkebruka. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har vore kr 251 600 for samdriftene og kr 190 100 for dei store mjølkebruka.

Eigenkapitalprosenten har vore høvesvis 50 og 39.

Tabell 2.20 Samdrifter med mjølkeproduksjon kontra store mjølkeproduksjonsbruk 2008

Dairy joint operations versus large family dairy farms. Year 2008

		Samdrifter 2008	Store mjølkebruk 2008
		<i>Dairy joint operations,</i>	<i>Large family dairy farms,</i>
		<i>year 2008</i>	<i>year 2008</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	30	36
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	641	534
Herav leigd	<i>Of which hired</i>	216	237
Eigedelar i jordbruket 31.12, kr	<i>Assets of agriculture on 31 December, NOK</i>	4 965 000	5 431 900
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	40,4	41,4
Mjølke per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 448	7 187
Kjøtt per årsku, kg	<i>Meat per cow, kg</i>	269	242
Omsett mjølk, liter	<i>Sold milk, litres</i>	274 388	265 415
Mjølkekvote, liter	<i>Milk quota, litres</i>	277 196	276 628
Mjølkepris, kr/liter	<i>Milk price, NOK/litre</i>	4,05	4,04
Pris på kukjøtt, kr/kg	<i>Cow's meat price, NOK/kg</i>	33,95	33,03
Pris på anna storfekjøtt, kr/kg	<i>Beef price, NOK/kg</i>	40,2	39,45
Arbeidsinnsats i alt (jordbruket), timar	<i>Labour input (agriculture), hours</i>	5 036	4 358
Timar per årsku	<i>Hours per cow</i>	125	105
Produksjonsinntekter	Total output		
Storfe	<i>Cattle</i>		
Mjølke	<i>Milk</i>	1 112 600	1 072 400
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	188 500	167 800
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	280 900	260 000
Livdyr	<i>Livestock</i>	44 400	31 700
Inntekt frå husdyrprodukt i alt	<i>Output from animal products</i>	1 744 600	1 535 700
Inntekt frå planteprodukt i alt	<i>Output from crop products</i>	116 100	49 700
Tilskot	<i>Support</i>	652 600	559 800
Andre inntekter	<i>Other income</i>	44 400	19 400
Botnfrådrag	<i>Basic deduction</i>	-8 600	-4 900
Sum	<i>Total</i>	2 549 200	2 159 700
Variable kostnader	Variable costs		
Så Korn, anna såfrø og planter	<i>Cereal seeds and other seeds/plants</i>	21 000	17 100
Handelsgjødsl og kalk	<i>Fertilizer and lime</i>	80 000	70 000
Kraftfôr	<i>Feed concentrate</i>	484 400	424 800
Anna fôr	<i>Other fodder</i>	41 200	47 200
Konserveringsmiddel	<i>Preservatives</i>	15 900	12 100
Kjøp av dyr	<i>Purchase of livestock</i>	89 300	38 600
Andre variable kostnader	<i>Other variable costs</i>	143 500	113 700
Sum variable kostnader	<i>Total</i>	875 200	723 500
Faste kostnader	Fixed costs		
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	103 100	143 200
Drivstoff	<i>Fuel</i>	55 300	48 800
Vedlikehald	<i>Maintenance</i>	179 800	161 100
Maskinleige, leasing, jord- og kvotelegie	<i>Rented machinery, rented farmland</i>	133 000	215 700
Andre faste kostnader	<i>Other fixed costs</i>	255 700	164 600
Sum faste kostnader	<i>Total</i>	726 900	733 500
Avskrivningar i alt	<i>Total depreciation</i>	222 000	223 000
Driftsoverskot	<i>Net income</i>	725 100	479 700
Familiens arbeidsforteneste	<i>Family labour income</i>	431 600	165 600
Lønseve i alt	<i>Capacity to pay</i>	534 600	308 800
Lønseve per time	<i>Capacity to pay per hour</i>	106,17	70,86
Familiens arbeidsforteneste per årsverk	<i>Family labour income per man-year</i>	182 900	86 400
Vederlag til arbeid og eigenkapital	<i>Return on labour and own capital</i>	686 600	449 000
	<i>Return on labour and own capital per man-year</i>		
Vederlag til arbeid og e.k. per årsverk		251 600	190 100
Eigenkapitalprosent	<i>Own capital, percentage</i>	50	39

Økologisk mjølkeproduksjon

For 2008 har NILF hatt tilgang til rekneskapsmateriale for 34 økologiske mjølkeproduksjonsbruk. Av disse har 29 vore med i driftsgranskingane medan fem har levert data til NILF på annan måte. Dei 34 bruka hadde i middel 23,4 årskyr og eit driftsoverskot på kr 367 800 i 2008. Tabell 2.19 samanliknar resultat for dei økologiske mjølkebruka frå 2007 og 2008. Seks av bruka som leverte data for 2007, er skifta ut med nye bruk i 2008-materialet. Dette må ein vere klar over når ein samanliknar tal for 2008 og 2007. Driftsoverskot for økologiske mjølkebruk auka med kr 22 200 frå 2007 til 2008.

Tal årskyr blei redusert med 0,5 frå 2007 til 2008. Men vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har auka frå kr 205 800 til kr 240 700. Noko av forklaringa på den gode utviklinga i lønsemd er at arbeidsforbruket gjekk ned med 220 timar per bruk frå 2007 til 2008. Mjølkeprisen har auka med 27 øre, til kr 4,65 per liter i 2008.

I 2008 var det med 341 mjølkeproduksjonsbruk i driftsgranskingane. Resultatet for dei 312 konvensjonelt drivne mjølkebruka gjekk ned frå kr 198 300 i 2007 til kr 194 100 i 2008, målt i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Mjølkeprisen for dei konvensjonelle bruka auka med 18 øre, til kr 3,94 per liter i 2008.

Tabell 2.21 Økologisk mjølkeproduksjon. Samanlikning av åra 2007 og 2008

		Økologisk mjølkeproduksjon <i>Organic dairy farming</i>	
Per bruk	<i>Per holding</i>	2007	2008
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	31	34
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	414	394
Herav grovfôr og beite	<i>Of which coarse fodder and pasture</i>	364	348
Grovfôr og beite, FEm per daa	<i>Coarse fodder and pasture, FUm per decare</i>	310	296
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	23,9	23,4
Tal kviger > 1 år	<i>Number of heifers > 1 year</i>	12,3	11,5
Tal oksar > 1 år	<i>Number of steers > 1 year</i>	1,7	1,0
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	6 198	6 366
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	130 873	130 405
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	145 166	143 795
Prisar, kr per kg	<i>Prices, NOK per kg</i>		
Prisar, kr per kg: Mjølk	<i>Prices, NOK per kg: Milk</i>	4,38	4,65
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	32,98	35,81
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	37,57	39,89
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 660	3 445
Tal timar per årsku	<i>Labour input per cow, hours</i>	153	116
Inntekter frå storfehald, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	739 700	777 400
Inntekter frå andre husdyr, kr	<i>Total output from other husbandry, NOK</i>	7 400	18 900
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	439 300	465 600
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	43 500	45 400
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	308 900	323 400
Herav kraftfôr	<i>Of which feed concentrate, NOK</i>	168 100	182 300
Herav gjødsel og kalk	<i>Of which fertilizer and lime, NOK</i>	3 400	1 900
Herav anna fôr, kr	<i>Of which other fodder, NOK</i>	27 700	23 300
Faste kostnader i alt, ekskl. avskr., kr	<i>Total fixed costs, excl. depreciations, NOK</i>	454 300	493 500
Avskrivningar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	121 000	122 500
Herav driftsbygningar, kr	<i>Of which outbuildings, NOK</i>	64 600	67 500
Herav traktor, mask. og reiskapar, kr	<i>Of which tractors, machinery and equipment, NOK</i>	54 600	52 000
Driftsoverskot frå jordbruket, kr	<i>Net farm income, NOK</i>	345 700	367 900
Driftsoverskot frå skogbruket, kr	<i>Net income ,forestry, NOK</i>	4 100	8 900
Driftsoverskot frå tilleggsnæring, kr	<i>Net income, supplementary joint operations, NOK</i>	52 200	55 600
Driftsoverskot frå anna næring, kr	<i>Net income, other occupations, NOK</i>	9 700	1 600
Lønsinntekter, kr	<i>Wages, NOK</i>	248 900	280 500
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	408 300	449 500
Vederl. til arb. og eigenkap. per årsv., kr	<i>Return on labour and own cap. per man-year, NOK</i>	205 800	240 700

Sum tilskot auka med 6 prosent frå 2007 til 2008. Samstundes auka variable kostnader med 5 prosent medan faste kostnader auka med 7 prosent. Driftsoverskotet auka med 6 prosent.

Eit interessant spørsmål er kva som er skilnaden i resultat mellom økologiske bruk og tilsvarande konvensjonelle bruk. Problemet er at det er vanskeleg å finne eit godt samanlikningsgrunnlag, sidan produksjonen er såpass ulik. Dei økologiske mjølkeproduksjonsbruka er noko større i areal enn snittet for dei konvensjonelle mjølkebruka i driftsgranskingane.

Dersom vi tek bort dei minste av dei konvensjonelle mjølkebruka, kan vi lage grupper med konvensjonelle bruk som liknar dei økologiske bruka med omsyn til anten gjennomsnittleg tal årskyr eller middels storleik på jordbruksarealet. Tabell 2.20 viser data for to slike grupper av konvensjonelle mjølkeproduksjonsbruk saman med resultat for dei 34 økologiske bruka.

Tabell 2.22 Samanlikning av økologisk og konvensjonell mjølkeproduksjon i 2008

		2008		
Per bruk	<i>Per holding</i>	Økologisk mjølkeproduksjon <i>Organic dairy farming</i>	Konvensjonell mjølkeproduksjon <i>Conventional dairy farming</i>	
			Med same tal årskyr <i>With the same number of cows</i>	Med like stort jordbruksareal <i>With the same acreage</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	34	229	173
Areal i alt, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	394	340	394
Herav grovfôr og beite	<i>Of which coarse fodder and pasture.</i>	348	319	366
Grovfôr og beite, FEm per daa	<i>Coarse fodd. and past, FUm per dec.</i>	296	383	363
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	23,4	23,4	24,6
Tal kviger > 1 år	<i>Number of heifers > 1 year</i>	11,5	12,9	13,9
Tal oksar > 1 år	<i>Number of steers > 1 year</i>	1,0	5,9	6,9
Yting per årsku, kg	<i>Milk produced per cow, kg</i>	6 366	7 165	7 218
Omsett mjølk, l	<i>Milk sold, litres</i>	130 405	150 906	159 738
Mjølkekvote, l	<i>Milk quota, litres</i>	143 795	152 646	162 918
Prisar, kr per kg: Mjølkk	<i>Prices, NOK per kg: Milk</i>	4,65	3,94	3,94
Tal timar i jordbruket	<i>Total labour input, hours</i>	3 445	3 687	3 808
Inntekter frå husdyrhald, kr	<i>Total output from cattle, NOK</i>	796 300	873 100	934 700
Tilskot, kr	<i>Support, NOK</i>	465 600	428 600	458 800
Andre inntekter, kr	<i>Other output, NOK</i>	45 400	53 300	63 100
Variable kostnader i alt, kr	<i>Total variable costs, NOK</i>	323 400	432 800	470 500
Herav kraftfôr	<i>Of which feed concentrate, NOK</i>	182 300	246 900	265 200
Herav gjødsel og kalk	<i>Of which fertilizer and lime, NOK</i>	1 900	46 300	50 900
Faste kostnader i alt, ekskl. avskr., kr	<i>Total fixed costs, excl. deprec., NOK</i>	493 500	422 100	467 200
Avskrivingar, kr	<i>Depreciation, NOK</i>	122 500	121 900	134 300
Driftsoverskot frå jordbruket, kr	<i>Net farm income, NOK</i>	367 900	378 200	384 600
Vederlag til arbeid og eigenkap., kr	<i>Return on labour and own capital, NOK</i>	449 500	408 500	408 300
Vederl. til arb. og eigenkap. per årsv., kr	<i>Return on l. and own cap. per m-y, NOK</i>	240 700	204 400	197 800

Dei 229 største konvensjonelle mjølkebruka i 2008, når ein sorterer etter tal årskyr, har eit snitt på 23,4 årskyr. Talet er om lag det same som for dei økologiske bruka. Desse bruka har levert 15 500 liter meir mjølk enn dei økologiske. Dei konvensjonelle bruka har produsert 800 kg meir mjølk per årsku enn dei økologiske.

Dessutan har dei konvensjonelle bruka produsert nesten 3 100 kg meir kjøt. Dei økologiske mjølkebruka produserer nesten ikkje oksekjøt.

Dei økologiske mjølkebruka har fått utbetalt rundt 70 øre meir i mjølkepris enn dei konvensjonelle, og kjøtprisen er også høgare for dei økologiske bruka. Dei økologiske bruka fekk utbetalt kr 37 000 meir i tilskot enn kva dei konvensjonelle bruka fekk. Når det gjeld kostnader i alt, var desse litt større for dei konvensjonelle bruka enn for dei økologiske. Dei variable kostnadene var kr 109 300 høgare for dei konvensjonelle bruka enn for dei økologiske. Derimot hadde dei økologiske bruka kr 72 000 meir i faste kostnader. Driftsoverskotet for dei 229 konvensjonelle bruka var på kr 378 200, noko som var kr 10 300 høgare enn for dei økologiske. Dei økologiske bruka oppnådde eit vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 240 700. Resultatet låg kr 36 300 over det som dei konvensjonelle bruka fekk.

Arealet er ofte den avgrensande faktoren for produksjonen på økologiske mjølkebruk. Avlingsnivået er også lågare. Det er derfor interessant å samanlikne konvensjonell og økologisk drift på bruk med like store areal. Dei økologiske mjølkeproduksjonsbruka hadde i snitt eit jordbruksareal på 394 dekar i 2008. Det same gjennomsnittsarealet hadde dei 173 konvensjonelle mjølkebruka med størst areal. Desse bruka hadde i snitt 24,6 årskyr og ein produksjon på 159 700 liter mjølk og 6 700 kg kjøt. Produksjonen av mjølk og kjøt er vesentleg større på desse konvensjonelle bruka enn i den økologiske gruppa. Dei 173 konvensjonelt drivne bruka med størst areal hadde eit driftsoverskot på kr 384 600, noko som er kr 16 800 høgare enn for dei økologiske bruka. Dei konvensjonelle bruka fekk utbetalt kr 6 800 mindre i tilskot og oppnådde kr 138 400 meir i husdyrinntekter enn dei økologiske bruka. Kostnader i alt var kr 132 600 større for dei konvensjonelle bruka enn for dei økologiske. Arbeidsforbruket i jordbruket var 360 timar større i den konvensjonelle gruppa. Det er også naturleg med større arbeidsforbruk, i og med høgare produksjon. Summen av desse faktorane gjer at vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er kr 42 900 større for økologiske bruk enn for konvensjonelle bruk med same areal.

Dei økologiske mjølkeproduksjonsbruka greier ikkje å fylle mjølkekvota. I 2008 hadde dei ein gjennomsnittleg mjølkekvote på 143 800 liter. Omsett mjølkemengd for desse bruka var 130 400 liter. I 2008 hadde dei 312 konvensjonelle mjølkeproduksjonsbruka i driftsgranskingane i snitt ein mjølkekvote på 132 000 liter og ei omsett mengd mjølk på 129 900 liter. Truleg er mangel på areal, og forholdsvis lågt avlingsnivå, årsakene til at dei økologiske mjølkebruka ikkje greier å fylle mjølkekvoten. Dei konvensjonelle bruka har derimot tilstrekkeleg med grovfôr i forhold til produksjonen. Hovudårsaka til at resultatet per årsverk er betre for dei økologiske bruka, er at dei har lågare timeforbruk.

2.3.2 Produksjon av kumjøl og svinekjøt

Hovudtabell: 17b.

Tabell 2.23 viser nokre data for denne driftsforma. Det har vore prisauke på salsprodukta i 2008. Mjølkeytinga per årsku har gått opp medan tal årskyr er redusert. Tal avlsgrisar har gått opp.

Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har vore 7 prosent høgare i 2008 enn i 2007. Arbeidsforbruket har gått ned i denne gruppa, og det er ein viktig faktor for å forklare at lønsemda er betra såpass mykje.

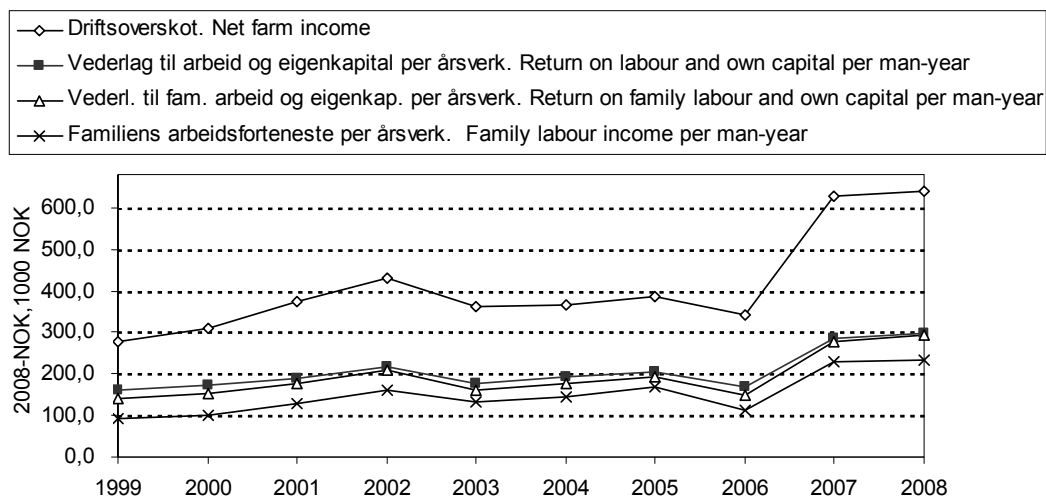
Gjennom tiårsperioden frå 1999 har vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk auka med 83 prosent, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.7 gir eit inntrykk av korleis lønsemda har endra seg frå år til år i perioden.

Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk i 2008 med kr 26 500.

Tabell 2.23 Produksjon av kumjøl og svinekjøt

Combined dairy and pig farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	28	31
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	300	284
Avling i alt, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	398	420
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	21,0	21,3
Mjøl per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	6 900	6 841
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	37,2	30,9
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Mjøl, per l	<i>Milk, per l</i>	4,00	3,79
Kukjø, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	32,78	31,42
Anna storfekjø, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	38,42	35,91
Svinekjø, per kg	<i>Pork, per kg</i>	22,98	22,34
Smågris, per stk	<i>Piglets for sale</i>	937	854
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	233 500	220 900
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	294 800	274 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	290 600	269 300
Skattejustert vederl. til arbeid og EK, kr per årsv.	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	321 300	298 800
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	135,47	127,48

Figur 2.7 Resultatmål for bruk med produksjon av kumjøl og svinekjøt, 1999–2008. Faste 2008-kroner

Results for combined dairy and pig farming, 1999–2008. NOK-2008

2.3.3 Produksjon av kumjøl, storfeslakt og korn

Hovudtabell: 17f.

Tabell 2.24 viser at for denne driftsforma har vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk gått opp med 11 prosent frå 2007 til 2008. Både bygg, havre og kveite har gitt større avling enn året før. Kornprisane har gått opp. Prisaue på kumjøl og storfekjøt bidreg også til den økonomiske framgangen.

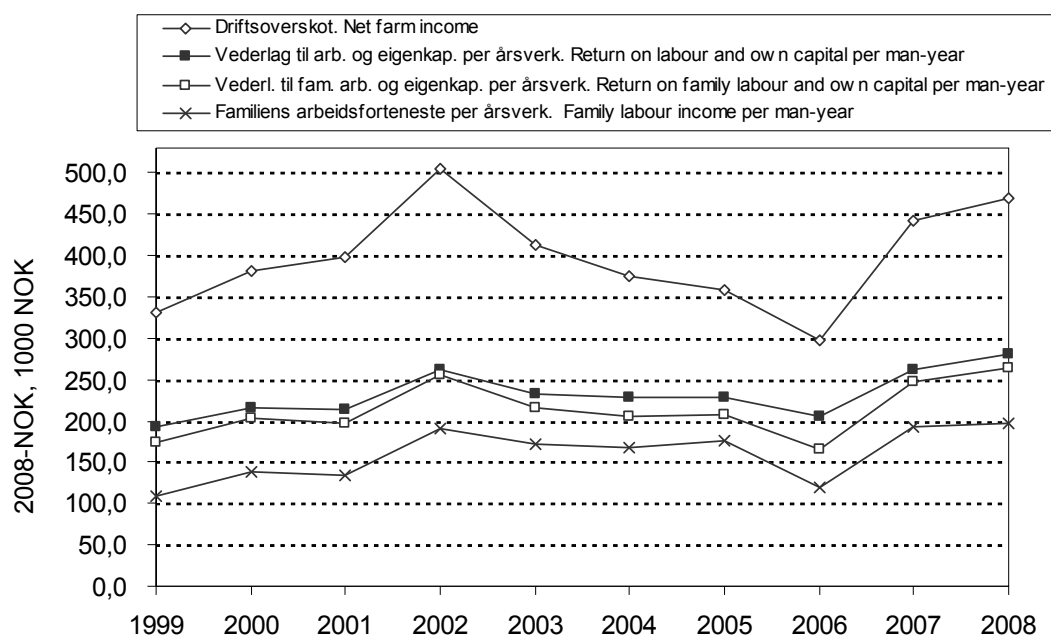
Frå 1999 til 2008 har driftsforma hatt 46 prosent stigning i vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.8 gir eit bilde av lønsemd gjennom 10 år.

Når vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk vert justert for effekten av jordbruksfrådraget, aukar resultatet for 2008 med kr 27 000.

Tabell 2.24 Produksjon av kumjøl, storfeslakt og korn

Combined dairy, beef farming and cereal production

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	18	22
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	608	583
Av dette kornareal, daa	<i>Of which land for cereal production, decares</i>	363	314
Avlingar	<i>Crops</i>		
I alt, FEm per daa	<i>Total, FUm per decare</i>	465	421
Bygg, kg per daa	<i>Barley, kg per decare</i>	488	352
Havre, "	<i>Oats, "</i>	455	449
Kveite, "	<i>Wheat, "</i>	512	452
Grovfôr, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decare</i>	468	449
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	23,6	23,2
Mjøl per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 381	7 375
Oppnådde prisar, kr	<i>Prices obtained, NOK</i>		
Bygg, per kg	<i>Barley, per kg</i>	1,82	1,76
Havre, per kg	<i>Oats, per kg</i>	1,69	1,63
Kveite, per kg	<i>Wheat, per kg</i>	2,05	1,99
Mjøl, per l	<i>Milk, per l</i>	3,98	3,83
Kukjø, per kg	<i>Meat (cow), per kg</i>	32,42	30,97
Anna storfekjø, per kg	<i>Meat (beef), per kg</i>	39,35	37,20
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK</i>	196 700	185 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	280 900	252 700
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own cap., NOK per man-year</i>	264 800	238 200
Skattejustert vederlag til a. og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	307 900	276 800
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	124,56	115,99

Figur 2.8 Resultatmål for bruk med produksjon av kumjolk, storfeslakt og korn, 1999–2008. Faste 2008-kroner

Results for combined dairy, beef farming and cereal production, 1999–2008. NOK-2008

2.3.4 Kumjolkproduksjon og sauehald

Hovudtabell: 17c.

Eit utval av data for denne gruppa av bruk finst i tabell 2.25. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har auka med 8 prosent frå 2007 til 2008. Prisane på produkta har gått opp, og produserte mengder har auka.

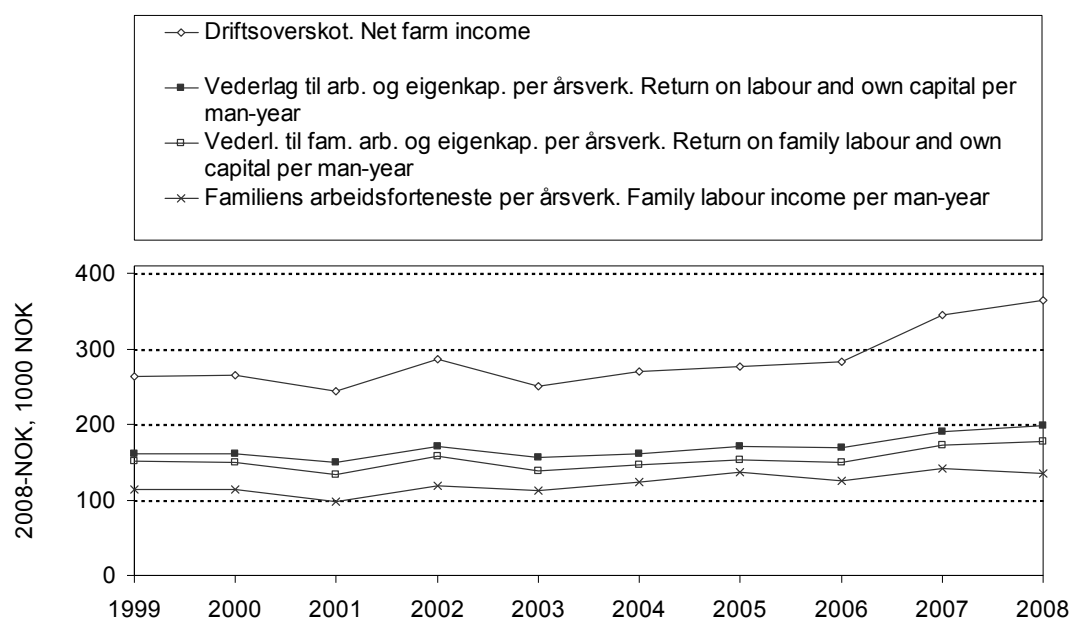
Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk var 23 prosent høgare i 2008 enn i 1999, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.9 presenterer utviklinga i lønsemd.

Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk vert for 2008 auka med kr 24 000 når vi legg inn skattejustering.

Tabell 2.25 Kumjolkproduksjon og sauehald

Combined dairy and sheep farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	51	48
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	345	317
Avling, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	331	326
Tal årskyr	<i>Number of cows</i>	17,5	15,6
Mjølkemengde per årsku, kg	<i>Milk per cow, kg</i>	7 091	6 731
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	3,89	3,74
Tal vinterfôra sauer	<i>Number of winter-fed sheep</i>	90	90
Saue- og lammekjøtt, kr per kg	<i>Meat price (mutton and lamb), NOK per kg</i>	39,37	34,51
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	135 100	136 400
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	199 200	184 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	178 300	165 900
Skattejustert vederlag til arb. og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	223 200	207 800
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	88,00	86,02

Figur 2.9 Resultatmål for bruk med kumjolkproduksjon og sauehald, 1999–2008. Faste 2008-kroner

Results for combined dairy and sheep farming, 1999–2008. NOK-2008

2.3.5 Kornproduksjon

Hovedtabell: 17d.

Tabell 2.26 fortel at vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk har gått opp med heile 39 prosent frå 2007 til 2008. Auke i både kornavlingar og kornprisar ligg bak dette resultatet. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk ligg 3 prosent høgare enn resultatet frå 1999, målt i faste 2008-kroner. Det er typisk for denne driftsforma at ho kan vere utsett for store svingingar i lønsemd frå år til år, sjå figur 2.10. Lønsemda varierer med avlingsnivået.

Figur 2.11 illustrerer korleis totalkapital, gjeld og egenkapital har utvikla seg. Jordbruket sin del av totalkapitalen har endra seg lite gjennom tiårsperioden. I 1999 utgjorde han 37 prosent, mot 38 prosent i 2008. Gjeldsprosenten har auka i den same perioden, frå 27 til 36.

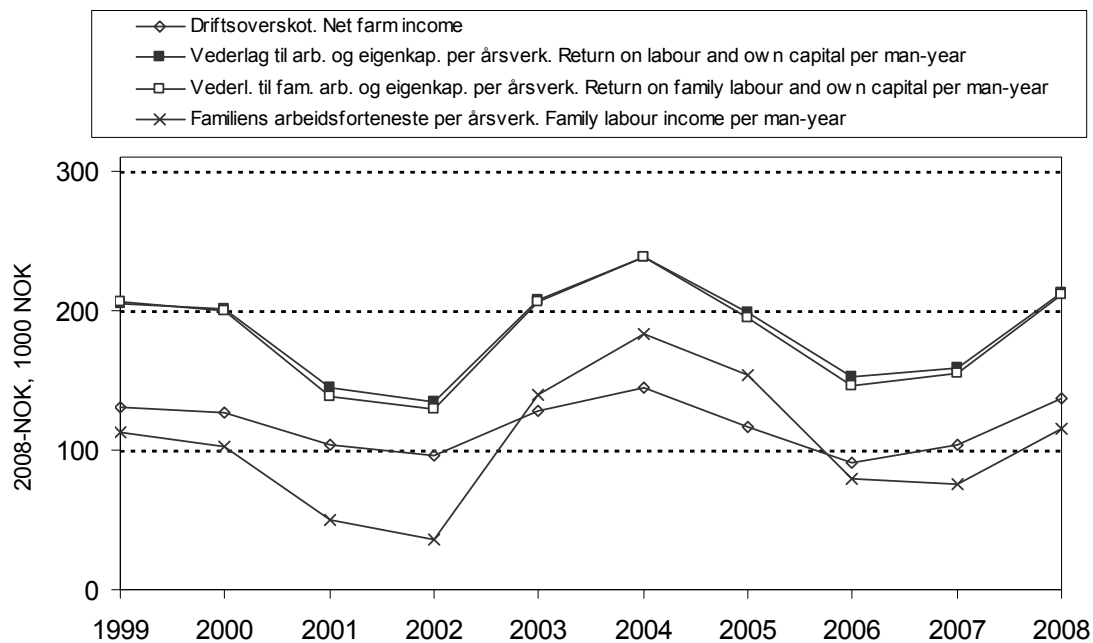
For 2008 blir vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk kr 61 200 større som følgje av skattejustering.

I 2008 blei seks av dei 90 korndyrkingsbruka i driftsgranskingane drivne økologisk. Middels storleik på jordbruksarealet til dei økologiske korndyrkarane var 253 dekar. I gjennomsnitt oppnådde desse deltakarane kr 100 000 i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk. Lønsemda for dei deltakarane som dreiv økologisk, var altså klart svakare enn lønsemda for alle bruk i korndyrkingsgruppa sett under eitt. Med eit så tynt talmateriale som vi har for økologisk korndyrking, kan vi likevel ikkje seie noko generelt om lønsemda i den typen drift.

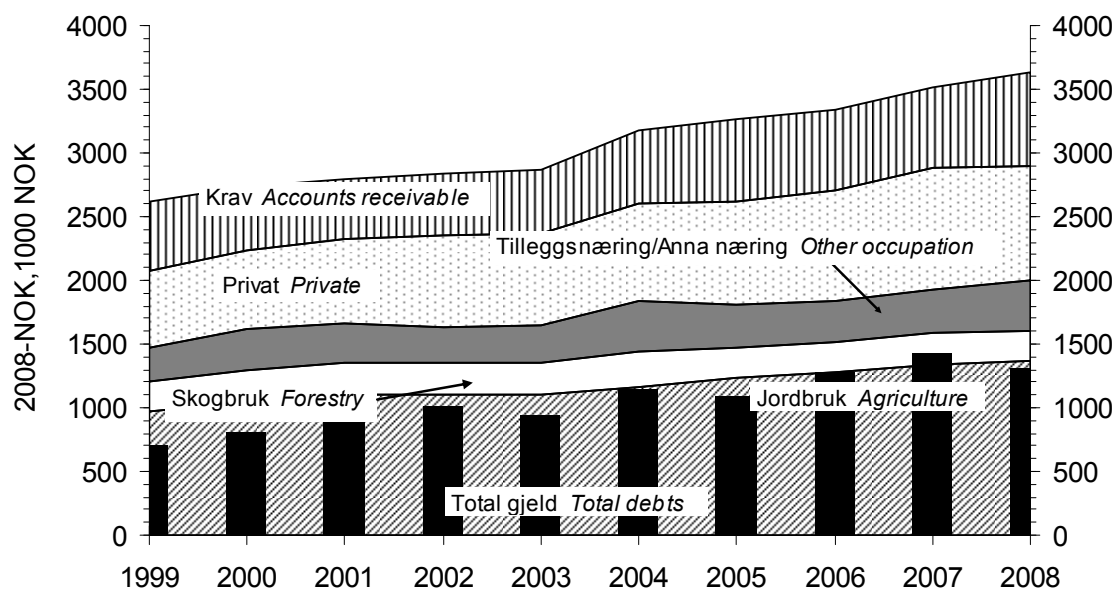
Tabell 2.26 Kornproduksjon

Cereal production

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	90	94
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	357	355
Avlingar, kg per daa	<i>Crops, kg per decare</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	473	405
Havre	<i>Oats</i>	453	412
Kveite	<i>Wheat</i>	506	472
Oppnådde prisar, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	1,90	1,76
Havre	<i>Oats</i>	1,71	1,62
Kveite	<i>Wheat</i>	2,02	2,02
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	114 700	73 400
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	212 200	152 500
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	211 000	149 000
Skattejustert vederlag til arb. og EK, kr per årsv.	<i>Tax-adjusted return on labour and own c., NOK per man-year</i>	273 400	199 400
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	65,01	43,80

Figur 2.10 Resultatmål for bruk med kornproduksjon, 1999–2008. Faste 2008-kroner
Results for cereal production, 1999–2008. NOK-2008

Figur 2.11 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 1999–2008. Bruk med kornproduksjon. Faste 2008-kroner
Assets and debts per holding, 1999–2008. Cereal production. NOK-2008

Variasjon innafor kornproduksjonen

Tabellane 2.27 og 2.28 viser variasjon i lønsemd og nokre andre faktorar for arealgruppene «200–300 dekar» og «300–500 dekar» på bruk med kornproduksjon. *Arealet* vil først og fremst vere den faktoren som avgrensar produksjonsomfanget, og driftsoverskot per dekar er derfor valt som sorteringskriterium. For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjolk og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Tabell 2.27 Variasjon. Kornproduksjon, 200–300 daa

Variation. Cereal production, 200–300 decares

Alle regionar	All regions	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	24		8	8	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	242	34	259	223	86
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	50	8	50	44	88
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net farm income, NOK per decare</i>	272	336	615	-88	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	69 400	86 300	160 600	-21 400	
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	108 000	328 700	382 500	-259 200	
Kornareal, daa	<i>Decares of ceral crops</i>	227	53	231	209	90
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	422	92	441	380	86
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	2,85	1,34	3,06	2,50	82
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	1,89	0,46	2,16	1,77	82
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	794	209	913	676	74
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Prod. allowances, NOK per decare</i>	460	165	576	387	67
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	258	96	216	276	128
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	775	246	709	935	132

Den svakaste tredelen av bruka med 200–300 dekar oppnår negativt driftsoverskot og negativt vederlag til arbeid og eigenkapital. Den beste tredelen har 14 prosent høgare kornavlingar, men 18 prosent lågare pris enn den svakaste gruppa. Arealet er 11 prosent større, medan dei variable kostnadene er 22 prosent lågare. Dei faste kostnadene er 32 prosent høgare i den dårlegaste tredelen, medan arbeidsforbruket er 18 prosent lågare.

I arealgruppa «300–500 dekar» ligg driftsoverskot og vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk i den dårlegaste tredelen på frå 6 til 16 prosent av nivået i den beste tredelen. Den beste tredelen har 22 prosent høgare avlingsnivå og har oppnådd 10 prosent høgare pris. Dei faste kostnadene per dekar er 24 prosent lågare hos den beste tredelen. Arbeidsforbruket er 18 prosent lågare hos den dårlegaste tredelen.

Tabell 2.28 Variasjon. Kornproduksjon, 300–500 daa

Variation. Cereal production, 300–500 decares

Alle regionar	<i>All regions</i>	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	27		9	9	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	398	50	401	408	102
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	52	8	53	54	102
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net farm income, NOK per decare</i>	445	343	781	97	
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	178 800	135 600	312 600	48 700	
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	259 900	234 800	430 600	26 200	
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	380	50	376	384	102
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	468	106	528	411	78
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	3,01	1,37	3,43	3,04	89
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	1,95	0,31	2,10	1,90	90
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	913	261	1 099	770	70
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Prod. allowances, NOK per decare</i>	414	114	460	397	86
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	291	91	305	287	94
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	682	286	601	861	143

I arealgruppa «over 500 dekar» (sjå tabell 2.29) er driftsoverskotet per dekar i den svakaste tredelen 34 prosent av nivået hos beste tredel, medan tilsvarande del for vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk er 41 prosent. Den beste tredelen har 6 prosent høgare avlingsnivå og har oppnådd 17 prosent høgare pris. Faste kostnader er 20 prosent lågare, variable kostnader er 10 prosent høgare, og arbeidsforbruket per dekar er 33 prosent høgare for den beste tredelen.

Tabell 2.29 Variasjon. Kornproduksjon, over 500 daa

Variation. Cereal production, more than 500 decares

Alle regionar	All regions	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	15		4	5	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	789	190	857	761	89
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	47	9	44	48	109
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net farm income, NOK per decare</i>	468	276	751	253	34
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	359 600	216 300	606 200	170 700	28
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	406 600	254 300	502 000	204 600	41
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	757	215	816	704	86
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	515	78	541	510	94
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	2,51	2,11	3,75	2,53	67
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	2,03	0,26	2,20	1,88	85
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	1 050	211	1 181	976	83
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Prod. allowances, NOK per decare</i>	382	66	346	365	105
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	320	66	307	339	110
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	701	167	656	788	120

Tabell 2.30 er eit samandrag av resultata i tabellane 2.27–2.29 og viser det relative forholdet mellom den svakaste og den beste tredelen. Utheving markerer at den svakaste tredelen har dei høgaste verdiane.

Tabell 2.30 Variasjon. Kornproduksjon, 200–300 daa, 300–500 daa og > 500 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i forhold til den beste. Prosent

Variation. Cereal production, 200-300 decares and 300-500 decares. The lowest third relatively to the highest. Per cent

Alle regionar	All regions	Storleiksgrupper <i>Farm size</i>		
		200-300 daa	300-500 daa	Over 500 daa
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	24	27	15
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	86	102	89
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	88	102	109
Driftsoverskot jordbruk, kr per daa	<i>Net farm income, NOK per decare</i>	0	12	34
Driftsoverskot jordbruk, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	0	16	28
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	0	6	41
Kornareal, daa	<i>Decares of cereal crops</i>	90	102	86
Kornavling i alt, kg per daa	<i>Total crops, kg per decare</i>	86	78	94
Arbeidsforbruk, timar per daa	<i>Labour input, hours per decare</i>	82	89	67
Kornpris, kr per kg	<i>Price of crop, NOK per kg</i>	82	90	85
Produksjonsinntekter korn, kr per daa	<i>Output crop, NOK per decare</i>	74	70	83
Produksjonstilskot, kr per daa	<i>Prod. allowances, NOK per decare</i>	67	86	105
Variable kostnader, kr per daa	<i>Variable costs, NOK per decare</i>	128	94	110
Faste kostnader, kr per daa	<i>Fixed costs, NOK per decare</i>	132	143	120

Dei faste kostnadene betyr mykje for variasjonen i resultat. Tabell 2.31 fortel om samansetjinga av faste kostnader for storleiksgruppene «200–300 dekar», «300–500 dekar» og «større enn 500 dekar».

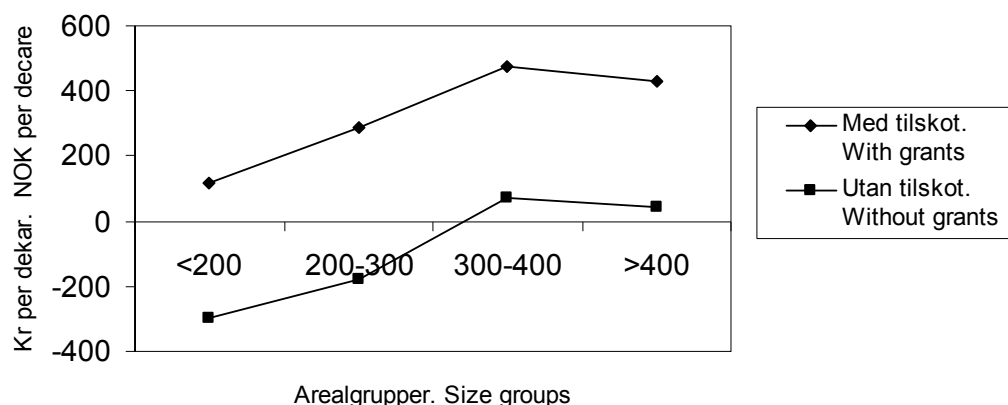
Ein ser av tabellen at jordleige utgjer ein større del av dei faste kostnadene utanom avskrivningar jo større jordbruksarealet er. «Andre faste kostnader», som blant anna omfattar administrasjon og forsikring, går ned med aukande bruksstorleik. Kostnader til maskinar (medrekna traktor) og reiskapar utgjer ein mindre del når storleiken på arealet aukar.

Tabell 2.31 Kornproduksjon, 200–300 daa, 300–500 daa og > 500 daa.
Samansetjing av faste kostnader. Prosent

Cereal production, 200–300 decares, 300–500 decares and over 500 decares.
Fixed costs, per cent

Alle regionar	All regions	Storleiksgrupper		
		Farm size		
		200-300 daa	300-500 daa	> 500 daa
Leigd arbeid	<i>Hired labour</i>	2	2	5
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	15	10	10
Traktor	<i>Tractors</i>	6	7	5
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	8	9	6
Jord, grøfter og vatningsanlegg	<i>Farmlands, drainage and water supply</i>	3	4	4
Drivstoff	<i>Fuel</i>	14	14	15
Maskinleige	<i>Rented machinery</i>	13	15	13
Jordleige	<i>Rented farmland</i>	5	8	19
Andre faste kostnader ekskl. avskr.	<i>Other fixed costs</i>	34	31	23
Sum faste kostnader ekskl. avskrivningar	<i>Total fixed costs excl. depreciation</i>	100	100	100
Sum faste kostnader ekskl. avskr., kr	<i>Total fixed costs excl. depr., NOK</i>	132 800	201 500	411 700
Avskrivningar:	<i>Depreciation:</i>			
Maskinar og reiskapar	<i>Machinery and equipment</i>	23	31	42
Traktor	<i>Tractors</i>	35	35	21
Driftsbygningar	<i>Outbuildings</i>	39	30	35
Jord og grøfter	<i>Farmlands, drainage and water supply</i>	3	4	2
Sum avskrivningar	<i>Total depreciation</i>	100	100	100
Sum avskrivningar, kr	<i>Total depreciation, NOK</i>	55 800	69 100	128 800
Faste kostnader inkl. avskrivningar, kr	<i>Fixed costs incl. depreciations, NOK</i>	188 500	270 600	540 500

Figur 2.12 viser driftsoverskot per dekar for fire ulike arealgrupper i kornproduksjonen. Gjennomsnittsstørrelsen i gruppene er 167, 253, 377 og 668 dekar, og respektive tal bruk i kvar gruppe er 28, 21, 18 og 23.

Figur 2.12 Driftsoverskot i kornproduksjonen. Kr per daa
Net farm income, cereal production. NOK per decaire

2.3.6 Sauehald

Hovudtabell: 17g.

Tabell 2.32 viser at lønsemda innan sauehaldet har betra seg klart frå 2007 til 2008. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk har gått opp med 15 prosent. Kjøtprisen har auka mykje medan ullprisen har gått litt ned.

Det blei oppnådd eit 25 prosent høgare vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2008 enn i 1999, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.13 set dei nyaste resultata for lønsemd inn i ein større samanheng. Det er karakteristisk for kurvene i figuren at dei gjer forholdsvis små utslag frå år til år, og at dei jamt over har stigande tendens i siste del av tiårsperioden.

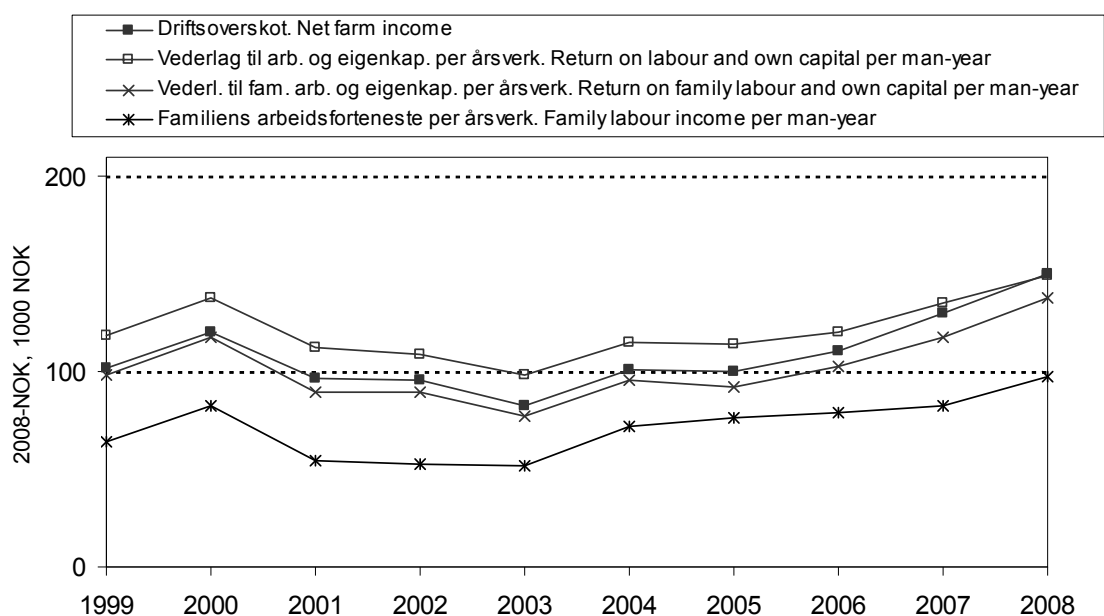
Tiårsoversikt for eigedelar, gjeld og eigenkapital for deltakarar med sauehald er vist i figur 2.14. Jordbruket sin del av totalkapitalen har endra seg lite gjennom perioden. Delen var 37 prosent i 1999 og 36 prosent i 2008. Gjeldsprosenten ligg høgare i slutten av perioden enn i starten. Medan han var 26 i 1999, har han komme opp i 35 i 2008.

Skattejustering gjer vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2008 kr 29 100 større.

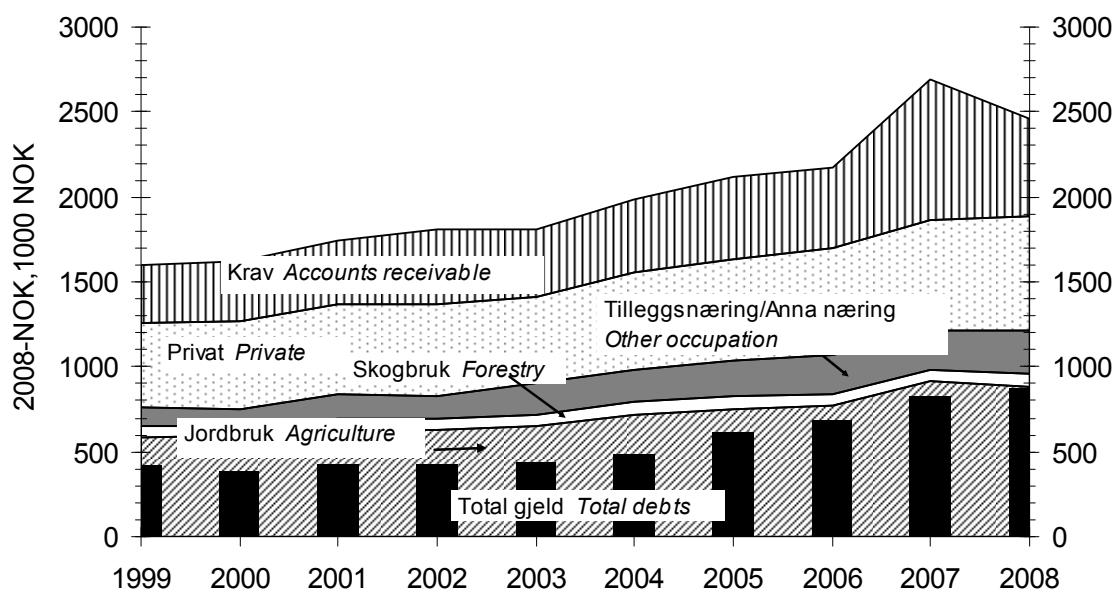
Sju av dei 93 deltakarane i denne gruppa i 2008 dreiv økologisk. Dei hadde i gjennomsnitt 91 vinterfôra sauer og oppnådde kr 160 200 i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk. Det vil seie at den økologiske undergruppa kom godt ut med omsyn til lønsemd, samanlikna med alle deltakarar med sauehald. Observasjonane innan økologisk sauehald i driftsgranskingane er få, og vi kan ikkje trekkje generelle konklusjonar ut frå dei nemnde resultata.

Tabell 2.32 Sauehald
Sheep farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	93	95
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	203	187
Avling av grovfôr, FEm per daa	<i>Total crops, FUm per decares</i>	246	256
Tal vinterfôra sauer	<i>Winter-fed sheep (wfs), number</i>	136	129
Tal gagnslam per vinterfôra sau	<i>Lambs per wfs, number</i>	1,4	1,4
Kjøtmengde, kg per vinterfôra sau	<i>Produced meat, kg per wfs</i>	28	28
Kjøtpris, kr per kg	<i>Meat (mutton and lamb), NOK per kg</i>	38,58	34,20
Ullpris, kr per kg	<i>Wool, NOK per kg</i>	32,22	32,48
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	97 800	79 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	149 300	130 100
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	129 000	107 900
Skattejust. vederlag til arbeid og EK, kr per årsv.	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	178 400	155 300
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	66,23	57,33

Figur 2.13 Resultatmål for bruk med sauehald, 1999–2008. Faste 2008-kroner
Results for sheep farming, 1999–2008. NOK-2008

Figur 2.14 Samansetjing av eigedelar og total gjeld per bruk, 1999–2008. Bruk med sauehald. Faste 2008-kroner

Assets and debts per holding, 1999–2008. Sheep farming. NOK-2008

Variasjon innafor sauehald

Tabellane 2.33 og 2.34 viser variasjonen i resultat og nokre andre faktorar, i storleiksgruppene «100–200 dekar» og «200–300 dekar» i sauehaldet. Bruka er sorterte etter driftsoverskot per vinterfôra sau. Dette kriteriet er valt fordi sauefjøsset, og dermed tal vinterfôra sauer, ofte vil vere det som avgrensar omfanget av produksjonen.

For nærare forklaring av kva «svakaste tredel» og «beste tredel» inneber, sjå omtalen i avsnittet om variasjon under driftsforma «produksjon av kumjøl og storfeslakt». Der er det også forklart korfor gruppegjennomsnitta i «variasjonstabellane» kan avvike frå tilsynelatande samanliknbare tal i hovudtabell 17.

Tabell 2.33   Sauehald, 100–200 daa
Sheep farming, 100–200 decares

Alle regionar	<i>All regions</i>	Gjennom- snitt <i>Mean</i>	Standard- avvik <i>Std. dev</i>	Beste tredel <i>Highest third</i>	Svakaste tredel <i>Lowest third</i>	
					Total	%
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	38		13	13	
Areal per bruk, daa	<i>Decares per holding</i>	151	25	152	152	100
Alder på brukaren	<i>Farmer's age</i>	52	8	55	47	85
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	<i>Net farm income, NOK per wfs</i>	908	693	1 692	176	10
Driftsoverskot, kr per bruk	<i>Net farm income, NOK per holding</i>	108 800	103 200	208 300	21 100	10
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	141 300	140 400	269 900	42 400	16
Tal vinterfôra sauer	<i>Number of winter-fed sheep (wfs)</i>	124	56	122	140	115
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	<i>Labour input, hours per wfs</i>	18,2	8,2	16,0	16,5	103
Prod. inntekt kjøt, kr per vinterfôra sau	<i>Output meat, NOK per wfs</i>	1 210	401	1 400	990	71
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	<i>Production allowances, NOK per wfs</i>	2 280	644	2 550	1 830	72
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Variable costs, NOK per wfs</i>	700	251	688	730	106
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	<i>Fixed costs, NOK per wfs</i>	1 990	911	1 740	1 990	114

Inntektene i sauehaldet for gruppa «100–200 dekar» varierer mindre enn for 2007, men avvika er framleis store, serleg for resultatmåla. For den svakaste tredelen ligg kjøtinntektene på 71 prosent av nivået hos den beste tredelen. Dei faste kostnadene er 14 prosent høgare hos svakaste tredel. Den svakaste tredelen har fått 28 prosent mindre i tilskot per vinterfôra sau. I sum fører dette til at den svakaste tredelen har oppnådd berre 16 prosent av vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk, sett i forhold til den beste tredelen.

Også i gruppa «200–300 dekar» er avvika mellom den beste og den svakaste tredelen betydelege. Til dømes er dei faste kostnadene 32 prosent høgare for den svakaste tredelen. Den svakaste tredelen har oppnådd 44 prosent av vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk, og 23 prosent av driftsoverskotet per vinterfôra sau, samanlikna med den beste tredelen.

Tabell 2.34 Sauehald, 200–300 daa
Sheep farming, 200-300 decares

Alle regionar	All regions	Gjennomsnitt	Standardavvik	Beste tredel	Svakaste tredel	
		Mean	Std. dev	Highest third	Lowest third	%
					Total	
Tal bruk, 200-300 daa	Number of holdings	26		9	9	
Areal per bruk, daa	Decares per holding	245	28	234	246	105
Alder på brukaren	Farmer's age	47	8	49	47	96
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net farm income, NOK per wfs	1 130	679	1 844	420	23
Driftsoverskot, jordbruket, kr per bruk	Net farm income, NOK per holding	195 700	131 200	290 500	85 200	29
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	168 400	112 900	236 100	103 800	44
Tal vinterfôra sauer	Number of winter-fed sheep (wfs)	171	69	156	167	107
Arbeidsforbruk, timer per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	15,3	6,6	17,7	12,9	73
Prod. inntekt kjøtt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	1 320	383	1 500	1 000	67
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	2 290	520	2 650	2 090	79
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	760	290	740	730	99
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	1 780	710	1 590	2 100	132

Tabell 2.35 viser det relative forholdet mellom den svakaste og den beste tredelen. Det er nytta utheva skrift der tredelen med svakast økonomisk resultat har dei høgaste verdiane.

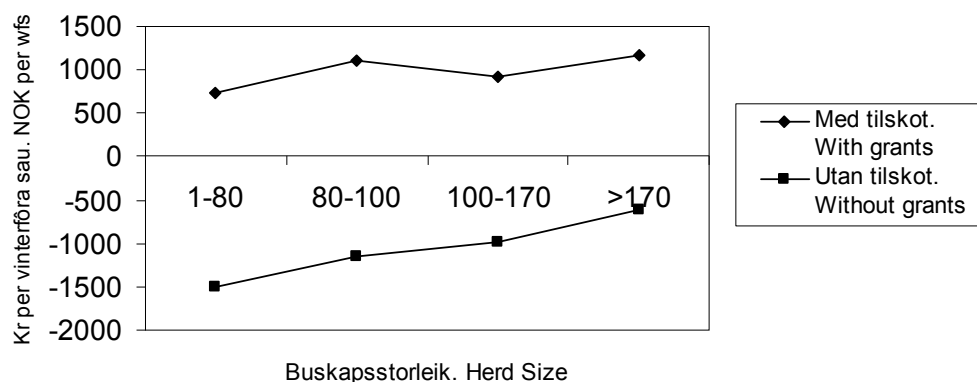
Tabell 2.35 Sauehald, 100–200 daa og 200–300 daa. Den svakaste tredelen sin relative del sett i forhold til den beste, prosent

Sheep farming, 100–200 decares and 200–300 decares. The lowest third relatively to the highest, per cent

Alle regionar	All regions	Storleiksgrupper	
		Farm size	
		100-200 daa	200-300 daa
Tal bruk	Number of holdings	38	26
Areal per bruk, daa	Decares per holding	100	105
Alder på brukaren	Farmer's age	85	96
Driftsoverskot, kr per vinterfôra sau	Net farm income, NOK per wfs	10	23
Driftsoverskot, jordbruket, kr	Net farm income, NOK per holding	10	29
Vederlag til arbeid og egenkapital, kr per årsverk	Return on labour and own capital, NOK per man-year	16	
Tal vinterfôra sauer	Number of winter-fed sheep (wfs)	115	107
Arbeidsforbruk, timar per vinterfôra sau	Labour input, hours per wfs	103	73
Prod. inntekt kjøtt, kr per vinterfôra sau	Output meat, NOK per wfs	71	67
Produksjonstilskot, kr per vinterfôra sau	Production allowances, NOK per wfs	72	79
Variable kostnader, kr per vinterfôra sau	Variable costs, NOK per wfs	106	99
Faste kostnader, kr per vinterfôra sau	Fixed costs, NOK per wfs	114	132

Figur 2.15 presenterer driftsoverskot per vinterfôra sau, med og utan tilskot. Driftsoverskotet aukar i begge tilfelle med storleiken på buskapen, men tendensen er klarast utan tilskot. *Med* tilskot er driftsoverskotet positivt i alle storleiksgruppene, men sjølv for buskarar på meir enn 170 vinterfôra sauer, er ikkje driftsoverskotet positivt *utan* tilskot.

Gjennomsnittstorleiken på buskapane er 61, 90, 134 og 229 vinterfôra sauer, og det er høvesvis 15, 16, 33 og 29 buskarar i gruppene.

Figur 2.15 Driftsoverskot i sauehaldet. Kr per vinterfôra sau
Net farm income, sheep farming. NOK per wfs

2.3.7 Geitehald

Hovudtabell: 17h.

Tabell 2.36 presenterer data for driftsforma. 11 av bruka i denne gruppa i 2008 hører heime i Nord-Noreg. Både mjølkeprisen og mjølkeytinga per årsgeit har gått opp i 2008. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk er auka med 15 prosent.

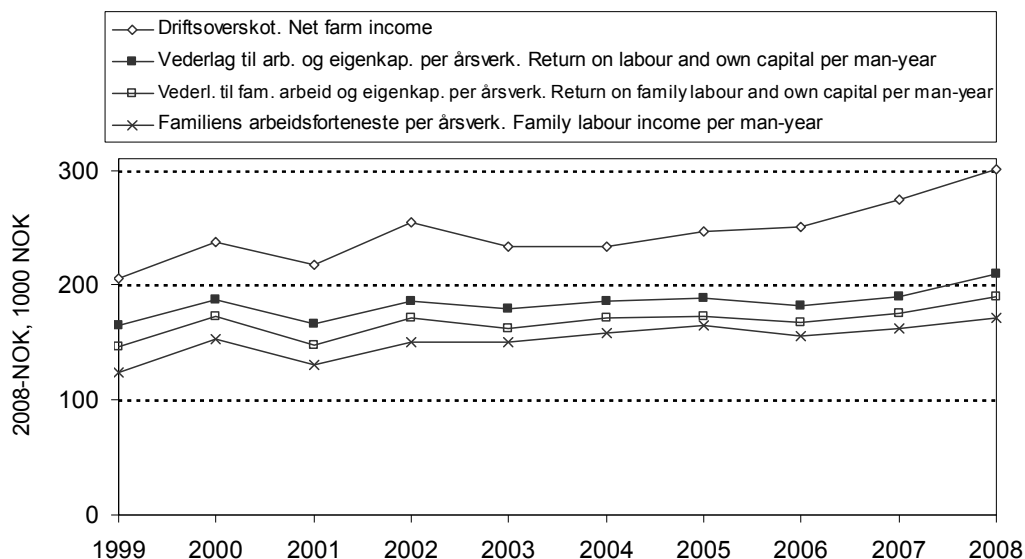
Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 28 prosent høgare i 2008 enn i 1999, målt i faste 2008-kroner. Figur 2.16 illustrerer 10 års utvikling.

For 2008 slår skattejusteringa ut med kr 29 500 i auka vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk.

Tabell 2.36 Geitehald

Production of goat's milk

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	20	21
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	142	129
Grovfôravleng, FEm per daa	<i>Fodder crops, FUm per decare</i>	224	256
Tal årsgeiter	<i>Number of goats</i>	86,8	81,7
Mjølkemengde, kg per årsgeit	<i>Produced milk, kg per goat</i>	728	686
Mjølkepris, kr per l	<i>Milk price, NOK per l</i>	4,92	4,41
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	171 800	156 700
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	210 300	182 500
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	190 500	169 000
Skattejustert vederl. til arbeid og EK, kr per årsv.	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	239 800	209 600
Lønsevne, kr per time	<i>Labour income, NOK per hour</i>	105,68	93,36

Figur 2.16 Resultatmål for bruk med geitehald, 1999–2008. Faste 2008-kroner
Results for production of goat's milk, 1999–2008. NOK-2008

2.3.8 Produksjon av korn og svinekjøt

Hovudtabell: 17e.

Ifølgje tabell 2.37 har vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk gått ned med 10 prosent frå 2007 til 2008. Auke i kostnadene har meir enn oppvege at produksjonsinntektene frå både svinehald og korndyrking har auka. Tal arbeidstimar per bruk har gått opp frå det eine året til det andre.

Figur 2.17 viser at driftsforma kan ha store svingingar i lønsemd frå år til år. Til dels skuldast svingingane at inntekta frå korndyrking er sterkt påverka av klimaforholda i vekstsesongen. Vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk låg 76 prosent høgare i 2008 enn i 1999, målt i faste 2008-kroner.

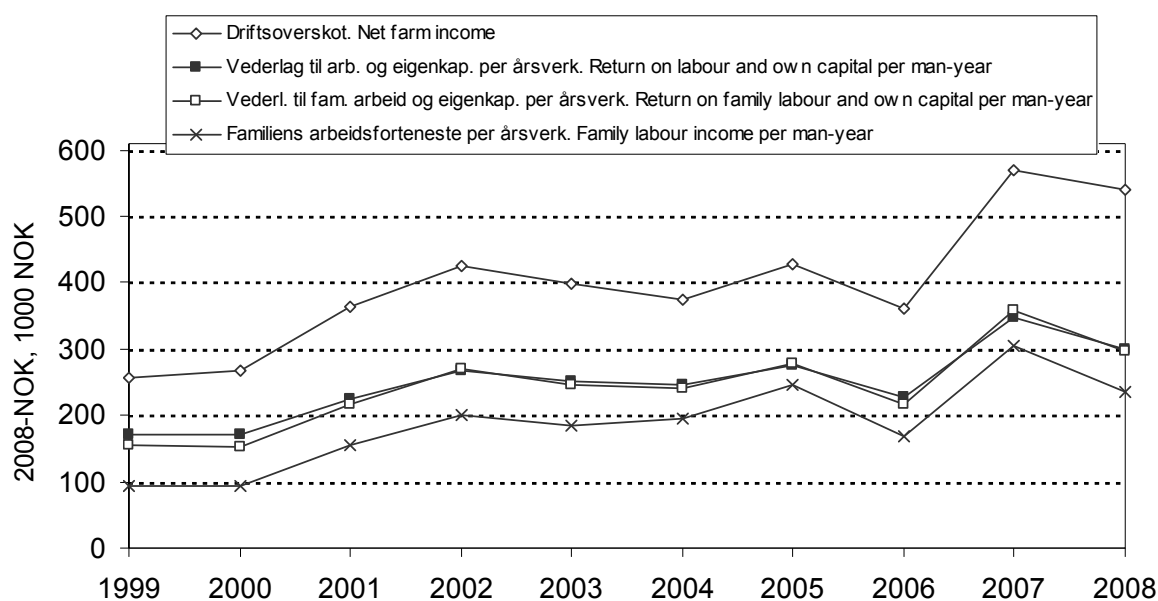
Figur 2.18 presenterer ei utvikling kor jordbruket sin del av totalkapitalen har gått frå 65 prosent i 1999 til 62 prosent i 2008. Samtidig har gjeldsprosenten auka frå 48 til 56.

For 2008 aukar vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk med kr 32 600 som følgje av skattejustering.

Tabell 2.37 Produksjon av korn og svinekjøt

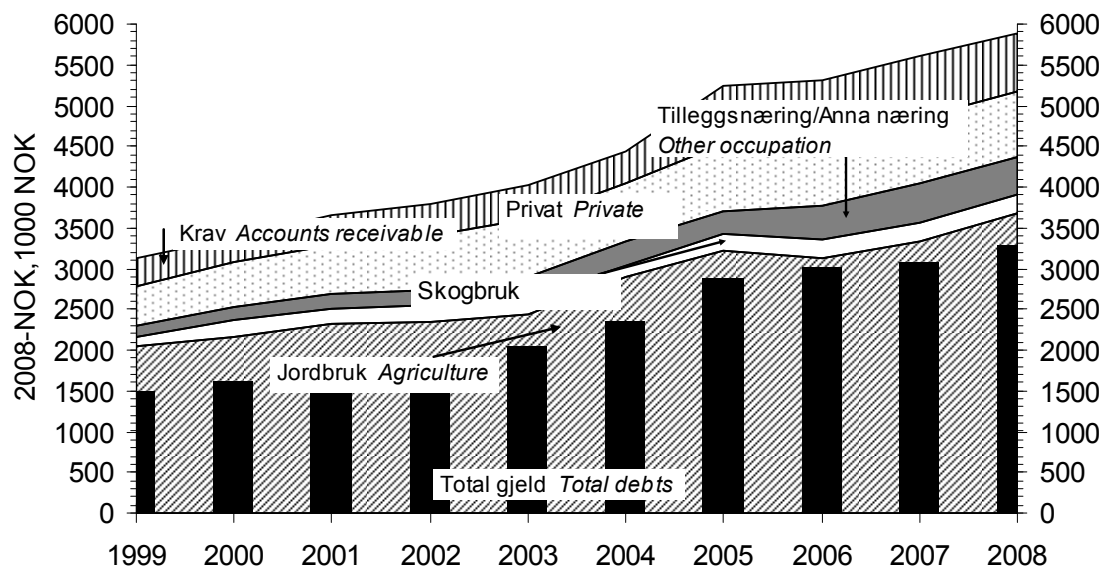
Combined cereal and pig farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	38	39
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	387	378
Avlinger, kg per daa	<i>Crops, kg per decares</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	462	362
Havre	<i>Oats</i>	465	452
Kveite	<i>Wheat</i>	560	476
Tal avlsgrisar	<i>Number of pigs for breeding</i>	46,5	45,4
Oppnådde priser, kr per kg	<i>Prices obtained, NOK per kg</i>		
Bygg	<i>Barley</i>	1,93	1,76
Havre	<i>Oats</i>	1,71	1,65
Kveite	<i>Wheat</i>	2,09	2,08
Svinekjøt	<i>Pork</i>	22,97	22,35
Smågris, kr per stk	<i>Piglets, NOK per unit</i>	933	847
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	234 300	293 900
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	300 300	335 400
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per m-y</i>	298 300	346 400
Skattejustert vederlag til arbeid og EK, kr per årsv.	<i>Tax-adjusted return on l. and own cap., NOK per m-y</i>	332 900	368 300
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	133,82	158,31

Figur 2.17 Resultatmål for bruk med produksjon av korn og svinekjøt, 1999–2008.
Faste 2008-kroner

Results for combined cereal and pig farming, 1999–2008. NOK-2008

Figur 2.18 Samansetjing av egedelar og total gjeld per bruk, 1999–2008. Bruk med produksjon av korn og svinekjøt. Faste 2008-kroner

Assets and debts per holding, 1999–2008. Combined cereal and pig farming. NOK-2008

2.3.9 Produksjon av storfekjøtt

Hovudtabell: 17i.

Talet på deltakarar som driv produksjon av storfekjøtt, har i dei tre siste rekneskaps-åra vore så høgt at denne driftsforma har fått eigen omtale. Tabell 2.38 inneheld nøkkeldata. Vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk låg 9 prosent høgare i 2008 enn i 2007. Prisauke for storfekjøtt har slått positivt ut. Fordi satsen for utrekning av rentekrav på jordbrukskapitalen har gått opp, er familiens arbeidsfor-teneste likevel blitt redusert frå det eine året til det andre.

Skattejustering aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital i 2008 med kr 28 700 per årsverk.

Tabell 2.38 Produksjon av storfekjøtt

Combined cereal and pig farming

		2008	2007
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	48	47
Jordbruksareal, daa	<i>Agricultural land, decares</i>	295	282
Avling, FEm per dekar	<i>Total crops, FUm per decare</i>	320	303
Omsett mengde, kg	<i>Produced amount of beef and cow's meat, kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	1 575	1 474
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	4 760	4 299
Prisar, kr per kg	<i>Prices, NOK per kg</i>		
Kukjøtt	<i>Cow's meat</i>	33,56	31,43
Anna storfekjøtt	<i>Beef</i>	42,06	38,94
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	27 100	32 800
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	100 700	92 800
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on family labour and own capital, NOK per man-year</i>	80 700	73 300
Skattejust. vederlag til arb. og EK, kr per årsverk	<i>Tax-adjusted return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	129 400	117 500
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	29,04	30,78

2.3.10 Andre driftsformer

I alt 134 deltakarbruk for 2008 hadde driftsformer som fall utanfor dei ni kategoriane som er omtalte særskilt i hovudtabell 17. Av desse kan 68 bruk fordelast på seks driftsformer som kvar hadde sju bruk eller fleire. Tabellane 2.39 og 2.40 dreier seg om desse driftsformene. Bruka med frukt høyrer stort sett heime på Vestlandet. Elles er Austlandet best representert i dei driftsformene kor korn er med.

«Korn og fjørfeslakt» har kome ut med langt betre 2008-resultat for lønsemd enn dei andre driftsformene som er med her. «Storfeslakt og sau» har hatt dårlegast lønsemd.

Tabell 2.39 Andre driftsformer med korn

Other categories of farming with cereal production

Driftsform <i>Category of farming</i>		Korn og storfeslakt	Korn og poteter	Korn og egg	Korn og fjorfeslakt
		<i>Cereal crops and beef</i>	<i>Cereal crops and potatoes</i>	<i>Cereal crops and eggs</i>	<i>Cereal crops and eggs</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	7	9	8	11
Areal per bruk, daa	<i>Agricultural land per holding, decares</i>	395	368	283	292
Av dette korn, daa	<i>Of which cereals</i>	215	255	280	272
Av dette poteter, daa	<i>Of which potatoes, decares</i>		103		
Av dette grovfôr, daa	<i>Of which coarse fodder</i>	158	1	2	7
Avling, alt areal, FEm/daa	<i>Crops, FUm per decare</i>	395	560	395	479
Omsett mengde av hoved- produkta frå husdyr, kg ⁷	<i>Sold amount of main animal products, kg</i>	5 429		55 047	
Arbeidstimar i alt	<i>Total labour input, hours</i>	1 888	1 956	2 182	1 998
Utført av familien	<i>Of which family</i>	1 623	1 530	1 744	1 617
Produksjonsinntekter, kr	<i>Enterprise output, NOK</i>				
Planteprodukt	<i>Crop production</i>	260 400	913 800	231 500	362 500
Husdyrprodukt	<i>Livestock production</i>	290 700		1 263 100	2 445 400
Andre jordbruksinntekter	<i>Other income, agriculture</i>	290 300	132 500	199 800	180 400
Sum produksjonsinntekt	<i>Total output</i>	841 500	1 046 400	1 694 400	2 988 400
Kostnader, kr	<i>Costs, NOK</i>				
Variable	<i>Variable costs</i>	287 400	186 000	883 700	1 831 100
Faste	<i>Fixed costs</i>	376 500	511 800	506 000	626 800
Sum	<i>Total costs</i>	663 800	697 800	1 389 700	2 457 900
Driftsoverskot, kr	<i>Net farm income, NOK</i>	177 700	348 600	304 700	530 500
Rentekrav (6,0 %), kr	<i>Calculated interest (6,0 %), NOK</i>	103 100	119 500	153 600	207 900
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	81 900	252 100	158 800	360 100
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own capital, NOK per man-year</i>	169 200	336 900	246 500	431 000
Vederlag til familiens arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on fam. labour and own cap., NOK per man-year</i>	157 400	355 800	233 200	462 200
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	55,30	134,39	101,17	187,79
Nettoinntekt, kr	<i>Net income, NOK</i>	678 100	870 600	802 900	1 094 000
Gjeld per 31.12.08, kr	<i>Liabilities 31 Dec 2008, NOK</i>	1 290 800	865 100	3 165 000	3 879 300
Gjeldsprosent	<i>% liabilities of total assets</i>	33	21	52	56

⁷ For fjorfeslakt gjeld dette talet på slakt

Tabell 2.40 Andre driftsformer utan korn

Other categories of farming without cereal production

Driftsform <i>Category of farming</i>		Storfeslakt og sau <i>Beef and sheep</i>	Frukt <i>Fruit</i>
Tal bruk	<i>Number of holdings</i>	12	21
Areal per bruk, daa	<i>Agricultural land per holding, decares</i>	383	60
Av dette grovfôr, daa	<i>Of which coarse fodder</i>	380	4
Av dette frukt, daa	<i>Of which fruit area, decares</i>		50
Avling, alt areal, FEm/daa	<i>Crops, FUm per decare</i>	267	538
Omsett mengde av storfe- og sauekj�t, kg	<i>Sold amount of main animal products, kg</i>	6 396	
Arbeidstimar i alt	<i>Total labour input, hours</i>	2 234	3 519
Utført av familien	<i>Of which family</i>	1 734	1 822
Produksjonsinntekter, kr	<i>Enterprise output, NOK</i>		
Planteprodukt	<i>Crop production</i>	15 700	548 800
Husdyrprodukt	<i>Livestock production</i>	335 200	2 000
Andre jordbruksinntekter	<i>Other income, agriculture</i>	403 600	171 400
Sum produksjonsinntekt	<i>Total output</i>	754 500	722 200
Kostnader, kr	<i>Costs, NOK</i>		
Variable	<i>Variable costs</i>	227 100	86 000
Faste	<i>Fixed costs</i>	410 900	358 500
Sum	<i>Total costs</i>	638 000	444 500
Driftsoverskot, kr	<i>Net farm income, NOK</i>	116 600	277 700
Rentekrav (6,0 %), kr	<i>Calculated interest (6,0 %), NOK</i>	101 400	45 600
Familiens arbeidsforteneste, kr per årsverk	<i>Family labour income, NOK per man-year</i>	14 600	199 900
Vederlag til arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on labour and own cap., NOK per m-y</i>	86 300	213 200
Vederlag til fam. arbeid og EK, kr per årsverk	<i>Return on fam l. and own cap., NOK per m-y</i>	51 700	221 200
Lønsevne, kr per time	<i>Capacity to pay, NOK per hour</i>	29,50	108,54
Nettoinntekt, kr	<i>Net income, NOK</i>	606 100	622 900
Gjeld per 31.12.08, kr	<i>Liabilities 31 Dec 20 08, NOK</i>	2 003 800	894 100
Gjeldsprosent	<i>% liabilities of total assets</i>	54	34

2.3.11 Rangering av driftsformene etter lønsemd

Tabell 2.41 inneheld ei samla rangering av vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i 2008, for dei ni best representerte driftsformene i driftsgranskingane. «Produksjon av korn og svinekjøt» har best resultat og «produksjon av storfekj t» ligg i botnen av tabellen. Ingen av desse driftsformene har endra plassering sidan same type tabell blei laga for f rre rekneskapsår. For 2007 var spennet mellom dei ni utvalte driftsformene, med omsyn til vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik at det minste vederlaget utgjorde 28 prosent av det største. For 2008 finn vi ein tilsvarende del på 34 prosent. Altså har skilnadene i lønsemd mellom driftsformene jamna seg noko ut frå det eine året til det andre.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget gir utslag som sprikjer mykje mellom driftsformene. For «kornproduksjon» aukar vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk med kr 61 200 når ein tek omsyn til skattekorreksjonen. Tilsvarende auke for «kumjølkproduksjon og sauehald» er kr 24 000. Desse to driftsformene dannar ytterpunkt når det gjeld inntektsverknad av jordbruksfrådraget.

Tabell 2.41 Rangering av driftsformene etter lønsemd. Kroner per årsverk

Comparison of results from different categories of farming. NOK per man-year

		Vederlag til arbeid og eigenkapital <i>Return on labour and own capital</i>	Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital <i>Tax-adjusted return on labour and own capital</i>
Produksjon av korn og svinekjøt	<i>Combined cereal production and pig farming</i>	300 300	332 900
Produksjon av kumjølke og svinekjøt	<i>Combined dairy and pig farming</i>	294 800	321 300
Produksjon av kumjølke, storfeslakt og korn	<i>Combined dairy, beef farming and cereal production</i>	280 900	307 900
Kornproduksjon	<i>Cereal production</i>	212 200	273 400
Geitehald	<i>Production of goat's milk</i>	210 300	239 800
Kumjølkeproduksjon og sauehald	<i>Combined dairy and sheep farming</i>	199 200	223 200
Produksjon av kumjølke og storfeslakt	<i>Combined dairy and beef farming</i>	198 000	225 100
Sauehald	<i>Sheep farming</i>	149 300	178 400
Produksjon av storfekjøt	<i>Beef farming</i>	100 700	129 400

3 Skogbruk. Resultat frå 2008 og utviklingstrekk gjennom 10 år

---

3.1 Grunnlagsmaterialet for granskinga

I driftsgranskingane i gardsskogbruket for 2008 var det med 148 bruk. Granskingane i gardsskogbruket omfattar eit underutval av bruka som inngår i granskingane i jordbruket.

Hovudtabell 19 viser data for produksjonsgrunnlaget på skogeigedommane og aldersfordelinga til dei som driv skogen. Det er liten variasjon frå år til år. Hovudårsaka til dette er lita utskifting av deltakarbruk. At deltakarmassen er stabil, gjer det enklare å følge utviklinga over tid.

NILF har valt balansekvantum som inndelingskriterium for storleiken på skogane i granskingane. Der er store skilnader i den gjennomsnittlege boniteten (produksjonsevna) i dei ulike skogane, og dette fører til at arealstorleiken på bruka i ei gruppe kan ha stor variasjon.

Alle deltakarane som var med i granskingane i 2008, budde på eigedomane. Deltakarane dreiv jordbruk, som også var hovudinntektskjelda til familiane på bruka.

3.2 Framdrift

3.2.1 Avverking og transport

Hovudtabell 20 viser avverkingsnivå, samansetjing av sortiment og forhold som gjeld transport og framdrift.

Driftsveglengda her gjeld avverkinga kvart år og måler avstanden frå hogststad fram til leveringsstad ved bilveg. Avstanden er kubikkmassevegen.

Terrengforholda er klassifiserte i tre grupper:

- *Lette. Det er mogeleg å kjøre i terrenget med jordbrukstraktor, med eller utan belte. Vegkostnadene er låge. Korte vinsjeavstandar, oftast mindre enn 15–20 meter*
- *Middels. Transport med jordbrukstraktor må skje for det meste etter opparbeidde vegar etter bestemte traséar. Middels vegkostnader. Vinsjeavstand er oftast mindre enn 40 meter*
- *Vanskelege. Bratt, blokkrik eller delvis lite beredyktig mark som krev forholdsvis dyre vegar. Delvis store vinsjeavstandar.*

For kvart bruk blir gjennomsnittleg terrenotype i kvar tømmerdrift i året registrert.

I hovudtabellen er det vist fordeling av transportert kvantum med jordbruks- og skogstraktor. Andre transportmiddel vert nytta berre i liten grad, og da helst i kombinasjon med bruk av jordbruks- eller skogstraktor. For det meste er det entreprenørar som bruker skogstraktor.

3.2.2 Arbeidskraft

Hovudtabell 21 viser korleis arbeidsforbruket til familien fordeler seg mellom jord- og skogbruk for alle bruk som er med i skogbruksgranskingane.

Tabellen viser også kva som er leigd og kva som er eiga arbeidskraft, og kva arbeidskrafta er brukt til. Sidan det ikkje blir registrert timar for arbeid utført av entreprenørar, omfattar denne delen av tabellen berre dei eigedommane der brukaren har administrert eller utført heile drifta sjølv. Drifter der til dømes skogeigarlaget, eller skogeigaren i fellesskap med skogeigarlaget, har administrert drifta, er altså ikkje med her.

Arbeidet med drift omfattar sjølve arbeidet med avverking, gangtid til og frå avverkingsstaden, klargjering og vedlikehald av utstyret, enklare vegvedlikehald og administrasjon av drifta.

Arbeidsforbruket i samanheng med drift gjeld også alt virke som er selt eller brukt i året. Det omfattar derfor alt arbeid i året med avverka kvantum, og eventuelt arbeid med virke som finst på lager ved slutten av året. I skogane som er med i granskingane, er det vanlegvis svært lite varelager ved årsskiftet.

3.3 Økonomisk oversikt

3.3.1 Om dei valte presentasjonsmåtane

Hovudtabellane 22–24 inneheld mange økonomiske omgrep som er like, og som kan samanliknast. Det gjeld inntekts- og kostnadstal, samt økonomiske resultatmål. Derfor er desse tre hovudtabellane kommenterte under eitt. Den største skilnaden mellom dei er at hovudtabell 23 er gruppert etter avverka og selt virke, medan hovudtabellane 22 og 24 er grupperte etter storleiken på balansekvantumet. Gruppering etter avverka og selt virke er formålstunleg når ein vil sjå på korleis det økonomiske resultatet er avhengig av produsert mengd. Dei andre hovudtabellane (og figurane) viser først og fremst samanhengen mellom ressursar og økonomisk resultat. Sjå elles i kapittel 1.7.3 om resultatmål og resultatutrekning.

Ein bør vere noko kritisk til å bruke driftsoverskot i skogbruket direkte som mål for lønsemd. Utrekninga av driftsoverskot tek ikkje omsyn til endringar i den ståande trekapitalen, og ei sterk under- eller overavverking vil kunne gi eit feil bilde av lønsemda.

3.3.2 Produksjonsinntekter

Som oftast blir salsvirket levert ved bilveg, i somme tilfelle på industri- eller sagbrukstomt. Tømmeret blir betalt etter bruttopris, med dei tillegga eller frådraga som sortiment, leveringsstad og leveringstidspunkt tilseier. Posten «Bruttoinntekt sal» omfattar brutto salsverdi av dette virket (inklusive endringar av lager). Det er ikkje gjort fråtrekk for avverkingsavgift, måleavgift eller avsetnad til skogfond.

Rotsal er ikkje vanleg på bruk i granskingane, men skjer av og til. Avtalane kan vere ulike. I nokre tilfelle skjer avverkinga i regi av skogeigaren, og eigaren får da i tillegg til rotprisen betaling for utført arbeid ved avverking. I granskingane blir ei slik oppgjersform vurdert som ordinært sal etter bruttopris. Rotprisen og betalinga for utført arbeid er slått saman til ein bruttopris. For rotsal der kjøparen har stått for avverkinga, er det frå og med 1990 gjennomført omrekning til bruttosal. Salet går inn i linja «Bruttoinntekt sal». Driftsutgifter i samband med rotsal er tekne inn i linja «Leigd arbeid og utstyr». Rotsal er rekna om til bruttopris etter følgjande formel: «Verdi rotsal»/0,55. Driftsutgiftene er utrekna som («Verdi rotsal»/0,55) x 0,45.

Posten «Eige forbruk, bruttoverdi» omfattar stipulert salsverdi av det virket som anten blir vidareforedla av eigaren, eller som blir brukt til å dekkje gards- og husbehov på bruket.

Posten «Driftstilskot» omfattar tilskot som har gått direkte til drifta, for eksempel tilskot til tynning.

Posten «Andre inntekter» er ein samlepost som blant anna inneheld etterbetalingar for tidlegare levert virke, kjøreinntekter (maskindel) eller anna justering av tømmeroppgjeret. Utmarksinntekter (som jakt, fiske og bygslingsinntekter) er trekte ut av skogbruksinntekta, og blir behandla som inntekt frå tilleggsnæring. Pyntegrønt, og foredlingsverdien av vedproduksjon, blir også behandla som tilleggsnæring.

3.3.3 Kostnader

Avgrensinga mellom variable og faste kostnader er i hovudtabell 23 forenkla noko i forhold til den generelle definisjonen, ved at alle kostnader utanom avskrivningar blir behandla som variable. Det er gjort slik fordi omfanget av aktiviteten i gardsskogane varierer mykje frå år til år. I hovudtabell 22 er kostnadene meir oppsplitta. Dette lettar samanlikninga med annan skogstatistikk. Legg merke til at inndelingskriteriet i hovudtabell 23 er avverkingsgruppe. Alle arbeids- og maskinkostnader, unnateke avskrivningar, er vurderte som variable kostnader. Dette gjeld også vegvedlikehald, anlegg av provisoriske vegar, samt avverkings- og måleavgifter. Administrasjonskostnadene er alle vurderte som variable kostnader, sjølv om ein del av desse eigentleg er faste kostnader. Avskrivningane er faste kostnader. Dei kjem derfor ikkje til frådrag ved rånettutrekninga. I hovudtabell 23 er eigen arbeidsinnsats kostnadsført for å få eit fullstendig bilde av ressursbruken.

Ein del av kostnadene på bruka er felles for jord- og skogbruk. Dette gjeld først og fremst trekkrafta, men også i nokre tilfelle den faste leigde hjelpa. I slike tilfelle er kostnadene fordelte mellom jord- og skogbruk etter tal arbeidstimar i dei to produksjonsgreinene. Trekkrafta er vanlegvis balanseført på jordbruket. Da blir skogbruket belasta med leigeutgift når trekkrafta blir brukt i skogen. Jordbruket blir på si side godskriva leigeinntekta.

Posten «Vedlikehald utstyr, drivstoff» inneheld også lagerendringar for drivstoff. Posten «Vedlikehald/anlegg enkle vegar» består av netttotal. Eventuelle tilskot er allereie fråtrekte. Posten «Salsutgifter, diverse trekk» inneheld i hovudsak måle- og avverkingsavgifter. Avskrivningar er delte på to linjer, idet avskrivningar på vegar er skilte ut frå dei andre avskrivningane (hovudtabell 22).

Teknisk utstyr blir avskrive lineært over forventa brukstid. Generell avskrivningstid er 15 år. Større, varige vegar blir balanseførte utan avskrivning. Provisoriske vegar som er meinte å bli brukte i berre nokre få år, blir anten førte direkte til utgift i anleggsåret eller kostnadsfordelte over ein femårsperiode.

Kulturkostnadene omfattar godtgjersle til leigd arbeid og utstyr samt kjøp av planter, gjødsel med meir. Det er vidare gjort fråtrekk for tilskot til skogkulturtiltaka, slik at kulturkostnadene blir utrekna «netto». Kostnadene til skogkultur er som regel tilplanting etter hogst, eller det kan vere skogreising, avstandsregulering, rydding eller andre kulturtiltak. Skogkultur er ein kostnad (vedlikehald) som blir utgiftsført direkte i året. Det blir altså ikkje teke omsyn til om skogkulturen fører til høgare verdi av skogen. Dette er i samsvar med det som er nemnd tidlegare, om at skogkapitalen ikkje blir justert for over- eller underavverking.

Graden av eigen arbeidsinnsats i skogen vil sterkt påverke dei direkte utgiftene den enkelte eigaren har i skogsdrifta. For at ein lettare skal kunne samanlikne nivået på kostnader i dei ulike skogane, er det ønskjeleg å kostnadsføre arbeidet til eigaren og familien når det gjeld drift og vedlikehald (sjå hovudtabell 23). Vederlaget for arbeidsinnsatsen til familien i skogen blir fastsett slik som forklart i kapittel 1.7.3.

3.3.4 Resultat

I driftsgranskingane blir det brukt ulike resultatmål, alt etter kva «nivå» ein vil studere. Ein har såleis resultat før avskrivningar, resultat før skogkultur, driftsoverskot og driftsresultat. I driftsresultatet er verdien av eigen innsats fråtrekt.

I utrekningane av både driftsoverskot og driftsresultat er kostnadene til skogkultur fråtrekte direkte (inga balanseføring). Hovudtabellane 22 og 23 viser elles korleis dei ulike resultatmåla kjem fram. Eit uttrykk som er mykje brukt i skogbruket, er «rånetto». Ein definisjon av omgrep er gitt i kapittel 1.8.

I gruppa med «Ikkje noko salsvirke» er rånettoen som regel negativ. Det viser at verdien av vederlag for eigen arbeidsinnsats og eige utstyr er større enn verdien av det virket som blir drive fram.

Skogfond er ein type fond som er spesiell for skogbruket. Korleis skogfondet inngår i rekneskapsoppgjeret, går fram av kapittel 1.7.3.

Hovudtabell 24 presenterer driftsoverskot i jord- og skogbruk, for grupper som er inndelte etter regionar og etter storleiken på balansekvantumet i skogbruket. Vidare viser tabellen dei same overskota når deltakarane er grupperte etter jordbruksareal og balansekvantum.

3.3.5 Investering og finansiering

Sjølv om skogkulturtiltaka er førte som utgifter i året i dei andre hovudtabellane, er dei i hovudtabell 25 vurderte som investeringar. Investeringsbeløpa er brutto. Det vil seie at dei omfattar også kalkulert arbeidsvederlag til brukarfamilien, samt den delen av investeringane som er finansiert med offentlege tilskot.

Investeringstiltaka er delte i tre hovudgrupper:

- *Skogkultur. Grøfting, gjødsling, anlegg av bestand, bestandspleie fram til tynningsalder*
- *Vegar. Varige vegar og enklare vegar som blir balanseførte og avskrivne*
- *Anna. Følgjande verdiar er balanseførte på skogbruket: Skog og grunn, driftsbygningar i skogbruket, yrkesbil, traktorar, maskinar, reiskapar og skogtakstar*

I hovudtabell 25 er ordet «investeringsfrekvens» brukt. Med det meiner ein kor mange prosent av skogeigedommane som har vore gjenstand for investeringar i løpet av året.

Tilskot og skogfondsmiddel blir ofte utbetalte i ettertid. Under «Finansieringskjelde» kan ein derfor finne overfinansiering av investeringane i året. Dette vil kome fram som eit negativt tal under «Anna investering».

3.3.6 Balanse

Hovudtabell 25 inneheld også ei oversikt over omløpsmiddel og anleggsmiddel i skogbruket. Omløpsmidla i skogbruket er lager av trevirke (avverka), diesel, olje og andre innkjøpte varer. Den største delen av anleggsmidla er skog og grunn. Større maskinar, som for eksempel traktor, er oftast førte i balansen på jordbruket.

3.4 Hovudtrekk ved driftsgranskingane i skogbruket i 2008

Skogstorleiken på deltakarbruka i 2008 var i gjennomsnitt 1 280 daa. På desse eigedommane blei det i 2008 avverka 112 prosent av balansekvantumet (sjå kapittel 1.7). Dette er det høgaste nivået sidan 1988. Rekna per bruk var avverkinga i 2008 i alt 319 m³ i gjennomsnitt. Det var ein liten auke samanlikna med året før. Av virket som blei drive fram med jordbrukstraktor eller skogstraktor i 2008, blei 84 prosent drive fram med skogstraktor. I alt blei 87 prosent drive fram av entreprenør. Dette er den høgaste entreprenørdelen som er registrert i driftsgranskingane. I 2003 var delen 70 prosent, og i 2002 var han 60 prosent.

For dei bruka som var med i granskingane i 2008, steig inntekta frå skogbruket med kr 8 700 samanlikna med 2007, medan kostnadene steig med kr 6 000. Det gjennomsnittlege driftsoverskotet per skogeigedom auka derfor med kr 2 700 i 2008, til kr 62 000. Driftsoverskotet i skogbruket utgjorde 20 prosent av samla driftsoverskot frå jord- og skogbruk i 2008, mot 21 prosent i 2007. Dersom ein set inn tariff-løn for arbeidsinnsatsen til brukarfamilien, og trekkjer verdien av dette arbeidet frå driftsoverskotet, blir gjennomsnittleg overskot i 2008 kr 49 200. Det vil seie kr 2 000 meir enn i 2007.

Prisen på selt virke var kr 371 per m³ i 2008, mot kr 368 i 2007. Statistisk sentralbyrå har utrekna prisen på selt virke i 2008 til kr 364 per m³. Utrekna per m³ var heile produksjonsinntekta i 2008 kr 388, medan kostnadene kom opp i kr 194. Dette gav eit driftsoverskot på kr 194 per m³. Tilsvarende tal for 2007 var kr 371, kr 180 og kr 191 per m³.

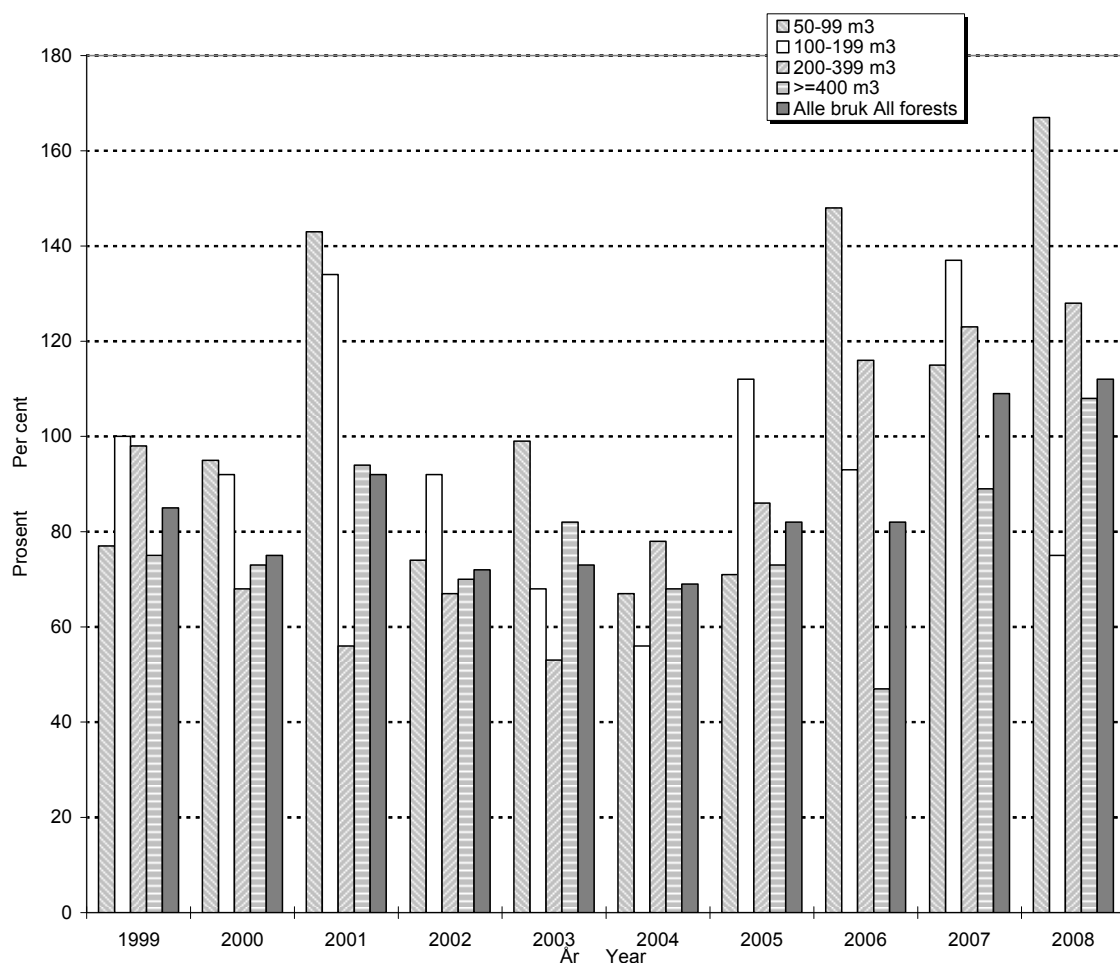
Familien la ned i gjennomsnitt 80 arbeidstimar i skogbruket i 2008, det same som i 2007. Arbeidsinnsatsen i jordbruket for desse familiane var i same periode rundt 2 000 timar.

Investeringane i 2008 utgjorde 43 prosent av resultat før skogkultur, mot 41 prosent året før. Skogfond har vanlegvis vore den viktigaste finansieringskjelda ved investeringar. I 2008 utgjorde skogfond 48 prosent av finansieringa. Delen er 12 prosentpoeng høgare enn i 2007. I gjennomsnitt stod det kr 34 000 inne på skogfondkontoen ved utgangen av 2008. Dette var ein auke på kr 5 000 samanlikna med 2007.

3.5 10-årsoversikter

Dette kapitlet handlar om 10-årsoversikter for avverkingsnivå, arbeidstimar i jord- og skogbruk, økonomisk resultat, investeringsnivå og korleis investeringane er finansierte.

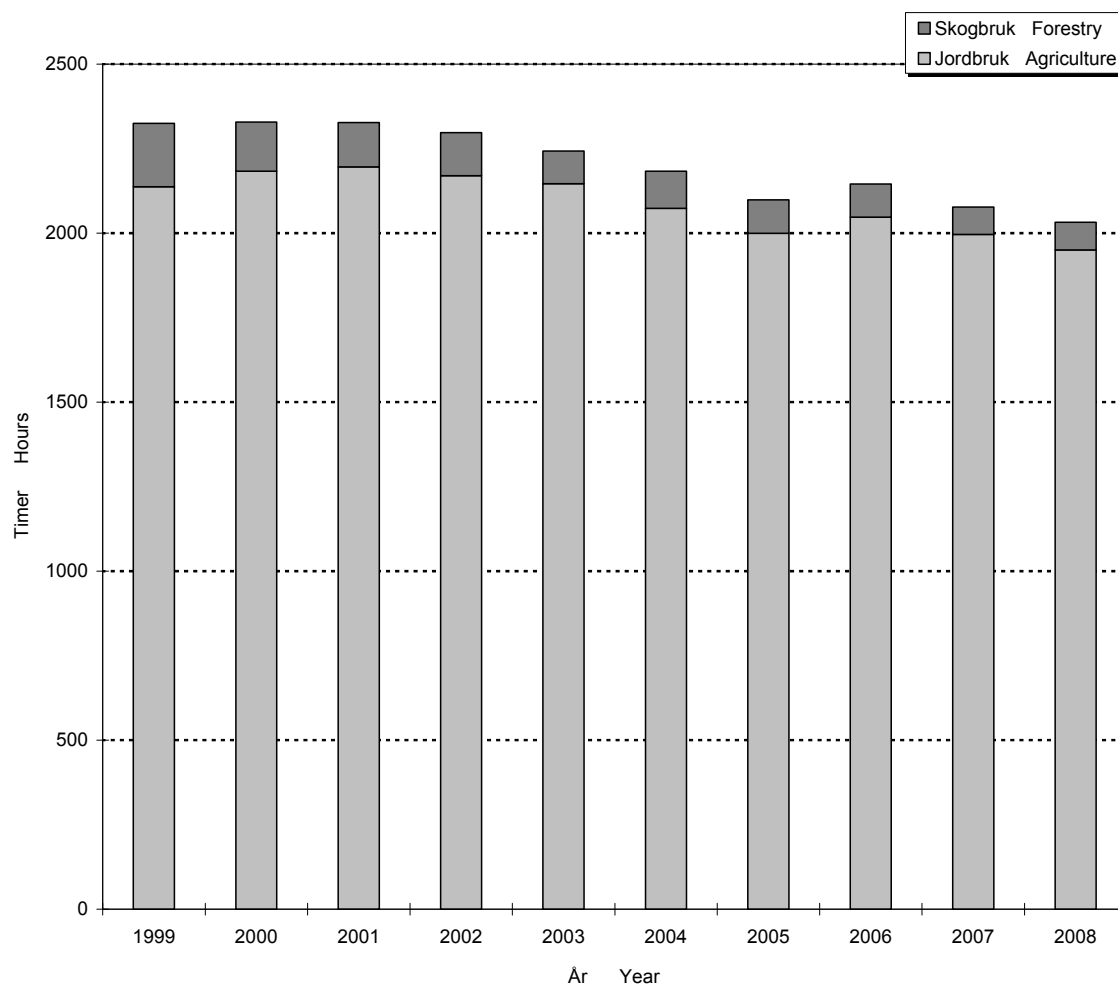
Figur 3.1 viser stor variasjon i avverkingsnivå frå år til år og mellom grupper. Størst variasjon finn ein i dei minste gruppene. Ein ser at dei minste skogeigedomane over tid jamt over har ein høgare avverkingsprosent enn dei store. I gjennomsnitt for alle skogar i undersøkinga har avverkingsprosenten variert frå 69 til 112 i tiårsperioden.

Figur 3.1 Avverkning i prosent av balansekvantumet 1999–2008

Roundwood cut as per cent of sustained yield 1999–2008

Figur 3.2 viser nivået for arbeidsinnsatsen til familien i jord- og skogbruk. Skogbruket sin del held seg innafør intervallet 80–190 timar i tiårsperioden, med minkande tendens mot slutten av perioden. Dette skuldast at innsatsen i skogbruket har vore minkande generelt, men også at meir og meir av arbeidet i skogen blir sett bort til entreprenørar.

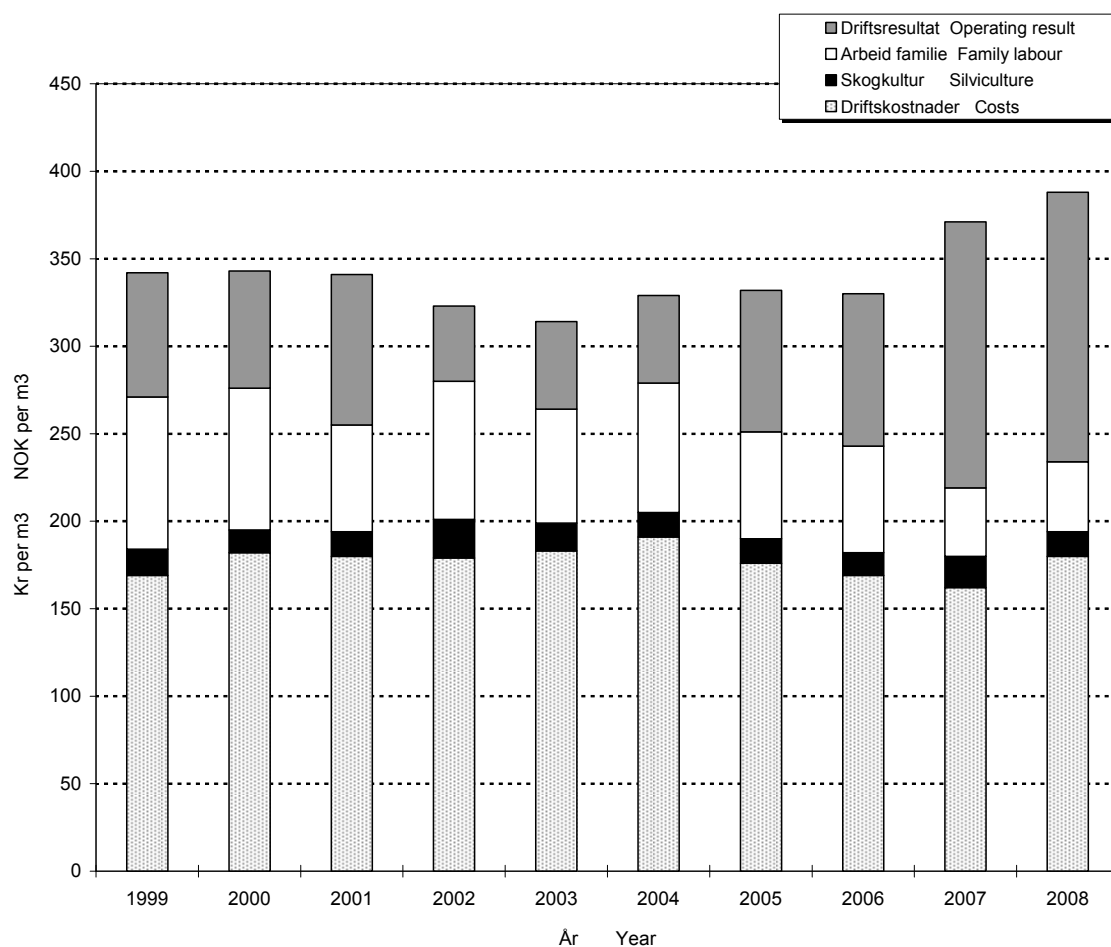

Figur 3.2 Arbeidstimane til familien i jord- og skogbruk 1999–2008

Family labour (hours) in agriculture and forestry sector 1999–2008

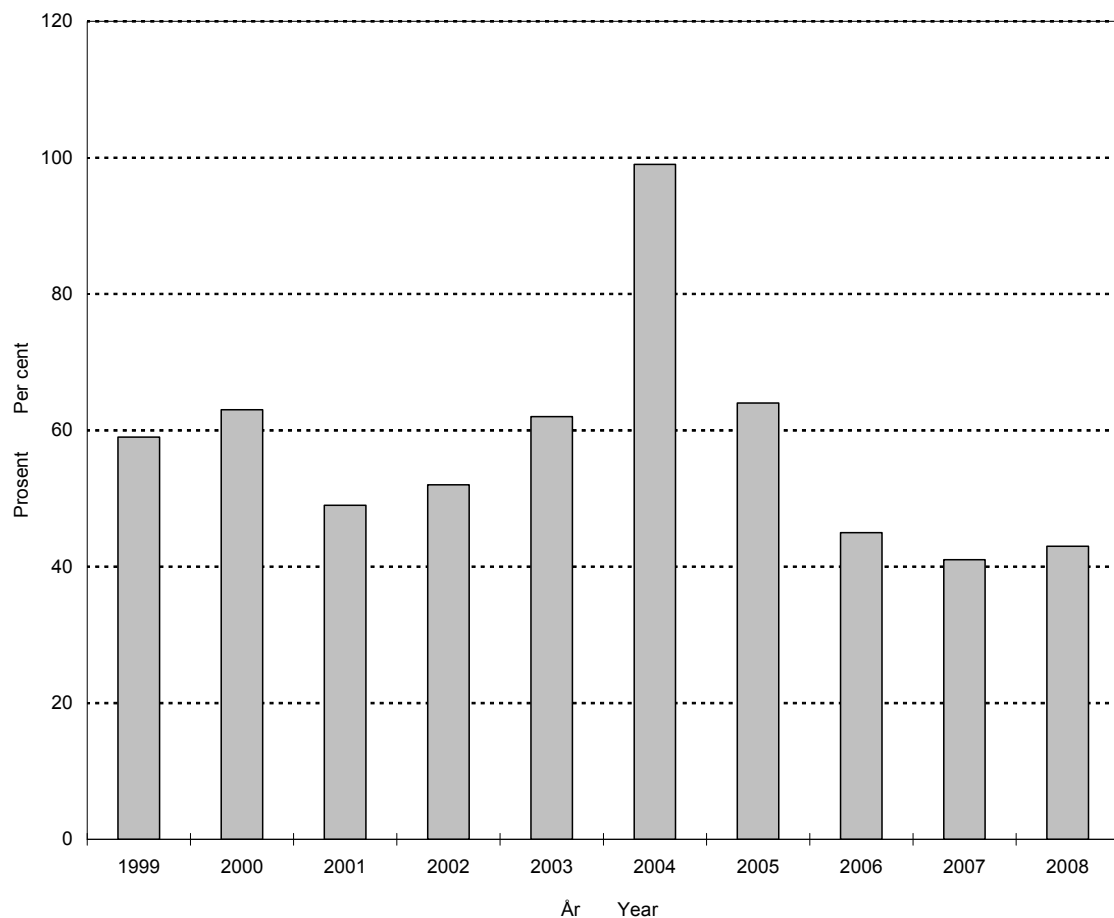
Figur 3.3 viser driftsresultatet per m³ og korleis dette er komme fram. Tala er ikkje justerte for prisstiging. Den totale høgda i søylediagramma representerer produksjonsinntektene per m³ i skogbruket. Summen av driftsresultatet og verdien av eige arbeid utgjør driftsoverskotet. Resultatet per m³ har vore særleg godt dei to siste åra.

Sjølv om det er faktorane tømmerpris og avverka kvantum som først og fremst påverkar inntektene i skogbruket, er det i gardsskogbruket til ei viss grad mogeleg å kompensere for store utgifter til drift, eller for fråfall av inntekter. Dette kan til dømes gjerast med større eigeninnsats og lågare aktivitet i skogkultur for ein kortare periode. Fleire og større drifter i eit område vil også gi lågare driftskostnader. Det kan derfor vere lønsamt å samarbeide med naboane når ein vil leige entreprenør i ein gardsskog.

Figur 3.3 Resultat for skogbruket 1999–2008, kroner per m³
Results in forestry sector 1999–2008, NOK per m³

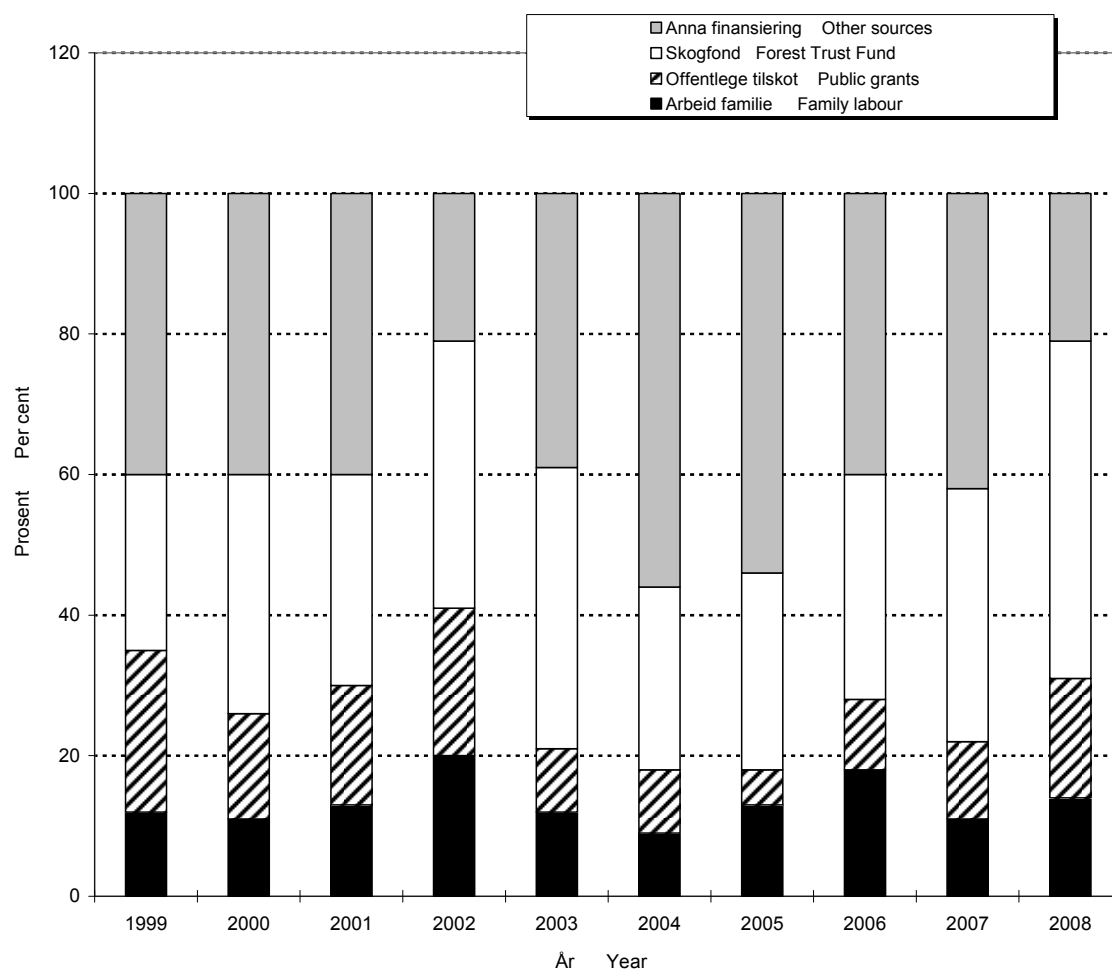
Figur 3.4 viser storleiken på investeringane som del av resultat før skogkultur. I ti-årsperioden er tendensen at denne investeringsindikatoren har vore synkende, og at han har halde seg i nærleiken av 50–60 prosent. I 2008 var han 43 prosent, men i 2004 var han heile 99 prosent.

Figur 3.4 Investeringane rekna i prosent av resultat før skogkultur 1999–2008

Reinvestments as per cent of net forest income (silviculture costs excl.) 1999–2008

Figur 3.5 viser korleis investeringane er finansierte. «Anna finansiering» har dei fleste åra utgjort den største delen av finansieringa i tiårsperioden. Skogfond er likevel den viktigaste kjelda til finansiering og har auka sin del dei siste åra. I gjennomsnitt for tiårsperioden er fordelinga slik: «Skogfond» 34 prosent, «anna finansiering» 39 prosent, «offentlege tilskot» 14 prosent og «eigeninnsats» 13 prosent. I 2008 utgjorde skogfond 48 prosent av finansieringa.

Figur 3.5 Finansiering av investeringane 1999–2008, prosent
Financing of investments 1999–2008, per cent

4 Samla økonomisk resultat for brukar-familien

4.1 Innleiing

Jordbruket i Noreg er i endring. Tradisjonelt har det norske jordbruket vore eit typisk familiejordbruk. Vi ser no fleire variantar med omsyn til organisering av jordbruksverksemdene. Likevel er familiebruket framleis dominerande. Derfor rettar driftsgranskingane framleis søkjelys mot *brukarfamilien*.

Brukarfamilien hentar inntektene frå fleire ulike kjelder i tillegg til jord- og skogbruk. Datamaterialet i driftsgranskingane gir grunnlag for å seie noko også om dei delane av økonomien til brukarfamilien som vedkjem andre forhold enn landbruksdrift.

4.2 Tilleggsnæringar

4.2.1 Definisjonar og avgrensing

Tilleggsnæring vert definert som næringsverksemd utanom tradisjonelt jord- og skogbruk, med basis i ressursane på bruket. Det gjeld innsats av areal, bygningar, maskinar med meir, men inkluderer ikkje personressursar eller kompetanse. Leigekjøring med traktor og maskinar, foredling av eigenproduserte råvarer og utleige av hus som naturleg høyrer til på garden, er eksempel på aktuelle tilleggsnæringar. Anna næringsverksemd der ein ikkje nyttar ressursane på bruket, såkalla «anna næring», er også registrert. Kjøring med tømmerbil eller gravemaskin, legepraksis og konsulentverksemd er eksempel på «anna næring».

Dei seinare åra har det vore stor interesse for økonomiske data frå tilleggsnæringar, men til no har det vore få datakjelder. Etter kvart som tal årsverk i tradisjonelt jordbruk har gått ned, er det satsa ein god del offentlege middel på å utvikle alternativ næringsverksemd med basis i ressursar på norske gardsbruk.

Omfanget av tilleggsnæringar på bruk som er med i driftsgranskingane, blir påverka av det utvalet av bruk som undersøkinga byggjer på. I august 2008 var det i overkant av 47 000 norske gardbrukarar som søkte om produksjonstilskot i jordbruket. Driftsgranskingane for 2008 henta deltakarar frå eit utval på om lag 32 300 bruk. Grunnen til den store skilnaden er at på bruk som er med i driftsgranskingane, skal inntektene frå jordbruket ha eit «vesentleg omfang». Det vil seie at mange små bruk fell utanom utvalet til driftsgranskingane.

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk inneheld data frå all næringsaktivitet på deltakarbruka. Frå 1997 er næringsaktivitet utanom jord- og skogbruk som er basert på ressursane på bruket, registrert spesielt. Frå rekneskapsåret 2005 vart denne registreringa utvida, slik at registrering av ulike tilleggsnæringar og anna næringsverksemd blei meir detaljert. Vi vil i dette kapitlet presentere dei viktigaste funna frå registreringane dei siste fire åra.

4.2.2 Klassifisering av bruk med tilleggsnæring

Her i rapporten blir tilleggsnæring inndelt i desse hovudkategoriane:

- Utleige av areal og bygningar
- Maskinkjøring
- Vareproduksjon/foredling
- Utmarksnæring
- Landbruksrelatert reiseliv (turisme)
- Anna tenesteyting
- Anna biologisk produksjon.

På mange bruk blir det drive med fleire typar tilleggsnæring, så tal registreringar per driftsgrein blir langt høgare enn tal bruk. Vi har også sett spesielt på bruk som har omsetning på meir enn kr 20 000 i tilleggsnæringar, fordi ein da fangar opp bruk som driv med tilleggsnæring av eit visst omfang.

4.2.3 Omfang, omsetning og driftsoverskot i tilleggsnæring

Tabell 4.1 viser at av dei 861 bruka som var med i driftsgranskingane for 2008, hadde 79 prosent (684 bruk) omsetning i tilleggsnæring. Tabellen viser i tillegg at delen bruk som hadde omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring, er 54 prosent (468 bruk). Prosentdelen bruk med tilleggsnæring av betydeleg omfang er størst på Austlandet og minst i Nord-Noreg. I Trøndelag er det ein stor prosentdel som driv med tilleggsnæring, men færre driv stort.

Tabell 4.1 Prosent bruk med omsetning på tilleggsnæring i 2008

Percentage, survey holdings with sales in farm-based supplementary enterprises in 2008

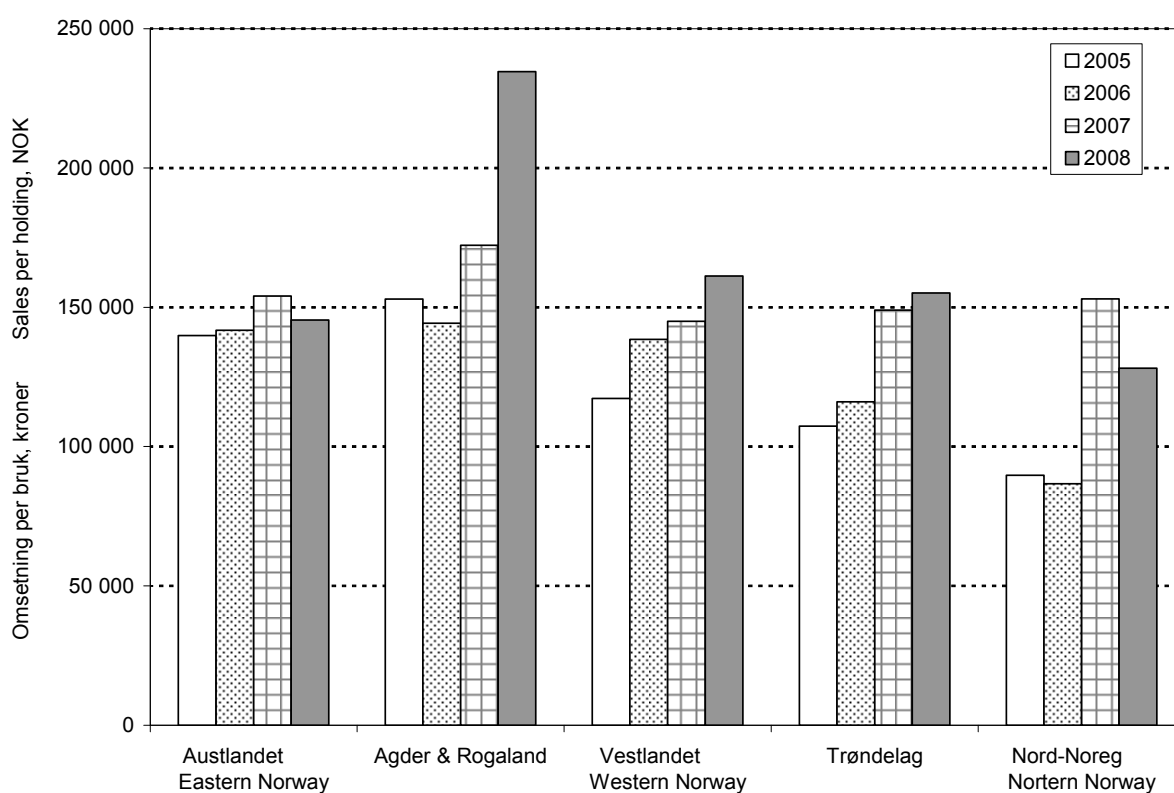
	Austlandet <i>Eastern Norway</i>	Agder & Rogaland	Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag	NordNoreg <i>Northern Norway</i>	Landet <i>All regions</i>
Tal bruk i driftsgranskingane <i>Number of survey holdings</i>	334	125	164	129	109	861
Prosent av bruka med omsetning i tilleggsnæring <i>Percentage, holdings with any sales in farm-based supplementary enterprises</i>	87	74	72	85	68	79
Prosent av bruka med omsetning over kr 20 000 i TN <i>Percentage, holdings with sales of more than NOK 20,000 in farm-based supplementary enterprises</i>	64	55	48	49	40	54

Figur 4.1 viser omsetning i tilleggsnæringar i åra 2005–2008, fordelt på regionar. Figuren viser tal for om lag 450 bruk med omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring. I 2008 var omsetninga i gjennomsnitt kr 160 900 per bruk. Omsetninga har i heile perioden vore høgast i Agder og Rogaland, med eit spesielt stort hopp frå 2007 til 2008. Årsaka til det siste er stor auke i omsetninga på fleire bruk, innan både maskinkjøring og vareproduksjon.

På Austlandet har omsetninga vore relativt stabil i fireårsperioden, med eit gjennomsnitt på kr 145 400 i 2008.

Både Vestlandet og Trøndelag har hatt jamn auke i omsetninga i tilleggsnæringar frå 2005 til 2008.

Nord-Noreg hadde eit stort hopp i omsetninga på tilleggsnæringar frå 2006 til 2007. Fleire bruk har dei siste åra starta opp med vidareforedling av produkt frå geit, og dette er med på å auke omsetninga i regionen. Noko av forklaringa er også at det har vore ei relativt stor utskifting av bruk i perioden.

Figur 4.1 Omsetning i tilleggsnæring, kroner per bruk. Bruk med omsetning over kr 20 000 i tilleggsnæring. Regionar, 2005–2008

Sales of farm-based supplementary enterprises, NOK per holding.

Holdings with such sales of more than NOK 20,000. Regions, 2005–2008

Figur 4.2 viser driftsoverskot frå ulike driftsformer innan tilleggsnæring i perioden 2005–2008. Her er alle bruk med tilleggsnæring med. I gjennomsnitt hadde dei eit driftsoverskot frå tilleggsnæring på kr 63 400 per bruk i 2008. Det er ein auke på kr 13 600 per bruk frå 2007. Den store auken skuldast mellom anna stor gevinst på fråsal av utleigeeigedommar på enkelte bruk. Elles er det auke i driftsoverskotet i alle driftsgreiner frå 2007 til 2008.

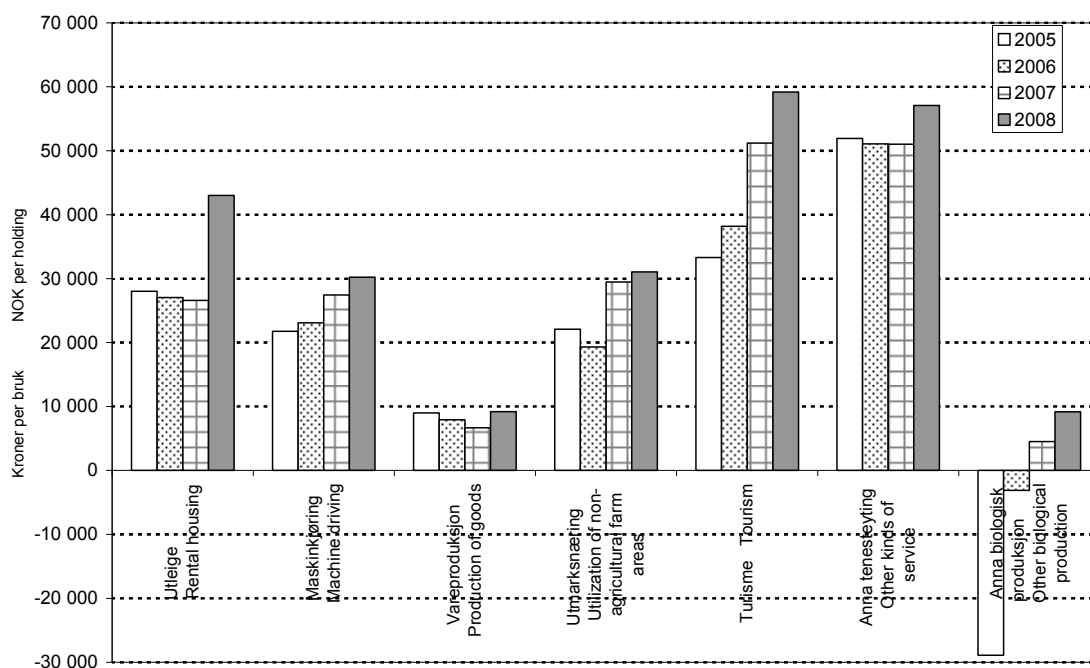
Driftsforma «turisme» har det høgaste driftsoverskotet det siste året, med eit snitt på kr 59 200 per bruk. På bruk kor det vert drive med turisme, har det vore aukande driftsoverskot i heile perioden. Dette er ei lita gruppe, kor tal bruk har variert frå 23 til 31.

Driftsforma «anna tenesteyting» omfattar i perioden 70-80 bruk som blant anna driv med «inn på tunet», saueklipping, klauvskjering og liknande. «Anna tenesteyting» har hatt det høgaste driftsoverskotet dei fleste åra, med kr 57 100 per bruk i 2008.

Enkeltbruk kan ha fleire ulike typar maskinkjøring, til dømes både rundballepressing for jordbruket og snøbrøyting for andre. I 2008 var det i alt 401 bruk som dreiv med maskinkjøring. Driftsoverskotet i driftsforma var i snitt kr 30 200 per bruk i 2008.

Driftsforma «vareproduksjon» har i snitt eit driftsoverskot på kr 9 200 per bruk for 2008. Tal bruk som driv med vareproduksjon har variert frå 180 til 230 i perioden. «Vareproduksjon» omfattar mellom anna omsetning av ved og vidareforedling av kjøt og mjølk.

«Anna biologisk produksjon» (som til dømes hunde- eller hesteoppdrett) har negativt resultat dei fleste åra, men eit overskot på kr 9 200 per bruk i 2008. Her er tala usikre fordi det er berre 5–8 observasjonar i gruppa.

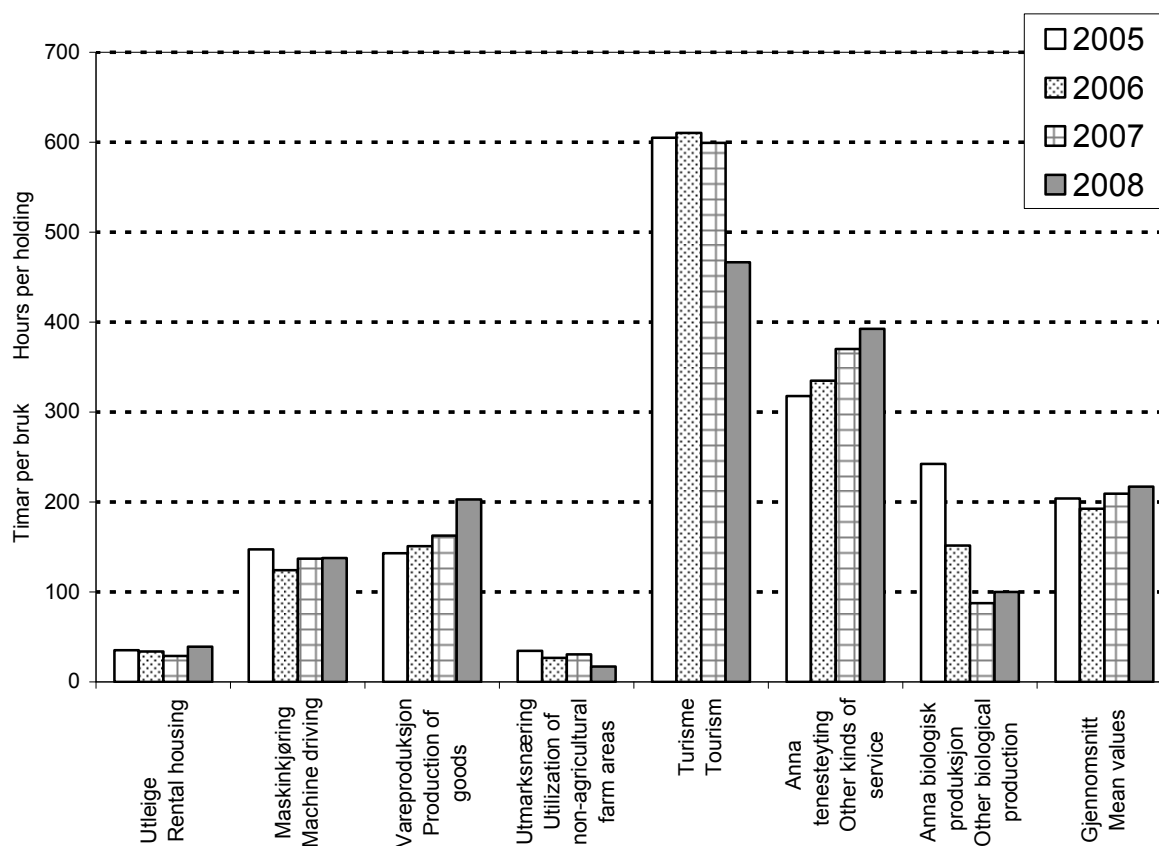
Figur 4.2 Driftsoverskot frå forskjellige former for tilleggsnæring, kroner per bruk. Alle bruk med tilleggsnæring, 2005–2008

Net income from different farm-based supplementary enterprises, NOK per holding. All holdings with farm-based supplementary enterprises, 2005–2008

4.2.4 Arbeidsinnsats i tilleggsnæringar

Figur 4.3 viser arbeidsinnsatsen i dei ulike formene for tilleggsnæring. I gjennomsnitt blir det brukt om lag 200 timar innan tilleggsnæring på dei bruka som har

tilleggsnæring. «Turisme» er den driftsforma det blir lagt ned flest arbeidstimar i, med rundt 600 timar per bruk og år i perioden 2005–2008. At det er færre timar på turisme i 2008, skuldast i hovudsak utskifting av bruk. I driftsforma «anna tenesteyting» har timeforbruket vore jamt stigande i perioden, frå 320 til 390 timar per bruk. På bruk med maskinkjøring ligg timeforbruket rundt 140 timar per bruk. Mange bruk har ulike former for utleige og utmarksnæring, men det er oftast få timar knytte til desse driftsformene.

Figur 4.3 Arbeidstimar brukte i ulike former for tilleggsnæring. Alle bruk som har registrert timar i tilleggsnæring, 2005–2008

Hours of work executed in farm-based supplementary enterprises. All holdings where hours of work in such enterprises are recorded, 2005–2008

4.2.5 Kva betyr tilleggsnæringane for total inntening på bruket?

Overskotet frå tilleggsnæring utgjorde i gjennomsnitt nesten 7 prosent av samla inntening på alle (861) driftsgranskingsbruk i 2008. Delen har auka jamt gjennom dei siste åra. Bidraget varierer naturleg nok både med ulike regionar og ulike tilleggsnæringar. Tabell 4.2 viser at tilleggsnæringane spelar minst rolle på Jæren, med knapt 3 prosent av total inntening. I «andre bygder», både på Austlandet og i Agder og Rogaland, hadde tilleggsnæringane ein kraftig auke opp til 11 prosent i 2008. Den store auken skuldast mellom anna stor gevinst på fråsal av utleigeeigedommar på enkelte bruk.

Tabell 4.2 Bidrag frå tilleggsnæring. Driftsoverskot i prosent av total inntening på bruket

Significance of farm-based supplementary enterprises. Net income as percentage of total family income

	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2008
Austlandet							
<i>Eastern Norway</i>							
Flatbygder	4,7	7,1	6,1	7,2	8,6	8,8	6,8
<i>Lowlands</i>							
Andre bygder	3,5	8,0	6,2	5,8	5,9	5,7	11,2
<i>Other parts</i>							
Agder & Rogaland							
Jæren	0,5	3,6	2,5	1,6	1,3	1,7	2,8
Andre bygder	2,3	4,1	3,6	4,5	7,1	6,7	11,2
<i>Other parts</i>							
Vestlandet	2,2	4,8	3,8	4,9	4,8	3,5	4,1
<i>Western Norway</i>							
Trøndelag							
Flatbygder	0,9	2,6	2,3	4,6	4,8	6,3	6,8
<i>Lowlands</i>							
Andre bygder	2,2	4,9	4,3	6,3	4,3	4,0	4,3
<i>Other parts</i>							
Nord-Noreg	2,1	2,5	3,5	2,1	2,8	4,6	4,2
<i>Northern Norway</i>							
Landet	2,9	5,5	4,6	5,2	5,7	5,7	6,8
<i>All regions</i>							

Den delen av innteninga til brukarfamilien som kjem frå tilleggsnæring, har auka noko i den siste tiårsperioden. Likevel er han framleis ganske liten. Ei av årsakene til dette kan vere at det utvalet av bruk som er med i driftsgranskingsane, har relativt stor jordbruksaktivitet. På desse bruka kan det vere lita tid til, og mindre trong for, å byggje opp andre næringar. God tilgang på løna arbeid kan vere ei anna forklaring.

4.2.6 Lønsemd i tilleggsnæringar

I tabell 4.3 kan vi sjå driftsoverskot per time i «maskinkjøring» og «vareproduksjon», fordelt på regionar for 2008. I gjennomsnitt for landet er driftsoverskotet kr 224 per time for «maskinkjøring», og det er ein auke med kr 21 per time frå 2007. Agder og Rogaland har det beste resultatet, med kr 292 per time for «maskinkjøring».

Når det gjeld «vareproduksjon», er timesatsen vesentleg lågare i alle regionar, med kr 57 per time i gjennomsnitt for landet. Det vil seie ein auke på kr 3 per time frå 2007. Agder og Rogaland har den høgaste timesatsen, kr 141 per time. Nord-Noreg og Vestlandet kjem ut med negativ timesats i «vareproduksjon». Årsaka til det er mellom anna at fleire bruk i dei to regionane er i oppstartsfasen med ulike former for vareproduksjon og tenesteyting. Dette medfører ein periode med til dels store kostnader og høgt timeforbruk, utan tilsvarande inntekter.

Tabell 4.3 Tal bruk med driftsoverskot i «maskinkjøring» og «vareproduksjon». Driftsoverskot per time. Regionar, 2008

Number of holdings with net income derived from “machine driving” and “production of goods”. Net income per hour. Regions, 2008

	Maskinkjøring <i>Machine driving</i>		Vareproduksjon <i>Production of goods</i>	
	Tal bruk med driftsoverskot frå maskinkjøring <i>Number of holdings with net income from machine driving</i>	Driftsoverskot per time <i>Net income per hour</i>	Tal bruk med driftsoverskot frå vareproduksjon <i>Number of holdings with net income from production of goods</i>	Driftsoverskot per time <i>Net income per hour</i>
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	169	212	96	131
Agder & Rogaland	61	292	27	141
Vestlandet <i>Western Norway</i>	66	183	34	-37
Trøndelag	63	190	25	32
Nord-Norge <i>Northern Norway</i>	42	267	43	-16
Landet <i>All regions</i>	401	224	225	57

Tabell 4.4 viser driftsoverskot per time innan ulike former for tilleggsnæring, samanlikna med driftsoverskot per time i jordbruket. I 2008 kom jordbruket (gjennomsnitt for alle bruk i driftsgranskingane) ut med eit driftsoverskot på kr 105 per time. «Maskinkjøring» hadde vesentleg betre resultat, med eit driftsoverskot per time på kr 224. «Maskinkjøring» har hatt ein jamn auke i timesatsen kvart år i perioden. Også «turisme» og «anna tenesteyting» hadde høgare timesatsar enn jordbruket i 2008. Turisme har hatt ein stor auke i timesatsen det siste året, noko som i stor grad skuldast utskifting av bruk. «Vareproduksjon» er den driftsgreina som kjem ut med det lågaste resultatet, kr 57 per time i 2008.

Tabell 4.4 Driftsoverskot, kroner per time. Ulike former for tilleggsnæring samanlikna med jordbruket

Net income, NOK per hour. Different kinds of farm-based supplementary enterprises compared to agriculture

	2005	2006	2007	2008
Maskinkjøring <i>Machine driving</i>	148	188	206	224
Vareproduksjon <i>Production of goods</i>	78	67	54	57
Turisme <i>Tourism</i>	58	65	92	133
Anna tenesteyting <i>Other kinds of service</i>	178	155	171	166
Jordbruket, alle bruk <i>Agriculture, all holdings</i>	79	77	99	105

4.3 Balanse

4.3.1 Eigedelar

Verdien av dei balanseførte eigedelane til brukarfamilien (totalkapitalen) er vist i hovudtabell 12. Fordelinga mellom gjeld og eigenkapital er også presentert der.

I gjennomsnitt for alle deltakarbruk auka totalkapitalen i løpet av 2008 med 9 prosent, til kr 3 795 300. Jæren og flatbygdene på Austlandet skil seg ut ved at deltakarane der hadde større totalkapital enn kva vi finn i dei andre regionane. Dei nordnorske deltakarane hadde lågast gjennomsnittleg totalkapital.

Ved utgangen av 2008 var 74 prosent av totalkapitalen til brukarfamiliane anleggsmiddel⁸. 26 prosent var altså omløpsmiddel. Jordbruket sin del av totalkapitalen utgjorde i gjennomsnitt 52 prosent, men berre 32 prosent på bruk med 50–100 dekar, og så mykje som 63 prosent på bruk med meir enn 500 dekar.

31. desember 2008 var 44 prosent av omløpsmidla på gjennomsnittsbruket bank-innskott og kontantar. Varelageret til jordbruket, medrekna slaktedyr, utgjorde 20 prosent av omløpsmidla.

4.3.2 Nettoinvestering utanom jordbruket

Hovudtabell 11 viser at samla nettoinvestering i andre sektorar enn jordbruket var kr 42 500 per deltakarbruk i 2008. Av denne summen gjekk kr 17 900 til private eigedelar. I tilleggsnæringar var nettoinvesteringa kr 13 600 per bruk. Skogbruk og «anna næring» er dei to andre sektorane som går inn i oversikta over nettoinvesteringar, med respektive beløp per bruk på kr 4 600 og kr 6 400 for 2008.

4.3.3 Gjeld og eigenkapital

Gjennom 2008 auka det samla gjeldsbeløpet per deltakarbruk med 10 prosent. Ved utgangen av året hadde gjennomsnittleg gjeld kome opp i kr 1 692 300. Det vil seie at gjeldsprosenten var 45, og dermed 1 prosentpoeng høgare enn ved utgangen av

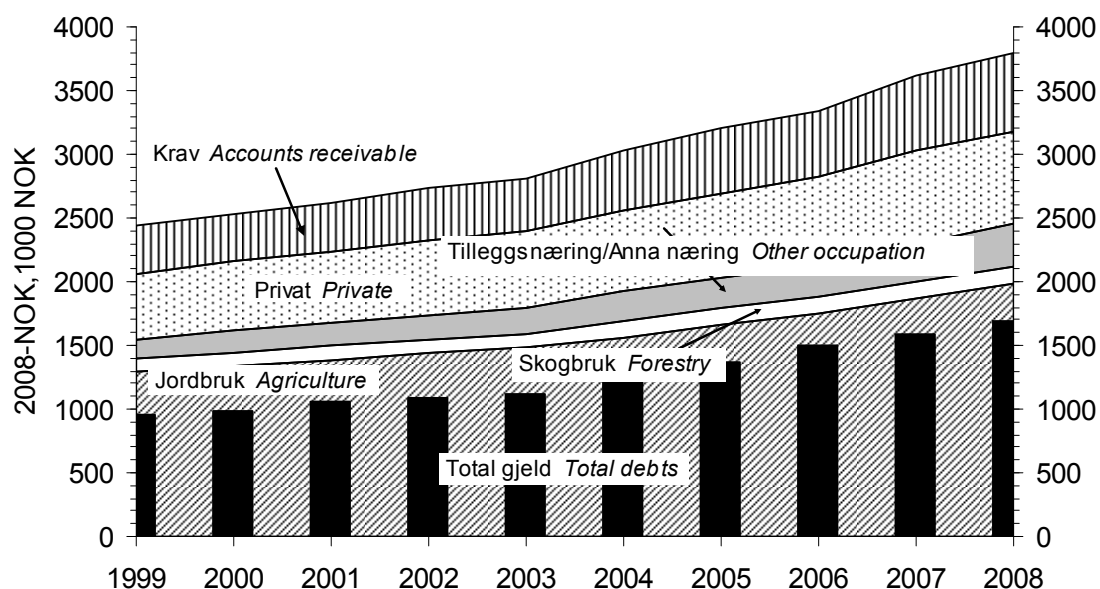
⁸ Sjå kapittel 1.8 for forklaring av omgrep

2007. Gjeldsprosenten stig med aukande bruksstorleik. Ved slutten av 2008 utgjorde gjeld i gjennomsnitt 36 prosent av totalkapitalen på bruk med 50–100 dekar jordbruksareal. Til samanlikning var gjeldsprosenten 51 i storleiksgruppa med meir enn 500 dekar. Mellom dei regionale gruppene varierte gjeldsprosenten frå 37 i «andre bygder» på Austlandet til 56 i Nord-Noreg.

Eigenkapitalen på deltakarbruka auka med 8 prosent i løpet av 2008. Ved utgangen av året hadde den gjennomsnittlege deltakarfamilien kr 2 103 200 i eigenkapital. Jæren hadde størst eigenkapital per bruk. Deltakarane i Nord-Noreg er registrerte med mindre eigenkapital enn deltakarar frå dei andre regionane.

I 2008 hadde deltakarane ein gjennomsnittleg gjeldsrentefot på 5,7 prosent. Rentefoten er utrekna ut frå forholdet mellom betalte renter og storleiken på totalt gjeldsbeløp. Leverandørgjeld og gjeld til skattefuten inngår i samla gjeld, men er ikkje renteberande. Det betyr at den reelle rentefoten på vanlege lån låg høgare enn 5,7 prosent.

Utviklinga gjennom 10 år er illustrert i figur 4.4. I 1999 var den gjennomsnittlege gjeldsprosenten på deltakarbruka 39. Jordbruket sin del av totalkapitalen på eit gjennomsnittleg deltakarbruk utgjorde 53 prosent i 1999.

Figur 4.4 Samansetjing av egedelar og total gjeld. Gjennomsnitt for alle bruk, 1999–2008. Faste 2008-kroner

Assets and debts per holding, 1999–2008. 2008-NOK

4.4 Nettoinntekt per familie

Nettoinntekta blir presentert i hovudtabell 18.

Nettoinntekta er samla arbeidsvederlag og forrenting som familien oppnår, etter frådrag av betalte gjeldsrenter og kår (sjå kapittel 1.7). I gjennomsnitt var nettoinntekta på deltakarbruka kr 662 500 i 2008. Auken, sett i forhold til året før, var på 6 prosent.

Gjennomsnittsbruket i flatbygdene på Austlandet hadde kr 746 200 i nettoinntekt i 2008. På bruka i Nord-Noreg var gjennomsnittleg nettoinntekt kr 584 000. Dei andre

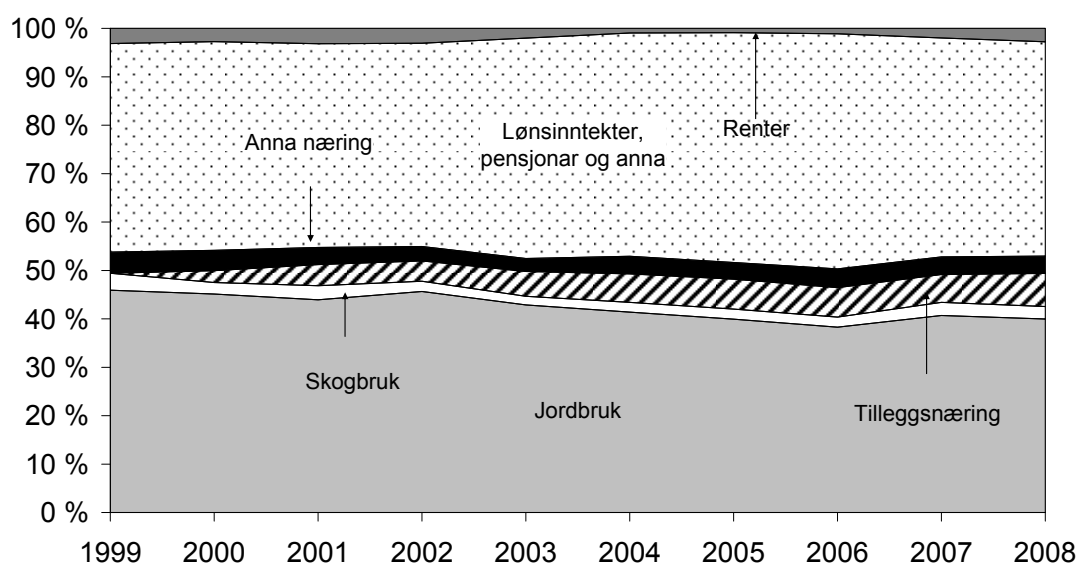
regionale gruppene låg mellom desse ytterpunkta. Vi ser klar tendens til ein slik samanheng: Jo større areal, desto høgare nettoinntekt.

I 2008 utgjorde driftsoverskotet i jordbruket 40 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting på det gjennomsnittlege deltakarbruket. Året før stod jordbruket for ein inntektsdel som var 1 prosentpoeng høgare. Inntektsdelen til jordbruket i 2008 var høgast på Jæren med 63 prosent, og lågast i flatbygdene på Austlandet med 30 prosent. I bruksgruppa med meir enn 500 dekar jordbruksareal kom 52 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting frå driftsoverskotet i jordbruket. Ingen av dei andre storleiksgruppene blei registrerte med så høg «jordbruksdel» av samla arbeidsvederlag og forrenting. Rekkjefølgja mellom storleiksgruppene har eit mønster som seier at jo mindre jordbruksarealet er, jo lågare inntektsdel stammar frå jordbruket.

I gjennomsnitt for alle bruk i 2008 utgjorde driftsoverskot i skogbruket 3 prosent av samla arbeidsvederlag og forrenting. Delen var like stor som i året før. I «andre bygder» i Trøndelag og i «andre bygder» på Austlandet er skogen viktigare, økonomisk sett, enn i dei andre regionane. I begge desse områda utgjorde inntektsdelen til skogbruket 5 prosent i 2008.

For alle deltakarbruk sett under eitt kom 7 prosent av det samla vederlaget frå tilleggsnæring, 4 prosent frå «anna næring» og 37 prosent frå lønsarbeid i 2008.

I 1999 var jordbruket sin del av samla vederlag og forrenting oppe i 46 prosent. Tilleggsnæring stod bak berre 1 prosent av totalen på det tidspunktet. Figur 4.5 illustrerer korleis inntektssamansetjinga til deltakarfamiliene har utvikla seg gjennom 10 år.

Figur 4.5 Samansetjing av samla arbeidsvederlag og forrenting på driftsgranskingsbruka, 1999–2008
Composition of the farmer family's income from all sources, 1999–2008

Privatforbruket, eksklusive betalte skattar, var i gjennomsnitt for alle deltakar-familiar kr 423 500 i 2008. Samanlikna med 2007 steig privatforbruket med 6 prosent. I 2008 var privatforbruket størst i flatbygdene i Trøndelag, og minst i Nord-Noreg. Privatforbruket var høgare på store bruk enn på små.

4.5 Tilgang på og bruk av middel

4.5.1 Arbeidskapital

Likviditeten på bruka er nært knytt til storleiken på arbeidskapitalen. Arbeidskapital, som er omløpsmiddel minus kortsiktig gjeld, vert presentert i tabellane 4.5 og 4.6.

Likviditeten på det gjennomsnittlege deltakarbruket blei styrka i løpet av 2008. Arbeidskapitalen auka med 7 prosent for alle deltakarar sett under eitt, til eit beløp på kr 653 200 ved utgangen av året. Men det er registrert stort sprik mellom ulike regionar når det gjeld endring i likviditet. I flatbygdene på Austlandet blei arbeidskapitalen auka med 11 prosent, medan bruka på Jæren hadde 9 prosent nedgang. Endringane for dei andre regionane ligg mellom desse ytterpunkta. Alle storleiksgrupper hadde positiv utvikling i arbeidskapitalen i 2008.

4.5.2 Sparing

I driftsgranskingane er sparing definert som auke i eigenkapital i løpet av rekneskapsåret. At «sparing» og «auke i eigenkapitalen» (kapittel 4.3.3) ikkje er identiske omgrep, skuldast at i kapittel 4.3.3 er det eigenkapitalen i utgåande balanse for *deltakarbruka frå året før* som er samanlikningsgrunnlaget. Sparing blir derimot rekna ut frå inngåande balanse for *deltakarane det aktuelle året*. Av tabell 4.6 kan ein sjå at gjennomsnittleg sparing på deltakarbruka i 2008 utgjorde kr 131 600. Beløpet tilsvarte 7 prosent av verdien som eigenkapitalen hadde ved starten på året.

Tabell 4.5 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Regionar

Flow analysis and working capital. Regions

Regionar <i>Regions</i>	Austlandet <i>Eastern Norway</i>		Agder og Rogaland		Vestlandet <i>Western Norway</i>	Trøndelag		Nord-Noreg <i>Northern Norway</i>
	Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other parts</i>	Jæren	A. bygder <i>Other parts</i>		Flatbygder <i>Lowlands</i>	A. bygder <i>Other parts</i>	
Nettoinntekt <i>Net family income</i>	746 000	674 700	707 500	672 800	595 600	691 300	624 600	584 000
+ Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, income</i>	103 300	69 000	33 200	85 900	56 200	82 600	44 000	38 000
- Verdiregulering mottatt <i>Extraordinary items, costs</i>	14 700	14 600	32 000	9 400	6 900	35 200	8 500	9 800
- Privatforbruk <i>Private consumption</i>	481 000	408 500	432 800	454 300	393 600	484 600	377 100	355 800
- Betalte skattar <i>Taxes</i>	203 500	162 300	229 000	143 900	138 300	171 900	137 900	124 400
= Sparing <i>Savings</i>	150 300	158 400	47 000	151 200	113 100	82 300	145 000	132 000
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	110 400	80 700	159 100	111 900	87 900	105 500	93 400	85 900
Fråsal og investeringstilskot, jordbruket <i>Sales and investment grants, agriculture</i>	34 100	34 500	49 500	51 800	37 100	39 300	29 300	44 500
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	180 600	113 500	274 300	184 400	142 700	223 700	128 800	137 500
Arbeidskapital 1/1-08 <i>Working capital 08.01.01</i>	762 500	751 800	564 000	375 400	656 000	639 800	626 300	250 800
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	1 237 800	1 138 900	1 093 800	874 600	1 036 800	1 090 600	1 022 800	650 600
Investert i jord, bygningar og maskinar i jordbruket <i>Investments in farm land, out-buildings, machinery and equipment</i>	242 400	188 400	386 000	335 700	201 800	233 900	222 400	260 500
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	34 200	60 200	5200	78 300	46 900	95 900	49 200	51 300
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Longterm liabilities, repayment</i>	116 800	63 800	192 100	89 200	66 900	87 400	86 700	101 100
Arbeidskapital 31/12-08 <i>Working capital 08.12.31</i>	844 400	826 400	510 400	371 400	721 300	673 400	664 500	237 800
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	1 237 800	1 138 900	1 093 800	874 600	1 036 800	1 090 600	1 022 800	650 600
Endring i arbeidskapital 2008 <i>Working capital, change 2008</i>	81 900	74 600	-53 500	- 4000	65 200	33 600	38 300	- 13 000
Endring i arbeidskapital 2007 <i>Working capital, change 2007</i>	151 400	45 400	94 600	114 300	113 800	110 900	69 200	51 900

Tabell 4.6 Tilgang på og bruk av middel. Endring i arbeidskapital. Storleiksgrupper

Flow analysis and working capital. Farm size

Storleiksgrupper, dekar <i>Farm size, decares</i>	50–100	100–200	200–300	300–500	> 500	Alle 2008 <i>All 2008</i>
Nettoinntekt <i>Net family income</i>	574 700	633 800	638 000	662 000	806 600	662 500
+ Verdiregulering levert <i>Extraordinary items, income</i>	35 200	57 200	79 000	66 500	70 100	68 900
- Verdiregulering motteke <i>Extraordinary items, costs</i>	16 800	11 800	15 500	12 400	21 100	14 000
- Privatforbruk <i>Private consumption</i>	389 200	418 700	422 300	432 600	436 600	423 500
- Betalte skattar <i>Taxes</i>	144 100	149 700	159 000	164 900	189 500	162 300
= Sparing <i>Savings</i>	59 700	110 800	120 300	118 600	229 700	131 600
Avskrivningar, jordbruket <i>Depreciation, agriculture</i>	50 100	67 000	91 400	114 700	179 300	98 800
Fråsal og investeringstilskot i jordbruket <i>Sales and investment subsidies, agriculture</i>	20 400	13 100	39 000	53 800	76 200	38 500
Ny langsiktig gjeld <i>New long term liabilities</i>	70 800	37 900	133 600	270 300	302 000	160 800
Arbeidskapital 1/1-08 <i>Working capital 08.01.01</i>	567 300	678 500	490 800	622 300	696 100	609 600
Sum tilgang på middel <i>Total capital supply</i>	768 300	907 200	875 100	1 179 600	1 483 200	1 039 300
Investert i jord, bygningar og maskinar, jordbruket <i>Investments in farm land, outbuildings, machinery and equipment</i>	69 200	93 100	210 600	353 200	485 100	241 500
Endring i andre eigedelar inklusive buskap <i>Change in other assets, livestock included</i>	17 400	33 400	40 300	83 300	66 000	52 100
Avdrag på langsiktig gjeld <i>Long term liabilities, repayment</i>	38 500	58 800	81 500	107 100	179 300	92 500
Arbeidskapital 31/12-08 <i>Working capital 08.12.31</i>	643 100	721 900	542 700	636 000	752 800	653 200
Sum bruk av middel <i>Total capital spent</i>	768 300	907 200	875 100	1 179 600	1 483 200	1 039 300
Endring i arbeidskapital 2008 <i>Working capital, change 2008</i>	75 900	43 400	51 900	13 700	56 700	43 600
Endring i arbeidskapital 2007 <i>Working capital, change 2007</i>	78 600	67 500	90 400	125 800	117 900	96 300

4.6 Skatt

Sidan tusenårsskiftet har skatt og inntektsfrådrag vore ein del av inntektspolitikken i jordbruksforhandlingane. Frå og med skatteåret 2000 har vi hatt eit særskild inntektsfrådrag i jordbruket, heretter kalla jordbruksfrådraget.

Det skal bli gitt jordbruksfrådrag i alminneleg inntekt til skattytarar som har hatt inntekt frå jordbruk, gartneri eller hagebruk over halvparten av året, og til skattytarar som driv honningproduksjon og pelsdyrhald sjølv om verksemda ikkje vert driven i

tilknytning til jordbruk. Skattyteren skal ha budd på driftseininga minst halve året. Det er ikkje krav om at skattyteren eig verksemda dersom vilkåra elles er oppfylte.

Tabell 4.7 viser korleis frådraget er bygd opp, og endringar sidan 2000. Tabellen viser også kor stor næringsinntekta må vere for å oppnå maksimalt frådrag.

Tabell 4.7 Jordbruksfrådraget, 2000–2008. Kroner

Farmer's allowance, 2000-2008. NOK

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Botnfrådrag, kroner <i>Basic allowance, NOK</i>	18 000	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000	45 000	54 200
Prosentvis frådrag <i>Percentage allowance</i>			9	19	19	19	19	32	32
Maksimalt frådrag, kroner <i>Maximal allowance, NOK</i>	18 000	36 000	47 500	61 500	61 500	61 500	71 500	142 000	142 000
Jordbruksinntekt (minimum) som trengst for å oppnå maksimalt frådrag, kroner <i>Required income from agriculture (minimum) to achieve maximum allowance, NOK</i>	18 000	36 000	163 800	170 200	170 200	170 200	228 800	348 100	328 600

I driftsgranskingane er alle dei sentrale resultatmåla som tradisjonelt har vist inntekt og inntektsutvikling, upåverka av skatteforhold og endringar i skattereglar. Eventuelle skattereduksjonar på bakgrunn av jordbruksfrådraget vil derfor ikkje påverke resultatata i driftsgranskingane. For rekneskapsåret 2007 vart det innført eit nytt resultatmål: Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital. I kapittel 2 er det skattejusterte vederlaget sett i samanheng med dei tradisjonelle resultatmåla.

Trass i at tala i driftsgranskingane ikkje vert påverka av jordbruksfrådraget direkte, må ein kunne tru at frådraget kan ha indirekte påverknad i nokre tilfelle. Ulike former for tilpassing til regelverket vil påverke produksjonen, og med det resultat.

- For dei produsentane som er i ytterkantane av jordbruksfrådraget, det vil seie bønder med næringsinntekt rundt kr 54 200 og kr 328 600, vil det vere eit poeng å ha jamn inntekt for å få maksimal utnytting av jordbruksfrådraget sett over fleire år. Det kan for eksempel påverke når vedlikehald vert utført.
- Organisering av drifta. Passive deltakarar i samdrifter med mjølkeproduksjon får jordbruksfrådrag, medan bruk som leiger bort mjølkekvote og heller ikkje har anna jordbruksaktivitet som fell inn under vilkåra, ikkje vil kunne få jordbruksfrådrag.
- Nokre brukarar leiger i realiteten bort jorda, medan rekneskapen viser at dei driv sjølve. Ein kan leige inn alle tenestene og selje produkta i eige namn, medan den som faktisk driv jorda, har ansvaret. Ein kan organisere det slik for å oppnå jordbruksfrådrag.

Maksimalt jordbruksfrådrag var i 2008 kr 142 000. Beløpet var uendra frå 2007. Størst mogleg skattereduksjon per bruk for 2008 var 28 prosent av kr 142 000, altså kr 39 700. Maksimal skattereduksjon var avhengig av ei næringsinntekt på minst kr 328 600. Botnfrådraget vart auka frå 2007 med kr 9 200, til kr 54 200. Dermed vart kravet til næringsinntekt for å oppnå maksimalt frådrag, senka med kr 19 500. Andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget.

I gjennomsnitt for driftsgranskingsmaterialet var maksimal skattereduksjon for 2008 kr 30 400. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget, med 33 prosent marginalskatt, er kalkulert til kr 45 400 per deltakarbruk for 2008. Beløpet er kr 3 300 høgare enn det som galdt for 2007. Det tilsvarende i overkant av kr 29 200 per årsverk. I gjennomsnitt oppnådde deltakarbruka i driftsgranskingane 76 prosent av maksimalt jordbruksfrådrag for 2008. Delen var 5 prosentpoeng høgare enn i 2007. Aukenskulda mellom anna at botnfrådraget auka, slik at kravet til næringsinntekt gjekk ned (sjå ovanfor). I tillegg var gjennomsnittleg næringsinntekt høgare i 2008 enn i 2007.

Jordbruksfrådraget for 2008 vart registrert for alle deltakarar i driftsgranskingane. I gjennomsnitt per deltakarbruk for heile landet var jordbruksfrådraget kr 108 600 i 2008, ein auke på kr 7 900.

I 2008 var 4 prosent av deltakarane utan jordbruksfrådrag, mot 5 prosent i 2007. Maksimalt frådrag vart oppnådd på 43 prosent av bruka. Tilvarande del i 2007 var 30 prosent.

Tabell 4.8 Jordbruksfrådrag gruppert etter driftsform

Farmer's allowance according to type of farming

Driftsformer <i>Type of farming</i>		Tal bruk <i>Total number of holdings</i>	Tal bruk med maksimalt frådrag <i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	Tal bruk utan frådrag <i>Number of holdings without Farmer's allowance</i>	Jordbruksfrådrag, kroner <i>Farmer's allowance, NOK</i>	Inntektsverknad, kr per årsverk <i>Income effect, NOK per man-year</i>
Produksjon av kumjolk og storfeslakt	<i>Combined dairy and beef farming</i>	341	179	6	121 400	27 100
Produksjon av kumjolk og svinestjot	<i>Combined dairy and pig farming</i>	28	23	0	139 200	26 500
Kumjolkproduksjon og sauehald	<i>Combined dairy and Sheep farming</i>	51	22	1	119 100	24 000
Kornproduksjon	<i>Cereal production</i>	90	17	10	76 900	61 200
Produksjon av korn og svinestjot	<i>Combined cereal production and pig farming</i>	38	29	1	130 800	32 500
Produksjon av kumjolk, storfeslakt og korn	<i>Combined dairy, beef farming and cereal production</i>	18	15	0	133 800	27 000
Sauehald	<i>Sheep farming</i>	93	13	4	81 300	29 100
Geitehald	<i>Production of goat's milk</i>	20	9	0	121 900	29 500
Andre driftsformer	<i>Others</i>	182	59	10	98 000	29 500
Alle	<i>All holdings</i>	861	366	32	108 600	29 200

Tabell 4.8 viser at det er stor skilnad mellom driftsformer med tanke på gjennomsnittleg jordbruksfrådrag. Kornproduksjon og sauehald hadde lågast gjennomsnittleg frådrag blant dei registrerte driftsformene. Blant sauebruka var 3 prosent utan jordbruksfrådrag. Det same gjaldt for 11 prosent av kornbruka. Trass i lågare jordbruksfrådrag per bruk, hadde kornbruka høgast inntektsverknad per årsverk. Dette skuldast lågt arbeidsforbruk, om lag eit halvt årsverk i gjennomsnitt for desse bruka. Innafor driftsformer kor mjølkeproduksjon inngår, var gjennomsnittleg jordbruksfrådrag langt høgare. Likevel var inntektsverknaden per årsverk på desse bruka mykje lågare enn i kornproduksjonen. Årsaka er at gjennomsnittleg arbeidsforbruk var så høgt som rundt 2 årsverk innan driftsformene med mjølkeproduksjon.

Tabell 4.9 Jordbruksfrådrag gruppert etter region

Farmer's allowance according to regions

Regionar		Tal bruk	Tal bruk med maksimalt frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruks - frådrag, kroner	Inntektsverknad, kroner per årsverk
<i>Regions</i>		<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings with no Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allowance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man-year</i>
Austlandet, flatbygder	<i>Lowlands</i>	184	85	14	103 100	35 000
Austlandet, andre bygder	<i>Other parts</i>	150	47	6	100 300	28 200
Jæren		44	29	1	114 700	25 700
Agder og Rogaland, andre bygder	<i>Other parts</i>	81	30	4	106 700	26 000
Vestlandet	<i>Western Norway</i>	164	60	4	108 100	26 500
Trøndelag, flatbygder	<i>Lowlands</i>	65	29	1	114 100	34 200
Trøndelag, andre bygder	<i>Other parts</i>	64	32	0	121 100	28 100
Nord-Noreg	<i>Northern Norway</i>	109	54	2	118 400	29 200
Alle	<i>All holdings</i>	861	366	32	108 600	29 200

Ser vi på jordbruksfrådraget relatert til regionar (tabell 4.9), finn vi mindre skilnader. «Andre bygder» i Trøndelag låg resultatmessig øvst for 2008, med eit gjennomsnittleg jordbruksfrådrag på kr 121 100. Flest bruk utan frådrag fanst på Austlandet. Det var i hovudsak kornbruk i flatbygdene på Austlandet og sauebruk i dei andre bygdene på Austlandet som ikkje hadde stor nok næringsinntekt til å kvalifisere for jordbruksfrådrag. Inntektsverknaden per årsverk var størst i flatbygdene på Austlandet, på grunn av færre årsverk per bruk. På Jæren oppnådde 66 prosent av bruka maksimalt frådrag, medan berre 37 prosent av bruka på Vestlandet oppnådde fullt frådrag. Inntektsverknaden per årsverk var likevel litt høgare på Vestlandet enn på Jæren.

Tabell 4.10 Jordbruksfrådrag gruppert etter bruksstorleik

Farmer's allowance according to farm size

Storleiksgruppe, dekar	Tal bruk	Tal bruk med maksimalt frådrag	Tal bruk uten frådrag	Jordbruks- frådrag, kroner	Inntektsverk- nad, kroner per årsverk
<i>Farm size, Decares</i>	<i>Total number of holdings</i>	<i>Number of holdings with maximum Farmer's allowance</i>	<i>Number of holdings with no Farmer's allowance</i>	<i>Farmer's allowance, NOK</i>	<i>Income effect, NOK per man- year</i>
0–50	18	4	1	87 700	26 600
50–100	50	13	4	84 900	27 600
100–200	228	56	14	92 800	28 800
200–300	228	91	6	110 800	30 900
300–500	240	129	5	120 600	30 100
> 500	97	73	2	127 100	26 000
Alle	861	366	32	108 600	29 200

Jordbruksfrådraget for 2008, relatert til storleiksgupper, er vist i tabell 4.10. Som venta, aukar frådraget med storleiken på bruket. Unnataket er bruk med mindre enn 50 dekar. Dei hadde eit større jordbruksfrådrag enn gruppa med 50–100 dekar. I den minste gruppa finn ein gjerne spesialiserte produsentar med gris eller høner. I alle storleiksgupper fanst bruk som var utan jordbruksfrådrag.

4.7 Samanlikning med andre yrkesgrupper

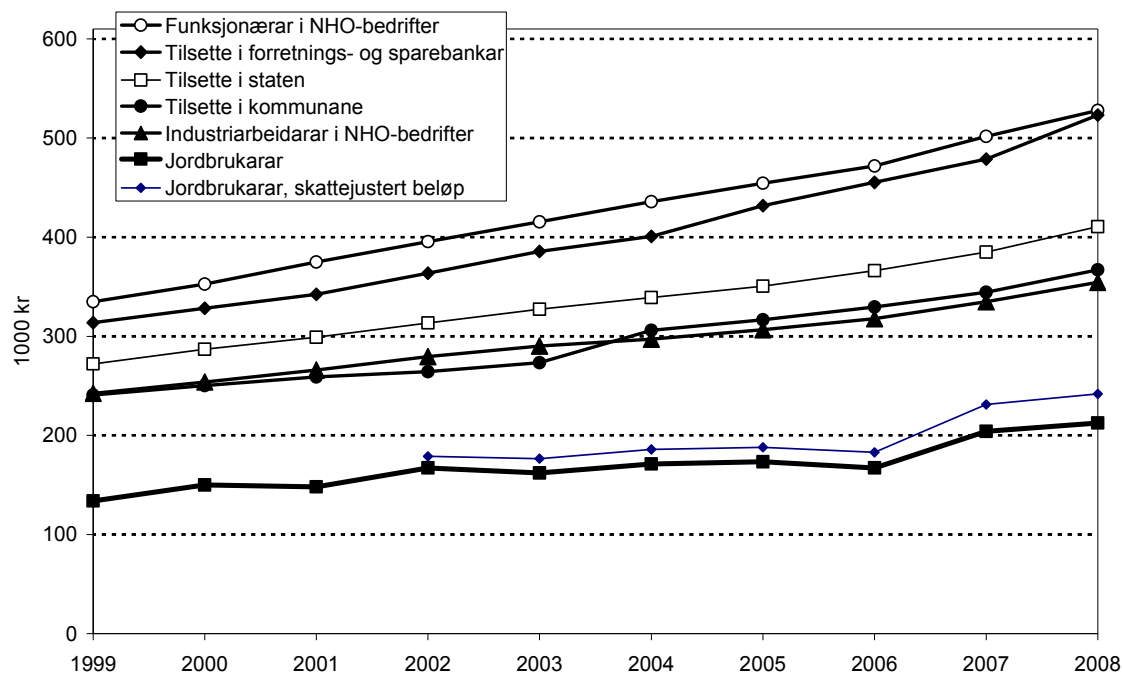
«Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene» reknar ut gjennomsnittleg årsløn for heiltidstilsette innafor ulike yrke. Ein heiltidstilsett er ein arbeidstakar som har utført eit fullt, avtalefesta normalt årsverk, utan overtid.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk omfattar berre eit lite utval av dei som er sysselsette i norsk jordbruk. Dei økonomiske resultata som driftsgranskingane viser, er framkomne etter heilt andre utrekningsmetodar enn dei som vert brukte av «det tekniske beregningsutvalget». Likevel er ei samanlikning interessant.

I figur 4.5 er jordbruket sitt vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, slik det blir rekna ut i driftsgranskingane, presentert saman med resultata til «det tekniske beregningsutvalget». Samanlikninga strekkjer seg over 10 år. Avstanden frå vederlaget i jordbruket opp til årsløna for industriarbeidarar nådde eit foreløpig maksimum i 2006. I 2008 utgjorde vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk på deltakarbruka i driftsgranskingane 60 prosent av ei gjennomsnittleg årsløn for industriarbeidarar i NHO-bedrifter. Delen var 1 prosentpoeng lågare enn i 2007.

For jordbruk er det rekna med 1 875 timar per årsverk for åra 1998–1999, 1 860 timar per årsverk i 2001 og 1 845 timar per årsverk frå og med 2002.

For dei sju siste rekneskapsåra har figur 4.6 også med ei kurve som viser det skattejusterte vederlaget til arbeid og eigenkapital per årsverk i jordbruket. Det skattejusterte vederlaget i 2008 var 68 prosent av ei vanleg årsløn for ein industriarbeidar.

Figur 4.6 Samanlikning mellom jordbruket sitt vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk og årsløn for heiltidstilsette i andre yrke, løpande kroner

Comparison of farmers' return on labour and own capital per man-year to yearly wages for workers employed in other professions, current NOK

Summary

About the survey

The survey of account statistics for agriculture and forestry is aimed to present current results, and development during a certain period, for financial conditions on holdings where income from agriculture has a substantial extent.

The survey is based on tax accounts for holdings that are located all over Norway. First step of the survey process is converting the tax accounts into management accounts. As regards 2008 the agricultural part of the survey involved 861 family holdings. Hereof 148 holdings contributed additional forestry data. 34 dairy joint operations also delivered data to the survey.

The survey mainly deals with family-run holdings where the annual labour input totals 1 800–6 000 standard hours. The unit «man-year» is now defined to be 1,845 hours.

Organic farming, farm-based supplementary operations and joint operations are special items in the survey. These topics are referred to in distinct parts of this report.

Financial results of agriculture

Labour input, agricultural area and herds

In 2008 the total labour input into agriculture amounted to 2,891 hours at the average sample holding. Hereof the farmer's family contributed 76 per cent. Compared to results from the previous year, total labour input in agriculture increased by 25 hours per holding.

Mean size of the holdings' agricultural area was 296 decares¹, of which 112 decares were rented land. The average farmland size rose by 12 decares since 2007.

Pigs and cattle were the animal categories with the utmost number increase per holding from 2007 to 2008. The number of goats was reduced.

Agricultural assets and investments

At the end of 2008 the value of agricultural assets at the average sample holding had grown by 11 per cent since the end of 2007 and was NOK 1,987,500. Gross investment amounted to NOK 241,500 in 2008, while net investment made NOK 104,200.

---

¹ 1 dekar = 0,1 hectare

Crops, livestock production and prices

In 2008 the average yield for all kinds of crops at all the sample holdings summed up to 377 FUm² per decaire. Hence, the average yield was 4 per cent higher than the comparable average result for the period 2005–2007. Barley, as well as oats and wheat, gave larger crops than in the foregoing year. The crops of barley, oats and wheat were respectively 18 per cent, 11 per cent and 9 per cent higher, compared to the average of the previous three years. The coarse fodder crops have tended to go downwards over years. However, in 2008 the coarse fodder crops were equal to the 2005–2007 average.

Both cows and goats produced more milk per animal in 2008 than in 2007. Compared to the mean yield for the period 2005–2007, the milk production per cow was 4 per cent higher in 2008. Goats' milk yield ended up at a similar 10 per cent increase. In 2008 the amount of produced mutton and lamb per winter fed sheep kept a slightly lower level than in the previous years.

The price of mutton and lamb increased more than the prices of other farm products during 2008. None of the farm product prices that are presented in the survey, developed downwards.

Costs and income

Total costs of agriculture on the average sample holding rose by 14 per cent in 2008, to NOK 844,000.

The holdings' average output from agriculture in 2008 was NOK 1,148,300, which made a 12 per cent higher level than in 2007. Plant products were accounting for 13 per cent, livestock products for 57 per cent and other income (various production allowances etc.) for 30 per cent of the total output. Total production allowances received at the sample holdings increased by 8 per cent from 2007 to 2008.

Financial results: In general, and particularly for the most common categories of farming

In 2008 the sample holdings' average return on labour and own capital per man-year was NOK 212,500. This result implies a 4 per cent increase since 2007. Return on family labour and own capital per man-year climbed by 3 per cent and was NOK 196,700 as an average. Family labour income per man-year was NOK 147,800 in 2008. Compared to the previous year a 2 per cent decrease had occurred.

As an average for all sample holdings of 2008 the net farm income rose by 8 per cent from 2007 and made NOK 304,300.

Here follows a short overview of the financial results from the most common categories of farming among the survey participants:

---

² FUm = feed unit milk

Combined dairy and beef farming

Accounts from 341 holdings with dairy and beef farming were recorded. In average these farms were at disposal of 20.3 cows and 305 decares of agricultural land. Return on labour and own capital per man-year in 2008 was NOK 198,000. This result was 1 per cent below what was achieved in 2007.

Accounts from 2008 for 34 dairy joint operations have been analysed to provide supplementary data to the survey, in which these farms are not included as holdings. 30 of the enterprises mentioned were involved in dairy and beef farming solely. Their return on labour and own capital per man-year amounted to NOK 251,600. Organic dairy farming of 31 holdings has been analysed for the year 2008. The current farmers achieved a return on labour and own capital per man-year of NOK 240,700.

Combined dairy and pig farming

This group consisted of 28 holdings. The average herd size in 2008 was 21.0 cows and 37.2 breeding pigs. A mean agricultural area of 300 decares was at these farmers' disposal. Return on labour and own capital per man-year rose by 7 per cent to NOK 294,800.

Combined dairy, beef farming and cereal production

These 18 holdings were relatively large. Their average size of agricultural area in 2008 was 608 decares. Mean herd size was 23.6 cows. Cereal production occupied 363 decares. Return on labour and own capital per man-year went up by 11 per cent, to NOK 280,900.

Combined dairy and sheep farming

The 51 holdings with dairy and sheep farming were in average feeding 17.5 cows and 90 winter-fed sheep. Their mean agricultural area in 2008 was 345 decares. Return on labour and own capital per man-year was in average NOK 199,200. This return was 8 per cent higher than the comparable result from the foregoing year.

Cereal production

90 holdings belonged to this group. In 2008 the agricultural area per holding was 357 decares. From 2007 to 2008 the crops of both wheat, oats and barley increased considerably. Return on labour and own capital per man-year rose by 39 per cent and was NOK 212,200 in 2008.

Sheep farming

The group of sheep farmers included 93 farms. Their average farm land size was 203 decares in 2008. These holdings' mean herd consisted of 136 winter-fed sheep. Return on labour and own capital per man-year increased by 15 per cent since the foregoing year. For 2008 the result was NOK 149,300.

Production of goat's milk

The 20 sample holdings that produced goat's milk had in average 142 decares of agricultural land at their disposal. 11 of the holdings belonged to Northern Norway. The group's mean herd in 2008 was counting 86.8 goats. Return on labour and own capital per man-year turned out at NOK 210,300. This amount made a 15 per cent higher level than what was achieved in 2007.

Combined cereal production and pig farming

For these 38 sample holdings the average agricultural area in 2008 was 387 decares. Mean herd size was 46.5 breeding pigs. Return on labour and own capital per man-year fell by 10 per cent since 2007, to a sum of NOK 300,300.

Beef farming

This group consisted of 48 holdings with an average agricultural area of 295 decares. The farms' mean amount of sold beef and cow's meat was 6,335 kg. Return on labour and own capital per man-year amounted to NOK 100,700 in 2008. This result implied an 9 per cent elevation since 2007.

Farm forestry statistics

148 holdings have contributed farm forestry data about 2008. In the following this group is referred to as «forest holdings». These holdings' average productive forestry area was 1,280 decares, and their average amount of roundwood cut was 319 m³. This was approximately 112 per cent of sustainable yield, a rate that is the highest since 1988. 84 per cent of roundwood cut and logging quantities carried out by tractors were handled by tractors specialized for logging. A little more than 87 per cent of all roundwood cut and logging quantities were carried out by entrepreneurs.

Mean family labour input on the forest holdings in 2008 was about 80 hours in the forestry sector. The family labour input in forestry was equal to the corresponding input of the previous year. These families had a mean labour input of approximately 2,000 hours in the agricultural sector in 2008.

In 2008 the average forest holding's net income from forestry increased by NOK 2,700 to NOK 62,000. The forestry sector then contributed 20 per cent of total net income from agriculture and forestry. That is a rate which lies 1 percentage point lower than in 2007. If the farmer's family should have been paid tariff wages, the mean 2008 operating result would have been NOK 49,200. That is NOK 2,000 more than the similar result from 2007.

The forest holdings' average sales' price for timber was NOK 371 per m³ in 2008. This price exceeded the 2007 result by NOK 3 per m³. Statistics Norway presents an average 2008 timber sales' price of NOK 364 per m³. The average output of 2008 was NOK 388 per m³, and the mean costs were NOK 194 per m³, leading to a net income in forestry of NOK 194 per m³. Corresponding values for 2007 were NOK 371, NOK 180 and NOK 191 per m³. The forestry investments of 2008 made 43 per cent of the result before silviculture. That rate was 2 percentage points higher than the comparable rate recorded for 2007. Forest Trust Fund was the most important source of finance in 2008 and made 48 per cent of total funding.

Overall financial results

Farm-based supplementary enterprises

Farm-based supplementary enterprises are enterprises that involve the holdings' resources (for instance area, buildings or machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry. 79 per cent of the sample holdings of 2008 were involved in enterprises of these kinds, and 54 per cent had sales of more than NOK 20,000 in such businesses. In 2008 a mean net income of NOK 63,400 was achieved from supplementary enterprises on those holdings where such enterprises occurred.

Balance sheet

The average total value of all holding families' assets rose by 9 per cent during the year of 2008 and ended up at a level of NOK 3,795,300. The percentage distribution between fixed assets and current assets⁹ was 74 to 26. Agricultural assets made 52 per cent of the total assets' value. Bank deposits and cash constituted 44 per cent of current assets' value. Total net investment outside of agriculture amounted to NOK 42,500. Of this sum NOK 17,900 were spent on private assets. Average total liabilities were recorded at NOK 1,692,300 at the end of 2008 and had thereby increased by 10 per cent in one year. At the termination point of 2008 the farming families' mean value of own capital reached NOK 2,103,200 after having grown by 8 per cent during the last year. At the same time total liabilities as percentage of total assets' value made 45 and kept a level which was 1 percentage point higher than at the end of 2007.

Total net income per family

Total net income includes the farmer family's income from all sources, after deduction of interest paid on debts, and after deduction of payment in money or kind to the previous owners. In average total net income increased by 6 per cent from 2007 to 2008. This means that the 2008 average net income on the sample holdings was NOK 662,500. Agriculture contributed a share of 40 per cent of total earnings, whereas wage income made 37 per cent. Farm-based supplementary enterprises, other enterprises and forestry respectively contributed percentages of 7, 4 and 3.

Flow analysis and working capital

Working capital is the difference between liquid assets and short-time liabilities. During 2008 the sample families' average working capital increased by 7 per cent, to NOK 653,200. The families saved a mean amount of NOK 131,600 in 2008. That sum made 7 per cent of their average own capital at the start of the year.

Taxes

Taxes and Farmer's allowance are parts of Norwegian agricultural policy since the year 2000. The maximum Farmer's allowance of 2008 was NOK 142,000. Taxes are reduced by 28 per cent of Farmer's allowance. Merely farmers that achieved a total net income from agriculture of NOK 328,600 in 2008, were entitled to maximum Farmer's allowance. The owners of the sample holdings had NOK 108,600 as an

---

⁹ See chapter 1.8 for explanation of terms

average Farmer's allowance. Hence, their largest possible 2008 tax reduction was NOK 30 400. The corresponding effect on income was NOK 45,400 per holding and NOK 29,200 per man-year. Farmer's allowance does not influence on any of the financial results of agriculture that have traditionally been employed in the survey. However, since the account year 2007, we present a new notion: Tax-adjusted return on labour and own capital. This measure allows for the income effect of Farmer's allowance.

Comparison to other categories of workers

In 2008 the average return on labour and own capital per man-year on the sample holdings made 60 per cent of Norwegian industrial workers' average yearly wages. The corresponding share for tax-adjusted return on labour and own capital per man-year was 68 per cent.

1 Purpose, sample and methods

All figures (1.x) and tables (1.x) referred to in this chapter are presented in the Norwegian version of Chapter 1. However, table 1.5 is worked out especially for this English version and will be found below.

1.1 Purpose

The main purpose of the survey of account statistics for agriculture and forestry is to present current results, and development during a certain period, for financial conditions on holdings where income from agriculture has a substantial extent.

Further the survey is aimed to:

- Present financial results for the farmer's family, specified for different categories of holdings as regards size, site and type of farming
- Provide data that make comparisons to other national and international statistics possible and relevant
- Provide material for further research work and analysis
- Contribute to advisory services and education
- Contribute to public politics and administration
- Prove the value added to society by farming and farm-based supplementary operations

Each year since 1950, close to 1,000 holdings have taken part in the survey. It should be mentioned that the number of participants has been less than 1,000 as concerns the last ten years, and actually less than 900 for the fiscal year 2008. In the process of selecting participants, we have emphasized that the survey shall include a representative sample of agricultural holdings where a substantial share of the family's income derives *from the holding*. For 2008 the survey included 861 family holdings. 34 dairy joint operations also delivered accounting data. However, their data are handled and presented separately and are not included in the overall survey material.

Since 1964 a number of the participants have provided additional account data concerning farm forestry. 148 holdings have been contributing to the forestry account statistics for 2008.

Organic farming, farm-based supplementary operations and joint operations are special items in the survey. These topics are referred to in distinct parts of this report.

1.2 Principles and methods of sampling

New participants are selected from lists of farmers, randomly drawn from the register of grants run by the Norwegian Agricultural Authority (SLF). The sample population is defined in terms of standard gross margin. Merely farmers with a

standard gross margin of agriculture exceeding 8 ESU (European Size Units) are included in the sample population. 1 ESU = Euro 1,200. The standard gross margin expresses extent of production and has no link to financial results actually achieved by the current farmer.

Participation in the survey is voluntary. No upper limit exists as concerns the number of years a holding may be involved in the survey. However, the farmer may not be more than 67 years old. Approximately 10 per cent of the survey holdings will normally be replaced from one year to another.

Merely farm forests with a sustainable yield of at least 50 m³ may be involved in forestry account statistics.

1.3 Presentation

One or more holding groups may be omitted in some result presentations. The omissions occur when any group contains too few holdings (less than six). Still the data from these «undersized» groups are included in the overall averages.

1.4 Criteria for classification

1.4.1 Agriculture

Regions

The various regions are pointed out in Figure 1.1. «Eastern Norway» and «Trøndelag» are both subdivided into *lowlands* and *other parts*. «Agder and Rogaland» is split up into *Jæren* and *other parts*. The subdivisions are due to a substantially better production basis found in the lowland regions and at Jæren.

Size groups

The holdings are divided into size groups according to their area of agricultural land, as shown in Table 1.1.

Categories of farming

The holdings are classified according to their main category of farming. Types of production that account for less than 10 per cent of a holding's total enterprise, are not taken into account when the farming category is being determined. Cereal production will come to expression in the chosen category only if more than 40 per cent of the agricultural area is occupied by cereals.

Among the 861 holdings participating in the 2008 survey, 727 are classified in one of the nine categories of farming listed in Tables 1.2 and 1.3 and in Appendix table 17. The remaining holdings were either engaged in more than two main categories of production, or their types of farming were rare.

1.4.2 Forestry

Regions

All the holdings involved in the farm forestry part of the survey are located in coniferous forest areas. The participants are split up according to three regions:

«Eastern Norway», «Agder» and «Central Norway». «Central Norway» consists of *Nord-Trøndelag*, *Sør-Trøndelag*, the southern part of *Nordland* and the northern part of *Møre og Romsdal*. So these regions differ from those in the agricultural part of the survey, see Figure 1.2.

Size groups based on roundwood cut

Holdings where no roundwood has been cut, or where the roundwood cut has been used merely by the farmer's family, constitute a separate category. For holdings where roundwood has been cut *for sale*, possibly in addition to a quantity cut for family utilization, the total quantity cut is used as a criterion for classification. This is done to point out how the financial results depend on the quantity produced. These size groups for amount of total cut roundwood are defined:

< 100 m³
100–199 m³
200–399 m³
≥ 400 m³

1.5 Representativeness

The number of participants in farm forestry account statistics is rather low. Furthermore, recent national data for forest allocation lack completely. Therefore the extent of representativeness in the forestry part of the survey will not be discussed here.

Table 1.4 compares the size group allocation of the survey holdings to similar overviews produced by Statistics Norway («*Jordbruksteljing 1999*» and «*Jordbruksstatistikk 2008*»). The data from Statistics Norway relate, roughly spoken, to all Norwegian holdings. Table 1.4 indicates that small holdings are somewhat under-represented and large ones slightly over-represented in the survey sample. In order to obtain large enough groups of holdings for some typical categories of farming, we have given lower priority to achieving a representative survey sample as regards size groups and regions. For the time being we keep an eye on the allocation situation and will prevent it from developing too far in a wrong direction.

1.6 Accounting principles

The Norwegian Agricultural Economics Research Institute converts tax accounts to management accounts for all holdings in the survey. The most important differences between tax accounts and management accounts are mentioned below.

- Unpaid labour executed by close relatives to the farmer's family is, in management accounts, recorded by number of hours and classified as hired labour. Nevertheless, hired labour costs merely include wages actually paid.
- Management accounts present a clearer distinction between agriculture, forestry, other enterprises and private finances than what is the case for tax accounts. Therefore, certain assets and certain items of income and expenditure may be wholly or partly transferred during the conversion process from tax accounts to management accounts.

- Management accounts present the agricultural output as a total, and also split up into three main categories: Output from crop production, output from livestock production and a miscellaneous category including support, grants and other income. Similarly farm forestry output is classified according to origin: Timber sales, grants and other sources. The costs of both agriculture and forestry are divided into fixed and variable ones.
- In management accounts each item of output and expenditure is adjusted for changes in the balance sheet.
- The value given for livestock in a management account (with some few exceptions) is the break-up value. Tax accounts value livestock according to standardized unit prices for variable rearing and breeding costs.
- Management accounts make use of linear depreciation, while reducing balance depreciation is found in tax accounts.
- In management accounts, as distinct from tax accounts, profits or losings on sales of fixed assets are written-down or depreciated.
- Management accounts value the stocks of farm products for sale by utilizing estimated sales values at the end of the year. At this point tax accounts use standardized production costs.
- Management accounts include an imputed value for family labour connected to investments. This value is capitalized under investment costs and is also recorded as a separate item of income.
- Size of agricultural land, disposal of acreage, labour input and achieved agricultural yields are variables recorded in management accounts. For farm forestry sustainable yield and some technical data on the current financial year's operations are registered.
- Tax accounts measure the average forestry result from the last five years, whereas management accounts focus on the current forestry result for each financial year.
- Management accounts treat payments to the Forest Trust Fund as allocations to reserves and disregard these transactions. Similarly, refunds from the Forest Trust Fund are not recorded as income.
- The construction of forestry roads leads to directly charged expenses in tax accounts whereas management accounts capitalize these investments.

1.7 Result measures and calculations

Various result measures are utilized in the survey of account statistics. The ones most frequently in use are pointed out by bold print in the following section, which shows the connection between output, costs and other recordings.

1.7.1 Calculation of results in agriculture

	Output
-	Variable costs
=	Gross margin
-	Fixed costs excluding depreciation
=	Result before depreciation
-	Depreciation
=	Net income

Net income from agriculture is called «net farm income». Net farm income expresses the payment for family labour and for own and borrowed capital. There are several ways to split the net farm income in order to measure different kinds of return on labour and capital:

- 1)   Net farm income
  - Required return on agricultural assets
  - =   Family labour income
  - +   Costs of hired labour
  - =   **Capacity to pay**

- 2)   Net farm income
  - Family payment for labour (imputed value)
  - =   **Return on capital**

- 3)   Net farm income
  - +   Costs of hired labour
  - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
  - =   **Return on labour and own capital**

- 4)   Return on labour and own capital
  - +   Adjustment for income effect of Farmer's allowance
  - =   **Tax adjusted return on labour and own capital**

- 5)   Net farm income
  - Share of interest on debt and payments to previous owner (assigned to agriculture)
  - =   **Return on family labour and own capital**

Family labour income, return on labour and own capital (also the tax-adjusted return) and return on family labour and own capital are often calculated per man-year. Hours of unpaid hired labour and hours of family labour are merged. One man-year is defined to be 1,845 hours of labour. Capacity to pay per hour worked is another usual measure.

The required rate of return was 6.0 per cent for 2008, 5.0 per cent for 2007, 4.0 per cent for 2006, 3.0 per cent for 2005, 4.0 per cent for 2004 and 5.0 per cent for 2003. The comparable require was 7.0 per cent during the years 1999–2002.

1.7.2 Total income of the family

Total net income measures the family's total income:

- Net farm income
- +   Net income, forestry
- +   Net income, other occupations
- +   Wage income and pensions
- +   Family labour connected to investments (imputed value)
- +   Interest earnings
- =   **Total return on labour and capital**

- Interest payments
- Payments to previous owner
- = **Total family income**

The private consumption of the family is measured this way:

- Total net income
- Extraordinary items, debit (bad debts, gifts given etc.)
- + Extraordinary items, credit (child benefit, inheritance, gifts received etc.)
- Closing balance
- + Opening balance
- Taxes paid
- = **Private consumption**

1.7.3 Calculation of results in forestry

The result measures used for forestry are different from those of agriculture. Profitability is calculated both excluding and including silviculture activities.

Changes of growing stock are not taken into consideration when calculating forestry results.

- Output
- Costs excluding silviculture
- = Result before silviculture
- Silviculture (net)
- = **Net income, forestry**

To allow comparison with results from other forestry statistics, an imputed value of family labour input is included:

- Income from timber sales
- Variable costs including imputed value of family labour
- = **Net conversion return**
- + Other income
- = Result before depreciation
- Depreciation
- = Result before silviculture
- Silviculture (net) including value of family labour
- = **Operating result, forestry**
- +/- Forest Trust Fund
- = Adjusted operating result, forestry

1.7.4 Variation of results within certain categories of farming

Average results do not communicate the fact that wide ranges may exist between single results. The spreading of results within the farming categories «dairy and beef farming», «cereal production» and «sheep farming» is discussed in chapter 2.3. The discussion is based on mean results for «the best third» and «the weakest third» among the farmers.

1.7.5 Dairy joint operations

Results from a selection of dairy joint operations are presented along with «dairy and beef farming» in chapter 2.3.1.

1.7.6 Organic farming

The Norwegian government declared in October 2005 that 15 per cent of Norwegian food production should be organic by the year 2015. A new proclamation given by the Norwegian government in October 2009 pushes the time limit until the year 2020, but keeps the level of the organic production goal.

By the end of July 2008 2,700 of totally 47,000 Norwegian farms were accepted by Debio (the current controlling organization) as organic. There is still a long way to go before reaching the mentioned goal. Among the 861 participating holdings of our account survey for 2008, 52 were certified for organic production. Production of cow's milk is the dominating category of farming among the organic farmers in our survey. The chapter of «dairy and beef farming» (2.3.1) contains a discussion of some results from organic dairy farming.

1.8 Definitions and explanations of terms

Agricultural land: The areas occupied by different crops are registered in decares. 1 decare = 0.1 hectare. Areas of uncultivated and surface-cultivated meadow are reduced by the area considered to be unproductive. Shares of cultivated common pasture are considered to be part of the holding. The agricultural area includes both own and rented land. The number of decares of rented land is recorded.

Assets: See fixed assets and current assets.

The **balance sheet** is a statement of the family's total assets, liabilities and own capital on 31 December.

Capacity to pay (calculated for agriculture only) shows the return on total labour input. It is given in NOK per holding or per hour.

The percentage **capacity to pay** (calculated for agriculture only) shows the achieved return on total labour input as a percentage of total labour costs, when total labour costs include tariff wages for the family.

Capitalization thresholds: Fixed assets are capitalized if their cost price is at least NOK 15,000, which is the same threshold as found for tax accounts. For types of machinery and equipment that are used only a few hours per year, capitalization may be appropriate even if the cost price is below NOK 15,000.

In tax accounts merely *improvement of standard* is capitalized as concerns major repairs and maintenance work. Management accounts often let a larger share of such work be capitalized. Then this work is subject either to ordinary depreciation or to cost allocation over a shorter period of time.

The **closing balance** is the balance at the end of the financial year.

Costs are the value of goods and services used in production during the financial year.

Crops: The quantities recorded are storable crops. Cereal quantities are measured by kg and refer to 15 per cent water content. Root crops, potatoes and hay are also measured by kg, while silage quantities are recorded either by kg or by m³. Grazing is quantified in terms of FUm, which is also the case for fresh harvested grass and green fodder. All crops are finally converted into FUm per decare.

Current assets are assets that are not acquired for permanent ownership or use, and that have longevity of less than one year. Current assets are linked to short term sales of goods and services. Examples of current assets are bank deposits, cash, other claims, animals for slaughter and stocks.

The **debt ratio** presents the family's debts expressed as a percentage of their total capital. In other words the debt ratio expresses the share of family assets financed by loan capital.

Depreciation is defined as the planned distribution of assets' value reduction throughout the expected asset lifetime. This reduction may be a result of wear and tear, age or obsolescence.

Tax accounts apply the principle of reducing balance depreciation for most depreciable assets. This means that a certain percentage of the asset's book value is depreciated each year. Consequently the annual depreciation drops year by year. Depreciable assets are divided into various groups. Buildings and installations are treated individually, while fixtures, equipment and machinery are treated collectively.

Management accounts use linear depreciation, which means depreciation by the same amount each year. Depreciable assets are treated individually, and the depreciation period is determined by expected asset lifetime. For example second-hand equipment will be depreciated over a shorter period than what is the case for new equipment.

The depreciation rates for various types of assets in both tax accounts and management accounts are shown in Table 1.1.

The **family** consists of the farmer and spouse or partner (if any), and any children aged under 17.

Family labour income (calculated for agriculture only) is found by deducting the required rate of return on agricultural assets from the net farm income. When calculating family labour income *per man-year*, hours of unpaid hired labour and hours worked by the family are merged. The average of opening and closing balances gives the value of agricultural assets.

Family payment for labour is the imputed value of family labour input. The calculations are based on expected costs of hiring corresponding labour at standard wages (holiday allowances and payment for public holidays included). Employer's national insurance contributions, which vary from one region to another, are also included in the calculations. Thus the hourly pay varies from one region to another.

Farm-based supplementary enterprises are enterprises that involve the holding's resources (for instance area, buildings or machinery) for other purposes than ordinary agriculture or forestry.

The **farmer** is the person administratively responsible for the holding. He or she is normally the owner of all, or part of, the real property. Generally the farmer is the person who works the most hours on the holding.

Fixed assets are assets for permanent ownership or use. All assets, except current ones, are fixed. Fixed assets have an effective lifetime on the holding of more than one year. Agricultural land and forest, outbuildings, machinery and breeding livestock exemplify fixed assets.

Fixed costs are costs which, during a certain period, do not vary significantly with the size of production. Examples are depreciation and maintenance of outbuildings.

Table 1.1 Capitalization and depreciation in tax accounts and management accounts

Assets	Tax accounts	Management accounts
<i>Agricultural and forestry areas</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Farm roads</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry roads</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Forestry tracks</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, max. 10 years</i>
<i>Cultivation of new land</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Levelling agricultural land</i>	<i>Cost allocation over 10 years</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Orchards</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Direct charge offs</i>
<i>Ditches, piped</i>	<i>Direct charge-offs</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Ditches, open</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>
<i>Irrigation equipment, portable</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Irrigation equipment, permanent, including pumps</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Water conduit</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 20 years</i>
<i>Outbuildings</i>		
<i>Expected life > 20 years</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 4 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 30 years</i>
<i>Expected life < 20 years (fur farms and greenhouses)</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 8 %. Treated individually</i>	<i>Linear depreciation, 15 years</i>
<i>Fixtures in outbuildings</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Machinery and equipment</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Vans and lorries</i>	<i>Reducing balance depreciation, max. 20 %. Treated collectively</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Breeding livestock</i>	<i>Treated as current assets</i>	<i>Capitalized according to slaughter value</i>
<i>Stocks of farm products for sale</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Estimated sales value, prices at the end of the year</i>
<i>Stocks of purchased goods</i>	<i>Purchased price</i>	<i>Purchased price</i>
<i>Stocks of fodder grown on the holding</i>	<i>Production value, standard unit prices</i>	<i>Valued as fodder</i>
<i>Forestry plan</i>	<i>Linear depreciation, 10 years*</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>
<i>Farmhouses</i>	<i>Capitalization without depreciation</i>	<i>Linear depreciation, 50 years</i>
<i>Private vehicle</i>	<i>Depreciation varies with age of vehicle</i>	<i>Linear depreciation, 10 years</i>

The **gross margin** is defined as output minus variable costs.

A **holding** is an operating unit in agriculture. It may consist of both own and rented land.

Investment frequency (calculated for forestry only) shows the percentage of forests where investments have been made during the account year.

Joint operations are management units where outbuildings, agricultural areas and milk quotas belonging to two or more farms are joined and operated by mutual labour. In this report the term is used only for units with a certain degree of equality between the partners.

Labour, done by family and hired workers, is recorded by hours. For persons aged under 18 or over 65, hours actually worked are converted into standard hours in accordance with the following table:

Age	Multiplication factor
12–14 years	0.6
15–16 years	0.8
17 years	0.9
66–70 years	0.9
over 70 years	0.7

Agricultural or forestry labour provided by previous owners, or by own children aged over 17, is recorded as hired labour in management accounts. Hired labour is split up into two categories: Paid and unpaid. Unpaid hired labour is given a zero value. An imputed value for family labour connected to investments is recorded separately and is object to capitalization. Family labour input in various occupations is recorded weekly or annually by the survey participants.

In tax accounts **livestock** is classified as current assets and is given a value according to standardized unit prices for variable rearing and breeding costs (production value). Management accounts instead generally utilize break-up values for livestock. Laying hens, piglets and horses are exceptions. Management accounts classify cattle for slaughter, piglets, pigs for slaughter and poultry for slaughter as current assets. The rest of the livestock is given status as fixed assets (breeding animals). Both tax accounts and management accounts let animals keep the value they once received as grown-ups in the balance sheet.

Long-term liabilities normally have a date of payment which lies one year or more ahead of the closing of accounts. These liabilities are not directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

A **man-year** is defined to be 1,845 registered hours of labour.

Net conversion return is the output from timber sales minus variable costs, including the imputed value of family labour, but excluding the costs of silviculture. Variable costs include all labour (executed by family and hired workers), rental and

maintenance of equipment, fuel, selling costs etc. Depreciation of own equipment is not included.

Net income is output minus costs and expresses what the family receives as compensation for own labour and for own and borrowed capital.

Net investments are gross investments minus depreciation, sales and investment grants.

Net mechanization costs include all costs related to machinery (tractors, harvesters, farm cars and other machinery and equipment), including interest, minus income from hiring out machinery:

	Depreciation and maintenance
+	Fuel costs
+	Cost of rented machinery and equipment
+	Required return on capital
=	Total mechanization costs
-	Income, rent of machinery
=	Net mechanization costs

NOK is the monetary unit in Norway. In 2008 NOK 1,000 were USD 177, or Euro 122.

The **opening balance** is the balance at the beginning of the financial year.

Other occupations are enterprises that are carried out by farmers, without involving the farm resources.

Output is the value of the goods and services produced during the year. Output includes sales, consumption and changes in stocks.

Own capital is the value of total assets minus total debt.

The **percentage cut** is the total roundwood cut expressed as a percentage of the sustainable yield.

Productive forest: All forest land where productivity exceeds the minimum value of a scale of site quality classes.

Return on labour and own capital (calculated for agriculture only) is net farm income plus the costs of hired labour minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is put at the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

Return on family labour and own capital (calculated for agriculture only) shows net farm income minus the share of interest on debt and payments to previous owners assigned to agriculture. This share is put at the value of agricultural assets as a percentage of total assets.

The **required return on agricultural assets** is the calculated interest on the average value of agricultural assets.

Root value is the difference between the sales' price for timber and the logging costs.

Sales of capitalized fixed assets. Tax accounts present accrual profits or losses from sales of both non-depreciable fixed assets and assets which are depreciated individually. When handling fixed assets that are depreciated collectively, it is not possible to determine the profit or loss. Therefore the whole sales' price is written down in the appropriate asset group. In management accounts, profits from sales are written down, and losses from sales are depreciated. If agricultural land or forest is sold off, the book value of the area sold is written down to zero in management accounts. If the sales income is taxable (sales for building sites), the remaining part after writing-down is classified as income from other occupations. In cases where the sales' income is not taxable, the remaining part after down-writing is recorded under extraordinary items.

Savings are any increase in own capital during the year.

Short-term liabilities normally have a date of payment which lies less than one year ahead of the closing of accounts. Short-time liabilities may be directly linked to the holding's short-term sales of goods and services.

The **sustainable yield** is the largest amount of timber, measured by m³ without bark, that can be logged each year in a forest without reducing future yields.

Tax-adjusted return on labour and own capital. The income effect of Farmer's allowance is calculated by the premises that taxes are reduced by 28 per cent by Farmer's allowance, and that the marginal rate of taxation is 33 per cent. The income effect (which also is called the tax adjustment) makes 41.79 per cent of Farmer's allowance and is added to the return on labour and own capital.

Total net income is the net income from all occupations, together with wages, pensions, any imputed value for investments' family labour and interest earnings. Interest charges and payments to previous owners are deducted.

Unpaid, hired labour: Management accounts record unpaid, hired labour by number of hours worked. This labour is often carried out by close relatives.

Valuation: Both management accounts and tax accounts use the historical cost when giving values to fixed assets in the balance sheet. Grants are deducted. If the farmer's family has been executing labour connected to investments, this labour is given an imputed value in management accounts. The current labour will then be added to the cost price. Tax accounts do not record any labour value in these cases. In tax accounts, as distinct from management accounts, fixed assets of forestry are written down by contributions received from the Forest Trust Fund. The principles of annual depreciation also differ between the two types of accounts (see *depreciation* and *sales*). Both categories of accounts register stocks of purchased goods in the balance sheet by purchase price plus freight charges. In tax accounts the

production value is used for stocks of farm products. Standard unit prices are utilized. Current production values apply for forestry products. In management accounts products for sale are valued by estimated sales values at 31 December. Fodder grown on the holding is given a value on basis of the barley price at the end of the year. Different types of fodder are valued by their feed concentration. The valuation of animals for slaughter is described under the heading *livestock*.

Variable costs are costs that, during a given period, vary with production. Costs concerning seed, fertilizer and fodder may be mentioned as examples. Fuel costs are considered to be fixed.

Working capital is defined as current assets minus short-term liabilities and measures liquidity.

Hovudtabellar

Main tables

Hovudtabellane ligg også ute på heimesidene til NILF:

<http://www.nilf.no/Driftsgranskinger/Bm/Driftsgranskinger.shtml>

The main tables are also available at our homepages:

<http://www.nilf.no/Engelsk/Driftsgranskinger.shtml>

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 *Account statistics for agriculture 2008*

Hovudtabell 1 Bruksstorleik, dekar. Alder på brukar

Size of holdings, decares. ¹⁾ Farmer's age

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Tal bruk <i>Num. of holdings</i>	Jordbruksareal, daa <i>Agricultural area, decares</i>			Bortleigd areal, daa <i>Area rented out, decares</i>	Alder på brukar <i>Farmer's age</i>
			Totalt <i>Total</i>	Leigd <i>Rented</i>	Fulldyrka <i>Cultivated</i>		
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	0 - 49,9	4	11		11	225	56
	50- 99,9	7	69	14	69	38	48
	100-199,9	32	161	6	158	7	51
	200-299,9	42	244	68	237	9	47
	300-499,9	59	392	115	390	4	52
	500-	40	753	367	747	2	50
	Alle All	184	376	134	372	11	50
Andre bygder Other parts	0 - 49,9	1	1		1	49	44
	50- 99,9	11	81	11	79		53
	100-199,9	52	157	37	151		51
	200-299,9	38	245	80	230		50
	300-499,9	31	373	154	362	5	51
	500-	17	631	290	610		46
	Alle All	150	271	98	260	1	50
Agder & Rogaland							
Agder and Rogaland							
Jæren	0 - 49,9	2	18	13	18	73	45
	50- 99,9	1	63	13	63		42
	100-199,9	8	170	14	159		46
	200-299,9	16	269	75	193	1	47
	300-499,9	10	389	132	251		40
	500-	7	655	341	412		46
	Alle All	44	324	115	224	4	45
Andre bygder Other parts	0 - 49,9	2	15		15	13	50
	50- 99,9	4	74	13	70		54
	100-199,9	27	159	64	124		49
	200-299,9	20	249	94	186	2	45
	300-499,9	18	379	188	323		46
	500-	10	584	405	500		45
	Alle All	81	275	137	225	1	47
Vestlandet Western Norway							
	0 - 49,9	9	34	3	34		55
	50- 99,9	21	72	13	64		51
	100-199,9	59	152	48	120		48
	200-299,9	38	242	110	203		47
	300-499,9	31	360	156	318	1	45
	500-	6	768	338	752		41
	Alle All	164	218	86	188		47
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	1	61	15	61		53
	100-199,9	9	166	20	165	10	48
	200-299,9	21	250	57	243	1	48
	300-499,9	29	385	94	378	1	48
	500-	5	656	172	641		46
	Alle All	65	327	76	320	2	48
Andre bygder Other parts	100-199,9	18	171	34	170		48
	200-299,9	15	238	71	236		47
	300-499,9	27	379	177	358		43
	500-	4	723	341	691	5	41
	Alle All	64	309	122	297		45

¹⁾ 1 decares = 0,1 hectare

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Tal bruk <i>Num. of holdings</i>	Jordbruksareal, dekar <i>Agricultural area, decares</i>			Bortleigd areal, daa <i>Area rented out, decares</i>	Alder på brukar <i>Farmer's age</i>
			Totalt <i>Total</i>	Leigd <i>Rented</i>	Fulldyrka <i>Cultivated</i>		
Nord-Noreg Northern Norway	50- 99,9	5	77	21	77		55
	100-199,9	23	151	47	143		52
	200-299,9	38	250	107	239	1	48
	300-499,9	35	379	177	353		48
	500-	8	618	282	515		45
	Alle All	109	290	126	268		49
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	18	23	3	23	62	53
	50- 99,9	50	74	13	70	5	51
	100-199,9	228	158	38	142	1	50
	200-299,9	228	247	85	224	2	48
	300-499,9	240	380	145	356	2	48
	500-	97	691	336	647	1	47
	Alle All	861	296	112	273	3	48

Hovudtabell 2 Bruk av jordbruksarealet, dekar
Use of agricultural area, decares

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø, erter, anna korn o.l. <i>Oilseeds, pea, other cereals etc.</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	18	6	15			
	100-199,9	40	24	47	9		4
	200-299,9	62	28	39	5	1	1
	300-499,9	85	49	127	17	2	7
	500-	120	92	296	56	15	16
	Alle All	75	46	123	20	4	7
Andre bygder Other parts	50- 99,9						
	100-199,9	8	8	4			
	200-299,9	20	32	15			3
	300-499,9	12	30	19			2
	500-	102	54	68	2		10
	Alle All	22	23	17			2
Agder & Rogaland Agder and Rogaland							
Jæren	100-199,9	17					3
	200-299,9	9					
	300-499,9						
	500-	24				3	
	Alle All	10					1
Andre bygder Other parts	100-199,9						3
	200-299,9	2	3				6
	300-499,9						
	500-		19		4	5	27
	Alle All		3			1	7
Vestlandet Western Norway							
	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9						
	200-299,9	1					
	300-499,9	12					
	500-	39					
	Alle All	4					
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	100-199,9	92					
	200-299,9	102	23				
	300-499,9	183	11	2	2	1	
	Alle All	156	16	2	1		2
Andre bygder Other parts	100-199,9	16					
	200-299,9	6					
	300-499,9	14		1			
	Alle All	20					
Nord-Noreg Northern Norway							
	100-199,9						1
	200-299,9	1					1
	300-499,9						1
	500-	8					1
	Alle All	1					1
Alle bruk All holdings							
	0 - 49,9						2
	50- 99,9	2	1	2			3
	100-199,9	13	5	7	1		1
	200-299,9	26	13	10	1		1
	300-499,9	48	17	34	4		2
	500-	96	52	134	24	7	12
	Alle All	35	15	29	5	1	3

Eng og beite	Grønsaker	Frukt og bær	Brakk	I alt
<i>Grass and pasture</i>	<i>Vegetables</i>	<i>Fruits and berries</i>	<i>Fallow</i>	<i>Total</i>
3		25	2	69
31	1	3		161
101	7			244
103	2			392
148	9	2	1	753
94	5	2	1	376
81				81
136				157
176				245
307			3	373
394				631
206			1	271
146	5		1	170
246	13			269
388			1	389
627	1			655
305	6			324
148	7	1		159
238				249
378				379
497	15	5	14	584
254	5	1	2	275
10		23	1	34
41		30	1	72
150		1		152
241				242
347				360
729				768
208		5		218
74				166
126				250
187				385
151				327
153			1	171
231				238
364			1	379
288			1	309
150				151
247			1	250
377			2	379
609				618
286			2	290
5	1	11	3	23
45	1	17	3	74
127	1	1		158
194	2			247
273	1		1	380
357	5	1	2	691
204	2	2	1	296

Hovudtabell 3 Avling, kg per dekar*Crop yields, kg per decare*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø <i>Oilseeds</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	534	354	352			
	100-199,9	474	462	516			2823
	200-299,9	432	468	500	206	28	2089
	300-499,9	457	464	498	255	43	3024
	500-	490	491	545	199	60	2917
	Alle All	466	475	523	214	56	2894
Andre bygder Other parts	50- 99,9						500
	100-199,9	484	392	289			2007
	200-299,9	414	403	402			2847
	300-499,9	510	406	326			1230
	500-	420	415	409			2199
	Alle All	437	405	379			2199
Agder & Rogaland							
Agder and Rogaland							
Jæren	100-199,9	523					2745
	200-299,9	368					1833
	300-499,9						
	500-	457				6	
	Alle All	449				6	2815
Andre bygder Other parts	100-199,9						1370
	200-299,9	274	79				1741
	300-499,9						
	500-		252		143	108	1811
	Alle All	274	214		143	108	1724
Vestlandet Western Norway							
	0 - 49,9						
	50- 99,9						1167
	100-199,9						1628
	200-299,9	429					767
	300-499,9	402					867
	500-	129					
	Alle All	305					1072
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	100-199,9	466					
	200-299,9	486	349				1938
	300-499,9	452	439	444		36	2500
	Alle All	467	379	601		36	2029
Andre bygder Other parts	100-199,9	370					500
	200-299,9	404					
	300-499,9	449		152			1040
	Alle All	485		152			935
Nord-Noreg Northern Norway							
	100-199,9						1128
	200-299,9	167					910
	300-499,9						1816
	500-	367					3273
	Alle All	300					1409
Alle bruk All holdings							
	0 - 49,9	500					1552
	50- 99,9	534	354	352			1751
	100-199,9	465	436	491			2189
	200-299,9	445	415	475	206	28	1956
	300-499,9	455	449	485	255	42	2721
	500-	472	462	534	197	62	2486
	Alle All	460	445	509	212	57	2385

Hovudtabell 4 Avling, FEm per dekar*Crop yields, FUm per decare*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Korn inkl. halm <i>Cereals inc. straw</i>	Eng og beite <i>Grass and pasture</i>	Grovfôr i alt <i>Total coarse fodder crops</i>	Avling i alt <i>Total crops</i>
Austlandet Eastern Norway					
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	417	82	82	394
	100-199,9	470	344	344	444
	200-299,9	439	345	345	399
	300-499,9	460	404	404	445
	500-	499	397	397	478
	Alle All	476	383	383	452
Andre bygder Other parts	50- 99,9		295	295	295
	100-199,9	379	315	315	324
	200-299,9	377	320	320	336
	300-499,9	365	320	320	327
	500-	407	329	329	357
	Alle All	387	320	320	336
Agder & Rogaland					
Agder and Rogaland					
Jæren	100-199,9	548	503	503	508
	200-299,9	422	512	512	509
	300-499,9		431	431	431
	500-	508	487	487	488
	Alle All	492	480	480	480
Andre bygder Other parts	100-199,9		333	333	333
	200-299,9	152	353	353	350
	300-499,9		301	301	301
	500-	217	297	297	294
	Alle All	198	319	319	317
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9		438	438	438
	50- 99,9		340	340	340
	100-199,9		355	355	355
	200-299,9	448	332	332	333
	300-499,9	389	335	335	337
	500-	125	356	356	344
	Alle All	297	342	342	342
Trøndelag					
Flatbygder Lowlands	100-199,9	452	463	463	457
	200-299,9	439	371	371	405
	300-499,9	443	394	394	419
	Alle All	446	396	396	423
Andre bygder Other parts	100-199,9	364	471	471	460
	200-299,9	392	390	390	390
	300-499,9	419	352	352	355
	Alle All	485	378	378	385
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9		269	269	269
	200-299,9	162	279	279	278
	300-499,9		257	257	257
	500-	356	277	277	278
	Alle All	291	268	268	268
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	485	438	438	441
	50- 99,9	417	310	310	322
	100-199,9	449	351	351	368
	200-299,9	421	345	345	361
	300-499,9	447	333	333	364
	500-	481	358	358	415
	Alle All	457	344	344	377

Hovudtabell 5 Storleik på buskapen, gjennomsnitt per bruk

Numbers of livestock per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Kyr Cows	Kviger og kalvar Heifers and calves	Oksar >1år Steers >1 year	Grisar Pigs		Sauer Sheep	Geiter Goats	Fjørfe Poultry
						Avlssvin Breeding pigs	A. > 2 mnd Other >2 months			
Austlandet Eastern Norway										
Flatbygder Lowlands		50- 99,9								1929
		100-199,9	2,4	3,5	0,1	1,3	18,2	0,9		382
		200-299,9	8,4	12,9	2,4	6,5	11,3	2,8		836
		300-499,9	8,6	13,1	1,9	7,1	40,1	2,9	0,6	442
		500-	13,3	20,4	2,2	3,8	35,6			487
		Alle All	8,0	12,2	1,6	4,8	27,1	1,7	0,2	655
Andre bygder Other parts		50- 99,9						59,1	9,4	91
		100-199,9	7,1	9,4	1,0	2,3	2,0	25,5	7,6	46
		200-299,9	10,3	14,0	1,0	5,1	5,1	26,9		157
		300-499,9	17,9	25,2	4,0			16,1		
		500-	20,1	33,8	7,8			43,7	0,3	447
		Alle All	11,1	15,9	2,3	2,1	2,0	28,3	3,3	121
Agder & Rogaland										
Agder and Rogaland										
Jæren		100-199,9	11,6	16,6	1,8	8,4	9,0	53,0		
		200-299,9	22,9	32,7	3,7	23,4	54,7	19,6		309
		300-499,9	26,0	39,2	5,6			78,6		
		500-	46,9	82,6	24,6	0,9	0,2	85,2		
		Alle All	24,0	37,1	6,9	14,1	34,6	48,2		115
Andre bygder Other parts		100-199,9	7,5	9,5	0,5	3,6	23,1	27,2		467
		200-299,9	17,3	25,9	4,4		3,9	23,5		
		300-499,9	19,5	30,3	5,8	2,4	11,8	98,9		
		500-	25,3	40,9	13,5	7,5	48,0	66,1		2
		Alle All	14,3	21,4	4,2	2,9	17,2	45,0		281
Vestlandet Western Norway		0 - 49,9						5,7	11,4	
		50- 99,9	0,8	2,0	0,5		4,3	21,0	4,9	
		100-199,9	9,8	13,4	2,5	2,7	5,1	33,9	4,1	129
		200-299,9	13,2	17,6	2,7	1,6	14,9	42,8	3,5	1
		300-499,9	21,6	30,4	4,0	6,3	19,0	34,0		
		500-	40,4	62,2	8,4	6,8	1,5	23,7		
		Alle All	12,3	17,2	2,6	2,8	9,5	32,4	3,6	47
Trøndelag										
Flatbygder Lowlands		100-199,9	6,8	6,6	0,3	19,1	94,6			
		200-299,9	8,9	13,1	1,6	4,4	19,7	13,2		
		300-499,9	15,3	23,0	2,4	6,8	32,3	3,5		259
		Alle All	11,8	17,6	2,0	9,0	38,1	5,8		115
Andre bygder Other parts		100-199,9	12,0	16,8	2,3	2,3	6,5	38,0	0,2	
		200-299,9	14,2	20,3	3,5			37,7		
		300-499,9	20,7	31,2	5,9			40,3		
		Alle All	18,0	26,7	4,7	0,6	1,8	36,5	0,1	
Nord-Noreg Northern Norway		100-199,9	5,1	6,9	1,3			32,8	34,6	1
		200-299,9	11,3	15,3	2,0		0,1	44,9	14,7	2
		300-499,9	17,8	26,5	3,9	0,1	1,4	25,7		2
		500-	33,7	54,9	11,7		13,9	11,3		
		Alle All	13,3	19,4	3,1	0,4	3,4	32,2	13,6	1
Alle bruk All holdings		0 - 49,9				9,6	39,0	2,8	5,7	1044
		50- 99,9	0,7	1,2	0,2	1,9	6,5	23,1	6,8	425
		100-199,9	7,5	10,1	1,3	3,1	11,6	26,1	6,3	153
		200-299,9	12,2	17,3	2,4	4,4	11,4	26,7	3,0	202
		300-499,9	16,5	24,5	3,7	3,6	17,3	26,6	0,2	140
		500-	22,7	37,0	7,6	3,7	23,5	23,0	0,1	279
		Alle All	12,4	18,3	2,9	3,7	14,8	25,4	3,0	211

Hovudtabell 6 Husdyrproduksjon*Livestock production*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Kumjolk I omsett <i>Cow milk, l sold</i>	Mjolk, kg/årsku <i>Milk, kg/cow</i>	Storfe kjøt, kg omsett <i>Beef, kg sold</i>	Svine kjøt, kg omsett <i>Pork, kg sold</i>
Austlandet Eastern Norway					
Flatbygder Lowlands	50- 99,9				
	100-199,9	6607	5683	456	5122
	200-299,9	38670	7086	2597	3608
	300-499,9	40876	7499	2035	8531
	500-	65207	7380	3404	9516
	Alle All	37258	7282	2065	6806
Andre bygder Other parts	50- 99,9				
	100-199,9	36651	6637	1537	639
	200-299,9	46431	6742	1955	311
	300-499,9	83183	6928	4481	
	500-	90000	6723	6455	14
	Alle All	51859	6773	2686	302
Agder & Rogaland					
Agder and Rogaland					
Jæren	100-199,9	77185	7549	2636	2375
	200-299,9	137960	7152	5600	17998
	300-499,9	135692	7497	6368	65
	500-	295144	7421	14081	57
	Alle All	143118	7339	6214	7114
Andre bygder Other parts	100-199,9	41738	7031	961	3363
	200-299,9	93565	6850	4465	601
	300-499,9	109512	6553	4916	3741
	500-	129276	6773	8410	13783
	Alle All	77614	6762	3556	3815
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9				
	50- 99,9	3087	5541	481	1999
	100-199,9	50640	6637	2553	1139
	200-299,9	71037	6807	2916	3455
	300-499,9	131090	7405	4460	5554
	500-	218678	7281	10690	11211
	Alle All	67853	7008	2890	2927
Trøndelag					
Flatbygder Lowlands	100-199,9	20611	7600	1242	25324
	200-299,9	50595	7685	1796	4725
	300-499,9	69042	6739	3717	8021
	Alle All	55630	6990	2784	9723
Andre bygder Other parts	100-199,9	75171	7217	2452	2998
	200-299,9	78558	7327	3110	
	300-499,9	106578	7013	5021	
	Alle All	101797	7286	4204	843
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	28097	6591	1322	
	200-299,9	61794	6873	2795	15
	300-499,9	107041	7218	4374	260
	500-	216337	7367	9787	7110
	Alle All	78015	7080	3425	1313
Alle bruk All holdings	0 - 49,9				3105
	50- 99,9	3419	5314	321	2464
	100-199,9	39624	6813	1658	2877
	200-299,9	64718	6993	2911	3046
	300-499,9	87536	7119	3941	4105
	500-	123830	7242	6578	7360
	Alle All	66180	7053	3068	3750

Salbare smågr./purke Piglets for sale/sow	Gagnslam/ v.f. sau Lambs/ w.f.sheep	Kjøtt, kg/ v.f. sau Meat, kg/ w.f.sheep	Geitemjolk, l omsett Goat's milk, l sold	Mjolk, kg/ årsgeit Goat's milk, kg/goat	Egg, kg omsett Eggs, kg sold
19	1,1	27			
25	1,5	31			184
31	1,2	23			3128
30					
29	1,3	26			2378
	1,3	26	6251	863	93
26	1,4	31	3181	548	971
10	1,3	28			2907
	1,6	33			
	1,6	35			6729
16	1,4	30	1561	616	2137
44	1,1	22			
16	1,0	21			6008
	1,4	29			
16	1,1	20			
20	1,2	24			2210
45	1,1	22			8317
	1,4	27			
14	1,4	29			
18	1,2	24			
36	1,3	27			4463
	1,3	31	4875	649	
	1,2	26	1815	481	
23	1,3	26	2310	826	2305
52	1,3	27	694	718	
14	1,3	27			
23	0,6	8			
23	1,3	26	1492	709	829
18					
20	1,5	31			
16	1,0	20			
18	1,4	28			
20	1,4	29			
	1,6	33			
	1,5	30			
20	1,5	31			
	1,2	26	16059	769	4
	1,3	27	7382	803	5
39	1,2	26			11
	1,8	41			
22	1,3	27	6538	759	6
22	1,3	31	2438	649	23687
30	1,3	26	3393	631	43
27	1,3	27	2943	713	1803
21	1,3	27	1346	793	941
23	1,4	28			771
23	1,3	26			1179
23	1,3	27	1384	716	1572

Hovudtabell 7 Arbeidsforbruk per bruk, fullverdige timar*Labour input, hours per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Jordbruk Agriculture							Fam.arb. Årsverk à 1845 t. Family man-years (1845 h.)
		Ubet. leigd arb. Unpaid hired labour	Bet. l. arb. Paid hired labour	Brukar Farmer	Ektefelle Spouse	Familien elles Other family	Familien i alt Total family	Arbeid i alt Total labour input	
Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands	50- 99,9	33	611	747	75		822	1466	0,4
	100-199,9	127	198	749	231	1	981	1305	0,5
	200-299,9	104	640	1469	278	14	1761	2505	1,0
	300-499,9	95	421	1579	312	9	1900	2416	1,0
	500-	98	711	2058	243	12	2313	3122	1,3
	Alle All	100	497	1459	270	9	1738	2335	0,9
Andre bygder Other parts	50- 99,9	24	261	1379	250	46	1675	1960	0,9
	100-199,9	82	315	1725	351	11	2087	2485	1,1
	200-299,9	167	299	1558	379	20	1957	2424	1,1
	300-499,9	157	555	1978	563	38	2579	3291	1,4
	500-	103	960	2168	588	62	2819	3881	1,5
	Alle All	117	430	1750	421	27	2199	2746	1,2
Agder & Rogaland Agder and Rogaland Jæren	100-199,9	165	434	2075	400	24	2498	3098	1,4
	200-299,9	304	1355	2377	235	5	2617	4275	1,4
	300-499,9	207	400	2635	114	72	2821	3428	1,5
	500-	561	624	1900	738		2638	3823	1,4
	Alle All	289	802	2229	302	22	2553	3645	1,4
	200-299,9	109	429	1991	416	50	2457	2994	1,3
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	207	741	1586	633	31	2250	3197	1,2
	50- 99,9	233	838	1698	69	10	1776	2847	1,0
	100-199,9	209	392	1715	317	12	2043	2643	1,1
	200-299,9	322	366	2175	386	33	2593	3281	1,4
	300-499,9	295	587	2542	367	56	2964	3847	1,6
	500-	692	546	2938	499		3438	4675	1,9
Trøndelag Flatbygder Lowlands	Alle All	272	505	2013	334	25	2373	3149	1,3
	100-199,9	114	319	1315	472	4	1792	2225	1,0
	200-299,9	157	293	1305	238	16	1559	2009	0,8
	300-499,9	131	428	1903	338	35	2275	2834	1,2
	Alle All	167	389	1687	307	23	2017	2574	1,1
	100-199,9	356	398	1989	515	38	2541	3295	1,4
Andre bygder Other parts	200-299,9	149	485	2156	295	10	2461	3094	1,3
	300-499,9	282	525	2052	436	15	2503	3310	1,4
	Alle All	299	495	2079	432	20	2530	3324	1,4
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	109	434	1664	425	16	2105	2648	1,1
	200-299,9	224	560	1769	374	17	2160	2945	1,2
	300-499,9	126	581	2113	473	16	2602	3308	1,4
	500-	25	1308	2271	807		3078	4410	1,7
	Alle All	145	597	1864	450	15	2329	3071	1,3
	100-199,9	147	365	1605	354	13	1971	2484	1,1
Alle bruk All holdings	50- 99,9	130	639	1408	177	16	1600	2369	0,9
	200-299,9	193	514	1791	335	21	2147	2854	1,2
	300-499,9	164	511	2011	381	26	2417	3092	1,3
	500-	225	881	2207	439	22	2668	3774	1,4
	Alle All	172	525	1817	358	20	2194	2891	1,2

Skogbruk <i>Forestry</i>			Nyanlegg <i>Investments</i>			Familiens arbeidsvederlag <i>Family labour imputed value</i>		
<i>Brakar</i> <i>Farmer</i>	<i>Ektefelle</i> <i>Spouse</i>	<i>Familien elles</i> <i>Other family</i>	<i>Brakar</i> <i>Farmer</i>	<i>Ektefelle</i> <i>Spouse</i>	<i>Familien elles</i> <i>Other family</i>	<i>Jordbruk</i> <i>Agriculture</i>	<i>Skogbruk</i> <i>Forestry</i>	<i>Nyanlegg</i> <i>Investments</i>
5	2					131453	1096	
37	4		3			156772	6581	450
50	4		29			281580	8729	4614
36	1		19		1	303808	5859	3317
36	2		8			369766	6120	1331
38	2		15			277860	6397	2484
51	14					254069	9891	
43		2	17	2		316871	6913	2951
24	5		12	42	1	299093	4446	8549
65	2	2	37	35		392725	10566	11205
40			54	13		434286	6115	9911
43	3	1	23	20		335272	7136	6627
19			25			399296	2998	3997
			31			417760		4889
			30			451018		4797
1						421858	228	
4			23			407968	581	3595
30		5	15			388588	5495	2398
48			131	33		382129	7611	26231
14	5		197			453435	3004	30538
53	10	1	76	11		374038	10350	13760
43		1	19			348688	6790	2881
10			49	14		275955	1506	9779
29	3		10		1	318140	5032	1761
33	1	2	25	1		405254	5481	4108
23			75	2		461591	3609	11877
3			158			545203	533	24539
26	1	1	37	2		370023	4347	6138
68	6	1				286487	11992	
35	2		31	10		246797	6017	6510
40	2	2	46			362991	7168	7355
41	3	1	31	3		321324	7196	5385
41	1		11			382102	6429	1657
29			90	7		368572	4328	14321
55			49	33		377788	8400	12298
45	2		51	16		381295	7116	9979
24			9			307768	3449	1279
42	1		29			314437	6345	4242
34			123	24		379301	4976	21553
			13			447835		1841
31	1		53	8		339485	4564	8872
26	1	1	44			273307	4150	7037
36	20		22	6		247203	8808	4254
39	2		13	2		303838	6384	2418
33	2	1	29	9		332050	5641	5762
40	1	1	59	15		374165	6379	11379
27	2		48	2		418348	4713	7743
36	3	1	35	7		339885	6092	6604

Hovudtabell 8 Oppnådde priser på garden, kroner per kg/l/stk.*Prices at farm gate, NOK per kg/ l /animal*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Bygg Barley	Havre Oats	Kveite Wheat	Poteter Potatoes	Kumjolk per l Cow's milk per l	Kukjøtt Meat (cow)
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	1,94	1,45	1,97	1,16		
	100-199,9	1,93	1,70	2,08	1,39	4,25	35,05
	200-299,9	1,80	1,61	1,96	2,59	4,00	32,11
	300-499,9	1,94	1,72	2,07	2,14	4,23	34,06
	500-	1,93	1,71	2,05	2,00	4,10	33,81
	Alle All	1,91	1,70	2,06	1,98	4,13	33,56
Andre bygder Other parts	50- 99,9						
	100-199,9	1,85	1,60	2,08	2,00	3,85	32,78
	200-299,9	1,87	1,67	1,95	3,80	3,94	32,94
	300-499,9	1,79	1,64	1,91	3,71	3,96	33,30
	500-	1,84	1,89	2,01	1,58	4,13	32,78
	Alle All	1,85	1,71	1,98	1,91	3,96	32,99
Agder & Rogaland							
Agder and Rogaland							
Jæren	100-199,9	1,81			1,19	4,06	32,77
	200-299,9	1,81				4,09	33,43
	300-499,9					4,08	33,94
	500-	2,06				4,11	33,24
	Alle All	1,90			1,35	4,10	33,41
Andre bygder Other parts	100-199,9				5,77	4,00	32,19
	200-299,9	1,81	1,81		4,96	4,03	34,23
	300-499,9					4,11	34,11
	500-		1,80		2,87	3,93	33,72
	Alle All	1,81	1,80		3,66	4,03	33,65
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9						
	50- 99,9					3,96	34,86
	100-199,9	1,84				3,90	33,54
	200-299,9				3,26	3,87	32,55
	300-499,9	1,82			2,80	3,93	33,45
	500-	1,87				4,01	33,77
	Alle All	1,83			3,24	3,92	33,27
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	100-199,9	1,79				3,88	33,70
	200-299,9	1,89	2,12		2,66	3,93	31,82
	300-499,9	1,95	1,82	1,44	8,97	4,18	33,42
	Alle All	1,90	1,93	1,85	2,02	4,06	32,94
Andre bygder Other parts	100-199,9	1,84				3,85	32,28
	200-299,9	1,86				3,92	32,01
	300-499,9	1,82		1,27	3,50	3,85	31,94
	Alle All	1,89		1,27	3,50	3,88	32,01
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9				7,92	3,94	30,96
	200-299,9				8,24	3,88	31,56
	300-499,9				5,61	3,90	31,43
	500-	1,72			4,40	3,92	31,42
	Alle All	1,72			7,42	3,90	31,41
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	1,77			1,48		
	50- 99,9	1,94	1,45	1,97	3,10	4,28	30,68
	100-199,9	1,87	1,67	2,08	2,45	3,92	32,87
	200-299,9	1,85	1,70	1,96	4,87	3,96	32,58
	300-499,9	1,93	1,71	2,06	2,20	4,00	32,99
	500-	1,90	1,74	2,05	2,09	4,03	33,04
	Alle All	1,90	1,72	2,05	2,38	3,98	32,87

Anna storfekjøtt Meat (beef)	Smågris per stk Piglets (each)	Svinekjøtt Pork	Sau- og lammekjøtt Mutton and lamb	Ull Wool	Geitemjolk per l Goat's milk per l	Egg Eggs
53,32	856	21,44	30,22	20,38		
40,37	907	23,51	40,36	26,94		12,36
40,95	942	23,43	43,54	24,55		12,39
43,31	906	22,44		20,64		
41,92	920	22,80	41,01	24,76		12,32
			35,28	35,14	5,39	19,24
38,78	1017	23,68	38,05	31,06	5,07	16,70
41,01	939	23,00	39,44	33,85		12,45
39,53			36,04	30,19		
40,22		33,49	40,19	33,54		14,06
39,86	985	23,55	37,97	32,73	5,16	13,24
40,47	909	22,82	37,99	31,68		
40,66	1037	22,52	35,78	26,14		11,90
39,02		21,42	39,53	30,81		
39,92	902	30,16	39,86	34,54		
39,94	1000	22,61	38,84	31,67		12,04
35,19	947	23,68	39,60	33,67		12,54
40,43	894	20,63	39,06	30,52		
40,45	773	23,04	40,65	31,80		
39,96	928	23,74	38,87	29,52		
40,10	918	23,48	39,93	31,61		12,48
			42,23	29,62	4,72	
39,98		23,41	37,63	33,46	4,39	
40,04	865	22,98	38,33	31,60	4,57	10,82
38,47	849	23,06	41,56	32,50	4,99	
39,04	839	23,23	38,45	32,41		
40,88	932	24,01	28,84	26,00		
39,59	857	23,28	39,22	32,09	4,62	10,82
47,18	965	23,32				
39,17	893	23,25	43,78	26,92		
40,10	882	22,73	41,15	35,31		
40,53	882	23,13	43,16	28,93		
38,67	910	23,04	38,64	34,92		
41,21			39,39	33,19		
40,02			39,14	33,42		
39,98	910	23,04	39,07	33,84		
35,38			35,95	30,45	5,19	11,00
36,51		20,75	36,23	32,06	4,63	19,28
36,59		22,10	38,98	33,42		11,55
37,42		19,74	37,63	33,10		
36,66		21,08	36,86	32,03	4,93	13,50
	1030	22,00	42,23	29,62	4,72	11,96
38,45	851	22,53	35,99	34,20	4,94	21,77
39,81	931	22,84	38,09	31,95	5,03	12,48
39,62	942	22,92	39,18	31,91	4,67	12,21
39,44	930	23,19	39,21	31,94		12,39
40,45	908	22,76	39,24	32,37		14,06
39,79	937	22,92	38,72	32,11	4,91	12,41

Hovudtabell 9 Egedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk*Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper Farm size, decares	Avlingslager etc. <i>Harvested crops etc. in stock</i>							
		Bygg	Havre	Kveite	Poteter	Grønsaker	Ull	Anna	I alt
		Barley	Oats	Wheat	Potatoes	Vegetables	Wool	Other	Total
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	7,7							7,7
	100-199,9	16,9	5,4	8,3	13,7			0,2	44,4
	200-299,9	13,7	5,4	12,5	2,5	9,2		2,2	45,4
	300-499,9	31,1	13,8	34,1	22,7		0,2	3,4	105,3
	500-	78,4	44,7	163,4	32,4	15,4		16,7	351,0
	Alle <i>All</i>	33,4	16,3	51,7	17,2	5,4	0,1	5,3	129,4
Andre bygder <i>Other regions</i>									
	50- 99,9						2,2		2,2
	100-199,9	1,3	2,3	1,4			0,6		5,7
	200-299,9	2,4	6,0	4,5	10,5		0,5		23,8
	300-499,9	3,2	4,7	3,6	7,2				18,6
	500-	42,3	12,1	21,9	18,2		2,0	1,9	98,2
	Alle <i>All</i>	6,5	4,7	4,8	6,2		0,7	0,2	23,1
Agder & Rogaland									
<i>Agder and Rogaland</i>									
Jæren	100-199,9								
	200-299,9				0,1	11,9			12,0
	300-499,9								
	500-	11,4							11,4
	Alle <i>All</i>	1,8				4,3			6,2
Andre bygder <i>Other regions</i>									
	100-199,9				0,4	5,1			5,5
	200-299,9				1,4				1,4
	300-499,9						0,5		0,5
	500-				21,4	6,4			27,8
	Alle <i>All</i>				3,2	2,5	0,1		5,7
Vestlandet Western Norway									
	0 - 49,9							4,0	4,0
	50- 99,9						0,7		0,7
	100-199,9						0,6		0,6
	200-299,9					0,1	1,0		1,1
	300-499,9	0,5					0,2		0,8
	500-	1,8							1,8
	Alle <i>All</i>	0,2					0,6	0,2	1,0
Trøndelag									
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	8,1							8,1
	200-299,9	28,6	7,3		0,2		0,5		36,6
	300-499,9	75,5	0,2	0,5	0,1			0,4	76,7
	Alle <i>All</i>	56,1	4,9	0,2	0,4		0,2	0,2	62,0
Andre bygder <i>Other regions</i>									
	100-199,9	3,5					1,3		4,7
	200-299,9	0,8					0,5		1,4
	300-499,9	0,2		0,6			1,6		2,4
	Alle <i>All</i>	5,9		0,2			1,2		7,3
Nord-Noreg Northern Norway									
	100-199,9				0,2		0,3		0,5
	200-299,9				2,0				2,0
	300-499,9				0,7		0,5		1,1
	500-				1,9				1,9
	Alle <i>All</i>				1,1		0,2		1,3
Alle bruk <i>All holdings</i>									
	0 - 49,9	0,7		9,4				2,0	12,1
	50- 99,9	1,1			0,1		0,8	0,1	2,0
	100-199,9	3,3	1,3	1,5	2,0	0,6	0,4		9,1
	200-299,9	5,6	2,7	3,1	2,7	2,5	0,3	0,4	17,3
	300-499,9	17,3	4,0	9,0	6,6		0,4	0,9	38,1
	500-	51,8	22,2	71,2	19,1	7,0	0,4	7,2	178,8
	Alle <i>All</i>	13,1	4,7	11,9	5,2	1,6	0,4	1,2	38,1

Produksjonsmiddel		Means of production		
Innkjøpte førmiddel	Grovfôr Coarse fodder	Handels- gjødsel Fertilizer	Anna Other	I alt Total
		2,5	5,3	7,8
2,7	7,1	21,7	8,9	40,3
9,7	24,5	32,2	12,1	78,4
9,6	28,5	57,6	12,3	107,9
10,5	37,2	122,1	26,3	196,1
8,3	24,0	57,0	14,2	103,5
3,7	15,8	6,4	0,4	26,3
5,8	33,9	13,1	3,6	56,4
6,2	37,3	17,7	6,2	67,3
11,4	66,9	26,1	3,7	108,2
10,3	97,7	76,8	17,6	202,3
7,4	47,3	23,6	5,6	83,8
9,7	50,1	2,4	3,3	65,5
26,2	85,3	13,1	10,0	134,6
9,2	74,8	19,1	3,0	106,0
10,7	120,9	16,3	9,5	157,3
17,8	76,8	12,1	6,6	113,3
7,7	29,7	5,2	1,9	44,6
9,9	54,4	6,3	3,9	74,4
12,3	66,5	23,9	5,0	107,8
12,9	80,9	16,9	6,4	117,2
9,7	48,2	10,7	3,7	72,3
0,3	3,3	1,6	2,8	8,0
2,2	7,4	2,8	4,0	16,4
6,9	38,4	6,6	5,1	56,9
7,4	56,3	14,2	8,2	86,1
17,1	75,3	25,2	7,0	124,7
12,3	197,0	34,1	4,1	247,6
8,2	49,4	12,1	5,9	75,6
16,2	41,2	13,8	4,8	76,1
5,3	36,6	34,4	6,4	82,7
13,3	50,0	35,6	9,5	108,3
10,9	43,6	35,7	8,1	98,2
8,1	59,8	18,6	10,5	97,0
4,8	65,6	21,4	3,6	95,4
7,2	101,3	35,4	10,6	154,5
7,0	82,7	30,1	9,1	128,9
4,4	34,1	7,5	2,8	48,8
5,8	58,4	11,3	6,4	81,9
8,1	72,7	14,5	8,0	103,4
17,3	130,1	36,6	6,0	190,1
7,1	60,9	13,0	5,9	86,8
9,6	1,6	8,8	1,6	21,7
2,8	8,1	3,3	3,1	17,2
6,5	33,7	11,2	5,0	56,4
8,5	48,3	19,2	7,6	83,5
11,0	61,5	33,8	8,4	114,6
11,4	80,1	79,6	17,4	188,4
8,7	48,4	26,8	7,8	91,7

Hovudtabell 9 Forts. Cont. Egedelar i jordbruket 31.12, 1000 kroner per bruk*Agricultural assets on 31 December, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Husdyr Livestock						
		Storfe	Grisar	Sauer	Geiter	Fjørfe	Andre	I alt
		Cattle	Pigs	Sheep	Goats	Poultry	Other	Total
Austlandet Eastern Norway								
Flatbygder Lowlands	50- 99,9							
	100-199,9	32,6	24,3	0,5		2,2		59,6
	200-299,9	121,4	38,3	1,8		28,0		189,4
	300-499,9	126,8	76,2	1,8	0,1	10,0		214,8
	500-	181,9	57,6			14,6		254,1
	Alle All	113,6	50,7	1,1		15,8		181,2
Andre bygder Other parts	50- 99,9			30,3	1,7			32,0
	100-199,9	92,2	12,5	14,2	1,2	2,5	1,3	124,0
	200-299,9	130,2	19,5	14,7		6,7	1,2	172,2
	300-499,9	248,8		7,5				256,3
	500-	319,5		25,1	0,1	24,1		368,8
	Alle All	152,6	9,3	15,3	0,6	6,1	0,8	184,6
Agder & Rogaland								
Agder and Rogaland Jæren	100-199,9	151,8	65,4	26,6				243,8
	200-299,9	305,4	136,9	11,7		4,6		458,6
	300-499,9	358,1		44,9			1,6	404,6
	500-	821,9		44,9				866,8
	Alle All	352,8	89,5	26,4		1,8	0,4	470,9
Andre bygder Other parts	100-199,9	93,2	37,9	15,3		6,7	1,9	155,0
	200-299,9	246,4	2,9	12,9				262,2
	300-499,9	299,3	21,5	55,4			0,4	376,6
	500-	424,9	82,7	35,5		0,1	0,7	544,0
	Alle All	211,6	30,1	25,0		3,1	0,9	270,7
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9			3,5	1,9			5,4
	50- 99,9	16,8	3,1	11,8	0,8			32,6
	100-199,9	133,0	15,4	18,6	0,7	7,0	1,2	175,8
	200-299,9	174,1	26,2	23,0	0,6		1,0	224,9
	300-499,9	300,5	33,2	19,7			1,1	354,5
	500-	595,1	53,9	11,6				660,7
	Alle All	168,9	20,3	17,8	0,6	2,5	0,9	211,0
Trøndelag								
Flatbygder Lowlands	100-199,9	73,4	172,4					245,7
	200-299,9	123,0	35,8	7,4				166,2
	300-499,9	209,2	56,4	1,9		2,4		269,9
	Alle All	162,4	72,0	3,2		1,1		238,7
Andre bygder Other parts	100-199,9	161,4	20,0	21,8				203,1
	200-299,9	202,0		21,7				223,7
	300-499,9	306,7		21,7				328,4
	Alle All	260,6	5,6	20,4				286,5
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	64,3		18,8	5,4	0,1	1,2	89,9
	200-299,9	150,4		25,0	2,6	0,1	3,4	181,5
	300-499,9	257,6	1,9	14,7			0,2	274,4
	500-	533,8	18,7	6,2				558,7
	Alle All	187,9	5,4	18,2	2,3	0,1	1,5	215,3
Alle bruk All holdings	0 - 49,9		75,5	1,8	1,0	38,2		116,5
	50- 99,9	10,1	15,2	12,3	1,1	0,1	0,2	39,0
	100-199,9	98,5	25,4	14,5	1,0	3,5	1,0	143,9
	200-299,9	165,8	27,8	14,8	0,5	6,6	0,9	216,5
	300-499,9	236,8	31,7	14,8		2,7	0,3	286,4
	500-	353,2	43,1	12,5		10,3	0,1	419,1
	Alle All	176,4	30,3	14,0	0,5	5,4	0,6	227,2

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>								Eigedelar i alt	
Mask., reisk.	Traktor	Skurtreskar	Yrkesbil	Driftsbygninger	Vassanlegg	Grøfter	Jord etc.	I alt	i jordbruket
<i>Mach., equip.</i>	<i>Tractor</i>	<i>Comb. harv.</i>	<i>Farm car</i>	<i>Outbuildings</i>	<i>Water supply</i>	<i>Drainage</i>	<i>Farmland etc.</i>	<i>Total</i>	<i>Total assets agric.</i>
56,3	158,8	3,1		590,4	7,1	2,3	170,7	988,8	1004,3
84,1	107,4	31,0	12,8	559,9	14,4	4,8	299,2	1113,6	1257,9
126,2	190,0	10,5	13,7	895,3	4,9	3,5	356,5	1600,6	1913,8
181,3	165,9	46,0	12,5	916,6	4,9	12,3	497,0	1836,5	2264,5
311,3	243,6	125,3	35,6	1365,4	11,4	28,5	623,9	2745,0	3546,2
174,0	178,0	49,9	17,5	946,6	7,9	12,1	440,6	1826,6	2240,7
68,2	102,1		16,5	241,9	0,3	6,3	120,5	555,7	616,2
107,9	120,9	0,8	9,4	419,8	7,0	3,2	158,9	828,0	1014,1
138,3	182,3	2,0	10,9	527,0	4,1	4,8	204,6	1074,1	1337,4
183,5	184,0	2,8	8,6	871,0	4,8	6,8	320,8	1582,5	1965,6
303,8	313,8	50,5	27,2	1310,4	4,5	17,4	571,2	2598,7	3268,0
150,3	169,3	7,1	12,1	627,4	5,0	6,2	247,6	1224,9	1516,4
90,9	224,0			1088,3	4,3	29,2	603,5	2040,2	2349,5
229,1	109,6	1,0	3,9	2395,9	0,1	58,2	611,2	3409,0	4014,2
247,0	136,3		1,5	1005,2		77,5	767,1	2234,7	2745,3
449,8	352,5	19,7	2,3	2955,6	4,3	54,6	1832,4	5671,1	6706,6
234,2	178,4	3,5	2,1	1852,0	1,5	53,7	834,6	3160,1	3750,5
86,0	165,0		6,2	629,2	0,1	23,8	213,7	1124,1	1329,2
176,4	215,2		31,9	954,4	0,9	26,4	421,3	1826,6	2164,6
146,9	132,3		6,5	1598,8	11,4	26,4	418,0	2340,3	2825,2
404,5	386,5	1,7	16,2	2633,4	10,9	11,7	553,5	4018,3	4707,3
160,5	195,5	0,2	14,7	1187,4	4,4	22,1	341,6	1926,5	2275,2
47,9	66,9		3,7	162,4	1,5	10,4	244,6	537,4	554,8
103,5	86,1		7,2	207,6	1,8	5,9	194,2	606,2	655,9
103,5	140,9		6,1	491,8	6,8	13,4	210,4	973,0	1206,3
123,5	166,3		0,5	560,1	3,7	13,8	255,6	1123,5	1435,6
232,9	268,9		9,2	1302,2	1,3	30,7	467,5	2312,7	2792,7
407,4	164,1	1,0	13,1	4292,1		10,8	1315,0	6203,5	7113,6
140,7	160,7		5,7	745,4	3,9	15,5	309,7	1381,6	1669,2
65,4	105,9	7,8	2,0	1349,1	1,2	2,4	163,7	1697,6	2027,5
109,8	148,6	41,6		780,5	1,8	14,9	265,0	1362,1	1647,6
186,6	204,4	24,2	16,2	1093,4	2,3	12,6	457,2	1996,9	2451,8
151,0	174,9	29,0	8,1	1028,0	1,8	11,2	356,4	1760,2	2159,1
123,6	181,2	0,7	7,1	374,1	2,6	3,6	250,6	943,5	1248,3
141,0	190,3	0,1	2,6	582,0	12,4	5,0	263,4	1196,7	1517,2
215,4	191,9		1,1	1036,4	0,8	4,0	366,0	1815,7	2301,0
181,2	197,7	0,9	3,1	825,5	4,8	3,9	327,5	1544,5	1967,2
79,1	76,5		7,2	377,2	0,7	3,4	166,2	710,3	849,5
146,5	117,4		24,5	516,0	3,3	5,4	248,8	1062,0	1327,4
247,7	175,8		7,2	1003,0	2,8	3,2	357,0	1796,8	2175,7
458,9	360,2		18,0	1695,9		4,1	800,7	3337,8	4088,5
182,8	142,6		13,7	724,4	2,2	4,0	298,1	1367,9	1671,3
76,9	101,3		6,2	791,0	0,8	9,5	272,0	1257,6	1407,9
78,0	106,6	0,4	8,8	311,1	2,3	5,0	150,2	662,5	720,7
96,9	132,7	4,9	7,6	535,1	5,9	9,4	222,2	1014,8	1224,2
142,2	165,4	6,2	11,8	794,1	3,8	12,7	305,4	1441,8	1759,1
202,6	186,8	14,6	9,1	1062,8	3,6	15,5	435,8	1930,8	2369,9
348,9	286,4	65,1	23,9	1843,9	7,5	21,2	749,6	3346,6	4132,9
165,2	171,6	14,4	11,0	890,6	4,6	13,1	360,1	1630,5	1987,5

Hovudtabell 10 Nyanlegg, avskrivningar, sal, tilskot
Investments, depreciation, sales, grants

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Maskinar, reiskapar Machinery, equipment			Traktor Tractor			Yrkesbil, skurtreskar Farm car, comb. harvester		
		Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants	Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants	Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants
Austlandet Eastern Norway										
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	6,0	8,9		98,9	13,3	68,9		1,0	
	100-199,9	11,1	12,5	2,9	7,9	14	0,6		5,0	
	200-299,9	37,5	15,0	9,1	39,9	21,1	13,5	1,1	3,5	
	300-499,9	60,8	24,3	18,7	33,4	22,7	12,4	18,2	8,1	0,5
	500-	59,4	38,2	12,2	49,8	27	17,4	12,5	18,6	2,0
	Alle All	43,2	22,3	11,2	38	21,4	13,6	9,1	8,5	0,6
Andre bygder Other parts	50- 99,9	23,2	8,1	2,0	34,3	9,5	18,6		1,6	
	100-199,9	28,6	13,3	6,6	6,3	15,1	3,5		2,0	
	200-299,9	36,0	16,3	6,2	40,1	22,1	12,9	2,5	1,6	
	300-499,9	63,7	20,7	14,4	62,7	25,5	22,1		1,7	
	500-	94,8	33,7	14,9	113,2	33,6	7,4		10,1	
	Alle All	44,6	17,5	8,7	40,6	20,6	11,3	0,6	2,7	
Agder & Rogaland Agder and Rogaland										
Jæren	100-199,9	33,6	11,9	-1,5	64,2	23,4				
	200-299,9	81,2	26,4	5,3	3,1	23,2			1,0	
	300-499,9	93,9	26,6	3,4	111	19	69,5		0,5	
	500-	168,2	44,7	60,1	129,8	45,6	122,4		4,0	
	Alle All	85,1	25,6	12,0	63,3	26	35,3		1,1	
Andre bygder Other parts	100-199,9	26,1	11,3	5,9	28,7	19,4	7,4	2,4	1,6	0,2
	200-299,9	39,2	21,3	12,7	74,1	25,5	25,0	20,1	2,8	
	300-499,9	42,4	18,4	9,2	7,7	18,3		6,1	0,9	
	500-	92,6	42,0	6,6	94,7	42		10,0	1,3	
	Alle All	39,9	19,2	7,9	45,1	23,2	8,6	8,4	1,8	0,1
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	25,8	7,0		16,7	18,3			1,2	
	50- 99,9	12,8	11,3	0,5	15,6	11,8			0,6	
	100-199,9	25,4	13,2	4,2	34,3	15,4	7,9		0,7	
	200-299,9	19,8	16,6	7,2	67,6	17,9	32,3		0,1	
	300-499,9	71,1	29,6	6,6	43,3	32,1	8,7		0,7	
	500-	62,8	46,0	42,1		18,6	77,7	14,1	1,4	
	Alle All	32,5	17,7	6,0	39,1	18,9	14,8	0,5	0,6	
Trøndelag										
Flatbygder Lowlands	100-199,9	25,2	8,9	2,0		13,6	0,1		2,7	
	200-299,9	14,2	16,6	14,1	73,3	19,1	21,4	14,1	4,1	11,1
	300-499,9	45,8	21,1	12,6	5,6	22,8	0,5		5,4	
	Alle All	31,7	18,5	10,4	42,6	20,4	10,2	5,1	5,0	3,6
Andre bygder Other parts	100-199,9	42,0	14,3	2,8	22,2	21,2	1,8		0,7	
	200-299,9	57,0	15,9	4,0	44,2	19,4	19,7		0,2	
	300-499,9	58,3	23,6	10,5	59,9	24,2	14,8	0,6	0,4	
	Alle All	57,3	20,2	7,7	50,1	22,8	11,4	0,3	0,5	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	14,9	11,5	4,2	37	10,4	2,6		0,6	
	200-299,9	30,0	18,3	5,9	38,8	15,1	15,9	13,4	2,3	1,8
	300-499,9	95,3	27,8	14,3	55,8	20,4	10,4	0,8	1,1	
	500-	58,4	46,5	9,4	166,3	31,9	34,1		4,5	
	Alle All	48,8	21,5	8,2	51,5	16,6	11,9	4,9	1,6	0,6
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	17,0	9,5		41,6	18,8		3,6	2,1	
	50- 99,9	13,5	9,8	0,7	34,2	11,7	13,7		1,1	
	100-199,9	24,7	12,6	4,4	22,6	15,8	4,2	0,3	1,7	
	200-299,9	35,4	17,6	7,9	48,1	20	18,1	5,9	2,0	1,3
	300-499,9	65,4	24,2	12,9	42,7	23,6	13,2	5,1	3,2	0,1
	500-	78,5	39,2	17,0	89,7	31,1	27,0	7,4	11,0	0,8
	Alle All	44,1	19,9	8,8	43,6	20,6	13,4	4,0	3,2	0,5

and net investment in agriculture, NOK 1000 per holding

Driftsbygningar			Grøfter, vassanlegg			Jord, mjølkekvote etc.			I alt			Netto
Outbuildings			Drainage, water supply			Farmland, milk quota etc.			Total			investering
Nyanl.	Avskriv.	Salg/tilsk.	Nyanl.	Avskriv.	Salg/tilsk.	Nyanl.	Salg/tilsk.	Nyanl.	Avskriv.	Salg/tilsk.		Net
Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants	Invest.	Sales/grants	Invest.	Deprec.	Sales/grants		investment
14,9	51,2		2,4	0,7		1,8		124,1	77,8	68,9		-22,7
10,4	33,4		3,5	2,1		0,3	2,9	33,4	67,3	6,4		-40,3
135,2	49,7	7,8	0,4	0,9	0,4	7,9	6,0	222,0	90,2	36,7		95,1
106,5	59,2	8,0	1,0	2,0		60,2		280,1	116,3	39,6		124,2
226,7	74,9	9,5	9,7	3,3	1,7	49,7		407,9	162,3	42,7		203,0
116,8	56,1	6,4	3,2	2,0	0,5	32,1	1,9	242,4	110,4	34,1		97,9
1,4	17,4			0,9				58,9	37,6	20,6		0,7
32,3	27,3	4,6		1,3		10,0	0,9	77,2	59,0	15,5		2,7
74,6	33,0	13,2	0,8	1,3		4,6	0,5	158,5	74,4	32,8		51,3
178,4	52,6	16,2	5,6	1,0	1,3	32,7	0,1	343,0	101,4	54,0		187,6
183,4	75,0	49,1		2,2		17,0	0,6	408,3	154,6	71,9		181,8
87,8	38,5	13,8	1,3	1,3	0,3	13,3	0,5	188,4	80,7	34,5		73,2
225,8	62,7	0,5	4,6	2,7		9,3		337,6	100,7	-0,9		237,8
340,4	142,7	0,3	2,5	5,9		30,9	5,0	458,0	199,2	10,6		248,2
49,8	54,1			5,1		21,2	0,9	276,0	105,4	73,7		96,9
139,8	133,2			4,7		110,7		548,5	232,2	182,6		133,6
200,2	101,6	0,2	1,8	4,6		35,7	2,0	386,0	159,1	49,5		177,4
39,9	42,9	7,6	1,8	1,8		14,0	1,5	112,8	77,2	22,5		13,0
52,2	58,6	6,7		3,0		24,3	1,9	209,8	111,7	46,3		51,8
408,4	71,0	104,8		3,4	0,5	58,7	0,9	523,2	112,0	115,3		295,9
619,8	123,4	50,5		1,9		28,2	1,5	845,2	210,7	58,6		575,9
214,6	65,2	33,7	0,6	2,4	0,1	27,2	1,4	335,7	111,9	51,8		172,0
39,1	11,6			2,1		16,8		98,4	47,9			50,5
13,5	16,0	5,1	1,3	0,8		27,4	3,6	70,8	45,0	9,2		16,6
19,9	36,8		0,3	1,7		15,4	2,6	95,3	68,0	14,7		12,6
47,9	40,8	4,6	0,7	2,1		16,6	0,3	152,6	77,8	44,4		30,4
329,3	77,5	39,8	0,6	2,5	0,6	35,3	0,9	479,7	142,7	56,6		280,3
502,4	205,9	108,3	32,7	1,0	32,7	127,1	3,6	739,0	273,0	264,4		201,6
102,8	47,6	13,2	1,8	1,8	1,3	25,1	1,8	201,8	87,8	37,1		76,9
158,5	74,2			0,4		2,0		185,7	99,8	2,1		83,8
121,3	48,8	18,4		1,7		13,9		236,8	90,2	65,0		81,7
179,5	63,0	20,4	3,5	1,7		12,1		246,6	114,0	33,5		99,2
142,4	60,1	15,0	1,6	1,4		10,4		233,9	105,5	39,3		89,2
15,4	26,8		1,0	0,6		7,1	3,7	87,6	63,7	8,3		15,7
72,7	40,8	2,0	7,7	1,3		22,5	0,2	204,1	77,6	25,9		100,6
114,3	57,2	7,3		0,4		20,7	0,4	253,8	106,0	33,0		114,7
93,6	49,1	9,0	3,0	0,7		18,1	1,2	222,4	93,4	29,3		99,7
10,4	25,2			0,5		4,6	7,6	66,9	48,2	14,4		4,3
83,5	36,1	14,4		1,2		26,6	3,6	192,4	73,2	41,6		77,6
289,2	60,2	38,0	2,6	0,9		29,5	7,6	473,2	110,4	70,3		292,4
64,4	90,8			0,8		77,3	1,9	366,3	174,6	45,3		146,4
128,9	45,2	17,2	0,9	0,9		25,4	6,5	260,5	85,9	44,5		130,1
118,8	51,1			1,3		9,2		190,2	86,7			103,4
8,7	24,5	2,1	1,1	0,8		11,8	3,8	69,3	50,1	20,4		-1,1
35,2	35,3	2,0	1,0	1,4		9,4	2,5	93,1	67,0	13,1		13,1
103,7	49,8	9,2	1,0	1,9	0,1	16,5	2,4	210,6	91,4	39,0		80,2
201,2	61,7	25,9	1,9	1,8	0,3	37,0	1,4	353,2	114,7	53,8		184,7
252,6	95,4	28,0	6,6	2,5	2,7	50,2	0,6	485,1	179,3	76,2		229,7
124,3	53,0	13,5	1,9	1,7	0,4	23,7	2,0	241,5	98,8	38,5		104,0

Hovudtabell 11 Nyanlegg, avskrivingar, sal, tilskot og nettoinvestering i
Investments, depreciation, sales, grants and net investment in

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Skogbruk Forestry			Tilleggsnæring Other, farm-based		
		Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants	Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	1,8			5,0	1,8	
	100-199,9	0,9	0,8		13,3	2,6	2,1
	200-299,9	0,1	0,9		3,7	5,2	12,8
	300-499,9	11,1	0,9	2,2	65,5	8,2	0,5
	500-	16,5	2,5		27,4	7,9	31,4
	Alle All	7,4	1,2	0,7	30,3	6,1	10,3
Andre bygder Other parts	50- 99,9		0,3		9,5	6,4	
	100-199,9	2,7	0,6		4,2	4,5	0,1
	200-299,9	2,6	2,2		22,1	5,4	2,5
	300-499,9	6,8	1,4		6,7	3,8	1,6
	500-	30,5	3,9		1,8	5,5	
	Alle All	6,5	1,5		9,4	4,8	1,4
Agder & Rogaland							
Agder and Rogaland							
Jæren	100-199,9					4,9	
	200-299,9				3,9	0,8	
	300-499,9					7,5	
	500-		0,2		48,0	14,2	
	Alle All				10,0	5,2	
Andre bygder Other parts	100-199,9	9,9	1,4	4,8	26,7	8,3	10,1
	200-299,9	29,2	3,7	3,6	21,8	2,5	7,3
	300-499,9	24,4	2,4	1,4	75,4	26,6	10,5
	500-	7,8	1,4	8,4		11,2	
	Alle All	19,2	2,2	4,7	32,1	11,0	7,5
Vestlandet Western Norway							
	0 - 49,9		0,7		6,6	6,9	
	50- 99,9	1,9	0,6		52,6	10,6	4,9
	100-199,9	8,4	1,2	3,0	23,4	6,4	0,5
	200-299,9	1,9	1,6		1,2	2,1	
	300-499,9		0,5		34,6	5,2	
	500-		0,5		647,3	38,3	59,0
	Alle All	3,7	1,0	1,1	46,0	6,9	3,0
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	100-199,9		1,0			1,3	
	200-299,9	1,6	1,0			27,4	
	300-499,9	0,4	1,1		64,1	5,0	6,1
	Alle All	0,7	1,0		28,6	11,5	2,7
Andre bygder Other parts	100-199,9	0,4	1,6	4,6	1,2	1,0	
	200-299,9		1,4			1,7	
	300-499,9	37,2	2,0	2,2	3,4	3,1	
	Alle All	15,8	1,7	2,2	2,0	2,1	
Nord-Noreg Northern Norway							
	100-199,9		0,3		5,3	1,1	
	200-299,9		0,9		11,9	4,0	0,8
	300-499,9	7,5	1,4	1,8	8,2	2,5	
	500-		0,1				
	Alle All	2,4	0,9	0,6	7,9	2,5	0,3
Alle bruk All holdings							
	0 - 49,9		0,6		5,7	4,0	2,9
	50- 99,9	4,8	0,5	1,5	26,7	6,8	2,0
	100-199,9	4,1	0,9	1,7	12,7	4,5	1,7
	200-299,9	3,5	1,5	0,3	8,7	5,8	3,6
	300-499,9	10,8	1,2	1,2	36,4	6,8	1,8
	500-	13,0	2,0	0,9	55,3	9,0	16,6
	Alle All	6,8	1,2	1,0	23,7	6,1	3,9

skogbruk, anna næring og privat, 1000 kroner per bruk

forestry, other occupations and private, NOK 1000 per holding

Anna næring Other, off-farm			Privat Private			Nettoinvestering S+ Tn+An+P
Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grants	Nyanl. Invest.	Avskriv. Deprec.	Sal/tilskot Sales/grant	Net investment
	0,5		157,1	40,5	10,5	110,6
32,5	5,9	20,4	15,8	43,9		-13,2
15,2	4,1	3,6	42,4	38,1	2,3	-5,6
4,0	3,0		92,6	43,7	20,1	94,6
11,8	3,9	6,7	64,3	40,8	34,7	-7,9
13,0	3,9	5,8	62,1	41,4	14,9	28,5
	0,6		53,8	32,9		23,1
1,7	3,4	5,7	82,1	40,1	8,0	28,3
130,1	3,9		50,2	39,8	19,3	131,9
	1,0		53,7	35,0	4,2	20,2
	5,5		63,4	42,5	12,1	26,2
33,6	3,0	2,0	64,7	38,6	9,9	53,0
7,1	4,6	7,5	4,0	23,3		-29,2
			19,6	43,7	1,1	-22,1
	0,6		130,0	39,7	6,1	76,1
			0,3	38,9	5,8	-10,8
1,3	3,2	1,4	37,5	38,6	2,7	-2,3
23,9	3,7		113,2	35,8	1,1	108,5
	0,6		22,8	39,2	3,7	13,2
2,9	2,8		100,5	47,7	39,8	72,0
	1,5		89,4	38,7		36,0
8,6	2,2		83,4	40,2	10,3	65,2
			64,9	37,7		26,2
			19,5	31,7		26,2
0,9	3,0	1,0	55,1	37,2	10,0	25,5
			26,3	37,1	3,5	-14,9
2,1	2,4		33,2	34,0	3,1	24,7
	3,1		39,3	41,6		544,1
0,7	1,7	0,4	39,7	36,0	5,0	35,0
	8,1		183,7	34,4	33,2	105,7
	0,5		154,2	46,1	1,2	79,6
	0,9		76,1	34,8		92,7
	1,7		114,8	38,1	5,0	84,1
			74,4	34,8	10,1	23,9
			56,7	28,3		25,3
	0,6	3,1	60,1	34,1	2,5	53,1
	0,5	1,3	64,8	33,4	4,2	37,2
7,4	1,6		32,5	29,0		13,2
19,3	2,5	1,8	46,9	36,1	0,4	31,6
3,9	2,5		139,3	42,9	18,4	89,4
			105,0	43,2	27,3	34,4
9,5	2,2	0,6	75,6	37,3	8,1	42,9
	0,9		63,0	41,7		18,6
	2,6		46,0	33,4	1,7	29,0
9,0	3,5	4,7	65,1	37,0	6,6	30,3
27,7	1,9	1,0	49,7	38,5	4,8	32,2
2,0	2,0	0,4	83,2	39,2	12,1	67,7
4,9	3,1	2,8	65,0	40,5	19,3	44,0
10,8	2,5	1,9	64,9	38,3	8,7	42,6

Hovudtabell 12a Egedelar 31.12, 1000 kr per bruk

Assets on 31 December, NOK 1000 per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Omløpsmiddel Current assets							
		Kontantar Cash	Bank- innskott Bank	Skog- fond Forest	Andre krav Other	Lettoms. verdi papir Securities	Varelager og slak- tedyr i jordbruket Agricult. stocks+ anim. f. slaughter	Skogbruk, varelager Forestry	Tilleggs- næring Other, farm-based	Anna næring Other, off-farm
Austlandet Eastern Norway										
Flatbygder Lowlands		50- 99,9	370,2	10,9	69,5	61,4	15,5		0,7	3,3
		100-199,9	0,2	522,9	25,1	155,4	230,7	110,6	0,1	3,7
		200-299,9	0,5	443,5	23,1	177,4	178,0	183,1		
		300-499,9	0,5	369,1	19,5	250,8	185,5	303,7	0,1	21,4
		500-	0,8	650,3	30,0	348,5	212,5	630,7		0,9
		Alle All	0,5	480,1	23,6	239,5	198,6	298,9	7,5	0,6
Andre bygder Other parts		50- 99,9	496,3	9,5	45,4	51,4	28,5		12,8	
		100-199,9	0,4	602,8	11,2	173,5	270,2	86,9	0,6	2,7
		200-299,9	2,0	375,3	29,3	210,0	88,6	121,6	0,3	0,7
		300-499,9	0,6	521,6	23,9	240,6	297,3	182,3	0,3	7,1
		500-	1,0	425,3	18,0	277,7	65,4	385,5		9,8
		Alle All	1,0	497,1	19,2	198,8	188,8	144,4	0,4	4,7
Agder & Rogaland										
Agder and Rogaland										
Jæren		100-199,9	0,3	736,9		110,9	262,8	138,3		
		200-299,9	3,1	305,4		192,3	167,8	299,0		0,7
		300-499,9		223,5		279,3	64,4	168,0		0,5
		500-	0,3	143,7		477,0	13,9	452,6		
		Alle All	1,2	376,5		244,7	138,7	266,7		0,4
Andre bygder Other parts		100-199,9	0,4	196,9	8,3	160,0	105,3	91,9	1,5	7,8
		200-299,9	4,2	235,7	16,6	144,1	17,4	135,7	0,9	0,4
		300-499,9	0,6	370,2	27,8	318,2	71,5	196,9	0,1	78,3
		500-	0,4	268,9	28,7	388,8	354,9	347,1	0,8	2,0
		Alle All	1,4	260,6	17,7	212,8	105,6	153,2	0,9	20,4
Vestlandet Western Norway		0 - 49,9	2,2	614,0	0,4	91,8	88,1	12,0	0,2	
		50- 99,9	4,3	609,6	2,8	108,6	44,8	28,4		76,0
		100-199,9	16,6	514,3	1,8	134,8	141,3	99,5		0,6
		200-299,9	6,3	535,6	1,4	140,9	142,0	147,3	0,3	0,1
		300-499,9	1,6	421,1	6,1	149,9	364,7	209,7		0,2
		500-		102,9		257,0	4,4	413,9		6,3
		Alle All	8,4	504,2	2,5	137,8	163,4	129,0	0,1	10,0
Trøndelag										
Flatbygder Lowlands		100-199,9	0,5	227,3	10,1	63,3	17,2	228,3	0,1	2,3
		200-299,9	1,1	397,2	4,5	109,2	105,5	168,1	0,6	3,3
		300-499,9	0,6	408,3	4,7	111,5	297,5	265,4	1,0	2,8
		Alle All	0,7	382,9	5,0	99,7	198,9	244,4	0,7	2,6
Andre bygder Other parts		100-199,9	0,7	522,7	14,4	134,4	172,8	147,1	0,5	0,2
		200-299,9	2,2	449,8	19,6	89,4	107,7	142,9	0,5	0,4
		300-499,9	0,6	309,6	13,4	165,6	103,8	235,4	0,5	7,3
		Alle All	1,0	405,6	14,4	147,9	122,4	202,4	0,5	3,3
Nord-Noreg Northern Norway		100-199,9	0,4	297,5	4,0	61,8	10,4	64,6	0,6	3,3
		200-299,9	2,7	229,8	2,6	116,6	71,9	114,2	1,1	2,2
		300-499,9	0,6	281,5	5,3	207,6	63,0	168,9	0,2	2,2
		500-	0,3	149,9	3,4	234,8	6,1	355,2		0,7
		Alle All	1,2	271,4	3,7	138,2	48,1	137,3	0,6	2,2
Alle bruk All holdings		0 - 49,9	2,0	568,4	11,0	212,3	189,8	88,8	0,1	0,3
		50- 99,9	1,9	545,7	6,2	80,1	82,2	35,1	0,1	34,9
		100-199,9	4,6	473,4	9,5	138,4	167,6	104,0	0,4	2,6
		200-299,9	2,8	380,1	13,0	152,7	113,3	155,3	0,4	0,9
		300-499,9	0,7	374,8	13,6	210,0	196,0	230,3	0,3	13,6
		500-	0,6	429,3	18,9	318,8	141,4	495,2	0,1	1,9
		Alle All	2,4	422,4	12,4	180,6	153,7	192,5	0,3	7,0

Anleggsmiddel <i>Fixed assets</i>							Eigedelar
Jordbruk	Skogbruk	Forestry	Tilleggs-	Anna	Privat	Private	i alt
Agriculture	Skog og vegar	Anna	næring	næring	Hovedbyggn.	Anna	Total
	Forest and	Other	Other	Other	Farmhouse	Other	assets
	forestry roads		farm-based	off-farm			
988,8	75,2		84,5	1,5	586,6	220,4	2488,5
1147,4	167,5	8,7	64,9	68,5	591,9	258,8	3357,3
1730,8	215,6	6,2	128,5	82,9	519,5	186,9	3876,0
1960,9	172,0	4,9	225,7	29,8	668,8	231,6	4444,8
2915,5	279,6	13,0	207,5	125,3	666,0	281,4	6362,0
1941,9	199,7	7,4	161,3	69,6	620,4	234,8	4484,5
587,7	91,2	0,3	196,4	95,7	329,5	203,9	2148,8
927,2	107,5	5,3	93,1	80,9	572,3	184,0	3120,1
1215,9	244,3	19,8	105,0	142,8	465,5	202,3	3249,6
1783,3	204,4	18,0	101,7	23,1	578,9	127,4	4118,3
2882,6	700,2	27,7	146,9	192,8	555,3	312,7	6000,9
1372,0	228,0	13,8	111,5	97,9	525,6	193,0	3604,9
2211,2			74,8	17,5	588,9	80,0	4221,6
3715,2	0,1		14,8		843,5	189,1	5731,0
2577,3			158,1	1,8	552,1	226,4	4251,4
6254,0	3,2		232,3		1172,9	85,1	8835,0
3483,7	0,5		93,8	7,6	773,6	162,5	5549,9
1237,3	116,6	6,2	170,4	50,4	520,4	145,9	2819,7
2028,9	105,2	27,7	42,0	9,9	630,0	129,5	3528,2
2628,3	240,2	9,0	484,8	15,9	528,6	104,7	5075,1
4360,2	50,6	10,4	330,3	38,7	573,1	201,3	6956,2
2122,0	135,4	12,8	223,2	27,6	573,5	148,3	4015,5
542,8	6,1	4,4	118,8		291,7	280,0	2056,9
627,5	17,5	2,7	200,3		379,0	156,9	2258,4
1106,8	38,9	8,2	125,8	10,1	526,7	177,7	2903,1
1288,1	27,4	11,9	36,6	0,2	546,8	134,0	3018,9
2583,0	46,7	3,0	133,5	43,8	484,8	178,9	4627,0
6699,6	9,2	5,6	769,4	19,1	879,1	143,8	9310,3
1540,1	32,1	7,1	139,3	12,7	504,5	169,5	3361,1
1799,2	99,8	8,4	55,8	99,7	330,9	303,8	3246,6
1479,5	96,1	7,8	185,6	6,8	577,2	330,0	3472,5
2186,5	101,0	7,6	81,8	42,1	548,9	211,5	4273,4
1914,8	92,0	7,2	115,0	56,3	526,8	263,0	3911,0
1101,2	69,1	13,8	33,5		451,3	174,4	2836,0
1374,3	70,5	10,9	23,5		344,3	150,7	2786,8
2065,6	168,3	15,5	54,5	13,8	422,7	152,6	3729,3
1764,8	124,2	13,8	42,3	5,8	447,0	159,0	3454,4
784,8	15,7	1,5	27,9	13,6	230,9	121,9	1638,8
1213,2	52,9	5,0	77,9	49,4	380,1	176,9	2499,3
2006,8	29,8	14,9	41,8	39,9	487,0	178,6	3528,5
3733,3	3,2	0,7		6,3	519,4	171,6	5184,9
1534,1	31,6	7,0	47,2	34,8	384,6	163,9	2807,0
1319,1	54,4	3,5	69,2	19,8	617,0	250,4	3408,3
685,6	48,2	2,4	153,0	27,9	374,5	185,4	2263,7
1120,1	82,9	6,8	93,4	42,6	504,2	182,4	2933,4
1603,8	116,5	11,1	83,6	48,8	518,0	184,9	3390,1
2139,7	128,2	9,4	150,9	29,7	549,4	182,6	4230,6
3637,8	257,1	12,2	219,9	105,6	683,2	236,3	6559,2
1795,0	121,4	9,0	124,0	46,4	535,4	190,8	3795,4

Hovudtabell 12b Gjeld og egenkapital 31.12, 1000 kroner per bruk*Liabilities and own capital on 31 December, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Gjeld Liabilities					Eigen- kapital Own capital	
			Kortsiktig Short-term			Langsiktig Long-term			Gjeld i alt Total liabilities
			Driftskreditt Working credit	Skattefuten Indirect taxes	Anna Other	Familien Family	Anna Other		
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	9,9	41,8	73,9	130,7	989,5	1245,8	1242,6	
	100-199,9	56,1	28,0	81,6	52,1	931,3	1149,1	2209,9	
	200-299,9	101,5	39,2	166,6	103,3	1301,3	1712,0	2164,8	
	300-499,9	208,8	47,4	211,4	219,9	1542,4	2230,0	2214,7	
	500-	252,7	45,9	379,3	95,7	1781,7	2555,2	3807,2	
	Alle All	155,6	40,6	208,8	134,2	1414,1	1953,3	2531,8	
Andre bygder Other parts	50- 99,9	6,9	8,2	39,7	28,0	317,0	399,9	1748,9	
	100-199,9	31,6	21,9	98,8	100,8	706,6	959,7	2160,3	
	200-299,9	55,3	20,6	156,9	65,4	996,2	1294,3	1955,2	
	300-499,9	81,1	27,4	197,4	58,6	1125,3	1489,8	2628,4	
	500-	212,3	40,6	242,1	294,4	2018,8	2808,2	3192,5	
	Alle All	67,7	23,7	145,4	100,3	990,2	1327,3	2277,6	
Agder & Rogaland									
Agder and Rogaland									
Jæren	100-199,9	43,5	46,6	182,4	52,6	1175,7	1500,8	2720,6	
	200-299,9	202,9	64,1	244,2	135,2	2144,6	2790,9	2940,0	
	300-499,9	93,5	32,1	319,9	99,2	1648,2	2192,9	2058,6	
	500-	200,4	63,6	714,0	1410,9	3861,4	6250,4	2584,7	
	Alle All	134,8	57,6	325,3	311,4	2117,9	2947,1	2602,9	
Andre bygder Other parts	100-199,9	103,1	33,8	199,3	120,3	1139,8	1596,3	1223,2	
	200-299,9	117,7	31,6	139,5	144,1	1270,0	1702,9	1825,2	
	300-499,9	143,1	45,3	367,1	35,8	2118,1	2709,4	2365,9	
	500-	177,1	58,1	356,5	127,6	2908,7	3628,0	3328,1	
	Alle All	120,7	40,8	239,8	113,7	1609,3	2124,3	1891,3	
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9		12,3	33,9		187,2	233,4	1823,5	
	50- 99,9	18,2	36,3	80,3	30,7	638,1	803,6	1454,9	
	100-199,9	31,9	20,9	104,2	51,8	769,5	978,3	1924,7	
	200-299,9	107,5	22,9	119,8	52,5	788,6	1091,2	1927,6	
	300-499,9	184,9	30,1	167,4	44,5	1683,5	2110,4	2516,6	
	500-	372,9	51,2	343,0	541,7	5183,8	6492,5	2817,8	
	Alle All	87,3	25,7	121,6	62,9	1059,4	1356,9	2004,2	
Trøndelag									
Flatbygder Lowlands	100-199,9	137,6	34,3	94,7		1786,2	2052,8	1193,7	
	200-299,9	52,4	44,9	110,9	172,7	1188,9	1569,8	1902,8	
	300-499,9	147,7	31,1	137,0	43,7	1593,2	1952,6	2320,6	
	Alle All	110,3	37,8	114,5	88,0	1477,6	1828,2	2082,9	
Andre bygder Other parts	100-199,9	21,9	36,7	62,9	4,7	496,8	623,0	2213,0	
	200-299,9	25,0	13,0	138,2	32,7	833,5	1042,3	1744,6	
	300-499,9	108,3	30,4	133,0	81,0	1283,2	1635,9	2093,4	
	Alle All	74,8	31,0	127,1	43,2	1034,1	1310,2	2144,2	
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	38,2	34,3	36,6	13,0	481,2	603,3	1035,4	
	200-299,9	75,6	25,9	207,7	18,5	1009,5	1337,2	1162,2	
	300-499,9	98,8	27,1	366,2	66,0	1397,0	1955,1	1573,3	
	500-	359,2	51,6	437,2	43,8	3238,7	4130,4	1054,4	
	Alle All	96,7	31,1	238,3	33,6	1174,3	1574,0	1233,0	
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	25,7	37,1	110,1	123,2	1053,5	1349,6	2058,7	
	50- 99,9	21,9	33,4	88,3	44,1	627,8	815,5	1448,2	
	100-199,9	48,1	27,7	103,3	61,5	825,5	1066,1	1867,5	
	200-299,9	89,5	31,0	160,1	81,9	1131,7	1494,2	1896,1	
	300-499,9	144,7	34,9	224,9	98,2	1510,1	2012,8	2217,6	
	500-	243,8	49,6	361,0	251,7	2445,8	3351,8	3207,6	
	Alle All	106,0	33,6	180,6	98,8	1273,2	1692,3	2103,3	

Hovudtabell 13a Variable kostnader, 1000 kroner per bruk

Variable costs, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Så Korn Cereal seeds	Andre så- varer og pl. Other seeds/plants	Handels- gjødsel Fertilizer	Kalk Lime	Plantevern- middel Pesticides	Konserv. middel Preserva- tives	Kraftfôr Feed concentrate	Meieri- produkt Dairy products
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	3,7	10,8	9,7	1,4	14,5		208,1	
	100-199,9	11,3	3,1	21,6	1,0	9,7	0,2	127,7	1,9
	200-299,9	13,9	6,6	35,4	3,8	9,1	3,6	272,3	3,5
	300-499,9	29,0	3,3	55,9	5,8	20,0	5,5	242,4	13,4
	500-	49,6	10,8	112,2	5,8	53,4	6,4	273,9	6,7
	Alle All	25,4	5,9	54,5	4,2	22,5	4,0	241,0	6,9
Andre bygder Other parts	50- 99,9	0,2	1,1	12,9	0,2		0,6	25,9	5,7
	100-199,9	1,9	2,3	17,4	0,9	1,0	3,4	94,0	3,7
	200-299,9	6,2	3,9	30,2	0,8	4,3	3,7	122,1	2,8
	300-499,9	5,1	5,3	45,6	3,2	2,2	5,3	154,4	4,1
	500-	18,0	8,9	87,2	4,6	15,4	7,2	211,9	8,4
	Alle All	5,3	4,0	33,9	1,7	3,6	4,1	123,3	4,2
Agder & Rogaland									
Agder and Rogaland									
Jæren	100-199,9	2,5	4,4	34,3	3,1	3,5	6,3	227,6	6,6
	200-299,9	1,9	44,7	54,6	2,3	15,1	11,5	549,8	12,0
	300-499,9		6,8	57,2	2,3	3,4	13,5	226,9	7,7
	500-	7,3	7,0	84,0	4,1	4,6	27,2	490,9	22,8
	Alle All	2,3	20,0	52,8	2,6	7,9	12,8	403,9	11,5
Andre bygder Other parts	100-199,9	0,9	12,8	30,2	1,9	4,6	3,9	198,5	5,7
	200-299,9	0,3	4,9	37,0	2,3	3,4	7,3	174,9	6,5
	300-499,9		5,9	51,3	5,3	1,3	6,7	256,6	8,4
	500-	2,4	47,5	84,5	5,5	27,7		432,9	13,4
	Alle All	0,7	20,1	42,9	3,1	6,8	4,6	247,6	7,2
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	0,6	7,0	6,6	0,3	14,2	0,7	14,6	0,2
	50- 99,9		11,7	13,2	-0,3	16,8	1,5	32,1	1,8
	100-199,9	0,1	3,1	19,6	0,9	1,2	6,0	141,9	6,2
	200-299,9	0,2	2,0	24,7	2,6	1,7	6,3	170,0	9,8
	300-499,9	1,1	3,5	48,0	2,4	2,3	8,3	288,2	13,7
	500-	2,5	13,5	83,2	9,2	8,4	12,6	495,9	40,1
	Alle All	0,4	4,6	26,9	1,7	4,5	5,9	168,0	8,8
Trøndelag									
Flatbygder Lowlands	100-199,9	6,9	6,0	18,0	2,6	2,0	4,2	348,7	12,9
	300-499,9	12,6	6,0	40,0	6,7	5,7	7,0	256,5	8,7
	Alle All	11,9	5,4	33,9	4,4	5,3	5,7	232,7	8,5
Andre bygder Other parts	100-199,9	0,4	4,3	23,5	2,1	1,3	9,5	153,7	3,2
	200-299,9	0,6	3,8	30,3	3,8	1,1	7,9	123,3	2,6
	300-499,9	1,3	7,3	38,5	4,5	1,7	10,6	172,9	4,9
	Alle All	1,2	6,3	36,7	3,7	1,9	10,3	171,8	4,4
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	0,1	1,5	20,3	0,1	0,4	4,9	86,9	4,5
	200-299,9	0,2	3,6	32,8	0,7	0,5	5,5	134,0	5,3
	300-499,9	0,5	4,4	40,0	0,9	1,4	8,5	209,6	4,7
	500-	2,4	7,9	65,9	3,0	1,5	8,5	476,2	17,1
	Alle All	0,5	3,5	33,4	0,9	0,8	6,3	178,0	5,8
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	0,3	26,5	5,8	0,2	10,1	0,4	260,6	1,0
	50- 99,9	0,6	10,8	12,3	0,5	10,1	0,8	107,9	3,0
	100-199,9	2,6	4,2	21,5	1,2	2,8	4,5	142,2	4,8
	200-299,9	4,8	7,0	32,6	2,2	4,4	5,6	196,0	5,7
	300-499,9	9,7	4,8	47,1	4,1	6,8	7,5	226,5	8,8
	500-	26,4	14,0	94,7	5,3	30,1	8,7	331,8	12,5
	Alle All	7,7	7,1	38,9	2,7	8,0	5,8	201,8	6,9

Anna för Other fodder	Veterinær, insem. og medis. Vet. insem and med.	Fjøs kontroll + anna til husdyrhaldet Misc. costs, livestock production	Innkjøp av dyr		Purchase of livestock			Andre forbruksart. Other varia- ble costs	Variable kostn. i alt Total variable costs
			Storfe Cattle	Grisar Pigs	Sauer Sheep	Fjørfe Poultry	Geiter o.a. Goats, other		
						81,6		17,7	347,5
2,1	4,0	1,9	6,7	52,8		32,0		12,5	288,5
9,8	17,5	2,5	14,9	22,0		70,8		40,5	526,2
11,5	19,1	2,5	8,4	11,6		16,1		22,6	467,1
10,6	21,4	5,3	5,0	58,7		25,5		32,3	677,6
8,6	15,5	2,9	8,3	33,4		38,4		26,6	498,1
					1,0			8,7	73,6
8,4	5,9	3,0			0,7	1,8	0,6	15,0	180,8
5,2	15,1	3,7	10,2	3,9	0,5	4,1	0,3	16,7	237,8
10,3	17,9	2,6	3,1	8,3				29,9	330,7
19,5	20,6	3,5	22,0			10,0		30,6	542,5
20,0	27,7	9,1	68,9	0,2	0,4	24,0		19,9	260,9
11,3	17,6	3,9	16,7	3,5	0,5	7,1	0,3		
								23,3	378,6
11,7	35,2	4,0	0,8	15,3				113,2	1053,7
10,2	60,0	6,5	24,8	143,9	0,9	2,3		29,9	445,6
41,3	41,9	4,0	6,9	0,9	0,9		2,0	54,9	883,4
62,9	62,7	8,7	44,4		1,9			62,4	736,7
25,2	54,0	5,5	17,8	55,8	0,8	0,9	0,5		
								20,3	352,5
15,2	18,5	4,5	7,0	16,3	1,4	10,8		20,1	337,2
31,3	22,2	3,2	22,3		1,5			25,6	509,8
57,3	31,5	10,1	32,1	16,6	1,1			88,9	952,6
32,1	44,5	7,3	68,6	94,4	2,8	0,1		35,3	488,6
29,5	24,3	5,9	23,4	20,8	1,4	15,0			
								23,2	70,8
1,5	1,3	0,4			0,2			16,4	125,4
2,3	2,2	0,5	4,1	22,4	0,7			16,2	254,8
10,4	17,2	2,5	17,3	6,4	0,6	5,1	0,1	27,9	310,1
16,7	21,7	3,0	17,7	5,1	0,6	0,1		36,3	503,8
25,7	39,0	2,7	22,7	8,7	0,4		0,8	61,2	941,8
36,8	43,7	4,9	103,1	26,6	0,1			24,8	313,1
14,2	20,5	2,4	18,9	9,0	0,5	1,8	0,2		
								19,2	544,8
8,6	26,4	1,7	21,0	66,6				26,6	474,6
14,5	27,0	1,6	20,6	22,1	0,1	18,9		23,2	413,3
9,7	24,7	1,5	13,3	24,7		8,4			
					0,3			17,5	252,7
6,5	23,3	2,1	1,2	3,8				22,2	239,6
9,9	23,5	3,6	7,0					31,8	333,4
20,0	26,2	2,7	11,0					25,2	317,1
16,5	26,3	2,7	8,9	1,1	0,1				
								15,6	164,5
13,0	10,3	1,6	2,5		0,4	0,1	2,3	29,9	263,6
12,5	20,3	4,9	8,6		2,3	0,1	2,4	38,1	372,1
16,7	27,2	3,4	14,4	1,5	0,6		0,2	68,0	848,0
11,2	53,8	5,1	34,8	92,6				33,9	325,5
13,9	22,6	3,6	10,7	9,1	1,1		1,4		
								39,0	439,0
0,8	15,6	0,6		27,7	0,1	50,3		21,9	219,7
4,1	4,7	1,8	1,8	14,5	0,6	24,3		16,3	260,9
8,5	15,8	2,8	9,8	15,4	0,6	7,5	0,4	32,7	374,4
12,8	22,7	3,3	12,1	17,3	0,8	13,9	0,5	29,6	428,6
21,1	26,7	3,4	16,3	8,2	0,3	7,5	0,2	44,1	724,1
22,1	33,5	6,0	35,1	44,6	0,5	14,7			
14,3	22,0	3,4	14,4	17,4	0,5	11,9	0,3	28,3	391,4

Hovudtabell 13b Faste kostnader og kostnader i alt, 1000 kroner per bruk*Fixed costs and total costs, NOK 1000 per holding*

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Leigd arbeid Avløysar, m.m. Regular paid labour	Hired labour Sos. utg. Social costs	Drivstoff o.l Fuel etc.	Vedlikehald Maintenance			
					Mask., reisk. Mach. and equipment	Traktor Tractor	Yrkesbil, skurtr. Farm car, comb. harv.	Driftsbyggn. Out- buildings	Grøfter, vassanl. Drainage, water supply
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	57,5	7,5	5,3	8,4	5,5	1,6	14,0	2,1
	100-199,9	22,5	2,3	11,7	12,1	12,1	4,9	12,0	2,2
	200-299,9	81,5	8,9	22,6	21,3	15,6	6,2	26,5	1,2
	300-499,9	64,8	4,0	37,3	27,8	20,4	7,4	35,4	2,6
	500-	105,3	7,5	71,7	41,4	34,4	16,7	37,2	9,4
	Alle All	69,0	5,7	35,1	25,7	20,0	8,5	28,4	3,6
Andre bygder Other parts	50- 99,9	45,1	1,5	12,2	13,6	5,0	1,5	15,1	0,3
	100-199,9	47,2	1,3	18,8	17,3	10,8	1,4	23,3	0,2
	200-299,9	46,4	1,1	26,0	24,6	9,7	2,2	25,8	1,9
	300-499,9	79,8	1,3	40,1	23,6	21,3	2,5	28,8	0,7
	500-	145,1	3,3	57,5	51,9	33,4	7,7	36,2	4,9
	Alle All	64,8	1,5	28,8	24,0	14,8	2,5	26,0	1,3
Agder & Rogaland									
Agder and Rogaland									
Jæren	100-199,9	78,7	0,2	22,3	18,9	15,2	3,9	25,9	5,8
	200-299,9	198,9	14,2	22,1	34,7	7,6	1,0	57,6	2,1
	300-499,9	80,7	2,0	26,7	36,7	15,3		35,7	1,5
	500-	94,9	1,1	61,1	50,5	17,7	3,2	84,6	1,4
	Alle All	125,2	6,2	28,5	34,4	12,2	1,6	48,9	2,4
Andre bygder Other parts	100-199,9	63,6	5,7	20,3	19,1	13,0	2,0	22,6	3,9
	200-299,9	69,9	3,1	26,7	38,4	17,5	2,0	26,9	2,5
	300-499,9	116,5	3,9	26,9	34,9	20,3	2,5	48,0	1,6
	500-	125,6	5,8	47,3	53,0	20,8	2,4	65,7	7,7
	Alle All	89,8	5,7	25,7	31,9	16,1	2,1	33,7	3,3
Vestlandet Western Norway									
	0 - 49,9	68,2	5,7	7,7	13,3	8,1	0,5	12,6	1,0
	50- 99,9	96,7	5,2	8,7	15,0	8,2	0,9	14,2	0,8
	100-199,9	64,0	1,8	14,5	26,5	7,4	1,0	15,5	1,1
	200-299,9	62,6	1,2	21,9	24,2	12,8	1,5	27,4	0,5
	300-499,9	96,1	1,6	31,9	40,7	15,9	2,3	39,1	3,5
	500-	97,0	3,6	57,5	51,3	29,2	3,7	27,8	1,5
	Alle All	75,4	2,4	20,0	27,4	11,2	1,4	22,9	1,4
Trøndelag									
Flatbygder Lowlands	100-199,9	53,8	2,0	16,3	20,2	8,8	0,5	31,8	0,2
	200-299,9	50,5	0,4	17,9	25,0	9,1	2,1	27,7	1,7
	300-499,9	76,6	2,9	28,5	29,0	18,5	3,7	29,1	0,5
	Alle All	67,3	2,4	25,1	27,0	14,0	3,2	29,0	0,8
Andre bygder Other parts	100-199,9	64,3	1,1	20,1	28,3	11,1	1,2	24,3	2,5
	200-299,9	86,1	0,5	24,2	27,7	13,2	1,1	28,7	1,0
	300-499,9	83,3	0,8	32,7	36,0	20,0	1,0	30,1	2,2
	Alle All	81,3	0,8	27,8	33,1	16,9	1,0	35,1	1,9
Nord-Noreg Northern Norway									
	100-199,9	64,6	1,3	13,5	19,6	17,9	0,4	19,2	0,1
	200-299,9	86,5	2,1	25,3	28,2	16,8	1,3	26,2	0,3
	300-499,9	89,2	1,2	29,4	30,2	19,9	1,4	29,7	0,9
	500-	151,8	2,6	55,7	46,1	33,9	2,7	77,4	1,6
	Alle All	89,0	1,6	25,5	27,6	18,7	1,2	28,6	0,5
Alle bruk All holdings									
	0 - 49,9	76,8	8,5	7,2	19,2	6,2	1,6	15,8	0,5
	50- 99,9	79,8	4,9	8,8	14,5	6,5	1,0	12,9	0,8
	100-199,9	54,5	2,0	16,4	20,4	11,2	1,8	19,7	1,5
	200-299,9	78,0	3,7	23,5	26,7	13,2	2,5	28,9	1,3
	300-499,9	82,4	2,3	33,0	31,2	19,4	3,4	33,8	1,8
	500-	118,3	5,2	61,7	46,3	30,5	9,7	50,2	5,9
	Alle All	77,6	3,2	27,4	27,6	15,8	3,3	29,1	2,0

Jord, vegar Agric. land etc.	Vedlikehald i alt Total maintenance	Sum avskrivn. Total depreciation	Maskinleige Rented machinery	Jordleige Rented farmland	Anna leige Other rent	Forsik- ringar Insurance	El. kraft Electricity	Privatbil i J.B. Private car in agric.	Admini- strasjon Admini- stration	Faste kostn. i alt Total fixed costs	Kostnader i alt Total costs
8,8	40,4	77,8	15,1	3,4		13,5	19,3	9,5	38,7	288,0	635,5
7,8	51,1	67,3	23,6	0,7		14,6	11,0	6,5	16,9	228,2	516,7
6,1	76,9	90,2	37,1	15,2	21,0	19,0	29,3	9,0	31,2	441,9	968,1
7,5	101,1	116,3	63,2	27,5	31,0	25,8	29,4	12,1	40,6	553,1	1020,2
11,4	150,5	162,3	102,3	108,6	10,3	35,3	34,2	11,1	52,3	851,4	1529,0
8,0	94,2	110,4	55,8	36,1	17,0	23,9	26,8	9,9	36,7	520,6	1018,7
5,2	40,7	37,6	13,2	0,2		11,7	9,0	7,6	24,3	203,1	276,7
3,0	56,0	59,0	19,8	2,9	0,5	16,5	16,4	12,0	26,0	276,4	457,2
3,6	67,8	74,4	33,0	8,7	2,7	18,6	18,4	14,4	28,9	340,4	578,2
5,0	81,9	101,4	53,0	14,9	1,1	23,6	24,6	11,3	34,4	467,4	798,1
10,9	145,0	154,6	94,9	37,4	6,7	29,5	32,3	13,6	55,5	775,4	1317,9
4,6	73,2	80,7	38,1	10,5	1,9	19,7	20,0	12,3	31,9	383,4	644,3
5,4	75,1	100,7	39,7		55,5	22,6	25,6	7,9	25,8	454,1	832,7
7,3	110,3	199,2	76,0	24,2	0,1	28,5	66,3	10,8	52,0	802,6	1856,3
7,6	96,8	105,4	99,3	45,3	0,3	17,4	28,8	10,2	52,6	565,5	1011,1
11,4	168,8	232,2	136,1	115,7	41,4	35,2	45,1	8,1	59,0	998,7	1882,1
7,6	107,1	159,1	83,0	38,1	16,8	25,4	45,5	9,4	46,9	691,2	1427,9
4,9	65,5	77,2	29,8	13,9	23,1	16,9	23,1	9,4	34,7	383,2	735,7
5,5	92,8	111,7	27,6	18,6	17,1	18,9	19,7	7,9	38,9	452,9	790,1
4,0	111,3	112,0	53,4	13,0	20,3	24,2	20,7	9,3	39,7	551,2	1061,0
12,2	161,8	210,7	95,5	55,9	16,4	37,2	45,4	11,7	71,2	884,5	1837,1
5,6	92,7	111,9	41,4	19,3	24,9	21,9	24,0	9,3	41,3	507,9	996,5
10,3	45,8	47,9	0,5	0,4	1,1	7,4	6,2	11,3	26,0	228,2	299,0
4,1	43,2	45,0	4,6	2,3	2,9	10,2	8,1	9,5	19,9	256,3	381,7
2,9	54,4	68,0	20,0	3,9	3,9	14,1	16,6	9,6	26,4	297,2	552,0
3,5	69,9	77,8	31,0	5,9	12,6	17,3	20,2	12,2	30,6	363,2	673,3
8,5	110,0	142,7	43,9	11,2	21,6	23,9	28,1	13,1	45,4	569,5	1073,3
14,6	128,1	273,0	150,0	39,6	14,8	32,6	47,7	11,7	38,5	894,1	1835,9
5,0	69,3	87,8	28,8	6,6	9,4	16,5	19,1	11,0	30,5	376,8	689,9
0,4	61,9	99,8	35,8	3,5	0,1	21,7	23,0	8,8	29,4	356,1	900,9
1,8	67,4	90,2	33,8	9,9	1,6	19,5	17,9	8,4	34,7	352,2	599,9
3,2	84,0	114,0	34,6	20,3	1,2	26,8	27,4	7,6	42,0	465,9	940,5
2,2	76,2	105,5	39,5	15,0	1,0	24,5	23,9	8,3	38,0	426,7	840,0
1,7	69,1	63,7	11,8	3,5	0,3	20,4	18,1	11,2	26,3	309,9	562,6
8,0	79,7	77,6	32,5	4,9		16,9	19,6	11,9	29,6	383,5	623,1
7,2	96,5	106,0	83,4	16,1	4,9	25,7	25,1	13,0	39,4	526,9	860,3
5,7	93,7	93,4	54,0	10,8	3,1	23,4	24,3	12,0	34,1	458,7	775,8
1,0	58,2	48,2	28,1	0,4		15,4	15,5	12,1	20,9	278,2	442,7
2,6	75,4	73,2	43,0	2,0	0,3	22,2	19,8	12,4	35,5	397,7	661,3
3,6	85,7	110,4	45,3	2,8	3,0	25,7	25,4	13,5	40,8	472,4	844,5
6,9	168,6	174,6	88,2	16,1	13,1	38,3	47,6	9,5	66,5	832,6	1680,6
2,8	79,4	85,9	42,5	2,9	2,0	22,5	22,6	12,4	36,2	422,5	748,0
6,7	50,0	86,7	12,6	1,4	0,6	16,7	20,1	9,1	32,2	321,9	760,9
4,3	40,0	50,1	9,9	2,0	11,6	11,9	11,3	9,3	25,2	264,8	484,5
3,5	58,1	67,0	23,1	3,9	5,8	16,3	17,1	10,0	25,6	299,8	560,7
4,4	77,0	91,4	37,7	10,1	8,1	19,7	24,5	11,2	33,8	418,7	793,1
5,9	95,5	114,7	56,4	17,7	13,2	24,9	26,6	11,6	40,9	519,2	947,8
10,5	153,1	179,3	105,7	71,9	12,7	35,2	38,9	11,1	55,3	848,4	1572,5
5,3	83,1	98,8	44,5	16,9	9,5	21,5	23,9	10,8	35,4	452,6	844,0

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 14a Inntekter frå planteproduksjon, 1000 kroner per bruk

Output from crop products, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Bygg <i>Barley</i>	Havre <i>Oats</i>	Kveite <i>Wheat</i>	Oljefrø, ertar anna korn o.a. <i>Oilseeds, pea, other cereals etc</i>	Grasfrø <i>Grass seeds</i>	Poteter <i>Potatoes</i>
Austlandet Eastern Norway							
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	17,2	3,3	10,3			-2,8
	100-199,9	38,8	18,3	52,6	13,8		17,5
	200-299,9	48,8	21,3	39,0	3,5	1,6	2,5
	300-499,9	74,1	37,6	132,2	14,5	4,7	46,8
	500-	115,1	80,0	340,8	49,4	19,8	84,1
	Alle All	67,4	37,6	135,0	18,6	6,2	37,1
Andre bygder Other parts	50- 99,9						
	100-199,9	9,0	4,5	3,5			0,1
	200-299,9	15,5	22,5	11,7			15,7
	300-499,9	8,3	19,3	13,3			3,6
	500-	77,9	40,7	56,3	1,9		39,2
	Alle All	17,6	15,9	13,3	0,2		9,2
Agder & Rogaland							
Agder and Rogaland							
Jæren	100-199,9	9,9					9,8
	200-299,9	6,1					0,1
	300-499,9						
	500-	18,6					
	Alle All	7,1					2,6
Andre bygder Other parts	100-199,9						20,2
	200-299,9	1,0	0,4				47,8
	300-499,9						
	500-		8,1		1,5	9,3	152,3
	Alle All	0,2	1,1		0,2	1,2	46,9
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9						
	50- 99,9						
	100-199,9	0,5					
	200-299,9						0,2
	300-499,9	8,9					
	500-	5,6					
	Alle All	2,1					
Trøndelag							
Flatbygder Lowlands	100-199,9	77,8					
	200-299,9	96,7	16,9				0,4
	300-499,9	151,0	7,3	0,7	1,9	0,6	0,8
	Alle All	137,3	11,3	0,3	0,9	0,3	8,6
Andre bygder Other parts	100-199,9	7,3					-0,1
	200-299,9	4,4					0,1
	300-499,9	10,7		0,5			-0,2
	Alle All	17,0		0,2			-0,1
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9						3,8
	200-299,9						3,0
	300-499,9						0,5
	500-	4,7					2,4
	Alle All	0,3					2,2
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	0,4		0,7			3,5
	50- 99,9	2,4	0,5	1,4			15,8
	100-199,9	11,6	3,6	8,2	1,9		5,6
	200-299,9	21,3	9,3	9,1	0,7	0,3	7,9
	300-499,9	39,9	12,6	34,4	3,8	1,2	12,1
	500-	88,1	42,7	150,4	20,8	9,1	62,9
	Alle All	29,9	11,8	31,2	4,1	1,4	15,0

Grøn- saker <i>Vegetables</i>	Frukt og bær <i>Fruit and berries</i>	Grovfôr <i>Coarse fodder</i>	Andre planteprod. <i>Other plant prod.</i>	Planteprod. i alt <i>Total plant prod.</i>
	225,6	1,4		255,0
0,3	24,7	2,0		168,0
149,4	1,5	9,3	1,5	278,4
5,4		14,8		330,1
37,5	5,6	9,3		741,6
44,0	14,4	9,3	0,3	369,9
		9,4		9,4
		8,1		25,2
		11,8		77,2
1,5		20,1		66,1
		24,6		240,6
0,3		13,4		69,9
29,1		8,3		57,1
501,3		36,4		543,9
		21,2		21,2
27,0		27,7		73,3
196,9		24,0		230,6
69,9	3,3	14,5		107,9
		19,9		69,1
		15,4		15,4
203,5	45,3	28,3		448,3
70,9	8,6	16,8	22,9	168,8
	279,0	0,9	42,4	322,3
	280,0	1,7	25,7	307,4
0,4	5,0	7,7		13,6
1,7	0,3	16,3		18,5
		25,0	0,1	34,0
		90,2		95,8
0,5	53,0	14,9	5,6	76,1
		25,0		102,8
		14,4		128,4
1,2		21,7		185,2
0,5		18,3		177,5
		9,8		17,0
		18,6		23,1
		27,8		38,8
		20,3		37,4
		6,3		10,1
0,9	1,3	11,4		16,6
		15,3		15,8
		30,3		37,4
0,3	0,4	12,6		15,8
73,3	139,5	0,4	124,1	341,9
14,5	152,2	3,9	10,8	201,5
9,4	5,2	8,5		54,0
63,1	0,5	15,1	0,3	127,6
1,7		19,5		125,2
38,4	7,0	22,2		441,6
26,4	14,1	14,4	3,3	151,6

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 14b Inntekter frå husdyrproduksjon, eksklusive pristilskot. 1000 kroner per bruk

Output from livestock products, price support not included. NOK 1000 per holding

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Storfe Cattle				Grisar Pigs		
			Mjølkk Milk	Livdyr Sold live	Kuslakt Beef (cows)	Anna slakt Beef (other)	Smågris Piglets	Slaktegris Pork	Purker/rånar Sows and boars
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder Lowlands		50- 99,9							
		100-199,9	28,1	4,7	11,8	12,8	16,8	113,9	1,9
		200-299,9	154,7	7,0	30,8	72,6	127,0	72,6	4,8
		300-499,9	172,8	12,8	31,9	55,4	103,1	201,7	20,2
		500-	267,3	25,1	50,4	84,6	42,3	223,7	2,2
		Alle All	153,7	12,0	30,3	54,9	74,2	155,8	8,4
Andre bygder Other parts		50- 99,9							
		100-199,9	141,3	8,9	28,5	34,2	52,2	12,6	3,7
		200-299,9	183,0	18,3	29,4	46,6	41,2	11,5	19,0
		300-499,9	329,8	20,3	66,1	117,2			
		500-	371,4	48,2	84,5	168,1		0,5	
		Alle All	205,6	17,4	40,6	66,9	28,5	7,3	6,1
Agder & Rogaland									
Agder and Rogaland									
Jæren		100-199,9	313,2	15,6	50,1	44,8	304,6	155,9	10,3
		200-299,9	564,3	23,3	99,8	123,3	276,7	399,8	117,1
		300-499,9	554,2	32,5	98,6	131,7		1,4	
		500-	1212,7	10,5	175,2	412,6	14,4	1,3	0,7
		Alle All	587,2	20,4	96,1	148,4	235,3	178,9	55,4
Andre bygder Other parts		100-199,9	166,9	21,1	21,9	15,4	117,6	78,0	7,3
		200-299,9	377,2	22,0	59,4	135,8	37,0	4,7	
		300-499,9	450,5	15,7	73,9	151,8	-1,2	93,5	1,7
		500-	508,4	48,6	87,7	256,0	40,7	343,6	24,2
		Alle All	312,7	22,0	49,4	104,1	64,2	90,8	5,1
Vestlandet Western Norway		0 - 49,9							
		50- 99,9	12,2	1,9	0,2	20,8	2,0	39,6	
		100-199,9	197,4	16,5	35,4	65,4	39,5	26,8	6,5
		200-299,9	274,7	15,3	45,5	66,4	31,1	82,4	3,3
		300-499,9	515,5	17,6	90,2	109,4	11,7	121,5	25,8
		500-	877,7	15,2	218,0	299,8	0,4	272,2	31,8
		Alle All	265,8	13,6	48,3	73,2	23,9	66,7	9,2
Trøndelag									
Flatbygder Lowlands		100-199,9	80,0	31,1	15,3	40,6	10,9	602,4	38,0
		200-299,9	199,0	18,0	33,3	40,2	33,8	100,7	6,5
		300-499,9	288,6	18,8	63,9	88,4	9,9	184,2	36,5
		Alle All	225,6	18,5	47,8	66,5	30,8	226,3	26,2
Andre bygder Other parts		100-199,9	289,3	15,0	38,3	56,8	4,4	70,9	2,0
		200-299,9	307,9	16,0	50,0	86,6			
		300-499,9	410,4	11,7	68,5	145,1			
		Alle All	394,8	15,9	62,1	113,8	1,2	19,9	0,6
Nord-Noreg Northern Norway		100-199,9	110,7	16,1	13,4	23,1			
		200-299,9	239,8	7,3	41,5	62,5		0,2	
		300-499,9	417,4	10,1	79,5	96,2	-0,1	5,9	0,5
		500-	848,7	22,6	131,3	277,5	-4,1	150,5	0,1
		Alle All	304,4	11,1	52,7	78,0	-0,8	28,7	0,9
Alle bruk All holdings		0 - 49,9					188,4	71,4	26,4
		50- 99,9	14,6	1,7	1,2	8,9	31,7	53,1	1,2
		100-199,9	155,2	14,0	26,7	38,3	49,9	69,9	5,7
		200-299,9	256,0	14,4	43,7	72,6	61,2	66,8	13,4
		300-499,9	350,5	15,6	64,7	100,8	27,9	95,4	12,9
		500-	498,9	29,3	93,0	178,3	24,6	175,5	6,7
		Alle All	263,6	15,3	47,2	78,1	45,8	87,2	10,0

Sauer Sheep			Geiter Goats		Fjorfe Poultry		Hestar og	A. inntekter	Husdyrprod.
Livdyr	Slakt	Ull	Livd./slakt	Mjøl	Livd./slakt	Egg	hestehald	fra husd.h.	i alt
Sold	Mutton and		Sold live/	Milk	Sold live/	Eggs	Horses	Livestock,	Livestock
live	lamb	Wool	meat		meat			other	total
					439,4				439,4
	0,7	0,1			157,4				348,2
0,1	2,8	0,3			319,4	2,3		1,0	795,4
	2,6	0,3			42,1	38,8		0,1	681,8
					135,5				831,1
	1,6	0,2			161,0	29,3		0,3	681,7
2,5	67,4	11,3	1,4	33,7	-9,3	1,8			108,8
0,7	34,2	3,7	0,6	16,1	0,1	16,2	0,5		353,5
1,9	33,5	3,8			-1,0	36,2	0,3	0,4	424,1
0,6	26,6	2,3			45,5	0,1			608,5
2,8	63,7	7,8			43,3	94,6		0,2	885,1
1,3	38,0	4,4	0,3	8,1	14,2	28,3	0,2	0,1	467,3
1,3	63,2	10,6							969,6
1,6	17,2	1,6			-5,5	71,5		4,5	1695,2
0,2	91,7	10,9						1,6	922,8
0,7	80,2	14,7							1923,0
1,0	51,4	7,3			-2,0	26,6		2,0	1408,0
0,2	28,6	4,3			5,2	104,3	-0,2	0,9	571,5
0,6	26,7	3,7							667,1
3,5	123,9	16,0							929,3
1,4	68,8	7,9	0,1		0,5			0,9	1388,8
1,2	52,2	6,9			31,7	55,7	-0,1	0,4	796,3
	6,5	0,9	1,6	23,0				0,2	32,2
0,2	22,4	3,1	-0,1	8,0			-0,4	0,8	110,7
0,7	37,9	4,6		10,6	3,6	25,1	0,1	0,5	470,6
2,8	51,4	6,0		3,5				0,2	582,6
2,5	33,5	3,9						1,3	932,9
	9,8	1,4						1,9	1728,2
1,4	35,5	4,3	0,1	6,9	1,3	9,0		0,7	559,9
1,6	23,7	1,6				0,1			818,3
0,4	4,0	0,5			72,9			0,2	458,5
0,7	9,4	0,7			32,5			0,1	768,3
0,5	49,9	6,2	0,1					0,1	685,1
2,7	51,6	5,5						0,5	533,5
2,7	54,2	4,9						0,1	520,8
1,9	49,0	5,1						0,2	697,6
0,7	37,0	4,6	2,7	83,3		0,2		0,5	664,5
8,6	56,6	5,2	0,7	34,2	0,1	0,1		1,7	292,3
0,7	32,4	3,8			-0,1	0,2		0,2	458,5
0,6	16,0	2,2							646,7
3,4	40,0	4,3	0,8	32,3		0,1		0,7	1445,4
	3,3	0,4	0,8	11,5	21,6	283,4		0,3	556,6
0,6	26,2	4,0	0,2	16,8	106,6	0,9	-0,1	0,3	607,5
0,5	31,0	3,9	0,4	14,8	23,7	22,6	0,1	0,3	267,9
2,7	33,2	3,5	0,1	6,3	58,3	11,5		0,9	457,0
1,1	32,8	3,7			25,0	9,6		0,3	644,6
0,7	26,0	3,5			63,5	16,6		0,2	740,3
1,3	30,7	3,6	0,2	6,8	42,5	19,5		0,5	1116,8
									652,3

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 14c Tilskot, andre inntekter og produksjonsinntekt i alt, 1000 kroner per bruk

Grants, other income and total output, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Refusjon av avløysarutg. Refunding of expenses for substitutes	Produksjonstilskot Production allowances						Drifts- og pristilskot Deficiency payment
			Arealtilskot Acreage support			Kultur- landskapstilskot Cultural landscape support	Husdyr Livestock support	Botn- frådrag Basic deduction	
			Grovfôr Coarse fodder	Korn Cereals	Salgsavling Crops for sale				
Austlandet Eastern Norway									
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	7,2	0,1	4,4	9,4	14,0		-4,0	17,9
	100-199,9	9,3	2,8	14,5	0,9	31,6	13,6	-4,0	11,0
	200-299,9	34,9	8,7	18,0	0,8	48,0	41,5	-4,0	29,0
	300-499,9	31,1	7,4	34,2	0,6	77,0	43,7	-4,1	27,6
	500-	33,0	10,4	67,8	2,1	145,1	51,9	-4,0	36,4
	Alle All	27,7	7,1	32,9	1,3	73,8	37,9	-4,1	26,0
Andre bygder Other parts	50- 99,9	37,6	18,0			19,5	49,7	-4,0	46,6
	100-199,9	39,7	26,2	3,9		31,6	51,4	-4,0	78,3
	200-299,9	39,7	29,4	13,2	0,1	48,2	56,6	-4,1	64,4
	300-499,9	55,0	37,1	9,0	0,2	69,2	79,6	-4,1	105,8
	500-	61,5	35,6	36,3	0,6	117,8	108,0	-4,5	104,0
	Alle All	45,0	29,5	10,7	0,1	52,3	64,7	-4,1	80,5
Agder & Rogaland									
Agder and Rogaland									
Jæren	100-199,9	46,8		3,3	1,6	33,2	81,4	-4,0	45,6
	200-299,9	67,1	3,2	1,6	1,1	45,1	104,1	-4,0	58,9
	300-499,9	58,1	12,4			61,0	139,0	-4,4	69,2
	500-	74,8	6,4	4,2	0,7	98,2	187,6	-5,7	80,7
	Alle All	60,0	5,0	1,9	1,0	52,3	115,8	-4,4	59,6
Andre bygder Other parts	100-199,9	37,6	24,5		3,6	30,6	55,8	-4,0	58,8
	200-299,9	50,4	36,3	0,9	0,2	43,1	83,0	-4,2	95,7
	300-499,9	69,3	44,2			67,1	124,2	-5,1	115,2
	500-	53,7	45,9	12,4	8,0	96,5	142,9	-4,8	147,6
	Alle All	48,5	32,7	1,8	2,9	48,3	85,5	-4,4	89,4
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	6,7	1,9		17,9	7,1	11,6	-4,0	89,4
	50- 99,9	13,0	7,2		16,7	13,6	21,0	-4,0	98,7
	100-199,9	45,8	28,0		0,8	28,9	67,0	-4,0	88,9
	200-299,9	51,6	38,2	0,1	0,1	41,2	80,1	-4,2	104,2
	300-499,9	56,1	45,5	2,8	0,1	64,7	99,6	-4,3	135,3
	500-	55,5	62,9	11,9		140,8	136,5	-4,7	195,2
	Alle All	43,1	30,9	1,0	3,4	39,5	69,8	-4,1	106,4
Trøndelag									
Flatbygder Lowlands	100-199,9	41,9	7,5	23,8		34,2	46,0	-4,0	21,2
	200-299,9	47,5	10,2	33,1		46,8	49,4	-4,2	40,7
	300-499,9	44,0	15,9	46,7	0,1	72,0	68,3	-4,2	53,4
	Alle All	44,0	12,6	42,7	0,1	61,3	59,2	-4,1	43,0
Andre bygder Other parts	100-199,9	54,4	29,1	3,6		37,1	70,7	-4,2	88,2
	200-299,9	57,3	39,4	1,8		45,6	76,1	-4,3	97,1
	300-499,9	62,2	41,4	3,0		70,2	100,4	-4,4	111,9
	Alle All	58,6	37,4	4,8		58,8	88,0	-4,3	105,6
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	40,8	36,1		1,0	32,3	65,0	-4,2	162,6
	200-299,9	53,7	48,2	0,2	1,5	49,4	75,7	-4,2	178,0
	300-499,9	56,3	54,8		0,7	70,7	87,4	-4,3	222,2
	500-	62,6	66,0	1,2	2,3	117,2	123,7	-4,0	417,4
	Alle All	52,3	48,2	0,2	1,1	56,6	79,6	-4,2	207,7
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	17,6	1,0	4,9	9,6	10,6	20,4	-4,1	48,5
	50- 99,9	22,4	10,1	0,7	9,5	16,3	26,9	-4,1	78,4
	100-199,9	38,4	22,8	4,3	0,9	31,4	54,4	-4,0	75,2
	200-299,9	47,9	27,8	8,9	0,5	46,2	67,2	-4,1	85,8
	300-499,9	50,1	30,9	15,9	0,3	70,7	81,3	-4,3	100,9
	500-	48,2	27,5	43,4	2,1	127,3	96,4	-4,3	110,0
	Alle All	43,9	25,7	13,0	1,4	55,8	67,7	-4,2	88,7

Tilsk. økol. drift <i>Grants for organic production</i>	Miljø- tilskot <i>Environ- mental grants</i>	Andre tilskot <i>Other grants</i>	Tilskot i alt <i>Total grants</i>	Leigeinntekter			Sal av mjølkekvote <i>Sale of milk quotas</i>	Andre inntekter <i>Other income</i>	I alt <i>Total</i>	Produksjons- inntekt i alt <i>Total Output</i>
				Traktor i skogen <i>Rent tractor, forestry</i>	Traktor og mask. i anna næring <i>Rent tractor etc., other occupations</i>	Yrkesbil brukt privat <i>Farm car used privately</i>				
	0,1	0,1	49,2	0,1	2,1			16,5	18,7	762,3
2,2	8,1	2,2	92,2	0,7	9,9	2,4	4,3	6,0	23,4	631,8
1,5	8,3	4,8	191,5	2,1	11,5	1,1		5,4	20,0	1285,3
9,4	15,2	6,1	248,2	1,1	23,4	0,6		13,0	38,1	1298,2
12,7	28,0	8,1	391,5	0,7	23,8	3,0		6,3	33,8	1998,0
6,5	14,2	5,2	228,5	1,1	17,1	1,6	0,7	9,1	29,7	1309,8
	1,5	22,2	191,1	0,2	8,4			1,9	10,5	319,8
2,7	8,1	22,6	260,5	2,0	6,6	0,1	1,7	0,8-	9,5	648,7
1,3	10,0	20,2	279,0	3,3	15,5	0,7		2,3	21,7	802,0
6,9	11,7	30,4	400,8	1,9	20,2	0,5		1,7	24,3	1099,7
7,1	25,9	37,5	529,8	1,5	9,5			2,4	13,4	1668,9
3,5	10,8	25,2	318,2	2,1	12,1	0,6	0,6	1,3	16,7	872,1
	1,0	15,7	224,6	0,3	2,3			8,9	11,5	1262,8
	3,1	9,2	289,4		2,5			12,5	15,1	2543,6
	5,2	21,6	362,1	5,5	16,9			0,2	22,6	1328,7
11,4	6,4	34,3	499,0	0,1	28,2			7,6	36,0	2531,3
2,3	3,6	16,6	313,7	1,5	10,6			9,1	21,2	1973,5
	4,9	9,2	222,2	2,2	13,2	0,4	4,1	2,0	21,9	923,5
5,6	5,7	13,5	330,2	0,6	6,5	2,4		6,1	15,7	1082,1
9,9	9,7	33,2	467,7	0,7	11,0			4,5	16,3	1428,7
	15,0	29,4	546,6	9,2	50,1			5,5	64,8	2448,5
4,0	7,1	17,5	333,3	2,2	15,3	1,0	1,4	3,9	23,8	1322,2
	3,7	23,6	157,9	0,3	2,8			0,1	3,1	515,5
	8,9	12,3	187,4	0,2	1,4			3,7	5,2	610,7
1,6	7,8	18,3	283,1	2,2	4,5	1,0	0,5	9,8	18,0	785,3
2,7	5,9	23,1	343,0	1,1	14,0			0,1	15,2	959,3
4,0	9,3	25,4	438,5	0,8	20,3			1,6	22,6	1428,0
	10,9	20,5	629,5	0,1	9,9	3,3		22,1	35,3	2488,8
2,0	7,7	20,4	320,1	1,3	9,4	0,5	0,2	5,1	16,4	972,5
	7,9	7,4	185,9	2,9	3,3			10,4	16,7	1123,7
8,6	10,3	8,7	251,1	1,1	6,1		16,0	0,5	23,7	861,7
16,7	10,5	19,9	343,3	1,1	8,5			3,3	12,9	1309,7
10,4	11,0	13,4	293,6	1,4	6,3		5,2	3,1	15,9	1172,1
	5,9	19,1	303,9	1,2	4,4			1,2	6,8	861,2
1,2	2,3	23,5	340,0	0,5	9,3				9,8	893,7
3,1	5,6	24,9	418,3	1,4	15,0			1,0	17,4	1172,1
1,7	4,8	22,7	378,1	1,2	9,9			0,8	11,9	1091,9
	7,4	27,8	368,8	1,5	0,7		20,6		22,7	693,9
1,4	8,1	26,5	438,5	2,0	10,3		12,6	0,1	25,0	938,6
1,5	9,8	17,2	516,3	3,4	17,0		11,5	4,6	36,5	1215,3
	16,6	22,9	825,9	0,1	14,3			2,6	17,0	2325,7
1,0	8,9	22,8	474,2	2,1	10,3		15,4	1,7	29,5	1076,1
	1,9	12,3	122,7	0,9	3,6	3,9		13,8	22,2	1094,3
0,4	4,4	11,3	176,3	0,3	3,8	0,4	6,5	4,4	15,3	661,0
1,5	7,1	16,5	248,5	1,8	6,3	0,7	3,7	4,2	16,6	776,1
2,5	7,4	16,7	306,8	1,6	10,7	0,5	3,6	2,9	19,3	1098,3
7,1	10,7	19,8	383,4	1,7	17,7	0,2	1,7	5,1	26,4	1275,3
7,5	21,5	19,9	499,5	1,7	20,6	1,4		5,7	29,4	2087,3
3,9	9,5	17,5	322,9	1,6	12,0	0,6	2,8	4,5	21,5	1148,3

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 15 Netto mekaniseringskostnad, 1000 kroner per bruk

Net costs of mechanisation, NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Avskrivningar og vedlikehald Depreciation and maintenance	Drivstoff Fuel	Leigeutgifter mask. og redsk. Rented machinery	Rentekrav 6,0 % Required return on capital	Brutto mekani- seringskostnad Total costs of mechanisation	Leigeinntekter Income, rent of machinery	Netto mek- kostnad Net costs of mechan.
Austlandet Eastern Norway								
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	38,8	5,3	15,1	12,7	71,9	2,2	69,7
	100-199,9	61,5	11,7	23,6	15,1	111,9	13,0	98,9
	200-299,9	82,6	22,6	37,1	19,9	162,2	14,6	147,6
	300-499,9	110,5	37,3	63,2	23,5	234,5	25,1	209,4
	500-	176,4	71,7	102,3	42,7	393,1	27,5	365,6
	Alle All	106,6	35,1	55,8	24,9	222,4	19,9	202,5
Andre bygder Other parts	50- 99,9	43,5	12,2	13,2	13,1	82,0	8,6	73,4
	100-199,9	61,7	18,8	19,8	15,4	115,7	8,7	107,0
	200-299,9	77,6	26,0	33,0	19,9	156,5	19,5	137,0
	300-499,9	95,2	40,1	53,0	21,5	209,8	22,6	187,2
	500-	170,3	57,5	94,9	38,5	361,2	11,0	350,2
	Alle All	83,9	28,8	38,1	20,4	171,2	14,8	156,4
Agder & Rogaland Agder and Rogaland								
Jæren	100-199,9	73,3	22,3	39,7	17,0	152,3	2,6	149,7
	200-299,9	93,4	22,1	76,0	19,7	211,2	2,6	208,6
	300-499,9	98,1	26,7	99,3	20,5	244,6	22,4	222,2
	500-	165,7	61,1	136,1	48,8	411,7	28,4	383,3
	Alle All	100,7	28,5	83,0	23,6	235,8	12,0	223,8
Andre bygder Other parts	100-199,9	66,4	20,3	29,8	15,1	131,6	15,8	115,8
	200-299,9	107,6	26,7	27,6	24,0	185,9	9,6	176,3
	300-499,9	95,1	26,9	53,4	16,9	192,3	11,8	180,5
	500-	161,3	47,3	95,5	45,4	349,5	59,4	290,1
	Alle All	94,3	25,7	41,4	21,3	182,7	18,5	164,2
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	46,0	7,7	0,5	6,6	60,8	3,0	57,8
	50- 99,9	49,0	8,7	4,6	12,2	74,5	1,5	73,0
	100-199,9	65,1	14,5	20,0	15,0	114,6	7,8	106,8
	200-299,9	74,0	21,9	31,0	17,5	144,4	15,1	129,3
	300-499,9	121,3	31,9	43,9	29,6	226,7	21,1	205,6
	500-	150,3	57,5	150,0	38,4	396,2	13,3	382,9
	Alle All	77,9	20,0	28,8	18,5	145,2	11,1	134,1
Trøndelag								
Flatbygder Lowlands	100-199,9	54,6	16,3	35,8	10,9	117,6	6,3	111,3
	200-299,9	77,9	17,9	33,8	18,4	148,0	7,3	140,7
	300-499,9	100,5	28,5	34,6	26,2	189,8	9,6	180,2
	Alle All	88,8	25,1	39,5	21,8	175,2	7,6	167,6
Andre bygder Other parts	100-199,9	76,7	20,1	11,8	18,1	126,7	5,6	121,1
	200-299,9	77,5	24,2	32,5	18,8	153,0	9,8	143,2
	300-499,9	105,0	32,7	83,4	23,1	244,2	16,4	227,8
	Alle All	94,4	27,8	54,0	21,6	197,8	11,1	186,7
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	60,2	13,5	28,1	9,1	110,9	2,2	108,7
	200-299,9	82,0	25,3	43,0	16,6	166,9	12,3	154,6
	300-499,9	100,6	29,4	45,3	23,4	198,7	20,4	178,3
	500-	165,3	55,7	88,2	47,1	356,3	14,4	341,9
	Alle All	87,1	25,5	42,5	19,0	174,1	12,4	161,7
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	55,9	7,2	12,6	10,1	85,8	8,4	77,4
	50- 99,9	45,9	8,8	9,9	12,0	76,6	4,4	72,2
	100-199,9	64,2	16,4	23,1	14,6	118,3	8,7	109,6
	200-299,9	82,4	23,5	37,7	19,1	162,7	12,8	149,9
	300-499,9	105,0	33,0	56,4	23,7	218,1	19,6	198,5
	500-	167,8	61,7	105,7	42,0	377,2	23,7	353,5
	Alle All	91,0	27,4	44,5	21,3	184,2	14,3	169,9

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 16 Driftsresultat i jordbruket, 1000 kroner per bruk

Operating results, agriculture. NOK 1000 per holding

Regionar Regions	Storleiks- grupper, daa Farm size, decares	Resultat for avskrivning Result before depreciation	Drifts- overskot Net income agriculture	Kalkulert rente 6,0 % Required return on capital	Familiens arbeidsforsteneste Family labour income	
					per bruk per holding	per årsverk per man-year
Austlandet Eastern Norway						
Flatbygder Lowlands	50- 99,9	204,6	126,8	62,3	64,5	139,1
	100-199,9	182,4	115,1	75,8	39,3	65,5
	200-299,9	407,4	317,2	111,2	206,0	203,8
	300-499,9	394,3	278,0	130,6	147,4	136,3
	500-	631,3	469,0	203,0	266,0	203,5
	Alle All	401,5	291,1	129,9	161,2	161,8
Andre bygder Other parts	50- 99,9	80,7	43,1	37,2	5,9	6,4
	100-199,9	250,5	191,5	60,1	131,4	111,8
	200-299,9	298,2	223,8	78,1	145,7	126,6
	300-499,9	403,0	301,6	111,1	190,5	128,4
	500-	505,6	351,0	188,1	162,9	102,8
	Alle All	308,5	227,8	87,9	139,9	111,5
Agder & Rogaland						
Agder and Rogaland						
Jæren	100-199,9	530,8	430,1	133,4	296,7	205,5
	200-299,9	886,5	687,3	232,2	455,1	287,5
	300-499,9	423,0	317,6	161,4	156,2	95,2
	500-	881,4	649,2	396,0	253,2	146,0
	Alle All	704,7	545,6	218,5	327,1	212,3
Andre bygder Other parts	100-199,9	265,0	187,8	79,6	108,2	89,2
	200-299,9	403,7	292,0	127,5	164,5	118,2
	300-499,9	479,7	367,7	158,8	208,9	153,7
	500-	822,1	611,4	263,8	347,6	207,4
	Alle All	437,6	325,7	130,6	195,1	145,8
Vestlandet Western Norway	0 - 49,9	264,4	216,5	31,6	184,9	138,9
	50- 99,9	274,0	229,0	38,9	190,1	174,6
	100-199,9	301,3	233,3	71,5	161,8	132,5
	200-299,9	363,8	286,0	84,3	201,7	127,7
	300-499,9	497,4	354,7	157,2	197,5	111,8
	500-	925,9	652,9	416,4	236,5	105,7
	Alle All	370,4	282,6	96,9	185,7	129,5
Trøndelag						
Flatbygder Lowlands	100-199,9	322,6	222,8	117,7	105,1	101,7
	200-299,9	352,0	261,8	95,1	166,7	179,3
	300-499,9	483,2	369,2	141,8	227,4	174,3
	Alle All	437,6	332,1	125,0	207,1	175,0
Andre bygder Other parts	100-199,9	362,3	298,6	73,4	225,2	143,4
	200-299,9	348,2	270,6	86,7	183,9	130,0
	300-499,9	417,8	311,8	132,6	179,2	118,7
	Alle All	409,5	316,1	113,4	202,7	132,2
Nord-Noreg Northern Norway	100-199,9	299,4	251,2	50,9	200,3	166,9
	200-299,9	350,5	277,3	76,7	200,6	155,3
	300-499,9	481,2	370,8	120,8	250,0	169,1
	500-	819,7	645,1	238,9	406,2	241,5
	Alle All	414,0	328,1	95,8	232,3	173,2
Alle bruk All holdings	0 - 49,9	420,1	333,4	80,2	253,2	248,0
	50- 99,9	226,6	176,5	43,7	132,8	141,6
	100-199,9	282,4	215,4	72,5	142,9	124,4
	200-299,9	396,6	305,2	102,3	202,9	160,0
	300-499,9	442,2	327,5	135,1	192,4	137,5
	500-	694,1	514,8	238,1	276,7	176,5
	Alle All	403,1	304,3	115,0	189,3	147,6

Lønsevne <i>Capacity to pay</i>			Vederlag til arbeid og egenkapital <i>Return on labour and own capital</i>		Vederlag til familiens arbeid og egenkapital <i>Return on family labour and own capital</i>		Skattejustert vederlag per årsv
i alt	kr per time	%	per bruk	per årsverk	per bruk	per årsverk	Tax-adjusted re- turn per man-year
total	NOK per hour	%	per holding	per man-year	per holding	per man-year	
129,5	88,30	66	160,9	202,5	95,9	206,9	234,9
64,1	49,13	35	114,0	161,2	89,2	148,5	201,5
296,4	118,34	80	356,5	262,6	266,1	263,2	292,3
216,2	89,48	58	279,4	213,4	210,6	194,8	250,1
378,8	121,32	78	509,2	300,9	396,4	303,3	333,2
235,9	101,03	67	309,4	244,5	234,7	235,6	278,5
52,5	26,77	17	81,4	76,6	34,8	37,8	100,1
179,9	72,40	49	219,0	162,6	170,5	145,0	191,1
193,2	79,72	56	236,7	180,2	189,2	164,3	212,5
271,6	82,51	57	339,6	190,4	258,5	174,3	217,2
311,3	80,20	53	425,0	202,0	276,6	174,6	227,0
206,2	75,10	51	260,2	174,8	193,9	154,5	203,0
375,6	121,22	79	454,2	270,5	375,3	260,0	298,5
668,2	156,31	106	787,1	339,7	574,0	362,6	362,5
238,9	69,68	45	305,2	164,3	222,5	135,6	191,4
349,2	91,34	67	516,1	249,1	420,1	242,3	268,4
458,5	125,78	85	563,2	285,1	431,8	280,3	309,4
177,5	64,48	43	214,3	143,7	145,0	119,5	168,4
237,5	79,31	51	306,1	188,6	233,1	167,6	217,0
329,3	104,68	66	415,5	243,7	295,1	217,2	274,6
479,0	102,40	82	621,9	245,3	490,5	292,6	266,5
290,6	91,92	62	358,8	209,4	263,3	196,8	235,4
258,8	80,95	61	285,0	164,5	211,1	158,5	188,2
292,0	102,57	77	313,2	203,0	211,3	194,1	229,4
227,6	86,10	59	274,5	191,6	208,7	171,0	219,8
265,5	80,92	57	320,6	180,3	256,8	162,5	208,5
295,2	76,73	53	380,5	182,5	282,8	160,1	207,4
337,1	72,11	52	484,9	191,4	384,3	171,7	210,7
263,5	83,67	59	320,8	188,0	243,0	169,5	214,5
160,9	72,31	47	184,9	153,3	129,1	125,0	184,6
217,6	108,32	73	266,9	245,1	216,0	232,2	288,0
306,9	108,28	69	377,0	245,4	297,5	228,1	278,5
276,8	107,55	71	336,0	240,8	266,3	225,0	275,0
290,6	88,20	65	340,6	190,7	275,2	175,3	218,1
270,5	87,43	59	320,2	190,9	233,6	165,1	220,3
263,3	79,54	57	331,1	184,6	247,0	163,6	213,1
284,8	85,68	61	348,5	193,4	266,4	173,7	221,5
266,2	100,52	71	296,7	206,7	230,8	192,3	236,1
289,2	98,22	72	323,6	202,7	235,0	181,9	233,3
340,4	102,89	72	394,4	220,0	304,0	205,6	249,8
560,6	127,11	93	607,1	254,0	452,7	269,2	278,8
322,9	105,15	75	363,7	218,5	273,1	203,7	248,2
338,5	133,28	94	383,8	278,8	298,5	292,3	305,4
217,5	91,82	66	243,1	189,3	158,4	168,9	216,9
199,4	80,26	55	243,5	180,9	187,0	162,9	209,7
284,6	99,74	69	340,4	220,1	258,7	204,0	250,0
277,1	89,62	60	346,0	206,5	261,3	186,8	236,6
400,2	106,04	74	528,0	258,1	404,5	258,0	284,1
270,1	93,43	64	333,0	212,5	252,2	196,7	241,5

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands			
Storleiksgupper Farm size (decares)		daa	200-300	300-500	Alle
Tal bruk	Number of holdings		13	13	33
Alder på brukar	Age of farmer	år year	46	54	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	258	381	367
herav leigd	of which rented land	" "	98	143	146
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1751054	2215317	2337489
Varelager	Stocks	"	130749	161346	152323
Buskap	Livestock	"	267711	360783	342726
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	190195	248116	260319
Traktorar	Tractors	"	204319	177423	222801
Driftsbygningar	Outbuildings	"	483524	791028	866743
Jord etc.	Farm/land etc.	"	474555	476622	492578
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3135	3604	3591
herav familien	of which family	" "	2330	2855	2537
Arealbruk:	Land use:				
Korn	Cereals	daa decares	59,4	89,5	81,8
Poteter	Potatoes	" "	"	"	"
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	198,3	289,7	284,1
Anna	Other	" "	"	2,2	1,6
Avlingar pr daa:	Crops per decare:				
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	404	419	399
Poteter	Potatoes	kg	"	"	"
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFUm ¹	385	395	382
I alt	Total	"	390	398	385
Storfehold:	Cattle:				
Årskyr	Cows	stk no.	19,0	23,7	22,9
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	28,9	35,8	35,4
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	3,1	5,5	4,1
Mjôlk/årsku	Milk/cow	kg	7104	7372	7160
Omsett mjôlk	Milk sold	l	119767	156060	145783
Mjôlkekvote	Milk quota	l	121616	155675	148690
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	9277	9599	9136
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,4	12,2	12,4
Pris: Mjôlk utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	3,97	4,27	4,19
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	31,79	34,22	33,64
Anna storfe kjøtt u. tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	40,72	39,71	41,26
Produksjonsinntekt mjôlk:	Total output milk	NOK	474929	667148	610844
Driftstilskot	Production allowance	"	62062	62062	62027
Distriktstilskot	Other support	"	10758	16552	14030
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	82197	107334	102050
" anna storfe kjøtt	" meat(beef)	"	128975	127028	131411
Tilskot kjøtt	Support	"	2900	10267	8801
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	17598	30285	32354
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	1780	-77	671
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	581	714	669
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	2816	2711	2625
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	210045	224863	213899
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	198455	206952	187845
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	146933	166386	134990
Skattejust. vederlag til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	237633	254237	240039

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjølke og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands			
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			13	13	33
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	1085949	1468561	1373620
Planteprodukt Plant products		"	54856	95849	76454
Husdyrprodukt Livestock products		"	705479	931718	877329
Tilskott Support		"	300395	416710	390465
Andre inntekter Other income		"	25219	24284	29373
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	360287	434692	409090
Såvarer Seeds		"	12851	24795	21930
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	40480	38909	39442
Plantevernmiddele Pesticides		"	4278	3018	3368
Konserveringsmiddele Preservatives		"	7548	10793	11200
Fôrmiddele Fodder		"	201508	257120	233754
Div, til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry		"	36291	44085	43669
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	30258	23743	22593
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	27073	32228	33134
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:					
Leigd arbeid Hired labour		"	93091	112334	140582
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	21712	39105	38932
Traktorar Tractors		"	22484	24258	30257
Driftsbygningar Outbuildings		"	35516	37825	39233
Jord, grøfter og vassanl, Farmland, drainage and water supply		"	4491	9780	11074
Drivstoff Fuel		"	22932	33611	32427
Maskinleige Rented machinery		"	32153	114444	80334
Jordleige Rented farmland		"	19957	38639	36418
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	88761	118237	108933
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	701385	962923	927281
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	384564	505637	446340
Avskrivningar: Depreciation:					
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	22534	35159	32584
Traktorar Tractors		"	24592	19942	24642
Driftsbygningar Outbuildings		"	36838	57299	53944
Jord, grøfter og vassanl, Farmland, drainage and water supply		"	995	2001	1626
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %		"	104319	128370	135397
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	299605	391237	333544
+ " skogbruk + " forestry		"	37942	28373	41818
+ " till,næring + " other farm-based		"	37542	33705	43929
+ " a, næring + " other off-farm		"	49559	437	19551
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	84279	10444	39220
+ Lønsinntekter + Wage income		"	195783	242999	230651
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	7697	65359	48058
+ Fam, arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"		4920	1938
+ Renteinntekter + Interest received		"	31173	14243	26714
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	74704	116927	106963
= Nettoinntekt = Total net income		"	668875	674791	678459
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	198411	162060	146523
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	650635	610688	668818
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	85221	-42343	-951
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:					
Jordbruk Agriculture		"	1751054	2215317	2337489
Skogbruk Forestry		"	222484	204737	216282
A. næring + till.næring Other occupations		"	393690	308212	351194
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	706982	669837	679373
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	575420	631601	740372
Eigedelar i alt Total assets		"	3649629	4029704	4324710
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	262238	527834	491188
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	916430	1379095	1417756
Eigenkapital Own capital		"	2470961	2122775	2415766

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts				
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500 Alle
Tal bruk Number of holdings			22	15	15	6 58
Alder på brukar Age of farmer		år year	53	51	49	40 50
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	163	244	361	652 285
herav leigd of which rented land		" "	39	89	141	343 110
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	1035357	1427292	2659856	3733142 1835930
Varelager Stocks		"	76644	82133	129054	250966 109651
Buskap Livestock		"	167447	242155	321694	505796 261661
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	144475	153222	253041	426625 204003
Traktorar Tractors		"	138669	218318	237405	331493 204750
Driftsbygningar Outbuildings		"	329982	511355	1266774	1577770 748244
Jord etc. Farmland etc.		"	178141	220109	451888	640491 307621
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	2897	3350	3903	4320 3421
herav familien of which family		" "	2415	2627	2849	3198 2663
Arealbruk: Land use:						
Korn Cereals		daa decares		5,5	7,9	87,0 12,5
Poteter Potatoes		" "	0,2		4,0	
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	162,1	238,6	348,6	564,7 271,8
Anna Other		" "	0,3			
Avlinger pr daa: Crops per decare:						
Korn Cereals		FEmFUm ¹		304	258	362 338
Poteter Potatoes		kg	1888		1226	
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	355	358	347	329 348
I alt Total		"	354	357	345	333 347
Storfehold: Cattle:						
Årskyr Cows		stk no.	12,7	18,0	22,0	29,7 18,2
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	17,5	25,9	32,9	51,8 27,2
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	1,4	2,2	6,0	14,8 4,2
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	6761	6656	6879	6690 6759
Omsett mjôlk Milk sold		l	77293	106408	136231	173689 110037
Mjôlkekvote Milk quota		l	76495	117144	149138	170274 115496
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	9111	7844	8913	9034 8713,0
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	12,8	13,3	15,8	19,0 14,90
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,88	3,95	4,01	4,05 3,97
Kukjôt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	32,62	32,53	32,84	33,08 32,75
Anna storfekjôt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	38,99	38,33	39,55	40,22 39,44
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	300220	420150	546607	702743 436597
Driftstilskot Production allowance		"	59800	59800	60127	68933 60829
Distriktstilskot Other support		"	29649	38027	46073	48237 37986
Prod. inntekt kukjôt Total output meat(cow)		"	53436	60305	86218	117637 70332
" anna storfekjôt " meat(beef)		"	52938	68713	160469	281826 108505
Tilskot kjôt Support		"	17197	18173	33128	38779 23802
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	15568	28845	13672	43670 21418
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	6784	2830	10	13817 4737
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	728	624	576	519 606
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3278	2967	2639	1980 2694
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	171805	195481	199462	242337 195945
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	154120	179248	183218	230894 179213
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	119517	146512	141049	148309 136261
Skattejust. vederlag til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	200560	224438	225558	263730 223005

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjølke og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts				
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500 Alle
Tal bruk Number of holdings			22	15	15	6 58
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	746299	981223	1331870	1842516 1071898
Planteprodukt Plant products		"	9124	12903	28263	92950 23723
Husdyrprodukt Livestock products		"	428946	580842	806976	1159693 641591
Tilskot Support		"	302246	366870	467510	576045 390024
Andre inntekter Other income		"	5982	20606	29121	13828 16560
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	213120	257113	380327	551994 302797
Såvarer Seeds		"	3745	6672	10392	16830 7575
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	20518	27531	41451	85945 34514
Plantevernemiddel Pesticides		"	558	1321	409	5460 1224
Konserveringsmiddel Preservatives		"	5471	7006	8438	6615 6754
Fôrmiddel Fodder		"	123954	158647	211087	304533 174141
Div. til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry		"	27102	26759	33882	44245 30540
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	12481	6711	33339	48575 20117
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	19292	22465	41328	39793 27932
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour		"	64180	72798	113883	156822 88847
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	23155	29929	28577	55358 29640
Traktorar Tractors		"	13079	12123	24942	23051 16931
Driftsbygningar Outbuildings		"	27985	38966	36731	58739 36268
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	3453	3268	5500	22294 5883
Drivstoff Fuel		"	19683	28595	47593	50213 32364
Maskinleige Rented machinery		"	16021	33420	48808	104816 38186
Jordleige Rented farmland		"	3659	9831	11942	43013 11469
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	78097	98173	117691	132916 99200
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	462432	584214	815995	1199214 661585
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	283867	397009	515875	643302 410313
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	17253	19449	27043	43002 23017
Traktorar Tractors		"	17986	25152	31683	33476 24984
Driftsbygningar Outbuildings		"	27034	36870	72746	80661 46947
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	1305	1794	651	1780 1311
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %		"	60883	83130	146613	220630 105334
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	220289	313743	383753	484384 314054
+ " skogbruk + " forestry		"	8636	3630	33373	101186 23313
+ " till.næring + " other farm-based		"	31478	49680	125191	24179 59667
+ " a. næring + " other off-farm		"	9769	13897	42880	440 18435
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	7278	2478	13253	10602 7926
+ Lønnsinntekter + Wage income		"	273147	178762	203367	323546 235904
+ Pensjonar/sjuepengar + Pensions/sick pay		"	27067	44064	39923	48959 37053
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	2581	5166	10934	9443 6120
+ Renteinntekter + Interest received		"	24927	19812	21264	17130 21850
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	40866	68146	137231	124320 81476
= Nettoinntekt = Total net income		"	564308	563088	736708	895549 642845
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	123050	94772	94021	163244 112387
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	794645	585009	1045008	991361 825528
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	3077	-16521	-54214	-31935 -20430
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:						
Jordbruk Agriculture		"	1035357	1427292	2659856	3733142 1835930
Skogbruk Forestry		"	73080	116682	63983	720664 148995
A. næring + till.næring Other occupations		"	345517	424743	584035	127957 405186
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	725743	506259	772732	803548 689181
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	692313	602729	740329	906800 703751
Eigedelar i alt Total assets		"	2872009	3077706	4820935	6292109 3783042
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	151036	210073	371399	432599 252422
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	624683	924210	1921576	2416414 1222902
Eigenkapital Own capital		"	2096291	1943423	2527960	3443096 2307719

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Agder & Rogaland Jæren			Agder & Rogaland Andre bygder Other parts			
Storleiksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	Alle	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk	Number of holdings		7	18	11	14	7	35
Alder på brukar	Age of farmer	år year	48	44	50	45	49	48
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	271	326	163	250	359	255
herav leigd	of which rented land	" "	56	107	51	109	184	115
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	2580649	3736429	988355	2433624	3492880	2369317
Varelager	Stocks	"	137782	127151	49428	86797	85878	72368
Buskap	Livestock	"	420706	489983	150473	306562	440226	300777
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	102519	257657	56536	230815	132478	149373
Traktorar	Tractors	"	56585	224563	127875	253664	200505	203989
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1106752	1517587	330321	1077405	2223765	1224842
Jord etc.	Farmland etc.	"	756305	1119488	273723	478380	410027	417968
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	4154	3740	2757	3142	3260	3098
herav familien	of which family	" "	3282	2986	2330	2640	2660	2566
Arealbruk:	Land use:							
Korn	Cereals	daa decares		4,3				
Poteter	Potatoes	" "	0,1	0,1	0,1	0,8		0,4
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	271,3	321,4	162,6	249,4	358,9	254,6
Anna	Other	" "						
Avlingar pr daa:	Crops per decare:							
Korn	Cereals	FEmFUm ¹		613				
Poteter	Potatoes	kg	2500	2500	1880	1909		1859
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFUm ¹	580	573	351	376	324	348
I alt	Total	"	580	573	351	376	324	348
Storfehold:	Cattle:							
Årskyr	Cows	stk no.	30,7	34,1	11,5	19,4	28,3	19,5
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	43,9	51,4	15,0	31,9	44,1	30,9
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	6,3	8,6	0,5	5,7	5,2	5,0
Mjôlk/årsku	Milk/cow	kg	7084	7305	6927	6842	6361	6674
Omsett mjôlk	Milk sold	l	195354	221182	70943	119034	159270	115895
Mjôlkekvote	Milk quota	l	197039	223366	78163	118388	181430	123112
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	10062	9732	8363	10443	9485	9969
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	8,8	9,4	14,1	12,8	12,7	13,1
Pris: Mjôlk utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	4,14	4,12	4,00	4,03	4,25	4,07
Kukjôt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	33,31	33,51	31,20	34,64	33,55	33,72
Anna storfekjôt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	41,84	40,90	35,67	40,37	38,98	39,73
Produksjonsinntekt mjôlk:	Total output milk	NOK	808301	912051	283820	480095	677127	471540
Driftstilskot	Production allowance	"	59800	69800	59727	59800	66229	60892
Distriktstilskot	Other support	"			18360	31253	32869	28509
Prod. inntekt kukjôt	Total output meat(cow)	"	126078	140441	31328	63771	99075	63622
" anna storfekjôt	" meat(beef)	"	207866	210379	27609	176680	196413	146112
Tilskot kjôt	Support	"			5821	24697	16481	18991
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	27490	30124	35386	21436	11449	27265
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	3205	6890	2642	2021	3588	2760
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	594	755	575	723	591	642
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	3591	3396	2793	3093	2730	2888
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	232243	226573	135029	202396	197933	176149
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	222151	212939	111208	182825	139361	147034
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	176517	143050	89530	119628	90491	99098
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	258597	254938	158497	229532	225886	201910

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Agder & Rogaland Jæren				Agder & Rogaland Andre bygder Other parts		
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	Alle	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			7	18	11	14	7	35
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	1482494	1663631	663788	1134073	1468783	1092821
Planteprodukt Plant products		"	18938	22588	11001	21957	17051	16416
Husdyrprodukt Livestock products		"	1172939	1299885	380785	744003	987652	711299
Tilskot Support		"	282880	320020	249651	347788	445103	345274
Andre inntekter Other income		"	7737	21138	22350	20324	18978	19832
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	507882	557301	209558	360085	489158	356324
Såvarer Seeds		"	5917	8483	3044	4296	7180	4701
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	51811	54779	29924	36456	50907	38053
Plantevernemiddel Pesticides		"	3820	5058	1316	1838	1985	1744
Konserveringsmiddel Preservatives		"	14365	13509	5656	7905	7979	6547
Fôrmiddel Fodder		"	321976	364252	117442	241531	343608	234877
Div. til husdyrhaldet Misc, for animal husbandry		"	49559	54855	23616	26467	31357	28715
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	37153	24218	13205	23050	15045	22465
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	23281	32147	15355	18542	31097	19221
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:								
Leigd arbeid Hired labour		"	75342	77188	57128	77714	148756	85290
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	28686	38643	16728	42388	46378	34904
Traktorar Tractors		"	3869	12758	12433	18964	27642	17891
Driftsbygningar Outbuildings		"	28659	64319	17768	28642	56574	31980
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	8188	7500	3952	8840	5173	6521
Drivstoff Fuel		"	16061	29419	16966	27013	30007	24301
Maskinleige Rented machinery		"	76915	96928	21531	21837	57580	34341
Jordleige Rented farmland		"	24666	39867	7211	17057	32813	18917
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	101235	109830	68444	86049	101534	89816
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	871503	1033753	431719	688590	995615	700286
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	610991	629877	232070	445483	473168	392535
Avskrivningar: Depreciation:								
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	14678	30575	9174	27139	18593	18670
Traktorar Tractors		"	13776	24834	17184	28598	29089	25502
Driftsbygningar Outbuildings		"	68336	90244	26849	66377	92414	64027
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	6405	6514	2453	4043	4301	3401
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %		"	152138	221030	59971	144646	198299	139087
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	507796	477710	176411	319327	328771	280936
+ " skogbruk + " forestry		"	171	146	17025	43327	16991	29061
+ " till.næring + " other farm-based		"	22161	17245	19928	47100	84564	42129
+ " a. næring + " other off- farm		"			38371	3839	-600	13049
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	-10296	-3175	10278	15139	1621	9712
+ Lønnsinntekter + Wage income		"	215272	200335	298823	286440	207701	268890
+ Pensjonar/sjuepengar + Pensions/sick pay		"	14850	6176	38674	8841	64698	39673
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam, labour: investments		"			5233		49977	12280
+ Renteinntekter + Interest received		"	4467	16999	13768	15281	3952	12634
- Gjeldsrente og kår Interest paid, payments to previous owner		"	95220	143865	77958	80972	184411	111835
= Nettoinntekt = Total net income		"	659202	571570	540552	658324	573264	596528
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	61625	-52851	78926	103627	61503	94682
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec,		"	199070	424431	393541	435875	250319	336711
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	-7400	-98530	-39284	-25897	174434	5921
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:								
Jordbruk Agriculture		"	2580649	3736429	988355	2433624	3492880	2369317
Skogbruk Forestry		"		1250	193328	182856	333167	203850
A. næring + till.næring Other occupations		"	166278	261665	276883	57461	144423	174625
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	1152740	1050003	630282	635096	608418	613317
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	182765	572009	335895	454017	459726	398932
Eigedelar i alt Total assets		"	4082432	5621357	2424742	3763054	5038614	3760041
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	368727	557859	153086	200284	398860	266075
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	1237471	2191190	1237285	1290017	2812442	1712368
Eigenkapital Own capital		"	2476234	2872308	1034370	2272753	1827312	1781598

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Vestlandet Western Norway				
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			24	17	17	63
Alder på brukar Age of farmer		år year	49	48	46	48
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	153	239	367	266
herav leigd of which rented land		" "	44	96	161	100
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	1267599	1395959	3039219	2090584
Varelager Stocks		"	71392	103520	141844	109097
Buskap Livestock		"	194117	241594	347258	265996
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	163634	116581	222515	176944
Traktorar Tractors		"	155205	127973	270360	175690
Driftsbygningar Outbuildings		"	399875	507956	1474045	951321
Jord etc. Farmland etc.		"	283375	298335	583197	411536
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	2684	3377	3835	3238
herav familien of which family		" "	2177	2750	3033	2568
Arealbruk: Land use:						
Korn Cereals		daa decares		1,7	12,8	7,6
Poteter Potatoes		" "	0,2	0,2	0,1	0,1
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	152,2	236,9	353,7	257,5
Anna Other		" "	0,4	0,6	0,9	0,5
Avlingar pr daa: Crops per decare:						
Korn Cereals		FEmFUm ¹		448	490	311
Poteter Potatoes		kg	1786	700	1000	1247
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	400	402	375	389
I alt Total		"	399	402	378	386
Storfehold: Cattle:						
Årskyr Cows		stk no.	14,5	16,8	24,7	18,8
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	19,3	24,4	35,6	27,2
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	1,9	3,9	3,5	3,2
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	6856	6516	7651	7092
Omsett mjôlk Milk sold		l	88761	97983	167581	118583
Mjôlkekvote Milk quota		l	90801	107044	173667	126540
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	10432	10489	10699	10688
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	10,5	14,1	14,3	13,7
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,87	3,89	3,96	3,92
Kukjøtt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	33,56	33,02	33,17	33,10
Anna storfe kjøtt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	41,05	38,69	39,68	39,91
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	343732	380700	664083	464671
Driftstilskot Production allowance		"	58554	62447	64147	61213
Distriktstilskot Other support		"	30317	33508	60996	41617
Prod. inntekt kukjøtt Total output meat(cow)		"	59037	65441	111239	80769
" anna storfe kjøtt " meat(beef)		"	66038	90627	100239	92006
Tilskot kjøtt Support		"	13951	19852	21706	19071
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	21506	19726	24079	21717
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	5025	26346	341	9161
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	810	514	567	592
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3498	2751	2558	2681
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	180559	184400	182622	181993
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	162619	167194	159866	162586
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	120706	136285	110292	115970
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	207841	213391	208319	209340

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Vestlandet Western Norway				
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			24	17	17	63
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	789942	969415	1394743	1060400
Planteprodukt Plant products		"	8293	18523	38828	23817
Husdyrprodukt Livestock products		"	495339	582840	899981	668323
Tilskot Support		"	274600	352488	426662	351296
Andre inntekter Other income		"	11711	15564	29272	16964
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	255608	311077	454974	347845
Såvarer Seeds		"	3014	2571	5876	4336
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	25320	32209	50494	36905
Plantevernemiddel Pesticides		"	1118	2439	3459	2611
Konserveringsmiddel Preservatives		"	7759	6943	7168	7489
Fôrmiddel Fodder		"	161397	194004	283463	215087
Div. til husdyrholdet Misc. for animal husbandry		"	20721	24838	42866	29264
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	17103	18409	22551	22968
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	19176	29664	39097	29185
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour		"	57565	66249	96379	70978
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	33408	24025	39340	31735
Traktorar Tractors		"	7589	13161	21894	14454
Driftsbygningar Outbuildings		"	16592	28691	41982	27415
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	5168	2417	12843	7059
Drivstoff Fuel		"	17855	19557	30784	23621
Maskinleige Rented machinery		"	19796	35070	51650	38860
Jordleige Rented farmland		"	4912	4630	11461	6565
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	72720	87442	124419	92206
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	491212	592318	885727	660738
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	298730	377097	509016	399662
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	19170	16400	29057	22011
Traktorar Tractors		"	16822	16249	34914	21335
Driftsbygningar Outbuildings		"	33650	39686	82905	58448
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	1937	886	2374	1710
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %		"	74880	82791	164376	118985
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	227151	303876	359765	296159
+ " skogbruk + " forestry		"	2722	1894	6919	3535
+ " till.næring + " other farm-based		"	21008	24432	33197	23497
+ " a. næring + " other off-farm		"	1854	7320	4238	3825
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	8248	-1270	19120	8025
+ Lønnsinntekter + Wage income		"	345930	144531	269960	257619
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	26770	23762	13444	20238
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	1701	2937	22022	9720
+ Renteinntekter + Interest received		"	20762	15882	19899	18211
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	50896	57233	129089	83923
= Nettoinntekt = Total net income		"	605250	466131	619475	556907
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	52608	64983	87804	67250
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	830066	435423	1131519	768961
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	-25087	26348	28507	9832
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:						
Jordbruk Agriculture		"	1267599	1395959	3039219	2090584
Skogbruk Forestry		"	70415	54786	29666	50251
A. næring + till.næring Other occupations		"	265967	147517	764296	357176
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	673653	379976	623993	590324
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	653985	468820	667821	584681
Eigedelar i alt Total assets		"	2931618	2447058	5124994	3673016
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	144169	299512	387617	262414
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	620211	718937	2070356	1282674
Eigenkapital Own capital		"	2167238	1428609	2667021	2127928

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Trøndelag			
		Flatbygder Lowlands			
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			8	13	23
Alder på brukar Age of farmer		år year	49	49	49
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	241	382	316
herav leigd of which rented land		" "	66	143	104
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	2068713	2370075	2157928
Varelager Stocks		"	137523	133918	133605
Buskap Livestock		"	271409	342686	302056
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	134436	247830	191385
Traktorar Tractors		"	168760	234309	217289
Driftsbygningar Outbuildings		"	989370	910661	881647
Jord etc. Farmland etc.		"	367216	500669	431948
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	3242	3837	3546
herav familien of which family		" "	2511	2992	2775
Arealbruk: Land use:					
Korn Cereals		daa decares	16,6	80,2	52,5
Poteter Potatoes		" "	1,0	0,2	0,5
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	222,9	300,5	262,7
Anna Other		" "		1,1	0,6
Avlinger pr daa: Crops per decare:					
Korn Cereals		FEmFUm ¹	498	448	447
Poteter Potatoes		kg	1938	2500	2091
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	420	376	398
I alt Total		"	426	390	406
Storfehold: Cattle:					
Årskyr Cows		stk no.	19,1	22,7	20,6
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	28,3	37,7	32,5
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	4,1	4,3	3,9
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	7685	6642	7032
Omsett mjôlk Milk sold		l	132813	131602	128644
Mjôlkekvote Milk quota		l	124694	132979	126478
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	9659	9576	9491
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	11,7	13,3	12,8
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,92	4,22	4,09
Kukjôt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	31,71	33,51	32,96
Anna storfe kjôt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	38,89	39,37	39,23
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	520938	554795	526071
Driftstilskot Production allowance		"	59800	59800	59800
Distriktstilskot Other support		"	19314	15760	16338
Prod. inntekt kukjôt Total output meat(cow)		"	73728	106363	90692
" anna storfe kjôt " meat(beef)		"	87960	142680	111466
Tilskot kjôt Support		"	7355	15616	11385
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	19180	29877	26877
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	144	11233	6399
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	639	508	547
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3126	2420	2634
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	198957	206961	202885
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	176069	175672	174411
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	127502	141105	135343
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	229628	234346	231510

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjølke og storfe-slakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Trøndelag			
		Flatbygder Lowlands			
Storleiksgupper Farm size (decares)		daa	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			8	13	23
Produksjonsinntekt i alt: Output:	Plant products	NOK	1074697	1353100	1203705
Planteprodukt	Livestock products	"	39182	84362	62756
Husdyrprodukt	Support	"	701949	844947	761505
Tilskot	Other income	"	329571	418923	374190
Andre inntekter		"	3995	4867	5254
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	322794	428436	370485
Såvarer	Seeds	"	10655	17519	14125
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	42731	44063	42150
Plantevernmiddel	Pesticides	"	1313	2060	1718
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	8278	8769	8717
Fôrmiddel	Fodder	"	189107	247705	214707
Div. til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	34299	35600	34333
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	9523	37748	24648
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	26888	34972	30086
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:		"			
Leigd arbeid	Hired labour	"	80409	125936	106105
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	29376	36262	32515
Traktorar	Tractors	"	12875	21810	18169
Driftsbygningar	Outbuildings	"	38913	37887	39651
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	2015	3933	2974
Drivstoff	Fuel	"	18898	30890	25543
Maskinleige	Rented machinery	"	30757	27978	27385
Jordleige	Rented farmland	"	16189	28166	21551
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	98744	106278	100088
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	650970	847576	744466
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	423727	505524	459239
Avskrivningar: Depreciation:		"			
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	22457	28514	25153
Traktorar	Tractors	"	25772	23537	24668
Driftsbygningar	Outbuildings	"	64278	64392	60912
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	697	1629	1266
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %		"	115573	142889	126946
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	310524	387452	347240
+ " skogbruk + " forestry		"	1748	-223	4056
+ " till.næring + " other farm-based		"	97018	39805	56910
+ " a. næring + " other off-farm		"	13421	3161	6455
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	1758	262	930
+ Lønsinntekter + Wage income		"	147319	153379	162691
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	78519	48605	55031
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	16988	4969	8718
+ Renteinntekter + Interest received		"	15723	9801	12125
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	74312	143293	110788
= Nettoinntekt = Total net income		"	608704	503918	543367
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	263912	-7111	94027
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	484792	571810	523767
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	18364	26781	22439
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:		"			
Jordbruk Agriculture		"	2068713	2370075	2157928
Skogbruk Forestry		"	93248	91547	100028
A. næring + till.næring Other occupations		"	58880	536565	324157
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	962580	675967	735887
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	537540	418734	455443
Eigedelar i alt Total assets		"	3720961	4092888	3773442
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	272292	369270	314700
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	1135584	1650585	1364679
Eigenkapital Own capital		"	2313085	2073034	2094063

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Trøndelag				
		Andre bygder Other parts				
Storleiksgupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			13	11	19	47
Alder på brukar Age of farmer		år year	47	48	44	45
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	173	233	387	320
herav leigd of which rented land		" "	41	58	167	122
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	1249956	1528237	2626913	2159990
Varelager Stocks		"	110389	106530	178877	153181
Buskap Livestock		"	223451	254145	383478	328652
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	115260	162247	239053	198033
Traktorar Tractors		"	166577	167705	167587	181854
Driftsbygningar Outbuildings		"	334096	524160	1215795	906293
Jord etc. Farmland etc.		"	300182	313448	442122	391977
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	3566	3489	3770	3703
herav familien of which family		" "	2741	2895	2780	2808
Arealbruk: Land use:						
Korn Cereals		daa decares	10,5	6,8	18,3	22,6
Poteter Potatoes		" "	0,1		0,3	0,1
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	162,0	226,0	367,7	297,2
Anna Other		" "			0,3	0,1
Avlingar pr daa: Crops per decare:						
Korn Cereals		FEmFUm ¹	396	371	402	504
Poteter Potatoes		kg	500		1040	935
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	507	433	383	407
I alt Total		"	500	431	383	413
Storfehold: Cattle:						
Årskyr Cows		stk no.	16,1	16,4	24,0	21,2
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	23,3	25,5	38,8	33,6
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	3,1	4,7	7,8	6,1
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	7217	7327	7013	7286
Omsett mjôlk Milk sold		l	104083	107124	151453	138617
Mjôlkekvote Milk quota		l	102675	105038	140598	131880
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	9289	9681	9439	9797
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	10,1	13,8	15,3	12,8
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,85	3,92	3,85	3,88
Kukjôt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	32,28	31,90	31,50	31,79
Anna storfe kjôt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	38,67	39,16	40,03	39,58
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	400603	419898	583222	537648
Driftstilskot Production allowance		"	59800	59800	62168	60757
Distriktstilskot Other support		"	29048	31938	42805	37866
Prod. inntekt kukjôt Total output meat(cow)		"	52971	67570	89498	81222
" anna storfe kjôt " meat(beef)		"	78612	93175	172333	135451
Tilskot kjôt Support		"	17143	16681	27004	24212
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	20720	21802	11616	19589
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"		7	211	87
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	685	595	658	622
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3629	2965	2445	2653
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	188289	189962	180382	192582
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	173536	162758	156791	171907
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	141562	129277	109735	128908
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	214521	218678	206916	219340

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Trøndelag				
		Andre bygder Other parts				
Storeiksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings			13	11	19	47
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	880968	973204	1352795	1217033
Planteprodukt Plant products		"	13859	26612	44698	42928
Husdyrprodukt Livestock products		"	552905	602452	856880	773997
Tilskot Support		"	306382	332086	428887	385657
Andre inntekter Other income		"	7822	12054	22330	14451
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	254847	282957	407751	368219
Såvarer Seeds		"	5359	4449	9497	8378
Handelsjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	28206	37379	44755	44207
Plantevernemiddel Pesticides		"	1452	1188	1810	2166
Konserveringsmiddel Preservatives		"	12475	8283	14448	12973
Fôrmiddel Fodder		"	156548	168477	252542	227688
Div. til husdyrholdet Misc. for animal husbandry		"	29409	33027	34542	34265
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	1669	6822	13431	10492
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	19728	23333	36726	28052
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:		"				
Leigd arbeid Hired labour		"	68972	99155	101654	94149
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	28000	29655	41111	35995
Traktorar Tractors		"	11002	13090	24176	18956
Driftsbygningar Outbuildings		"	25583	28519	36979	40768
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	3867	8482	11862	8202
Drivstoff Fuel		"	22080	22972	37924	30464
Maskinleige Rented machinery		"	12704	30575	100175	61889
Jordleige Rented farmland		"	4842	3298	21412	14603
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	74085	79604	113353	99404
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	505981	598306	896397	772650
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	374987	374898	456398	444383
Avskrivningar: Depreciation:		"				
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	13703	17675	26591	22141
Traktorar Tractors		"	20916	18218	22553	21990
Driftsbygningar Outbuildings		"	25439	43162	66045	54628
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	785	1615	830	991
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6.0 %		"	73498	87684	153528	125387
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	314145	294227	340379	344632
+ " skogbruk + " forestry		"	34681	1676	63310	36099
+ " till.næring + " other farm-based		"	27421	42188	23485	31974
+ " a. næring + " other off-farm		"	36671	15755	4406	31339
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	2464	4594	2260	2799
+ Lønnsinntekter + Wage income		"	192079	217238	239726	212669
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	1591	60417	28226	26581
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"		16817	1860	6007
+ Renteinntekter + Interest received		"	28795	29218	15489	22735
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	43843	63707	112906	88973
= Nettoinntekt = Total net income		"	594003	618424	606234	625862
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	159115	21650	156524	138762
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	881112	703827	536672	669145
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	30248	-50190	109185	47921
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:		"				
Jordbruk Agriculture		"	1249956	1528237	2626913	2159990
Skogbruk Forestry		"	63252	73825	174944	130051
A. næring + till.næring Other occupations		"	156957	166508	127406	146408
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	658930	493256	583948	630865
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	733361	585700	527504	610384
Eigedelar i alt Total assets		"	2862456	2847525	4040715	3677698
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	139276	190905	314222	268639
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	410197	796046	1474606	1110607
Eigenkapital Own capital		"	2312983	1860574	2251888	2298451

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Nord-Noreg Northern Norway					
Storleiksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle
Tal bruk Number of holdings			8	23	27	6	64
Alder på brukar Age of farmer		år year	54	48	48	46	48
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	167	257	385	621	334
herav leigd of which rented land		" "	33	82	185	306	140
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	918132	1470890	2390319	3159366	1947974
Varelager Stocks		"	77688	96451	113514	173254	108505
Buskap Livestock		"	165746	221172	296593	490566	271317
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	84630	199738	267512	322700	225469
Traktorar Tractors		"	64131	126038	175221	297577	155130
Driftsbygningar Outbuildings		"	384112	510235	1138687	1258699	829766
Jord etc. Farmland etc.		"	141826	317256	398791	616571	357786
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	3083	3245	3600	4664	3508
herav familien of which family		" "	2458	2428	2815	3104	2658
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals		daa decares		1,3		10,0	1,4
Poteter Potatoes		" "	1,3	0,6	0,8	1,8	0,9
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	165,8	253,6	381,8	609,2	330,1
Anna Other		" "		1,1	2,9		1,6
Avlingar pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals		FEmFUm ¹		162		356	291
Poteter Potatoes		kg	1290	1088	1799	3273	1821
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	362	315	264	267	285
I alt Total		"	362	313	262	270	284
Storfehold: Cattle:							
Årskyr Cows		stk no.	12,2	16,0	19,5	30,9	18,4
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	16,4	22,3	30,2	53,3	27,8
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	3,6	3,0	4,4	9,0	4,2
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	6895	6879	7252	7615	7163
Omsett mjôlk Milk sold		l	78555	101642	130917	217022	121923
Mjôlkekvote Milk quota		l	77823	106663,0	134333	212760	124678
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	10304	10888	12672	13771	12090
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	13,6	15,8	19,6	19,7	18,0
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,93	3,88	3,90	3,96	3,91
Kukjôt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	31,37	31,66	31,84	31,24	31,65
Anna storfekjôt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	36,08	36,51	37,08	37,48	36,92
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	308604	394248	510786	860289	476398
Driftstilskot Production allowance		"	65600	65600	65600	65600	65600
Distriktstilskot Other support		"	63939	83337	125324	218388	111286
Prod. inntekt kukjôt Total output meat(cow)		"	41929	65342	93770	144142	81796
" anna storfekjôt " meat(beef)		"	62534	92436	103915	263154	109546
Tilskot kjôt Support		"	34563	44973	51497	110547	52572
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	23910	8781	13043	27333	14209
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	2397	2353	3955		2814
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	720	647	490	553	559
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3645	2751	2299	2344	2516
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	213101	189638	206178	252424	207992
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	201611	166238	188325	275602	192451
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	173732	135399	152447	263507	160704
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	242144	217682	234595	275900	235737

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions		Nord-Noreg Northern Norway					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle
Tal bruk Number of holdings			8	23	27	6	64
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	819897	1021454	1298709	2136029	1217718
Planteprodukt Plant products		"	19973	13150	15839	44779	18103
Husdyrprodukt Livestock products		"	439374	563160	725469	1294917	684763
Tilskot Support		"	356627	432023	531734	788686	498101
Andre inntekter Other income		"	3923	13122	25667	7647	16751
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	211199	315603	412665	680180	377680
Såvarer Seeds		"	1198	4435	5291	13640	5254
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	23827	39706	41069	67461	40898
Plantevernemiddel Pesticides		"	173	479	1400	1661	940
Konserveringsmiddel Preservatives		"	9499	6896	10224	9067	8829
Fôrmiddel Fodder		"	132520	186797	264992	437497	236504
Div. til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry		"	16181	31610	35985	60564	34242
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	8047	14989	16800	32324	16510
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	19755	30691	36905	57966	34503
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:		"					
Leigd arbeid Hired labour		"	63114	93381	98790	169486	99014
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	18400	30536	35019	47450	32496
Traktorar Tractors		"	28240	17698	22739	30198	22314
Driftsbygningar Outbuildings		"	23449	29004	32729	59343	32725
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	1652	2925	4971	6700	3983
Drivstoff Fuel		"	16341	25302	32607	55748	30118
Maskinleige Rented machinery		"	28070	46044	43277	117195	49300
Jordleige Rented farmland		"	392	2111	5714	32861	6299
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	69447	96170	112200	167571	106286
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	460304	658774	800711	1366731	760216
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	359593	362680	497998	769299	457502
Avskrivningar: Depreciation:		"					
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	11749	22527	30172	36693	25733
Traktorar Tractors		"	12348	17824	21433	26674	19492
Driftsbygningar Outbuildings		"	26804	37669	68258	71916	52426
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	343	1988	1088	431	1257
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %		"	55908	87033	131394	185553	111093
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	308348	282673	377047	633586	358594
+ " skogbruk + " forestry		"	9451	5750	12161	-25	8376
+ " till.næring + " other farm-based		"	6287	29697	48465	3164	32201
+ " a. næring + " other off-farm		"	-1766	23933	661	1078	8760
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	13	445	138		220
+ Lønsinntekter + Wage income		"	129252	206270	190216	25201	172895
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	67198	51319	64323	97594	63128
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"		1667	24372	2455	11111
+ Renteinntekter + Interest received		"	15302	10385	17677	3420	13423
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	28384	76187	117120	218114	100786
= Nettoinntekt = Total net income		"	505700	535953	617941	548357	567923
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	116743	97589	157432	10848	117098
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	436320	284339	185624	-223957	214039
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	29832	-5055	-176744	-114985	-83431
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:		"					
Jordbruk Agriculture		"	918132	1470890	2390319	3159366	1947974
Skogbruk Forestry		"	21534	67918	33776	3467	41674
A. næring + till.næring Other occupations		"	19890	168547	168903	13934	135620
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	314191	607310	700386	675552	616334
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	418759	323843	511440	324365	414899
Eigedelar i alt Total assets		"	1692506	2638508	3804824	4176684	3156501
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	113061	245700	590091	847675	430845
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	313304	1037888	1618929	2811554	1358723
Eigenkapital Own capital		"	1266141	1354920	1595804	517455	1366933

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17a Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All					
Storleiksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk Number of holdings			86	108	115	29	341
Alder på brukar Age of farmer		år year	50	48	47	44	48
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	163	249	377	671	305
herav leigd of which rented land		" "	39	85	161	324	119
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	1150237	1733615	2641420	5188080	2173994
Varelager Stocks		"	77916	105200	136882	222643	118176
Buskap Livestock		"	183925	263984	348712	611429	300144
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	122167	168111	240842	455526	204034
Traktorar Tractors		"	148072	168033	204193	358935	190473
Driftsbygningar Outbuildings		"	358392	655911	1222193	2604080	932840
Jord etc. Farmland etc.		"	259766	372376	488599	935467	428327
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	2959	3337	3720	4465	3451
herav familien of which family		" "	2393	2631	2875	2924	2667
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals		daa decares	2,3	10,4	25,1	73,4	18,6
Poteter Potatoes		" "	0,2	0,3	0,8	0,5	0,5
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	160,7	237,8	349,4	596,0	285,0
Anna Other		" "	0,2	0,3	1,2	0,8	0,6
Avlingar pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals		FEmFUm ¹	355	400	426	408	413
Poteter Potatoes		kg	1481	1524	1391	3000	1566
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	403	388	351	357	369
I alt Total		"	402	388	355	363	371
Storfehold: Cattle:							
Årskyr Cows		stk no.	13,8	18,4	23,3	36,7	20,3
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	18,7	27,3	35,8	64,5	31,0
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	1,9	3,8	5,3	12,6	4,6
Mjôlk/årsku Milk/cow		kg	6974	6944	7119	7265	7062
Omsett mjôlk Milk sold		l	86325	115106	148477	240999	128969
Mjôlkekvote Milk quota		l	86987	118526	151570	247818	131947
Kraftfôr/årsku Feed concentrate/cow		NOK	9379	9865	10242	10954	10091
Grovfôr/årsku Coarse fodder/cow		daa decares	11,7	12,9	15,0	16,2	14,0
Pris: Mjôlk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,91	3,96	4,03	4,05	3,99
Kukjôt utan tilskot Meat(cow), excl. support		NOK/kg	32,61	32,52	32,77	33,05	32,72
Anna storfekjôt u. tilsk. Meat(beef), excl. support		"	39,28	39,27	39,20	40,09	39,42
Produksjonsinntekt mjôlk: Total output milk		NOK	337597	455387	597950	976295	514763
Driftstilskot Production allowance		"	60097	61724	63668	66162	62312
Distriktstilskot Other support		"	29055	38333	57176	80403	45641
Prod. inntekt kukjôt Total output meat(cow)		"	52815	71268	99807	162439	83368
" anna storfekjôt " meat(beef)		"	57387	111400	137471	292071	121020
Tilskot kjôt Support		"	14844	21021	28011	52850	24345
Produksjonsinntekt livdyr Total output cattle sold live		"	22837	19301	19773	43569	22354
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	3734	5737	2805	5614	4182
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	721	616	586	582	611
Dekningsbidrag/daa Gross margin/decare		"	3385	2940	2515	2252	2693
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	180821	197664	197419	228848	197807
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	163727	178792	173778	211043	177340
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	129332	138648	131673	127801	132745
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	208205	225948	224727	251548	224974

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk og storfeslakt
combined dairy and beef farming

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk Number of holdings		86	108	115	29	341
Produksjonsinntekt i alt: Output:	NOK	784048	1058949	1376526	2223936	1188617
Planteprodukt Plant products	"	10876	23798	43103	87069	32258
Husdyrprodukt Livestock products	"	474369	663093	857805	1479988	745687
Tilskot Support	"	288029	356257	452778	634179	393238
Andre inntekter Other income	"	10774	15802	22840	22700	17435
Variable kostnader i alt: Total variable costs:	"	231017	327582	429270	713716	367971
Såvarer Seeds	"	3712	6005	10464	21923	8235
Handels gjødsel og kalk Fertilizer and lime	"	25105	37278	44321	79570	39915
Plantevernmidler Pesticides	"	1085	1889	2107	5517	2053
Konserveringsmidler Preservatives	"	7744	7856	9984	14392	9034
Fôrmiddel Fodder	"	139224	199954	265023	439643	225565
Div. til husdyrholdet Misc. for animal husbandry	"	24128	31274	38428	60503	34135
Innkjøp av dyr Purchase of cattle	"	11233	17460	22074	45101	19643
Andre forbruksartiklar Other variable costs	"	18786	25865	36868	47068	29390
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour	"	62341	82644	108022	175015	93375
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	25435	29605	37920	57710	33548
Traktorar Tractors	"	12928	15227	23095	36509	19014
Driftsbygningar Outbuildings	"	22557	31737	38310	87519	36144
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	4068	4688	7772	15771	6520
Drivstoff Fuel	"	18981	23481	34923	53995	28628
Maskinleige Rented machinery	"	19267	37046	65501	128967	49720
Jordleige Rented farmland	"	4074	10291	19790	51953	15382
Andre faste kostnader Other fixed costs	"	72260	91702	115486	157030	99866
Registrerte kostnader i alt Total registered costs	"	472930	654003	880088	1478187	750168
Resultat før avskrivningar Result before depreciation	"	311118	404946	496438	745749	438449
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	15106	20726	28820	48766	24243
Traktorar Tractors	"	18030	21171	25481	34659	22857
Driftsbygningar Outbuildings	"	28510	46015	70994	129538	56816
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	1582	2087	1781	2127	1847
Kalkulert rente, 6.0 % Required return on capital 6.0 %	"	68086	101772	149569	301271	125639
Driftsoverskot jordbruk + Net income agriculture	"	247890	314946	369362	530659	332686
+ " skogbruk + " forestry	"	11270	12522	22907	46169	18477
+ " till.næring + " other farm-based	"	23103	40615	50290	31613	38265
+ " a. næring + " other off-farm	"	13304	17241	7473	25125	13473
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading	"	6047	12277	6274	4808	7945
+ Lønnsinntekter + Wage income	"	267433	199195	212268	177656	220949
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay	"	25900	35794	43844	61917	38314
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments	"	1804	4506	14871	10448	7786
+ Renteinntekter Interest received	"	22942	17626	15476	20098	18331
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner	"	48229	72352	130397	212361	97438
= Nettoinntekt Total net income	"	571464	582371	612368	696133	598786
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)	"	89324	107239	106289	66918	100093
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.	"	743765	465663	587069	431794	571894
Endring i arbeidskapital Change in working capital	"	-13794	3446	-17535	-64403	-13884
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:						
Jordbruk Agriculture	"	1150237	1733615	2641420	5188080	2173994
Skogbruk Forestry	"	79894	104204	103338	245219	109039
A. næring + till.næring Other occupations	"	253504	205042	360976	164369	268125
Hovudbygning og privat Farmhouses and private	"	628794	623142	673644	889245	662668
Krav og kontantar Outstanding claims and cash	"	624626	465911	564760	767989	563227
Eigedelar i alt Total assets	"	2737055	3131914	4344139	7254902	3777052
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities	"	151381	249688	442087	796270	334821
Langsiktig gjeld Long-term liabilities	"	635339	985498	1779401	3478640	1373729
Eigenkapital Own capital	"	1950335	1896727	2122651	2979992	2068502

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17b

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar	Regions		Agder & Rogaland Jæren	Vestlandet Western Norway	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle	100-200	Alle
Tal bruk	Number of holdings		6	6	14
Alder på brukar	Age of farmer	år year	40	44	46
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	315	165	252
herav leigd	of which rented land	" "	117	65	121
Eigedelar i jordbruket	Agricultural assets:	NOK	6434645	2420300	3216589
Varelager	Stocks	"	178273	75692	112406
Buskap	Livestock	"	822810	362925	437680
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	323010	115250	145523
Traktorar	Tractors	"	260920	185575	208200
Driftsbygningar	Outbuildings	"	3959026	1315157	1846414
Jord etc.	Farmland etc.	"	890608	365701	466367
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	4068	3850	4298
herav familien	of which family	" "	2242	2724	3249
Arealbruk:	Land use:				
Korn	Cereals	daa decares	42,0		11,9
Poteter	Potatoes	" "		0,1	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	270,7	164,7	240,4
Anna	Other	" "	2,2	0,1	
Avlingar pr daa:	Crops per decare:				
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	442		258
Poteter	Potatoes	kg		938	938
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	553	453	375
I alt	Total	"	535	452	370
Storfe- og svinehald:	Dairy and pig farming:				
Årskyr	Cows	stk no.	25,0	16,0	18,4
Mjølkk/årsku	Milk/cow	kg	7432	6554	7030
Omsett mjølk	Sold milk	l	167678	94159	115683
Mjølkekvote	Milk quota	l	165387	96649	121136
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	10,9	10,3	13,1
Avlsgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding (average)	stk no.	74,6	26,2	31,8
Smågriskull	Litters	" "	112	57,0	62,0
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	1304	591	643
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	645	123	324
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	404082	42142	61806
Pris: Mjølkk utan tilskot	Milk price excl. support		4,08	4,00	4,01
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow) excl. support		32,34	31,51	33,08
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat(beef) excl. support	"	37,51	36,65	38,12
Svine kjøtt	Pork	"	22,52	23,19	23,27
Smågris, sal	Piglets for sale	"	1002	865	859
Produksjonsinntekt mjølkk	Total output milk	"	683692	376268	464373
Driftstilskot	Production allowance	"	59800	59676	59747
Distriktstilskot	Other support to milk	"		32952	39562
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	113124	49952	68284
" anna storfe kjøtt	" meat(beef)	"	99232	58454	80414
Tilskot kjøtt	Support	"		11054	16068
Prod.innt. livdyr, storfe	Total output cattle sold live	"	37221	21125	17752
" smågris	" piglets	"	999760	390668	257728
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	1136132	217634	562177
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	325935	63953	106240
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	12312	6031	4760
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	906	828	708
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	6358	5927	4739
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	414922	269913	252337
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	470024	254286	240661
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	396503	198966	194159
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	441838	296490	277070

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og svinekjøt
combined dairy and pig farming

Regionar Regions		Agder & Rogaland Jæren		Vestlandet Western Norway	
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	Alle	100-200	Alle
Tal bruk Number of holdings			6	6	14
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	3872521	1593046	2021430
Planteprodukt Plant products		"	94325	6017	31847
Husdyrprodukt Livestock products		"	3407407	1184084	1561728
Tilskot Support		"	366650	353658	400168
Andre inntekter Other income		"	4139	49287	27687
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	1870936	616026	825116
Såvarer Seeds		"	11250	13551	8226
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime		"	37118	16861	29358
Plantevernemiddel Pesticides		"	2483	1362	2188
Konserveringsmiddel Preservatives		"	13221	7607	8865
Fôrmiddel Fodder		"	1188584	439426	596654
Diverse til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry		"	136255	56481	56651
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	422853	43712	82706
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	59172	37027	40469
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:					
Leigd arbeid Hired labour		"	214579	109719	108933
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	38218	37456	39991
Traktorar Tractors		"	18366	12083	17402
Driftsbygningar Outbuildings		"	104977	23124	31171
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	17447	1007	5377
Drivstoff Fuel		"	28932	17168	27585
Maskinleige Rented machinery		"	86677	20138	41390
Jordleige Rented farmland		"	51848	9194	16520
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	185864	129044	171034
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	2617843	974960	1284519
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	1254678	618086,0	736912
Avskrivningar: Depreciation:					
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	36241	12871	16358
Traktorar Tractors		"	47650	21821	21872
Driftsbygningar Outbuildings		"	189974	79820	114364
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	7352	5255	5599
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %		"	382753	143506,0	192310
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	973460	498319	578719
+ " skogbruk + " forestry		"	1175	1943	8090
+ " till.næring + " other farm-based		"	50069	7150	8159
+ " a. næring + " other off-farm		"	6590	808	25612
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"		77	2028
+ Lønsinntekter + Wage income		"	99713	244048	287886
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	24160	37849	16221
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	5330	181	5613
+ Renteinntekter + Interest received		"	6379	25665	17430
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payment to previous owner		"	329953	75096	158613
= Nettoinntekt = Total net income		"	836924	740944	791144
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	279725	333028	183858
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	225942	574343	332480
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	172158	11571	-96856
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk Agriculture		"	6434645	2420300	3216589
Skogbruk Forestry		"		43843	30573
Till.næring og anna næring Other occupations		"	56255	287895	669660
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	855115	706571	735152
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	424625	593459	462088
Eigedelar i alt Total assets		"	7770640	4052067	5114062
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	795996	279465	544445
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	4320091	1202483	2120562
Eigenkapital Own capital		"	2654553	2570119	2449055

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17b Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for combined dairy

Regionar	Regions		Alle All
Storleksgrupper	Farm size	daa decares	100-200 200-300 300-500 Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10 8 6 28
Alder på brukar	Age of farmer	år year	45 45 46 45
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	165 251 366 300
herav leigd	of which rented land	" "	58 104 116 116
Eigedelar i jordbruket	Agricultural assets:	NOK	2616003 4568486 3153314 4025556
Varelager	Stocks	"	78130 165580 137826 128603
Buskap	Livestock	"	397887 642021 502349 563970
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	113176 252478 198977 247517
Traktorar	Tractors	"	147786 148888 194750 232558
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1480655 2772724 1746656 2285888
Jord etc.	Farmland etc.	"	398369 586796 372757 567020
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3686 3970 4193 4048
herav familien	of which family	" "	2690 2638 3222 2837
Arealbruk:	Land use:		
Korn	Cereals	daa decares	9,4 11,0 55,5 21,6
Poteter	Potatoes	" "	0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	154,7 239,9 310,2 278,3
Anna	Other	" "	0,3 0,5
Avlingar pr daa:	Crops per decare:		
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	476 416 354 392
Poteter	Potatoes	kg	938 938
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	457 447 341 399
I alt	Total	"	457 445 343 398
Storfe- og svinehald:	Dairy and pig farming:		
Årskyr	Cows	stk no.	14,5 18,1 20,4 21,0
Mjøl/årsku	Milk/cow	kg	
Omsett mjølk	Sold milk	l	6469 7535 7096 6900
Mjølkekvote	Milk quota	l	86803 126786 128784 133229
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	
Avlsgriser (gj sn)	Pigs for breeding (average)	stk no.	10,7 13,3 15,2 13,3
Smågriskull	Litters	" "	
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "	72 98 41 69
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "	229 646 339 415
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK	44069 310520 60507 139595
Pris: Mjøl/utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	
Kukjø/utan tilskot	Meat(cow) excl. support	NOK/kg	3,96 4,03 3,86 4,00
Anna storfe/utan u.tilsk.	Meat(beef) excl. support	"	38,48 35,94 39,26 38,42
Svinekjø/utan	Pork	"	23,36 22,71 22,78 22,98
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk	
Produksjonsinntekt mjøl/	Total output milk	"	886 990 832 937
Driftstilskot	Production allowance	"	59726 59800 60767 62827
Distriktstilskot	Other support to milk	"	25666 16254 43140 33404
Prod. inntekt kjø/	Total output meat(cow)	"	47335 91208 86035 77561
" anna storfe/	" meat(beef)	"	64480 47184 141439 105953
Tilskot kjø/	Support	"	10496 8134 26490 17956
Prod.innt. livdyr, storfe	Total output cattle sold live	"	19688 35472 9999 22860
" smågris	" piglets	"	453186 698693 42278 387603
" slaktesvin	" pigs for fattening	"	405577 1166373 538524 734751
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"	50818 248565 142379 135323
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	3658 9234 3134 10125
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare		869 990 592 720
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	267892 327097 240147 295994
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	253245 328066 241513 292228
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	206073 279581 179285 233549
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	296430 354658 265566 322505

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjøl og svinekjøt
and pig farming

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper	Farm size	daa	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		10	8	6	28
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1777744	3207535	2003021	2500606
Planteprodukt	Plant products	"	18363	44901	58213	48834
Husdyrprodukt	Livestock products	"	1379702	2790980	1468876	1996854
Tilskot	Support	"	345730	367327	470685	427694
Andre inntekter	Other income	"	33949	4328	5248	27223
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	701305	1552479	858535	1083822
Såvarer	Seeds	"	9957	6820	5436	8124
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	19763	29988	52674	33274
Plantevernemiddel	Pesticides	"	1066	2204	3128	2387
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7616	10003	10049	8736
Fôrmiddel	Fodder	"	516649	1010440	608030	751670
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	59364	105519	53197	73495
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	47130	335622	87958	159288
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	39759	51883	38063	46847
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid	Hired labour	"	107554	179217	105084	146255
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	31198	35506	50290	39705
Traktorar	Tractors	"	10409	22082	20477	19727
Driftsbygningar	Outbuildings	"	27600	100012	46744	62534
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	7134	15041	3923	12426
Drivstoff	Fuel	"	20450	25137	43042	32502
Maskinleige	Rented machinery	"	39634	96385	41474	58276
Jordleige	Rented farmland	"	9999	14908	17945	22929
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	197594	222330	151114	195788
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1152875	2263097	1338628	1673963
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	624869	944438	664393	826643
Avskrivningar:	Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	13273	28976	20671	25990
Traktorar	Tractors	"	18747	20460	21355	29050
Driftsbygningar	Outbuildings	"	85517	164544	105343	125353
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	4646	9628	1023	4814
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6.0 %	"	154720	273785	188882	239345
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	502687	720830	516001	641437
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1673	9960	6726	3091
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	19499	46018	35162	54162
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	485	4942	29951	20636
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	1844	528	4785	2084
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	198639	213530	218705	204559
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	35665	606	50256	30197
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"	3306	9686	11045	6315
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	19765	10028	6965	13569
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payment to previous owner	"	123785	254622	104380	203059
= Nettoinntekt	= Total net income	"	659778	761507	775217	772990
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	226958	199868	45601	222274
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	423086	358851	186796	410501
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	5922	50919	-60385	-81854
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:	"				
Jordbruk	Agriculture	"	2616003	4568486	3153314	4025556
Skogbruk	Forestry	"	54904	9579	8888	29566
Till.næring og anna næring	Other occupations	"	320675	285274	324671	579389
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	723232	659381	617005	715791
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	598962	404376	264714	559355
Eigedelar i alt	Total assets	"	4313775	5927096	4368592	5909657
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	532726	732522	472642	707682
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	1552924	3020209	1869600	2790631
Eigenkapital	Own capital	"	2228125	2174364	2026350	2411343

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17c

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar	Regions		Austlandet		Agder & Rogaland	
			Eastern Norway	Jæren	Andre bygder	Andre bygder
		Other parts		Other parts		
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle All	Alle	
Tal bruk	Number of holdings		8	6	12	
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	51	44	
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	355	511	402	
herav leigd	of which rented land	"	200	175	212	
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1537518	2945516	2898381	
Varelager	Stocks	"	113785	163385	125340	
Buskap	Livestock	"	261158	554900	356941	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	160406	208729	223123	
Traktorar	Tractors	"	159476	109098	185762	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	545959	810672	1428518	
Jord etc	Farmland etc.	"	296735	1098733	578697	
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	4057	3606	3503	
herav familien	of which family	" "	3299	2935	2648	
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares				
Poteter	Potatoes	" "	0,5		0,8	
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	354,8	511,1	400,9	
Anna	Other	" "	0,1		0,3	
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEmFUm ¹				
Poteter	Potatoes	kg	1500		1722	
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm	290	436	319	
I alt	Total	"	290	436	318	
Mjølkeproduksjon og sauehald:	Dairy and sheep farming:					
Årskyr	Cows	stk no.	14,9	27,7	20,3	
Kviger og kalvar (gj.sn.)	Heifers, calves (average)	" "	24,6	52,3	27,6	
Oksar over 1 år (gj.sn.)	Steers > 1 year (average)	" "	3,1	13,8	6,1	
Mjolk/årsku	Milk/cow	kg	7258	7437	7122	
Omsett mjølk	Milk sold	l	95940	185076	129242	
Mjølkekvote	Milk quota	l	91091	177310	131214	
Vinterfôr sauer	Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	64,1	129	106	
Gangslam/vfs	Lambs per wfs	stk no.	1,4	1,2	1,2	
Omsett saue- og l. kjøt	Mutton sold	kg	1962	2989	2636	
Pris: Mjølkk utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	3,78	4,02	3,95	
Kukjøtt utan tilskot	Meat (cow) excl. support	NOK/kg	33,72	34,17	33,73	
Anna storfekjøtt u.tilsk.	Meat(beef) excl. support	"	37,17	39,43	41,15	
Saue- og lammekjøtt u.t.	Meat (mutton) excl. support	"	35,91	39,75	39,69	
Ull	Wool	"	31,08	34,06	34,27	
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	362352	743765	511024	
Driftstilskot	Production allowance	"	59800	67300	63550	
Distriktstilskot	Other support to milk	"	34645		29651	
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	67842	120889	88908	
" anna storfekjøtt	" meat(beef)	"	93320	241136	143879	
Tilskot storfekjøtt	Support	"	26455		14691	
Produk.inntekt livdyr storfe	Total output cattle sold live	"	18797	17047	23422	
" saue- og lammekj.	" mutton	"	89740	131378	121802	
Tilskot kjøtt	Support (mutton)	"	19522	11541	22641	
Prod.inntekt, livdyr sau	Total income sheep sold live	"	4665	300	1317	
Prod.inntekt , ull	" wool	"	8970	19991	16944	
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	133		709	
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decares	"	499	441	447	
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decares	"	2426	2188	2339	
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	206419	267687	227739	
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	188587	247660	211203	
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	152946	206480	147630	
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	230529	289707	254917	

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjolkproduksjon og sauehald
combined dairy and sheep farming

Regionar	Regions		Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts	Agder & Rogaland Jæren Andre bygder Other parts
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	Alle All	Alle Alle
Tal bruk	Number of holding s		8	6
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1189501	1724445
Planteprodukt	Plant products	"	34230	13562
Husdyrprodukt	Livestock products	"	645818	1274506
Tilskot	Support	"	489092	431611
Andre inntekter	Other income	"	20362	4767
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	327237	606261
Såvarer	Seeds	"	5115	6773
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	44928	75940
Plantevernemiddel	Pesticides	"	179	1916
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	6486	32716
Fôrmiddel	Fodder	"	183619	369020
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husb.	"	30791	52677
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	24091	33344
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	32028	33877
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:			
Leigd arbeid	Hired labour	"	111332	99969
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	27271	37858
Traktorar	Tractors	"	18225	16141
Driftsbygningar	Outbuildings	"	36883	47864
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	8520	15764
Drivstoff	Fuel	"	34355	43582
Maskinleige	Rented machinery	"	60044	76759
Jordleige	Rented farmland	"	23014	57367
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	98513	104964
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	745393	1106528
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	444108	617917
Avskrivningar:	Depreciation:			
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	17791	20367
Traktorar	Tractors	"	20072	15448
Driftsbygningar	Outbuildings	"	36841	50847
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	754	4226
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6.0 %	"	90861	174203
Driftsoverskot jordbruk	Net income agricult ure	"	368650	527029
+ " skogbruk	+ " forestry	"	35367	9530
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	86644	19128
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	40256	34224
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	3091	189
+ Løsinntekter	+ Wage income	"	158224	271921
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	42858	3219
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"	932	
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	22232	14119
- Gjeldsrenter og kår	- Interest paid, payments to previous owner	"	53956	151312
= Nettoinntekt	= Total net income	"	704297	728047
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	144837	194434
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	615193	262300
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-48333	-178693
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:			
Jordbruk	Agriculture	"	1537518	2945516
Skogbruk	Forestry	"	84270	167
Till.næring og a. næring	Other occupations	"	357214	243996
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	602177	618711
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	594171	483864
Eigedelar i alt	Total assets	"	3175349	4292254
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	305253	634552
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	667986	1881163
Eigenkapital	Own capital	"	2202110	1776539

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17c Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Vestlandet Western Norway				
Storleiksgupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk Number of holdings			6	9	7	24
Alder på brukar Age of farmer		år year	44	43	44	44
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	145	245	367	260
herav leigd of which rented land		"	42	114	158	101
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	997135	1486540	2142736	1653932
Varelager Stocks		"	60489	89170	111451	88284
Buskap Livestock		"	147655	201153	365198	248847
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	84075	104877	323894	174565
Traktorar Tractors		"	203269	236059	290244	236127
Driftsbygningar Outbuildings		"	286253	579606	655773	544333
Jord etc Farmland etc.		"	215394	275677	396175	361775
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	4171	3353	4452	3992
herav familien of which family		" "	3201	2410	3356	3041
Arealbruk: Land use:						
Korn Cereals		daa decares				
Poteter Potatoes		" "		0,1		
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	145,2	245,1	366,7	260,2
Anna Other		" "		0,1		
Avlingar pr daa: Crops per decare:						
Korn Cereals		FEmFUm ¹				
Poteter Potatoes		kg		1000		1000
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEm FUm	385	318	304	319
I alt Total		"	385	318	304	319
Mjølkeproduksjon og sauehald: Dairy and sheep farming:						
Årskyr Cows		stk no.	9,6	11,8	19,0	14,1
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		" "	11,8	15,9	29,3	19,9
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		" "	0,3	1,6	5,1	2,4
Mjølkk/årsku Milk/cow		kg	5637	7148	6582	6727
Omsett mjølk Milk sold		l	48068	73222	113341	84725
Mjølkekvote Milk quota		l	50665	70074	119703	87286
Vinterfôra sauer Winter-fed sheep (wfs)		stk no.	65	75	100	81
Gangslam/vfs Lambs per wfs		stk no.	1,0	1,6	1,2	1,3
Omsett saue- og l. kjøtt Mutton sold		kg	1548	2480	2382	2153
Pris: Mjølkk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,88	3,74	3,92	3,83
Kukjøtt utan tilskot Meat (cow) excl. support		NOK/kg	34,04	33,67	33,38	34,34
Anna storfe kjøtt u.tilsk. Meat (beef) excl. support		"	35,85	38,50	38,77	38,24
Saue- og lammekjøtt u.t. Meat (mutton) excl. support		"	39,16	42,03	37,87	39,61
Ull Wool		"	30,99	34,91	31,67	32,50
Produksjonsinntekt mjølkk Total output milk		NOK	186661	274130	443951	324740
Driftstilskot Production allowance		"	59800	59800	59800	59800
Distriktstilskot Other support to milk		"	16234	22660	39572	28361
Prod. inntekt kukjøtt Total output meat (cow)		"	39083	36156	80711	53504
" anna storfe kjøtt meat (beef)		"	10689	59152	143197	76352
Tilskot storfe kjøtt Support		"	8397	10655	21873	12980
Produk.inntekt livdyr storfe Total output cattle sold live		"	32912	13560	13042	17568
" saue- og lammekj. mutton		"	64221	109663	102476	91989
Tilskot kjøtt Support (mutton)		"	12494	20822	20273	17893
Prod.inntekt, livdyr sau Total income sheep sold live		"	1517	9227	10890	7016
Prod.inntekt, ull wool		"	11910	12107	13237	12105
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	3864		4381	2384
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	765	494	653	608
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare		"	3716	2656	2377	2710
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	135188	186177	170753	167731
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	108234	167800	139641	144254
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	87624	132323	94515	109330
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap.		"	154991	215936	191302	190415

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjolkproduksjon og sauehald
combined dairy and sheep farming

Regionar Regions		Vestlandet Western Norway				
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle All
Tal bruk Number of holding s			6	9	7	24
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	716183	929863	1356488	1030545
Planteprodukt Plant products		"	14350	10963	19755	15048
Husdyrprodukt Livestock products		"	350856	513995	811885	585657
Tilskot Support		"	346917	379516	510088	410029
Andre inntekter Other income		"	4060	25389	14760	19811
Variable kostnader i alt Total variable costs		"	176673	278475	484796	325214
Såvarer Seeds		"	1617	2607	2106	2591
Handelsgjødse og kalk Fertilizer and lime		"	22204	33740	60559	40140
Plantevernmiddel Pesticides		"	684	1349	510	1034
Konserveringsmiddel Preservatives		"	10684	8845	9548	9784
Fôrmiddel Fodder		"	98366	153501	303007	189522
Diverse til husdyrholdet Misc. for animal husb.		"	19966	30697	41075	30634
Innkjøp av dyr Purchase of cattle		"	12711	17291	38386	25608
Andre forbruksartiklar Other variable costs		"	10440	30445	29606	25902
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour		"	93809	67951	129988	91850
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	35873	28828	51524	39411
Traktorar Tractors		"	6358	15115	6764	10023
Driftsbygningar Outbuildings		"	12299	29363	55987	32990
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	5365	2380	13627	7488
Drivstoff Fuel		"	13931	23482	35426	24359
Maskinleige Rented machinery		"	12231	22401	49239	27021
Jordleige Rented farmland		"	6646	9441	9019	7833
Andre faste kostnader Other fixed costs		"	64711	75679	82107	75944
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	427893	553115	918480	642132
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	288290	376747	438009	388413
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	12122	14893	40824	22633
Traktorar Tractors		"	19566	22536	34620	26281
Driftsbygningar Outbuildings		"	25698	37947	43832	36302
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply		"	954	2877	3520	2370
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6.0 %		"	58461	85231	124323	95373
Driftsoverskot jordbruk Net income agricult ure		"	229950	298493	315212	300827
+ " skogbruk + " forestry		"	3732	-331	1209	1199
+ " till.næring + " other farm-based		"	25221	43295	26576	32450
+ " a. næring + " other off-farm		"			106162	30964
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	1487	434	439	744
+ Løsinntekter + Wage income		"	268598	248669	114723	204376
+ Pensjonar/sjuekepengar + Pensions/sick pay		"	15913	37306	101842	47672
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	7749	3186		3132
+ Renteinntekter + Interest received		"	24540	20248	19765	25427
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	55568	54415	59350	59898
= Nettoinntekt = Total net income		"	521621	596883	626577	586893
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	-27341	-22947	201203	79104
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	937645	470225	520223	682614
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	-32426	-50167	-82624	-39505
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk Agriculture		"	997135	1486540	2142736	1653932
Skogbruk Forestry		"	3500	19334	28947	18097
Till.næring og a. næring Other occupations		"	200651	57512	359465	180580
Hovudbygning og privat Farmhouses and private		"	1015509	795315	682790	778885
Krav og kontantar Outstanding claims and cash		"	840323	524880	618319	699168
Eigedelar i alt Total assets		"	3057117	2883583	3832257	3330662
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	111725	231670	317570	211874
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	886894	818386	817634	906845
Eigenkapital Own capital		"	2058498	1833527	2697053	2211943

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17c Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk Number of holdings			8	13	20	9	51
Alder på brukar Age of farmer		år year	47	44	47	43	46
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	150	252	369	626	345
herav leigd of which rented land		"	36	97	158	361	157
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	863515	1518574	2245177	4282128	2166279
Varelager Stocks		"	64186	79735	129713	172933	112488
Buskap Livestock		"	157002	204786	356286	563923	318212
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	74830	114291	241466	292351	188744
Traktorar Tractors		"	152452	225519	210082	176846	195761
Driftsbygningar Outbuildings		"	229291	586686	816817	1930800	848399
Jord etc. Farmland etc.		"	185754	307557	490813	1145275	502674
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	3837	3282	4014	4207	3832
herav familien of which family		"	3008	2459	3129	3246	2972
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals		daa decares					
Poteter Potatoes		"	0,3	0,3	0,1	0,8	0,3
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		"	150,1	251,3	368,6	625,6	344,2
Anna Other		"			0,2	0,1	0,1
Avlinger pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals		FEmFUm ¹					
Poteter Potatoes		kg	2000	750	1500	2000	1607
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEm FUm	391	315	321	339	331
I alt Total		"	391	315	320	339	330
Mjølkeproduksjon og sauehald: Dairy and sheep farming:							
Årskyr Cows		stk no.	10,2	13,0	18,9	28,6	17,5
Kviger og kalvar (gj.sn.) Heifers, calves (average)		"	12,8	17,9	30,4	45,0	26,6
Oksar over 1 år (gj.sn.) Steers > 1 year (average)		"	0,2	1,8	4,8	14,3	4,9
Mjolk/årsku Milk/cow		kg	6353	7083	7008	7471	7091
Omsett mjolk Milk sold		l	56270	81507	118164	195158	110974
Mjølkekvote Milk quota		l	57568	81553	115859	197773	110761
Vinterforede sauer Winter-fed sheep (wfs)		stk no.	65	71	98	127	90
Gangslam/vfs Lambs per wfs		stk no.	1,1	1,5	1,3	1,1	1,3
Omsett saue- og l. kjøt Mutton sold		kg	1631	2160	2620	2795	2356
Pris: Mjolk utan tilskot Milk price excl. support		NOK/l	3,86	3,82	3,90	3,95	3,89
Kukjøt utan tilskot Meat (cow) excl. support		NOK/kg	33,64	34,13	34,04	34,06	34,02
Anna storfe kjøt u.tilsk. Meat (beef) excl. support		"	35,78	38,13	39,70	39,25	39,22
Saue- og lammekjøt u.t. Meat (mutton) excl. support		"	39,25	41,29	38,75	37,33	39,12
Ull Wool		"	32,65	35,59	32,36	32,69	33,09
Produksjonsinntekt mjolk Total output milk		NOK	216936	311003	460676	769983	431835
Driftstilskot Production allowance		"	59800	59800	64300	60444	61678
Distriktstilskot Other support to milk		"	17778	19402	31790	48433	28955
Prod. inntekt kukjøt Total output meat (cow)		"	43280	49230	84583	118964	73836
" anna storfe kjøt " meat (beef)		"	12298	53613	131025	278536	116383
Tilskot storfe kjøt Support		"	7684	10215	16232	28084	15167
Produk.inntekt livdyr storfe Total output cattle sold live		"	29732	15712	21270	8558	18732
" saue- og lammekj. " mutton		"	67662	94511	121043	116749	103989
Tilskot kjøt Support (mutton)		"	14924	17760	20673	22736	19203
Prod.inntekt, livdyr sau Total income sheep sold live		"	1138	7434	5387	1578	4465
Prod.inntekt, ull " wool		"	11781	10674	14793	18397	13790
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	2898		1583	56921	11186
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	661	551	523	434	510
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare		"	3698	2637	2463	2039	2451
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	151288	187298	214200	223852	199045
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	127894	168624	191751	207855	178085
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	110170	131688	141350	155668	135128
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap.		"	173572	217193	239060	241455	223013

¹ FUm = Feed Unit milk

kumjølksproduksjon og sauehald
combined dairy and sheep farming

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		8	13	20	9	51
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	758361	942010	1370358	2045806	1266207
Planteprodukt	Plant products	"	17573	12210	19896	37450	20356
Husdyrprodukt	Livestock products	"	385723	542177	840360	1369686	774216
Tilskot	Support	"	351261	369839	493752	600599	453374
Andre inntekter	Other income	"	3805	17785	16350	38071	18260
Variable kostnader i alt	Total variable costs	"	202346	278377	461821	768737	421773
Såvarer	Seeds	"	1945	2521	2830	11080	4026
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	23359	34410	58705	89656	51558
Plantevernemiddel	Pesticides	"	513	1492	509	1953	1005
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	9531	8832	10959	17484	11252
Fôrmiddel	Fodder	"	122404	153811	277376	424226	243089
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husb.	"	22717	29601	44900	55000	38658
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	10011	19617	36198	117225	41453
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	11867	28093	30344	52114	30731
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	82505	65283	116554	122169	97558
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	29601	34067	34976	56354	37030
Traktorar	Tractors	"	10521	17012	15737	22306	16095
Driftsbygningar	Outbuildings	"	19067	28634	51098	60868	41517
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	16934	6577	9290	17337	11036
Drivstoff	Fuel	"	14578	25734	28481	54552	29757
Maskinleige	Rented machinery	"	11420	20786	46768	78209	39232
Jordleige	Rented farmland	"	6234	10259	19863	56026	21269
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	67309	77687	92931	133414	91300
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	460515	564417	877520	1369973	806566
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	297846	377593	492838	675833	459641
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	10323	15023	28106	33287	22509
Traktorar	Tractors	"	14674	24511	26210	20202	23005
Driftsbygningar	Outbuildings	"	21241	38254	48845	88663	48164
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	1028	2633	3212	1067	2293
Kalkulert rente, 6.0 %	Required return on capital 6.0 %	"	50633	87971	128878	241875	124006
Driftsoverskot jordbruk	Net income agricultural e	"	250580	297172	386465	532615	363671
+ " skogbruk	+ " forestry	"	6913	16285	5789	12153	9680
+ " till.næring	+ " other farm-based	"	45197	43826	24554	66053	40242
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	-4637		65381	2129	25288
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	1813	-3423	1520	360	91
+ Lønnsinntekter	+ Wage income	"	271865	224136	238980	230779	234246
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	11935	32435	64676	8169	36945
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"	7478	5895	2371	31444	9155
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	19555	22016	17776	6877	19327
- Gjeldsrenter og kår	-Interest paid, payments to previous owner	"	54731	60658	63315	198752	83950
= Nettoinntekt	= Total net income	"	555967	577685	744197	691826	654693
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-30820	12370	213114	275931	134339
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	730512	413475	468459	319543	506129
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-17165	-71952	-109737	-13868	-65617
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	863515	1518574	2245177	4282128	2166279
Skogbruk	Forestry	"	5250	15885	72045	52570	42463
Till.næring og a. næring	Other occupations	"	206363	61954	247306	409682	217445
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	805556	1004816	710598	705721	786901
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	678798	543385	563584	443602	590174
Eigedelar i alt	Total assets	"	2559481	3144614	3838710	5893703	3803262
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	129896	285189	416421	521172	349267
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	826465	990541	804834	3364990	1291575
Eigenkapital	Own capital	"	1603120	1868883	2617455	2007542	2162419

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17d

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle
Tal bruk	Number of holdings		15	10	19	13	59
Alder på brukar	Age of farmer	år year	50	50	52	47	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	165	237	391	822	391
herav leigd	of which rented land	" "	2	49	65	383	114
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	994062	906863	1480959	2792166	1512985
Varelager	Stocks	"	66798	98504	186389	634847	234493
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	91074	64540	112661	297661	136204
Skurtreskar	Combine harvester	"	48713	16208	49364	198903	75223
Traktorar	Tractors	"	104993	180030	164796	245678	170579
Driftsbygningar	Outbuildings	"	374991	320907	322851	738776	419365
Jord etc.	Farmland etc.	"	307221	226675	644695	676300	476986
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	446	453	1178	1618	929
herav familien	of which family	" "	398	420	1101	1477	855
Arealbruk:	Land use :						
Bygg	Barley	daa decares	59,2	72,3	110,0	200,0	107,7
Havre	Oats	" "	30,5	64,0	93,6	153,2	82,5
Kveite	Wheat	" "	62,7	72,8	154,0	345,7	155,0
Poteter	Potatoes	" "				4,2	0,9
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	3,7	17,5	7,5	4,3	7,3
Anna	Other	" "	8,6	9,9	26,3	114,5	37,6
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	491	389	494	478	475
Havre	Oats	"	417	439	463	499	470
Kveite	Wheat	"	476	495	516	542	522
Poteter	Potatoes	"				2023	2023
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	196	214	272	219	232
I alt	Total	"	453	399	462	473	459
Kornproduksjon:	Cereal production:						
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	1,91	1,75	1,85	1,94	1,89
Havre	Oats	"	1,71	1,59	1,71	1,72	1,70
Kveite	Wheat	"	1,99	1,88	2,08	2,03	2,03
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	291	250	323	321	311
Produksjonsinntekt bygg	Tc Total output barley	NOK	59539	47848	99300	201378	100374
" havre	" oats	"	21935	45392	74372	132742	66469
" kveite	" wheat	"	59790	70709	172228	409487	173547
" oljefrø	" oilseeds	"	4180	9301	13604	49806	17994
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	599	435	328	363	387
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	1082	937	1103	1090	1080
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	-18514	59065	187429	354329	210667
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	-18514	58592	184890	363575	209304
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	-170033	-40574	111807	210901	96411
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	48594	144827	251666	416955	276401

¹ FUm = Feed Unit milk

kornproduksjon
cereal production

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Flatbygder Lowlands					
Storleiksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle
Tal bruk	Number of holdings		15	10	19	13	59
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	226071	280953	557761	1159404	543791
Planteprodukt	Plant products	"	154788	187367	377835	862898	384366
Husdyrprodukt	Livestock products	"	304		265	272	223
Tilskot	Support	"	59518	82132	139663	278781	135939
Andre inntekter	Other income	"	11462	11454	39998	17453	23264
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	47963	59237	126201	263659	121638
Såvarer	Seeds	"	13689	16934	33651	67572	32303
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	22836	34116	64833	128868	61170
Plantevernmiddel	Pesticides	"	9152	6257	20214	61502	23537
Konserveringsmiddel	Preservatives	"					
Fôrmiddel	Fodder	"	36		780	-3	260
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	22		117		43
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"					
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	2226	1930	6606	5721	4325
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"		170	4516	14115	4593
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	11919	24075	17775	39782	21911
Traktorar	Tractors	"	7190	9710	11630	18281	11458
Driftsbygningar	Outbuildings	"	10203	4952	21278	24585	16393
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	5432	4443	10368	16813	9451
Drivstoff	Fuel	"	9682	18002	32566	67866	31136
Maskinleige	Rented machinery	"	23834	12367	29749	61839	31588
Jordleige	Rented farmland	"		6948	17987	92333	27314
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	36744	42517	63810	94664	58792
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	152967	182421	335880	693937	334276
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	73104	98533	221881	465467	209516
Avskrivningar: Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	19792	10956	21572	55124	26128
Traktorar	Tractors	"	13106	17317	22471	25255	19543
Driftsbygningar	Outbuildings	"	20064	23256	21500	47170	26552
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	1548	670	2581	2941	1986
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %		"	59685	56247	84144	162923	88570
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	18594	46333	153757	334976	135307
+ " skogbruk + " forestry		"	29847	-1290	24028	64853	31604
+ " till.næring + " other farm-based		"	6376	45684	75519	175277	72478
+ " a. næring + " other off-farm		"	133563	-400	33552	112479	70257
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	1437	2219	1565	6431	2797
+ Lønnsinntekter + Wage income		"	572767	602103	361891	291528	445277
+ Pensjonar/sjuepengar + Pensions/sick pay		"	50974	32651	61521	28443	48800
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"	959		7355		2612
+ Renteinntekter + Interest received		"	23938	22590	34897	55606	33779
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	69522	88988	94925	81189	83385
= Nettoinntekt = Total net income		"	768932	660903	659160	988404	759526
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	55503	177827	-160364	493818	106240
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.		"	718116	745074	480309	1619191	840644
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	-29043	-1268	-23938	-70865	-32593
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	994062	906863	1480959	2792166	1512985
Skogbruk	Forestry	"	178145	140213	187335	344736	206987
Till.næring og anna næring	Other occupations	"	349950	184195	517603	398793	381080
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	847934	670523	971239	1059092	901211
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	625753	618711	480973	1312996	725479
Eigedelar i alt Total assets		"	2995845	2520505	3638108	5907782	3727742
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities		"	136371	62342	246290	462159	228711
Langsiktig gjeld Long-term liabilities		"	1018197	1153145	1338402	1028203	1148441
Eigenkapital Own capital		"	1841278	1305018	2053416	4417420	2350590

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17d Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway		Trøndelag Central Norway		
		Andre bygder Other parts		Flatbygder Lowlands		
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	Alle	200-300	Alle
Tal bruk	Number of holdings		7	16	7	15
Alder på brukar	Age of farmer	år year	52	52	47	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	232	260	262	326
herav leigd	of which rented land	" "	40	39	26	23
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	726141	903023	1212239	1268467
Varelager	Stocks	"	99978	103083	94514	137060
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	85973	92573	77816	105545
Skurtreskar	Combine harvester	"	7061	14077	39877	50211
Traktorar	Tractors	"	128572	119236	195856	201718
Driftsbygningar	Outbuildings	"	195872	282996	519742	423124
Jord etc.	Farmland etc.	"	206476	290093	284433	350808
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	896	946	844	1150
herav familien	of which family	" "	781	851	741	900
Arealbruk:	Land use :					
Bygg	Barley	daa decares	54,3	61,0	177,9	257,5
Havre	Oats	" "	95,3	106,0	67,6	44,3
Kveite	Wheat	" "	71,4	70,8		
Poteter	Potatoes	" "		0,1		7,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	10,9	14,6	16,1	13,5
Anna	Other	" "		8,0		3,3
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Bygg	Barley	kg	397	463	453	473
Havre	Oats	"	427	423	349	398
Kveite	Wheat	"	416	375		
Poteter	Potatoes	"		2500		2023
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	267	290	352	373
I alt	Total	"	383	370	396	438
Kornproduksjon:	Cereal production:					
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	1,81	1,81	1,98	1,96
Havre	Oats	"	1,65	1,64	2,12	1,98
Kveite	Wheat	"	1,88	1,92		
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	329	275	201	223
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	39249	55328	162921	247852
" havre	" oats	"	71506	73991	50780	35841
" kveite	" wheat	"	57972	59163		
" oljefrø	" oilseeds	"		3		3686
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	363	435	469	412
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	981	1039	1301	1371
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	92759	119815	150620	294752
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	87355	116050	147146	300544
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	30233	43669	103535	240401
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	132959	166204	234199	354662

¹ FUm = Feed Unit milk

kornproduksjon
cereal production

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts		Trøndelag Central Norway Flatbygder Lowlands		
Storleiksgrupper Farm size (decares)		daa	200-300	Alle	200-300	Alle
Tal bruk	Number of holdings		7	16	7	15
Produksjonsinntekt i alt: Output:		NOK	303651	342126	392754	519316
Planteprodukt	Plant products	"	171041	198141	226633	331098
Husdyrprodukt	Livestock products	"	5627	2462	240	112
Tilskot	Support	"	114466	129672	155676	180477
Andre inntekter	Other income	"	12518	11851	10205	7629
Variable kostnader i alt: Total variable costs:		"	76275	71577	52554	72590
Såvarer	Seeds	"	20765	16635	21340	24214
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	38842	39832	19431	34232
Plantevernmiddel	Pesticides	"	10065	9261	3477	8052
Konserveringsmiddel	Preservatives	"				
Førmiddel	Fodder	"	694	1204	-34	-51
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	648	284		
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"				
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	5261	4363	8341	6143
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	4046	3543	4688	9997
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	13956	17417	20536	22811
Traktorar	Tractors	"	3680	10349	10047	12540
Driftsbygningar	Outbuildings	"	13467	10103	13742	12209
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	3286	4306	5063	2455
Drivstoff	Fuel	"	16767	19283	20542	17729
Maskinleige	Rented machinery	"	18233	30189	25153	23372
Jordleige	Rented farmland	"	9449	8122	3600	4966
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	43525	43269	49420	56994
Registrerte kostnader i alt Total registered costs		"	202685	218158	205346	235661
Resultat før avskrivningar Result before depreciation		"	100967	123968	187407	283655
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	11512	15419	16467	20741
Traktorar	Tractors	"	20962	17821	21491	23689
Driftsbygningar	Outbuildings	"	11013	14935	31100	24569
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	2275	2106	1820	1374
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %		"	41007	51897	71339	74322
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture		"	55204	73688	116529	213281
+ " skogbruk + " forestry		"	124393	108481	-16709	-5698
+ " till.næring + " other farm-based		"	24775	336633	181087	97554
+ " a. næring + " other off-farm		"	17914	9710	47115	23483
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading		"	5020	7187	-23255	-9959
+ Lønsinntekter + Wage income		"	585477	527445	565482	580847
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay		"	7822	9057		26320
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments		"		4997	114	53
+ Renteinntekter + Interest received		"	32442	33245	12183	22529
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner		"	63388	61424	149978	105344
= Nettoinntekt = Total net income		"	789658	1049019	732570	843065
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)		"	277079	504387	-184896	130916
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec .		"	976999	1176008	568037	644240
Endring i arbeidskapital Change in working capital		"	-48987	-66398	-14449	17891
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	726141	903023	1212239	1268467
Skogbruk	Forestry	"	481121	444644	146323	112081
Till.næring og anna næring	Other occupations	"	205715	402934	697820	452204
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	993780	782987	1044403	1057447
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	838901	982051	375207	487901
Eigedelar i alt	Total assets	"	3245658	3515639	3475991	3378100
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	96314	136938	140659	129319
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	766317	651506	2275369	1438746
Eigenkapital	Own capital	"	2383027	2727195	1059963	1810035

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17d Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle all
Tal bruk	Number of holdings		22	24	27	15	90
Alder på brukar	Age of farmer	år year	51	50	52	47	50
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	164	242	398	789	357
herav leigd	of which rented land	" "	2	40	64	332	86
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	906578	943220	1404791	2758663	1363794
Varelager	Stocks	"	67022	97770	179693	587597	194892
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	87221	74664	109439	294691	123338
Skurtreskar	Combine harvester	"	35498	20444	48389	187783	60184
Traktorar	Tractors	"	85145	169637	177492	259794	166641
Driftsbygningar	Outbuildings	"	345780	342432	325279	722593	395748
Jord etc.	Farmland etc.	"	285726	237630	564357	706204	422731
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	496	696	1180	1835	969
herav familien	of which family	" "	455	619	1080	1560	862
Arealbruk:	Land use :						
Bygg	Barley	daa decares	64,9	97,8	150,1	220,9	124,4
Havre	Oats	" "	39,1	74,2	90,2	143,5	80,3
Kveite	Wheat	" "	51,1	51,2	119,9	308,6	114,2
Poteter	Potatoes	" "	0,1			10,7	1,8
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	2,5	15,2	13,3	5,7	9,6
Anna	Other	" "	6,6	4,1	24,4	99,3	26,6
Avlingar pr daa:	Crops per decare:						
Bygg	Barley	kg	494	424	479	493	473
Havre	Oats	"	408	411	463	494	453
Kveite	Wheat	"	445	463	498	539	506
Poteter	Potatoes	"	2500			2023	2026
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEm FUm ¹	196	268	301	305	281
I alt	Total	"	434	394	444	474	445
Kornproduksjon:	Cereal production:						
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	1,88	1,89	1,87	1,95	1,90
Havre	Oats	"	1,67	1,72	1,71	1,72	1,71
Kveite	Wheat	"	2,00	1,88	2,06	2,03	2,02
Variable kostnader	Variable costs	NOK/decare	276	257	290	318	293
Produksjonsinntekt bygg	Total output barley	NOK	66157	78903	137197	228384	116946
" havre	" oats	"	24761	54580	72129	122733	62701
" kveite	" wheat	"	49040	46371	129812	363301	124287
" oljefrø	" oilseeds	"	2853	3875	11621	43165	12411
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	582	426	346	368	397
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	1089	1064	1129	1141	1119
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	12396	108387	237916	338346	212217
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	12396	104571	236727	349041	211053
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	-114513	36032	157690	218902	114693
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	76038	176267	300151	393401	273440

¹ FUm = Feed Unit milk

komproduksjon
cereal production

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	> 500	Alle all
Tal bruk Number of holdings		22	24	27	15	90
Produksjonsinntekt i alt: Output:	NOK	224156	320182	564970	1150940	503861
Planteprodukt Plant products	"	149354	194058	369474	853985	342381
Husdyrprodukt Livestock products	"	207	1711	187	236	602
Tilskot Support	"	65051	113013	163853	280418	142248
Andre inntekter Other income	"	9544	11400	31456	16301	18629
Variable kostnader i alt: Total variable costs:	"	45281	62257	115513	250805	104563
Såvarer Seeds	"	13049	19336	30495	63155	28169
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime	"	21920	31211	61517	123289	52887
Plantevernemiddel Pesticides	"	7827	6557	17210	57211	18418
Konserveringsmiddel Preservatives	"					
Førmiddel Fodder	"	25	192	529	957	376
Diverse til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry	"	15	189	83		79
Innkjøp av dyr Purchase of cattle	"					
Andre forbruksart. Other variable costs	"	2446	4771	5679	6194	4635
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour	"		2618	4723	19152	5307
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	12915	20092	19998	39266	21262
Traktorar Tractors	"	6204	8049	13570	21412	11441
Driftsbygningar Outbuildings	"	9339	9999	17440	23660	14577
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	4783	4286	7804	15227	7370
Drivstoff Fuel	"	10451	18383	28641	63753	26794
Maskinleige Rented machinery	"	27872	17807	30593	54490	29970
Jordleige Rented farmland	"	27	6701	16824	80022	20178
Andre faste kostnader Other fixed costs	"	36240	44825	61949	94725	55733
Registrerte kostnader i alt Total registered costs	"	153113	195018	317055	662511	297197
Resultat før avskrivningar Result before depreciation	"	71043	125164	247915	488429	206664
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	17859	12726	21741	53695	23327
Traktorar Tractors	"	10572	19598	24382	26950	19928
Driftsbygningar Outbuildings	"	18149	21973	20527	45458	24156
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	1350	1474	2455	2676	1905
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %	"	53904	56204	80596	160584	79676
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture	"	23113	69395	178810	359649	137348
+ " skogbruk + " forestry	"	26376	30871	46388	54069	39054
+ " till.næring + " other farm-based	"	238611	79078	60171	156230	123618
+ " a. næring + " other off-farm	"	91694	18800	24713	98068	51697
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading	"	3982	-4394	1827	6081	1452
+ Lønnsinntekter + Wage income	"	579080	586573	389331	340045	482480
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay	"	34755	15886	59567	27688	37988
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments	"	4288	33	5176		2610
+ Renteinntekter + Interest received	"	27715	22428	35702	48586	31809
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner	"	69190	99310	79915	86091	83141
= Nettoinntekt = Total net income	"	960425	719359	721769	1004324	824915
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)	"	310848	100981	5352	440718	181134
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.	"	901170	761083	655606	1405631	867530
Endring i arbeidskapital Change in working capital	"	-26249	-19030	-16721	-75515	-30189
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk Agriculture	"	906578	943220	1404791	2758663	1363794
Skogbruk Forestry	"	205149	241427	213453	322668	233420
Till.næring og anna næring Other occupations	"	430838	340279	455500	359756	396819
Hovudbygning og privat Farmhouses and private	"	869783	873854	908775	1026052	906233
Krav og kontantar Outstanding claims and cash	"	758754	611911	596274	1155620	731495
Eigedelar i alt Total assets	"	3171103	3010692	3578794	5622759	3631761
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities	"	138570	95093	197961	454109	195830
Langsiktig gjeld Long-term liabilities	"	890397	1367636	1093497	1044637	1108481
Eigenkapital Own capital	"	2142135	1547963	2287336	4124013	2327449

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17e

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar	Regions			Austlandet		Trøndelag
				Eastern Norway	Flatbygder	Flatbygder
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa		Lowlands	Lowlands	Lowlands
				300-500	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings			11	24	10
Alder på brukar	Age of farmer	år year		50	49	47
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares		403	446	318
herav leigd	of which rented land	"		135	194	46
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets	NOK		3637427	3611134	4034640
Varelager	Stocks	"		223462	304097	202938
Buskap	Livestock	"		408731	388047	445023
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"		201334	205668	147113
Skurtreskar	Combine harvester	"		68695	68953	92089
Traktorar	Tractors	"		126971	153782	154667
Driftsbygningar	Outbuildings	"		2077154	2021816	2664823
Jord etc.	Farmland etc.	"		531079	468771	327987
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours		3287	3061	3216
herav familien	of which family	" "		2557	2485	2479
Arealbruk:	Land use:					
Bygg	Barley	daa decares		97,9	93,4	282,2
Havre	Oats	" "		57,4	72,0	23,2
Kveite	Wheat	" "		214,8	224,4	3,0
Poteter	Potatoes	" "			0,2	
Anna	Other	" "		32,6	51,8	9,9
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Bygg	Barley	kg		480	484	448
Havre	Oats	"		490	487	376
Kveite	Wheat	"		501	564	467
Poteter	Potatoes	"			1000	
I alt	Total	FEm ¹		479	485	426
Avlsgrisar (gj.snitt)	Pigs for breeding	stk no.		38,2	36,9	54,1
Smågriskull	Litters	" "		99	93	100
Salbare smågrisar	Piglets for sale	" "		1203	1060	925
Omsette slaktesvin	Pigs for slaughter	" "		573	624	821
Innkjøp av svin	Purchase of pigs	NOK		60266	234350	153073
Pris: Bygg	Price: i Barley	NOK/kg		1,95	1,90	1,98
Havre	Oats	"		1,78	1,71	1,82
Kveite	Wheat	"		2,12	2,08	
Slaktesvin	Pork	"		23,46	22,86	23,13
Smågris, sal	Piglets for sale	NOK/stk		942	920	904
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa		2692	2741	3651
Prod.innt. bygg	Total output barley	NOK		98387	90147	240916
" havre	" oats	"		52418	65100	15101
" kveite	" wheat	"		235381	267735	1400
" oljefrø	" oilseeds	"		13315	20213	
" smågris	" piglets	"		552732	568616	112607
" slaktesvin	" pigs for fattening	"		1075872	1144546	1466308
" avlsgrisar	" pigs for breeding	"		108593	64411	164579
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"		593	4053	
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/daa	"		557	542	504
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"		3469	3050	3549
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year		266611	295458	269653
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"		257893	290965	264189
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"		206834	227475	208723
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"		296790	327654	301700

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av korn og svinekjøtt
combined cereal production and pig farming

Regionar	Regions			Austlandet		Trøndelag
				Eastern Norway	Flatbygder	Flatbygder
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa		Lowlands	Lowlands	Lowlands
				300-500	Alle All	Alle All
Tal bruk	Number of holdings			11	24	10
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK		2481296	2582006	2291971
Planteprodukt	Plant products	"		415055	500117	264521
Husdyrprodukt	Livestock products	"		1737789	1781626	1743493
Tilskot	Support	"		240288	250030	268001
Andre inntekter	Other income	"		88164	50233	15955
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"		1084061	1222103	1162189
Såvarer	Seeds	"		41610	40667	17134
Handels gjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"		63463	76822	27810
Plantevernmidler	Pesticides	"		34940	37099	8391
Konserveringsmidler	Preservatives	"		-3	264	158
Førmiddel	Fodder	"		800537	752438	852435
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"		48309	46252	64273
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"		60266	234409	153073
Andre forbruksart.	Other variable costs	"		34939	34152	38916
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid	Hired labour	"		91001	83874	95610
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"		42444	41977	34410
Traktorar	Tractors	"		25318	25155	9192
Driftsbygningar	Outbuildings	"		58470	41772	37117
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"		11106	14853	4882
Drivstoff	Fuel	"		51587	51496	33973
Maskinleige	Rented machinery	"		72923	73182	26768
Jordleige	Rented farmland	"		30562	60533	13158
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"		317210	272939	151081
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"		1784682	1887884	1568378
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"		696614	694122	723592
Avskrivningar:	Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"		39084	37206	26452
Traktorar	Tractors	"		17597	18410	19466
Driftsbygningar	Outbuildings	"		124157	114009	147088
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"		363	1573	3145
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6,0 %	"		207410	205313	231688
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"		515414	522925	527442
+ " skogbruk	+ " forestry	"		18004	22615	17361
+ " till.næring	+ " other farm-based	"		60549	38572	14092
+ " a. næring	+ " other off-farm	"		10570	6257	600
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"		20515	39337	4544
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"		277014	303067	245427
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"		32441	33797	20725
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"				
+ Renteinntekter	+ Interest received	"		43089	38734	27316
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments to previous owner	"		208858	193764	208894
= Nettoinntekt	= Total net income	"		768737	811540	648613
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"		297935	254955	-47476
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"		781142	906193	508845
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"		-57883	-34410	22443
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:	"				
Jordbruk	Agriculture	"		3637427	3611134	4034640
Skogbruk	Forestry	"		127386	193245	106029
Till.næring og anna næring	Other occupations	"		386244	566329	89929
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"		824475	787401	830131
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"		807196	839499	444432
Eigedelar i alt	Total assets	"		5782727	5997608	5505160
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"		750486	746277	566384
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"		2837353	2706228	2734786
Eigenkapital	Own capital	"		2194888	2545103	2203991

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17e Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk Number of holdings			8	9	15	6	38
Alder på brukar Age of farmer		år year	49	42	50	53	48
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	149	253	401	874	387
herav leigd of which rented land		"	17	50	115	476	136
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets		NOK	2783684	3191375	3710463	5461963	3668963
Varelager Stocks		"	72716	129743	244699	713235	255245
Buskap Livestock		"	402848	345089	404895	499191	405188
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	58976	173756	196965	345525	185875
Skurtreskar Combine harvester		"	9267	87760	65649	123175	68099
Traktorar Tractors		"	141177	124761	131330	231704	147696
Driftsbygningar Outbuildings		"	1929427	1972964	2157708	2955717	2191895
Jord etc. Farmland etc.		"	169272	357303	509216	593417	414964
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	2893	2647	3347	3450	3102
herav familien of which family		" "	2344	2151	2644	2782	2486
Arealbruk: Land use:							
Bygg Barley		daa decares	105,6	148,0	169,1	139,8	146,1
Havre Oats		" "	14,6	32,3	43,4	181,2	56,5
Kveite Wheat		" "	13,3	49,3	159,5	422,8	144,2
Poteter Potatoes		" "	0,6				0,1
Anna Other		" "	15,1	23,4	28,5	113,2	37,8
Avlingar pr daa: Crops per decare:							
Bygg Barley		kg	488	474	452	450	462
Havre Oats		"	597	455	486	441	465
Kveite Wheat		"	754	530	500	615	560
Poteter Potatoes		"	1000				1000
I alt Total		FEm ¹	473	431	463	480	465
Avlsgrisar (gj.snitt) Pigs for breeding		stk no.	44,5	62,2	40,4	40,4	46,5
Smågriskull Litters		" "	90	116	95	94	99
Salbare smågrisar Piglets for sale		" "	938	1185	1077	982	1058
Omsette slaktesvin Pigs for slaughter		" "	745	362	618	957	638
Innkjøp av svin Purchase of pigs		NOK	320101	159674	84274	412906	203669
Pris: Bygg Price: i Barley		NOK/kg	1,87	1,79	2,11	1,81	1,93
Havre Oats		"	1,87	1,59	1,78	1,69	1,71
Kveite Wheat		"	2,70	2,12	2,12	2,02	2,09
Slaktesvin Pork		"	22,68	23,39	23,23	22,63	22,98
Smågris, sal Piglets for sale		NOK/stk	987	913	940	904	933
Variable kostnader Variable costs		NOK/daa	8191	3763	2744	1944	3059
Prod.innt. bygg Total output barley		NOK	97656	129554	151877	125458	131004
" havre " oats		"	16908	24207	38920	149873	48320
" kveite " wheat		"	26952	54911	173546	527572	170485
" oljefrø " oilseeds		"	8673		9764	44876	12766
" smågris " piglets		"	421217	845791	412406	317600	501935
" slaktesvin " pigs for fattening		"	1334212	622017	1144905	1788194	1162489
" avlsgrisar " pigs for breeding		"	74441	117515	149143	35737	108019
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"		444	435	14459	2560
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/daa		"	691	702	518	460	540
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare		"	6203	4265	3315	2196	3298
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	292857	286114	267761	397919	299044
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	289559	286433	261053	408725	296822
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	247223	210164	205136	321014	234403
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap. "		"	326903	322193	298224	429655	331569

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av korn og svinekjøt
combined cereal production and pig farming

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	>500	Alle All
Tal bruk Number of holdings		8	9	15	6	38
Produksjonsinntekt i alt: Output:	NOK	2148221	2032183	2426554	3616783	2462485
Planteprodukt Plant products	"	154363	229297	389320	1014843	400722
Husdyrprodukt Livestock products	"	1829869	1585767	1706889	2155990	1775004
Tilskot Support	"	158500	195518	258323	427071	249077
Andre inntekter Other income	"	5488	21601	72022	18879	37682
Variable kostnader i alt: Total variable costs:	"	1222437	952558	1098924	1698565	1184941
Såvarer Seeds	"	13906	16775	33848	69566	31246
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime	"	16060	27865	56764	160938	57799
Plantevernmidler Pesticides	"	7343	14359	28737	66253	26751
Konserveringsmidler Preservatives	"	197		-2	1061	208
Fôrmiddel Fodder	"	781169	634361	805246	895436	773945
Diverse til husdyrholdet Misc. for animal husbandry	"	51398	69657	53031	51260	56345
Innkjøp av dyr Purchase of cattle	"	320101	159829	84274	412906	203706
Andre forbruksart. Other variable costs	"	32263	29711	37025	41146	34941
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:	"					
Leigd arbeid Hired labour	"	68966	70008	88999	124157	85835
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	23008	37096	38806	63477	38970
Traktorar Tractors	"	7495	11156	21570	39249	18932
Driftsbygningar Outbuildings	"	29886	28763	51427	37000	39246
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	3711	14721	10291	22992	11960
Drivstoff Fuel	"	18689	28059	48056	93644	44335
Maskinleige Rented machinery	"	17652	48967	63142	101129	56206
Jordleige Rented farmland	"	2375	11815	27729	173848	41694
Andre faste kostnader Other fixed costs	"	114864	233028	275674	242094	226417
Registrerte kostnader i alt Total registered costs	"	1509082	1436171	1724618	2596154	1748537
Resultat før avskrivningar Result before depreciation	"	639139	596012	701936	1020629	713948
Avskrivningar: Depreciation:	"					
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	10197	30683	35094	58299	32472
Traktorar Tractors	"	18654	19516	17675	23646	19260
Driftsbygningar Outbuildings	"	110336	103440	126158	147631	120837
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	3084	2628	1096	1523	1945
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %	"	163720	189979	210188	302646	210217
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture	"	496867	439745	521913	789531	539435
+ " skogbruk + " forestry	"	7115	52730	19396	25169	25617
+ " till.næring + " other farm-based	"	11601	31593	48656	16647	31760
+ " a. næring + " other off-farm	"	1598	7623	7751	-341	5148
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading	"	-24993	3570	16013	115946	20212
+ Lønsinntekter + Wage income	"	330418	306014	262079	177725	273553
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay	"	2432	8685	36310	62686	26800
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments	"	3728	20664			5679
+ Renteinntekter + Interest received	"	40224	25922	36448	29646	33676
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner	"	189077	160837	196135	260777	196496
= Nettoinntekt = Total net income	"	679914	735709	752430	956231	765382
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)	"	187363	112589	181141	259812	178637
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.	"	1337705	432537	750766	986710	836216
Endring i arbeidskapital Change in working capital	"	97334	-127826	-96256	137816	-26019
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:	"					
Jordbruk Agriculture	"	2783684	3191375	3710463	5461963	3668963
Skogbruk Forestry	"	111488	541201	145506	225454	244685
Till.næring og anna næring Other occupations	"	377519	181349	326048	1285739	454143
Hovudbygning og privat Farmhouses and private	"	673268	827092	868331	823411	810405
Krav og kontantar Outstanding claims and cash	"	988339	426127	761634	601210	704569
Eigedelar i alt Total assets	"	4934297	5167144	5811982	8397777	5882765
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities	"	403281	462676	747722	1011735	649384
Langsiktig gjeld Long-term liabilities	"	1979237	2180987	2823392	3736399	2637686
Eigenkapital Own capital	"	2551779	2523480	2240868	3649643	2595696

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17f

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar	Regions		Austlandet	Eastern Norway	Alle	
			Flatbygder			
			Lowlands			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	> 500	Alle All	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		9	11	13	18
Alder på brukar	Age of farmer	år year	53	53	53	53
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	683	641	688	608
herav leigd	of which rented land	" "	318	270	316	268
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	3181520	3168087	2973714	2733527
Varelager	Stocks	"	434134	399487	387361	321488
Buskap	Livestock	"	324037	358046	354722	346287
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	246482	240428	247323	219038
Skurtresker	Combine harvester	"	163624	144178	124971	97753
Traktorar	Tractors	"	157685	140591	122900	137313
Driftsbygningar	Outbuildings	"	1173929	1190816	1082270	1024062
Jord etc	Farmland etc.	"	681628	694540	654168	587586
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	3996	3990	4027	3825
herav familien	of which family	" "	3066	2799	2957	2721
Arealbruk:	Land use :					
Bygg	Barley	daa decares	83,8	81,9	137,4	116,0
Havre	Oats	" "	77,6	68,6	81,3	73,9
Kveite	Wheat	" "	249,2	224,6	180,2	151,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	225,1	226,9	253,3	241,1
Anna	Other	" "	39,2	32,1	30,3	22,1
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Bygg	Barley	kg	553	535	491	488
Havre	Oats	"	504	513	463	455
Kveite	Wheat	"	520	533	518	512
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFU ^m 1	467	494	463	468
I alt	Total	"	479	495	464	465
Storfehold:	Cattle:A91					
Årskyr	Cows	stk no.	23,6	24,1	25,4	23,6
Mjølkl/årsku	Milk/cow	kg	7722	7826	7319	7381
Omsett mjølk	Milk sold	l	167729	172042	170465	159048
Mjølkekvote	Milk quota	l	167154	170949	167128	155658
Kraftfôr/årsku	Feed concentrate/cow	NOK	10198	10706	9069	9417
Grovfôr/årsku	Coarse fodder/cow	daa decares	9,5	9,4	10,0	10,2
Pris: Mjølkl utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	3,94	3,94	3,97	3,98
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow) excl. support	NOK/kg	31,84	32,29	32,17	32,42
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat(beef) excl. support	"	39,48	39,80	39,14	39,34
Produksjonsinntekt mjølk	Total output milk	NOK	660595	678614	677302	632380
Driftstilskot	Production allowance	"	63611	63364	62815	62250
Distriktstilskot	Other support	"	15058	15394	15309	14251
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat (cow)	"	101947	100779	116785	105202
" anna storfe kjøtt	" meat (beef)	"	136730	179397	140196	153074
Tilskot kjøtt	Support	"				502
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	59130	52302	49377	40402
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	847	693	3934	2841
Kornproduksjon:	Cereal production:					
Pris: Bygg	Price: Barley	NOK/kg	1,89	1,88	1,81	1,82
Havre	Oats	"	1,75	1,74	1,72	1,69
Kveite	Wheat	"	2,05	2,06	2,04	2,05
Variable kostnader	Variable costs	NOK/daa	812	881	769	807
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/daa	"	474	521	497	516
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	2044	2166	2011	2084
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	302702	285397	295999	280951
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	301692	274855	284586	264760
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	216869	192983	212128	196619
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	330099	311823	323187	307913

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av kumjolk, storfeslakt og korn
combined dairy, beef farming and cereal production

		Austlandet				
Regionar	Regions		Eastern Norway	Alle All		
			Flatbygder			
			Lowlands			
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	> 500	Alle All	>500	Alle All
Tal bruk	Number of holdings		9	11	13	18
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	1949861	1951627	1912625	1757703
Planteprodukt	Plant products	"	470864	435749	407126	345882
Husdyrprodukt	Livestock products	"	959249	1011785	987594	933900
Tilskot	Support	"	480826	471549	490081	454062
Andre inntekter	Other income	"	38922	32545	27824	23859
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	554167	564381	528909	490501
Såvarer	Seeds	"	49765	46297	44005	38697
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	104966	100756	105719	93753
Plantevernmiddel	Pesticides	"	37352	32811	29692	23999
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7948	7500	9915	8598
Førmiddel	Fodder	"	264623	281760	249739	239493
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	48538	49703	51094	46884
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	3968	8646	3070	7056
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	37007	36908	35675	32021
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:					
Leigd arbeid	Hired labour	"	126714	176905	162011	170532
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	56213	61608	59498	56237
Traktorar	Tractors	"	28566	29079	27114	25846
Driftsbygningar	Outbuildings	"	48083	55371	43420	43577
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	21518	24871	15811	16229
Drivstoff	Fuel	"	67999	64826	66379	58736
Maskinleige	Rented machinery	"	96377	101977	117322	103471
Jordleige	Rented farmland	"	81022	68674	72804	57394
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	134661	145966	132370	130243
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	1215320	1293659	1225636	1152767
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	734541	657968	686989	604936
Avskrivningar:	Depreciation:					
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	55737	52535	49514	41968
Traktorar	Tractors	"	22025	23490	19494	20707
Driftsbygningar	Outbuildings	"	82464	79677	76081	69841
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	3762	3620	3745	3165
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6,0 %	"	190337	189493	177346	163321
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	570553	498646	538154	469256
+ " skogbruk	+ " forestry	"	20686	15323	11400	9904
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	82924	86828	61789	63319
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	-111	26119	24087	33806
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	38076	31820	26980	19049
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	109121	129287	129513	171305
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	23019	45545	57801	58069
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"				
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	29683	31933	31933	36980
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments for previous owner	"	74266	106619	102547	113565
= Nettoinntekt	= Total net income	"	799684	758883	779110	748123
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	131734	59080	167672	65179
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	1280725	1078553	1090902	1094743
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	7433	-3092	84087	50660
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:					
Jordbruk	Agriculture	"	3181520	3168087	2973714	2733527
Skogbruk	Forestry	"	244000	230764	207348	199793
Till.næring og anna næring	Other occupations	"	532226	462286	824584	694558
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	856844	1147448	853486	970014
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	861982	781501	777389	820181
Eigedelar i alt	Total assets	"	5676573	5790086	5636520	5418072
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	463509	515586	423102	406767
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	973425	1427997	1381235	1493496
Eigenkapital	Own capital	"	4239638	3846503	3832182	3517809

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17g

Drift og driftsresultat på bruk med

Summary of accounts for

Regionar Regions		Austlandet Eastern Norway Andre bygder Other parts					Agder & R. Andre bygder Other parts
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	50-100	100-200	200-300	Alle	Alle
Tal bruk Number of holdings			9	13	6	30	10
Alder på brukar Age of farmer		år year	54	50	51	52	46
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	84	146	233	166	251
herav leigd of which rented land		" "	12	37	102	61	109
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	460612	861333	988852	757593	1002708
Varelager Stocks		"	28288	49313	45993	44408	44212
Buskap Livestock		"	37062	56735	81058	58796	91314
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	48734	89373	67606	82865	109251
Traktorar Tractors		"	76972	134554	210364	132777	165006
Driftsbygningar Outbuildings		"	174828	412358	482568	334313	367006
Jord etc. Farmland etc.		"	94729	119002	101263	104434	225918
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (agric.)		timer hours	1927	2061	1999	2109	2006
herav familien of which family		" "	1677	1690	1784	1798	1618
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals		daa decares					
Poteter Potatoes		" "	0,1				
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	84,1	146,0	233,2	166,2	250,7
Anna Other		" "		0,1			
Avlingar pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals		FEmFUm ¹					
Poteter Potatoes		kg	500			500	
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFUm ¹	286	261	254	256	221
I alt Total		"	286	261	254	256	221
Sauehald: Sheep farming:							
Vinterfôra sauer Winter-fed sheep (wfs)		stk no.	71	85	138	101	149
Sauer under 1 år (gj.s.) Sheep < 1 year (average)		" "	20,1	26,6	45,0	32,9	41,2
Gangslam/vfs Lambs per wfs		" "	1,3	1,5	1,3	1,4	1,4
Kjøtt/vfs Meat per wfs		kg	26	31	26	29	27
Omsett saue- og lammekj. Mutton and lamb sold		"	2192	2650	3716	3154	4166
Omsett ull Wool sold		"	347,6	352,0	603,2	457,1	799,6
Grovfôr/vfs Coarse fodder/wfs		daa decares	1,2	1,7	1,7	1,7	1,7
Variable kostn./vfs Variable costs/wfs		NOK	878	723	820	847	972
herav førkjøp of which purchase of fodder		"	392	265	373	385	408
Pris: Kjøtt Price: Meat (mutton and lamb)		NOK/kg	35,28	38,39	39,90	37,91	39,80
Ull Wool		"	35,14	30,89	33,50	32,87	31,84
Prod.inntekt, kjøtt Total output mutton and lamb		NOK	82424	124063	178148	136700	188027
Tilskot, kjøtt Support		"	19543	25913	30998	29526	31867
Prod.inntekt, livdyr sau Total output sheep sold live		"	3056	2474	10229	4762	4616
Prod.inntekt, ull Total output wool		"	13771	12690	19244	16096	25460
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	49	1921	880	1119	241
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	583	572	518	512	398
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare		"	2640	2068	1708	1913	1502
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	82306	90710	136763	108209	135722
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	50780	72392	115621	87072	111320
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	26717	35303	77819	54272	77048
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap.		"	106832	116037	172459	135721	168517

¹ FUm = Feed Unit milk

sauehald
sheep farming

Regionar	Regions			Austlandet Eastern Norway		Agder & R. Andre bygder
				Andre bygder Other parts		Andre bygder Other parts
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	50-100	100-200	200-300	Alle
						Alle
Tal bruk	Number of holdings		9	13	6	30
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	285065	363298	511327	403448
Planteprodukt	Plant products	"	5046	9566	7972	7850
Husdyrprodukt	Livestock products	"	99300	141154	208500	158679
Tilskot	Support	"	169176	205399	270946	223647
Andre inntekter	Other income	"	11543	7178	23909	13272
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	62698	61248	113161	85429
Såvarer	Seeds	"	1427	2740	1869	2199
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	14193	14047	27593	18660
Plantevernemiddel	Pesticides	"	8	62	67	43
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	148	1086	2109	1118
Fôrmiddel	Fodder	"	29164	23093	56895	40760
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	8949	7792	11421	10037
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	1243	3658	1610	2280
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	7566	8770	11598	10332
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid	Hired labour	"	39434	28014	36399	34980
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	10864	11537	29472	16386
Traktorar	Tractors	"	5735	12165	9684	10262
Driftsbygningar	Outbuildings	"	11846	17589	10722	14168
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	4159	1250	2486	2454
Drivstoff	Fuel	"	9085	15398	22244	15954
Maskinleige	Rented machinery	"	12189	10965	37015	17161
Jorleige	Rented farmland	"		2753	2562	3069
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	52059	62686	56286	57454
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	208070	223606	320031	257317
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	76994	139692	191296	146131
Avskrivningar:	Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	6070	10911	8957	10484
Traktorar	Tractors	"	7444	15923	20779	14410
Driftsbygningar	Outbuildings	"	11204	25027	27894	20312
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	617	551	589	625
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6,0 %	"	27179	51534	57853	45016
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	51659	87280	133077	100300
+ " skogbruk	+ " forestry	"	5887	10504	16866	10191
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	40048	30860	60812	43541
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	66086	9164	15073	26888
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	1102	1597	4013	2366
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	262421	494262	452402	396390
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	73744	41606	21888	44530
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"		688	10234	2345
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	21833	32653	23857	25676
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments for previous owner	"	19138	51700	53600	39103
= Nettoinntekt	= Total net income	"	503643	656912	684622	613123
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	43882	252296	81917	149671
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	580174	1098733	642769	840337
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-20568	472	-41598	-16723
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:	"				
Jordbruk	Agriculture	"	460612	861333	988852	757593
Skogbruk	Forestry	"	97527	94168	102847	91940
Till. næring og anna næring	Other occupations	"	131736	199059	134644	156144
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	463099	1011960	617616	747088
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	564380	1019001	643168	799989
Eigedelar i alt	Total assets	"	1717354	3185521	2487127	2552755
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	47708	62793	111660	71403
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	199821	818945	755381	576354
Eigenkapital	Own capital	"	1469826	2303784	1620085	1904998

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17g Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions		Vestlandet Western Norway		Trøndelag Central Norway Andre bygder Other parts	Nord-Noreg Northern Norway		
Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	100-200	Alle	Alle	100-200	200-300	Alle
Tal bruk Number of holdings		9	19	11	6	8	19
Alder på brukar Age of farmer	år year	50	51	47	57	45	50
Jordbruksareal Agricultural land	daa decares	149	169	257	151	238	226
herav leigd of which rented land	" "	56	67	95	66	141	122
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:	NOK	538259	678750	1390305	669070	932193	900612
Varelager Stocks	"	28653	25953	92845	38180	61162	54984
Buskap Livestock	"	66634	60635	115518	74420	129011	108845
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	48924	85105	168826	69507	115927	109632
Traktorar Tractors	"	89421	116606	258540	126317	113542	135285
Driftsbygningar Outbuildings	"	198476	257335	588218	234454	424803	357657
Jord etc. Farmland etc.	"	106151	133117	166357	126193	87749	134209
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (agric.)	timer hours	1616	1834	2566	2288	2572	2423
herav familien of which family	" "	1324	1542	1985	1830	1768	1844
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals	daa decares			5,8			
Poteter Potatoes	" "		0,2		0,3	0,3	0,3
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture	" "	149	168,3	250,1	150,4	236,4	224,9
Anna Other	" "			0,9		1,1	0,5
Avlinger pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals	FEmFU ¹			528			
Poteter Potatoes	kg		800		867	1055	1347
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture	FEmFU ¹	255	216	283	236	223	233
I alt Total	"	255	216	288	236	222	233
Sauehald: Sheep farming:							
Vinterfôra sauer Winter-fed sheep (wfs)	stk no.	113	100	191,0	122,0	203,0	171,0
Sauer under 1 år (gj.s.) Sheep < 1 year (average)	" "	35,2	31,4	64,0	33,9	63,8	48,0
Gangslam/vfs Lambs per wfs	" "	1,3	1,3	1,5	1,3	1,3	1,3
Kjøtt/vfs Meat per wfs	kg	26	27	31,0	26,0	27,0	27,0
Omsett saue- og lammekj. Mutton and lamb sold	"	3189	2719	5759	3098	5483	4554
Omsett ull Wool sold	"	493,8	453,9	870	598	809	731
Grovfôr/vfs Coarse fodder/wfs	daa decares	1,3	1,7	1,3	1,2	1,2	1,3
Variable kostn./vfs Variable costs/wfs	NOK	724	705	645	853	908	894
herav førkjøp of which purchase of fodder	"	335	323	285	424	470	428
Pris: Kjøtt Price: Meat (mutton and lamb)	NOK/kg	38,79	39,52	39,08	35,93	36,37	37,08
Ull Wool	"	32,18	31,92	33,84	30,44	32,15	32,21
Prod.inntekt, kjøtt Total output mutton and lamb	NOK	132443	118945	274724	140228	262916	214978
Tilskot, kjøtt Support	"	25851	21992	56254	48735	89239	74199
Prod.inntekt, livdyr sau Total output sheep sold live	"	3188	2065	11083	2450	40717	19283
Prod.inntekt, ull Total output wool	"	15595	13613	28558	17253	24128	22582
Anna husdyrhald Other animal husbandry	"	390	703	981	636	4305	3499
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare	"	532	470	635	518	553	510
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare	"	2293	1811	2329	2106	2428	2185
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital	NOK/man-year	193109	144566	188604	125830	211565	186719
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital	"	173791	125650	170229	98474	200581	171077
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.	"	145964	89315	145337	69781	182659	147005
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap.	"	228750	173742	219918	146935	244373	215099

¹ FU_m = Feed Unit milk

sauehald
sheep farming

Regionar	Regions		Vestlandet Western Norway	Trøndelag Central Norway Andre bygder Other parts	Nord-Noreg Northern Norway			
Storleiksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	Alle	Alle	100-200	200-300	Alle
Tal bruk	Number of holdings		9	19	11	6	8	19
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	423072	375420	721155	421277	761637	645775
Planteprodukt	Plant products	"	5748	7684	18236	5860	19823	13403
Husdyrprodukt	Livestock products	"	151616	135327	315347	160567	332484	260518
Tilskot	Support	"	227612	210845	383406	254484	405120	360624
Andre inntekter	Other income	"	38096	21564	4166	367	4209	11230
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	81476	70220	122902	103904	184445	152625
Såvarer	Seeds	"	750	715	4032	1539	2177	2274
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	18852	13671	27358	22642	31392	29071
Plantevernemiddel	Pesticides	"	62	295	1225	143	531	435
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	3983	3310	3169	2082	4175	3291
Fôrmiddel	Fodder	"	37724	32503	56212	53629	95454	74271
Diverse til husdyrholdet	Misc. for animal husbandry	"	10322	8847	13920	11414	19358	14641
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	2009	1987	434	2384	9649	6413
Andre forbruksart.	Other variable costs	"	7774	8891	16552	10072	21710	22229
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs:							
Leigd arbeid	Hired labour	"	38714	32901	57540	54058	63282	57075
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	18517	17982	30354	14698	35816	24513
Traktorar	Tractors	"	7380	5908	12955	10754	11660	10860
Driftsbygningar	Outbuildings	"	14308	13322	18840	13160	24581	19396
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	3860	4588	7766	1152	3360	2606
Drivstoff	Fuel	"	9976	12065	21534	11362	25051	17843
Maskinleige	Rented machinery	"	29339	17757	31416	10788	22954	33850
Jordleige	Rented farmland	"	1478	1942	8144	900	2560	3130
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	43078	37716	80595	55285	67912	61721
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	248128	214402	392047	276060	441619	383618
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	174945	161018	329108	145217	320018	262157
Avskrivningar:	Depreciation:							
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	6346	9504	19186	7969	17948	14104
Traktorar	Tractors	"	9166	12088	27061	13100	9866	12573
Driftsbygningar	Outbuildings	"	16835	18873	33020	13790	26830	21855
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	918	1354	164	259	289	236
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6,0 %	"	32108	40414	74836	37822	54161	51744
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	141680	119199	249677	110099	265085	213389
+ " skogbruk	+ " forestry	"	-579	182	26419	-528	2105	16178
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	18397	37465	11332	-1817	4079	10437
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	46698	22081	10959	-1411	75847	41109
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	30327	14612	-54807	44	182	90
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	398362	407784	392650	257583	203193	232607
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	33775	47709	35967	63445	46564	55660
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"			29685		631	1847
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	4745	12040	18991	12035	7351	11423
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments for previous owner	"	41364	29043	90386	14811	65753	50201
= Nettoinntekt	= Total net income	"	632040	632028	630488	424639	539283	532538
Endring i eigenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	101873	179752	146501	74970	131424	138915
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	325366	527907	675364	371494	111114	314188
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	-69791	-27575	-53106	15849	-25621	-18014
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:							
Jordbruk	Agriculture	"	538259	678750	1390305	669070	932193	900612
Skogbruk	Forestry	"	26129	27747	111588	5996	36411	51128
Till. næring og anna næring	Other occupations	"	318355	249903	241350	41003	147516	83173
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	750964	936483	533932	164588	497783	393136
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	350812	464286	522114	342363	217645	360706
Eigedelar i alt	Total assets	"	1984520	2357170	2799288	1223020	1831548	1788755
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	156499	81458	145256	17749	193857	117394
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	780523	553360	1050991	238684	826964	611648
Eigenkapital	Own capital	"	1047498	1722351	1603041	966588	810727	1059713

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17g Forts. Cont.

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All					
Storleksgrupper Farm size (decares)		daa	50-100	100-200	200-300	300-500	Alle all
Tal bruk Number of holdings			13	38	26	14	93
Alder på brukar Age of farmer		år year	56	52	47	45	50
Jordbruksareal Agricultural land		daa decares	82	151	245	365	203
herav leigd of which rented land		" "	14	48	118	187	87
Eigedelar i jordbruket: Agricultural assets:		NOK	488196	792292	1007242	1335451	885160
Varelager Stocks		"	26989	44708	50396	87871	50394
Buskap Livestock		"	38760	71582	100342	128383	83932
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment		"	40552	91598	97236	199911	102809
Traktorar Tractors		"	83533	148878	174140	157644	147017
Driftsbygningar Outbuildings		"	201465	306719	451120	525339	360870
Jord etc Farmland etc.		"	96897	128806	134008	236303	140138
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (agric.)		timer hours	1934	2010	2317	2430	2157
herav familien of which family		" "	1694	1644	1793	2005	1754
Arealbruk: Land use:							
Korn Cereals		daa decares			0,9	3,0	0,7
Poteter Potatoes		" "	0,1		0,2	0,3	0,1
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		" "	82,3	151,1	243,8	361,1	201,8
Anna Other		" "			0,4	0,7	0,2
Avlingar pr daa: Crops per decare:							
Korn Cereals		FEmFU ¹			463	563	528
Poteter Potatoes		kg	667	867	902	1400	1046
Grovfôr og beite Coarse fodder and pasture		FEmFU ¹	305	275	225	233	246
I alt Total		"	305	275	225	235	246
Sauehald: Sheep farming:							
Vinterfôra sauer Winter-fed sheep (wfs)		stk no.	73	115	162	203	136
Sauer under 1 år (gj.s.) Sheep < 1 year (average)		" "	20,4	34,9	49,1	63,2	41,4
Gangslam/vfs Lambs per wfs		" "	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
Kjøtt/vfs Meat per wfs		kg	27	26	28	30	28
Omsett saue- og lammekj. Mutton and lamb sold		"	2220	3075	4436	6142	3832
Omsett ull Wool sold		"	371,9	526,1	743,1	857,2	620,6
Grovfôr/vfs Coarse fodder/wfs		daa decares	1,1	1,3	1,5	1,8	1,5
Variable kostn./vfs Variable costs/wfs		NOK	797	741	816	908	817
herav førkjøp of which purchase of fodder		"	338	317	400	375	370
Pris: Kjøtt Price: Meat (mutton and lamb)		NOK/kg	35,72	38,36	38,53	39,58	38,58
Ull Wool		"	34,07	32,08	31,29	32,88	32,22
Prod.inntekt, kjøtt Total output mutton and lamb		NOK	84890	140648	213947	281894	176230
Tilskot, kjøtt Support		"	21270	30045	50459	67735	40524
Prod.inntekt, livdyr sau Total output sheep sold live		"	2346	2366	19367	9269	8339
Prod.inntekt, ull Total output wool		"	13190	17244	21771	28709	19881
Anna husdyrhald Other animal husbandry		"	58	971	2202	4793	1773
Netto mek. kostn./daa Net mechanisation costs/decare		"	601	614	499	415	512
Dekningsbidrag/dekar Gross margin/decare		"	2647	2189	1936	1660	1963
Vederl til arb. og EK Return on labour and own capital		NOK/man-year	85939	121894	173832	207652	149258
Vederl til fam. arb og EK Return on family l. and own capital		"	56824	97617	156336	198113	128902
Fam. arbeidsfort. J/årsverk Family labour income agric.		"	30822	64750	126796	165918	97767
Skattejust. vederl. til A&EK Tax-adjusted return on l. and own cap.		"	108799	149172	204094	243981	178323

¹ FU¹ = Feed Unit milk

sauehald
sheep farming

Regionar Regions

Alle All

Storleksgrupper Farm size (decares)	daa	50-100	100-200	200-300	300-500	Alle all
Tal bruk Number of holdings		13	38	26	14	93
Produksjonsinntekt i alt: Output:	NOK	276773	416473	606389	790685	509341
Planteprodukt Plant products	"	5002	8315	14953	21131	11656
Husdyrprodukt Livestock products	"	100484	161232	257416	324665	206260
Tilskot Support	"	163261	232619	322363	426254	278038
Andre inntekter Other income	"	8026	14307	11657	18635	13387
Variable kostnader i alt: Total variable costs:	"	58464	85515	131906	184523	111229
Såvarer Seeds	"	898	1854	1702	6441	2358
Handelsgjødse og kalk Fertilizer and lime	"	13344	20886	25266	43109	24360
Plantevernemiddel Pesticides	"	6	144	532	856	337
Konserveringsmiddel Preservatives	"	292	2150	3445	2688	2346
Fôrmiddel Fodder	"	25634	37916	66415	77606	51714
Diverse til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry	"	8854	9592	13590	20701	12453
Innkjøp av dyr Purchase of cattle	"	1784	3078	5149	7054	4028
Andre forbruksart. Other variable costs	"	7653	9895	15806	26069	13633
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid Hired labour	"	37347	39480	48986	50175	43522
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	11278	17542	28539	23669	20718
Traktor Tractors	"	5115	9918	9016	11733	9273
Driftsbygningar Outbuildings	"	12475	14843	16873	24556	16319
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	3395	2778	4600	4111	3551
Drivstoff Fuel	"	7744	14657	20977	18830	16305
Maskinleige Rented machinery	"	10826	17047	29180	53267	25041
Jordleige Rented farmland	"		2270	5537	12580	4631
Andre faste kostnader Other fixed costs	"	44560	55534	59314	69861	56849
Registrerte kostnader i alt Total registered costs	"	191204	259584	354928	453304	307437
Resultat før avskrivningar Result before depreciation	"	85569	156889	251461	337380	201904
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	5141	10890	12632	23575	12532
Traktor Tractors	"	8990	16098	16167	18701	15431
Driftsbygningar Outbuildings	"	13037	20358	26181	32471	22481
Jord, grøfter og vassanl. Farmland, drainage and water supply	"	719	746	640	1501	810
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %	"	29089	46886	58538	74132	51321
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture	"	57683	108797	195841	261132	150649
+ " skogbruk + " forestry	"	4811	3880	9929	33443	10075
+ " till. næring + " other farm-based	"	30339	25912	43671	150002	54466
+ " a. næring + " other off-farm	"	45752	24852	31216	40161	31348
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading	"	763	-8592	878	3483	-2634
+ Lønnsinntekter + Wage income	"	317192	392838	331608	315554	349111
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay	"	66360	42662	41047	9428	41038
+ Fam. arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments	"		235	4625	23340	4903
+ Renteinntekter + Interest received	"	21898	19047	15851	18411	18236
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments for previous owner	"	17350	46486	63401	102810	54781
= Nettoinntekt = Total net income	"	527446	563146	611264	752145	602410
Endring i egenkapital (sparing) Change in own capital (savings)	"	65257	102025	161164	262362	137864
Arbeidskapital pr 31/12 Working capital on 31 Dec.	"	600753	683028	416773	759911	604389
Endring i arbeidskapital Change in working capital	"	-13937	-3177	-20515	-59648	-17933
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk Agriculture	"	488196	792292	1007242	1335451	885160
Skogbruk Forestry	"	71775	51918	62192	151897	71662
Till. næring og anna næring Other occupations	"	129948	245436	139479	675192	260400
Hovudbygning og privat Farmhouses and private	"	438756	686298	756279	674169	663887
Krav og kontantar Outstanding claims and cash	"	576554	606445	440159	790990	581709
Eigedelar i alt Total assets	"	1705228	2382389	2405351	3627698	2462818
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities	"	36115	77496	147841	269073	120365
Langsiktig gjeld Long-term liabilities	"	155638	715138	826854	1307763	746362
Eigenkapital Own capital	"	1513475	1589755	1430656	2050862	1596091

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17h

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar	Regions		Nord-Noreg Northern Norway		Alle All	
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	Alle	100-200	Alle all
Tal bruk	Number of holdings		7	11	13	20
Alder på brukar	Age of farmer	år year	46	48	46	49
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	139	162	141	142
herav leigd	of which rented land	" "	43	81	46	59
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1009671	1168643	950079	1034121
Varelager	Stocks	"	36068	38545	38439	40056
Buskap	Livestock	"	18421	23375	29128	27994
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	100374	116831	124645	135104
Traktorar	Tractors	"	59376	58092	105892	104615
Driftsbygningar	Outbuildings	"	536194	644256	422435	477195
Jord etc.	Farmland etc.	"	259237	287545	229540	249158
Arbeidsinnsats i alt (J)	Total labour input (Agric.)	timer hours	2977	2977	3290	3191
herav familien	of which family	" "	2330,0	2240,0	2670,0	2535,0
Arealbruk:	Land use:					
Poteter	Potatoes	" "	0,4	0,5	0,2	0,3
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	138,4	161,3	140,9	141,9
Anna	Other	" "	0,1	0,1	0,1	0,1
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Poteter	Potatoes	"	933	1360	933	1360
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFU ¹	200	190	224,0	224
I alt	Total	"	199	190	224	224
Geitehald:	Goat farming:					
Årsgeiter	Dairy goats	stk no.	76	87	81	87
Geiter i status (gj.sn):	Goats in balance (average):					
Geiter fra IB	Dairy goats > 2 years	" "	72	81	76	84
Geiter under 9 mnd	Goats < 9 months	" "	42	47	34	33
Mjôlk/årsgeit	Milk/dairy goat	kg	769	784	713	728
Omsett mjôlk	Milk sold	l	52765	62556	51620	57029
Mjôlkekvote	Milk quota	l	67890	70179	60601	62433
Grovfôr/årsgeit	Coarse fodder/dairy goat	daa	1,8	1,9	1,7	1,6
Variable kostn./årsgeit	Variable costs/dairy goat	NOK	2484	2576	2244	2314
herav førkjøp	of which purchased fodder	NOK	1601	1605	1420	1448
Pris:Geitemj. utan tilskot	Milk price excl. support	NOK/l	5,19	4,95	5,03	4,92
Tilskot	Support	NOK/l	3,97	3,83	3,63	3,60
Produksjonsinntekt mjôlk	Total output milk	NOK	273593	309963	259739	280803
Driftstillegg	Production allowances	"	65600	65600	65600	65600
Andre tilskot mjôlk	Other support to milk	"	209530	239714	187213	205107
Prod.inntekt livdyr og slakt	Total output meat and br.goats	"	8906	8147	7350	7547
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	487	3680	16060	12318
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	894	824	807	849
Dekningsbidrag/dekar	Gross margin/decare	"	4427	4197	4362	4501
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	204072	221956	197591	209805
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	184493	201281	180448	189866
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	NOK/man-year	167605	190833	161697	171765
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on labour and own cap. "	"	236354	254497	225734	239266

¹ FUm = Feed Unit milk

geitehald
production of goat's milk

Regionar	Regions		Nord-Noreg Northern Norway		Alle All		
Storleksgrupper	Farm size (decares)		daa	100-200	Alle	100-200	Alle all
Tal bruk	Number of holdings			7	11	13	20
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	804080	903973	798504	840961	
Planteprodukt	Plant products	"	2756	4772	5924	8417	
Husdyrprodukt	Livestock products	"	282987	321790	283150	300668	
Tilskot	Support	"	516519	572678	501659	522936	
Andre inntekter	Other income	"	1818	4733	7771	8941	
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	188701	224882	182460	200854	
Såvarer	Seeds	"	2678	2424	1807	1651	
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	17289	20224	17450	18289	
Plantevernmiddel	Pesticides	"	750	491	446	302	
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	3613	4042	2805	3580	
Førmiddel	Fodder	"	130788	145921	121322	131262	
Diverse til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	9711	11850	8788	10109	
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	6193	12119	12813	12826	
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	17678	27812	17030	22834	
Faste kostnader, registrerte:	Registered fixed costs						
Leigd arbeid	Hired labour	"	93033	111526	80809	94065	
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	24240	20684	22436	22255	
Traktor	Tractors	"	8495	10461	6867	7698	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	22413	22633	29415	26796	
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	881	1468	1732	1880	
Drivstoff	Fuel	"	13771	19902	19417	21918	
Maskinleige	Rented machinery	"	46896	55611	28510	35157	
Jordleige	Rented farmland	"	143	891	746	925	
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	70718	80438	65361	68899	
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	469291	548497	437752	480447	
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	334789	355476	360752	360514	
Avskrivningar:	Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	15924	14612	20291	18357	
Traktor	Tractors	"	7961	8046	12316	11796	
Driftsbygningar	Outbuildings	"	35102	36228	27233	28550	
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	786	643	1348	1305	
Kalkulert rente, 5,0 %	Required return on capital 5,0 %	"	60380	62096	56247	57364	
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	275016	295948	299564	300507	
+ " skogbruk	+ " forestry	"	1912	1935	5884	3986	
+ " till. næring	+ " other farm-based	"	29228	19683	28132	20194	
+ " a. næring	+ " other off-farm	"	41131	24588	27199	25443	
+ Aksjeutbyte og handel	+ Dividend and stock trading	"	258	343	1419	1508	
+ Lønsinntekter	+ Wage income	"	180529	174973	198637	179624	
+ Pensjonar/sjukepengar	+ Pensions/sick pay	"	106416	95836	66037	59362	
+ Fam. arbeid på nyanlegg	+ Fam. labour: investments	"	4204	14055	2860	8118	
+ Renteinntekter	+ Interest received	"	17883	13959	22100	17672	
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments for previous owner	"	77205	93362	66574	73518	
= Nettoinntekt	= Total net income	"	579373	547959	585256	542895	
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-18771	-738	40284	34173	
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	185286	-57088	466988	293488	
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	16142	-271466	620	-162010	
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec.:						
Jordbruk	Agriculture	"	1009671	1168643	950079	1034121	
Skogbruk	Forestry	"	27675	35196	31344	39291	
Till.næring og anna næring	Other occupations	"	115766	153294	213082	322592	
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	555469	497400	573243	521028	
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	302894	358882	488810	478212	
Eigedelar i alt	Total assets	"	2011475	2213416	2256559	2395244	
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	174934	473463	194767	338358	
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	974100	1101046	762976	838913	
Eigenkapital	Own capital	"	862441	638907	1298816	1217972	

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17i

Drift og driftsresultat på bruk med
Summary of accounts for

Regionar Regions			Austlandet		Vestlandet	Trøndelag
			Flatbygder	Andre bygder		
			Lowlands	Other parts	Norway	Lowlands
Storleiksgupper Farm size (decares)	daa		100-200	200-300	300-500	50-100
Tal bruk	Number of holdings		10	9	9	8
Alder på brukar	Age of farmer	år year	45	47	45	44
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	298	344	262	312
herav leigd	of which rented land	" "	117	95	149	61
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1575566	1823066	1398704	1799836
Varelager	Stocks	"	109061	121714	68017	175778
Buskap	Livestock	"	300355	336785	284921	267198
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	139372	206988	161847	158939
Traktorar	Tractors	"	138786	168421	52761	48284
Driftsbygningar	Outbuildings	"	667619	755370	645457	881049
Jord etc.	Farmland etc.	"	220373	233788	185701	268589
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	2591	2636	2043	1795
herav familien	of which family	" "	2076	2133	1487	1521
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares	21,7	47,8		65,9
Poteter	Potatoes	" "	0,3			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	275,6	295,8	262,3	246,4
Anna	Other	" "				
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	323	579		523
Poteter	Potatoes	kg	600			
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFUm ¹	353	322	298	332
I alt	Total	"	351	358	298	372
Storfehold:	Cattle:					
Tal kalvinger	Number of calvings	stk no.	24,6	27,1	14,4	23,8
Tal kyr	Number of cows	" "	22,4	23,2	13,8	20,3
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	35,8	35,6	25,1	28,2
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	2,3	3,3	14,4	1,6
Kg kjøtt omsett	Meat (cow)	kg	2427	1744	1210	1229
Kg a. storfe kjøtt omsett	Meat (beef)	"	5497	4759	7380	2893
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	322	240	595	174
Pris:	Price:					
Kjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	34,90	34,84	31,74	32,87
Anna storfe kjøtt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	44,91	41,90	40,69	45,14
Prod. inntekt kjøtt	Total output meat(cow)	"	72515	75767	58868	59754
" anna storfe kjøtt	" meat(beef)	"	235294	204828	317702	152359
Pristilskot kjøtt	Support	"	13524	36243	37368	11824
Driftstilskot	Production allowance	"	35145	33843	21616	28578
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	25635	32372	3639	63687
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	3659	300		
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	468	507	517	516
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1497	1555	1459	1461
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	87761	103708	58239	87808
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	77300	83799	27216	65149
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	25912	42776	-15075	8583
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax -adjusted return on l. and own cap . "	"	115138	126196	83419	117324

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av storfeslakt
beef farming

Regionar	Regions		Austlandet			
			Eastern Norway		Vestlandet	Trøndelag
			Flatbygder	Andre bygder	Western	Flatbygder
			Lowlands	Other parts	Norway	Lowlands
Storleksgrupper	Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	50-100
Tal bruk	Number of holdings		10	9	9	8
Produksjonsinntekt i alt:	Output:	NOK	643555	719561	657848	653012
Planteprodukt	Plant products	"	31320	52689	20991	83705
Husdyrprodukt	Livestock products	"	337103	313267	380208	275799
Tilskot	Support	"	268549	330959	250464	265543
Andre inntekter	Other income	"	6583	22646	6184	27965
Variable kostnader i alt:	Total variable costs:	"	198118	185335	275235	196926
Såvarer	Seeds	"	8558	10784	5051	12247
Handelsgjødsel og kalk	Fertilizer and lime	"	35510	45905	37614	41247
Plantevernmiddel	Pesticides	"	2277	2843	562	4249
Konserveringsmiddel	Preservatives	"	7645	3860	2881	12760
Fôrmiddel	Fodder	"	80805	82593	132564	60330
Div. til husdyrhaldet	Misc. for animal husbandry	"	8276	7110	9112	10001
Innkjøp av dyr	Purchase of cattle	"	36452	16693	64765	37273
Andre forbruksartiklar	Other variable costs	"	18595	15546	22687	18820
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:						
Leigd arbeid	Hired labour	"	28479	41839	38315	28588
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	30829	28406	25001	26612
Traktorar	Tractors	"	12000	16437	7967	7134
Driftsbygningar	Outbuildings	"	21892	21292	26046	34636
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	4177	6326	4757	3548
Drivstoff	Fuel	"	22752	35149	17439	22585
Maskinleige	Rented machinery	"	29129	52266	46658	78466
Jordleige	Rented farmland	"	24746	4593	22508	10037
Andre faste kostnader	Other fixed costs	"	74536	79588	55257	76279
Registrerte kostnader i alt	Total registered costs	"	446657	471230	519183	484811
Resultat før avskrivningar	Result before depreciation	"	196898	248331	138666	168201
Avskrivningar: Depreciation:						
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	19036	24433	21247	20946
Traktorar	Tractors	"	16402	17958	7685	9522
Driftsbygningar	Outbuildings	"	35554	43594	39279	32620
Jord, grøfter og vassanl.	Farmland, drainage and water supply	"	448	636	737	915
Kalkulert rente, 6,0 %	Required return on capital 6.0 %	"	93692	107446	84214	96709
Driftsoverskot jordbruk	Net income agriculture	"	125457	161711	69718	104198
+ " skogbruk	" forestry	"	38483	10909	9719	33370
+ " till.næring	" other farm-based	"	62204	38491	21268	39703
+ " a. næring	" other off-farm	"	75769	126736	25376	53869
+ Aksjeutbyte og handel	Dividend and stock trading	"	43406	4605	9369	4615
+ Lønsinntekter	Wage income	"	171559	188885	435273	446747
+ Pensjonar/sjukepengar	Pensions/sick pay	"	1583	53928	21718	12153
+ Fam. arbeid på nyanlegg	Fam. labour: investments	"	3388	19542	1722	18587
+ Renteinntekter	Interest received	"	9063	12882	41523	29597
- Gjeldsrenter og kår	Interest paid, payments to previous owner	"	61451	120157	92156	96141
= Nettoinntekt	Total net income	"	469460	497531	543529	646697
Endring i egenkapital (sparing)	Change in own capital (savings)	"	-20578	69027	-26951	139626
Arbeidskapital pr 31/12	Working capital on 31 Dec.	"	592204	717973	1077592	1060588
Endring i arbeidskapital	Change in working capital	"	5450	-140094	2455	325791
Balanse pr 31/12	Balance on 31 Dec:					
Jordbruk	Agriculture	"	1575566	1823066	1398704	1799836
Skogbruk	Forestry	"	192891	165063	32756	146730
A.næring + till. næring	Other occupations	"	459623	877424	283212	559771
Hovudbygning og privat	Farmhouses and private	"	554062	730588	358084	572655
Krav og kontantar	Outstanding claims and cash	"	372135	357625	887209	575338
Eigedelar i alt	Total assets	"	3154277	3953767	2959965	3654329
Kortsiktig gjeld	Short-term liabilities	"	172168	248418	149989	92535
Langsiktig gjeld	Long-term liabilities	"	857028	1824922	1069539	1220579
Eigenkapital	Own capital	"	2125081	1880426	1740437	2341215

Driftsgranskingar i jordbruket 2008. Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 17i

Drift og driftsresultat på bruk med Summary of accounts for

Regionar Regions		Alle All				
Storleiksgupper Farm size (decares)		daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk	Number of holdings		14	14	15	48
Alder på brukar	Age of farmer	år year	47	47	47	46
Jordbruksareal	Agricultural land	daa decares	160	245	383	295
herav leigd	of which rented land	" "	46	73	136	108
Eigedelar i jordbruket:	Agricultural assets:	NOK	1102670	1290956	1920391	1565071
Varelager	Stocks	"	59562	74471	138304	106388
Buskap	Livestock	"	185537	246975	348431	281128
Maskinar og reiskapar	Machinery and equipment	"	83410	133722	189474	163174
Traktorar	Tractors	"	88165	103992	138823	122513
Driftsbygningar	Outbuildings	"	507818	506747	853603	668565
Jord etc.	Farmland etc.	"	178177	225049	251756	223302
Arbeidsinnsats i alt (J) Total labour input (Agric.)		timer hours	1650	1967	2152	2055
herav familien	of which family	" "	1242	1679	1791	1649
Arealbruk:	Land use:					
Korn	Cereals	daa decares	3,1	4,6	28,5	24,5
Poteter	Potatoes	" "	0,1	0,1		0,1
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	" "	157,1	240,7	354,9	270,5
Anna	Other	" "				
Avlingar pr daa:	Crops per decare:					
Korn	Cereals	FEmFUm ¹	252	240	443	507
Poteter	Potatoes	kg	750	300		600
Grovfôr og beite	Coarse fodder and pasture	FEmFUm ¹	328	292	329	320
I alt	Total	"	327	291	338	335
Storfehold:	Cattle:					
Tal kalvinger	Number of calvings	stk no.	10,6	21,7	28,7	21,7
Tal kyr	Number of cows	" "	10,3	19,8	25,8	19,5
Kviger og kalvar (gj.sn)	Heifers, calves (average)	" "	16,6	25,5	37,5	29,7
Oksar over 1 år (gj.sn)	Steers > 1 year (average)	" "	6,6	1,6	4,2	4,7
Kg kukjøtt omsett	Meat (cow)	kg	949	945	2254	1575
Kg a. storfejøtt omsett	Meat (beef)	"	4137	3811	4715	4760
Kg kjøtt prod pr kalving	Meat pr calving	"	478	219	243	292
Pris:	Price:					
Kukjøtt utan tilskot	Meat(cow), excl. support	NOK/kg	35,12	32,85	32,88	33,56
Anna storfejøtt u.tilsk.	Meat(beef), excl. support	"	42,44	42,53	40,14	42,06
Prod. inntekt kukjøtt	Total output meat(cow)	"	32765	52534	71520	60495
" anna storfejøtt	" meat(beef)	"	193188	158714	195710	207101
Pristilskot kjøtt	Support	"	22290	17355	38766	27253
Driftstilskot	Production allowance	"	17761	28501	38577	29853
Produksjonsinntekt livdyr	Total output cattle sold live	"	21860	29369	37330	27641
Anna husdyrhald	Other animal husbandry	"	406	2420	33	835
Netto mek. kostn./daa	Net mechanisation costs/decare	"	706	460	385	499
Dekningsbidrag/daa	Gross margin/decare	"	1780	1676	1316	1497
Vederl til arb. og EK	Return on labour and own capital	NOK/man-year	38965	135032	127835	100210
Vederl til fam. arb og EK	Return on family l. and own capital	"	8688	119698	107518	80207
Fam. arbeidsfort. J/årsverk	Family labour income agric.	"	-43605	75254	49729	27087
Skattejust. vederl. til A&EK	Tax-adjusted return on l. and own cap. "	"	64554	170442	158007	128965

¹ FUm = Feed Unit milk

produksjon av storfeslakt
beef farming

Regionar Regions

Alle All

Storleiksgrupper Farm size (decares)	daa	100-200	200-300	300-500	Alle
Tal bruk Number of holdings		14	14	15	48
Produksjonsinntekt i alt: Output:	NOK	472307	520430	712022	631242
Planteprodukt Plant products	"	17858	9121	39082	37591
Husdyrprodukt Livestock products	"	250666	243036	304593	296784
Tilskot Support	"	180166	257986	353568	280458
Andre inntekter Other income	"	23618	10287	14778	16409
Variable kostnader i alt: Total variable costs:	"	186679	109088	207251	189591
Såvarer Seeds	"	4681	3939	9708	7609
Handelsgjødsel og kalk Fertilizer and lime	"	20924	21186	55067	37220
Plantevernemiddel Pesticides	"	169	1608	2754	2101
Konserveringsmiddel Preservatives	"	3620	3637	7605	5459
Fôrmiddel Fodder	"	76372	51016	82586	78514
Div, til husdyrhaldet Misc. for animal husbandry	"	8035	6924	7621	7872
Innkjøp av dyr Purchase of cattle	"	60646	9655	17375	31788
Andre forbruksartiklar Other variable costs	"	12233	11123	24534	19028
Faste kostnader, registrerte: Registered fixed costs:	"				
Leigd arbeid Hired labour	"	28012	28133	37342	33177
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	17455	16930	32393	26343
Traktor Tractors	"	16824	11994	9393	13792
Driftsbygningar Outbuildings	"	14760	18627	27678	22819
Jord, grøfter og vassanl, Farmland, drainage and water supply	"	2477	3135	4798	3849
Drivstoff Fuel	"	17450	16493	27954	23715
Maskinleige Rented machinery	"	43414	35139	34757	45092
Jordleige Rented farmland	"	2516	6514	13770	13151
Andre faste kostnader Other fixed costs	"	56846	65010	76509	69615
Registrerte kostnader i alt Total registered costs	"	386432	311063	471846	441145
Resultat før avskrivningar Result before depreciation	"	85875	209367	240175	190097
Avskrivningar: Depreciation:	"				
Maskinar og reiskapar Machinery and equipment	"	13014	17952	22933	21333
Traktor Tractors	"	10766	11071	15249	13880
Driftsbygningar Outbuildings	"	30457	30486	39832	36051
Jord, grøfter og vassanl, Farmland, drainage and water supply	"	664	631	716	629
Kalkulert rente, 6,0 % Required return on capital 6,0 %	"	65277	76400	109737	91717
Driftsoverskot jordbruk Net income agriculture	"	30973	149227	161443	118205
+ " skogbruk + " forestry	"	36156	-2869	31170	20987
+ " till,næring + " other farm-based	"	83547	56412	20509	49994
+ " a, næring + " other off-farm	"	114377	83855	20054	74288
+ Aksjeutbyte og handel + Dividend and stock trading	"	8153	30961	-5144	9865
+ Lønsinntekter + Wage income	"	360992	294417	323550	309785
+ Pensjonar/sjukepengar + Pensions/sick pay	"	21810	13428	40614	22969
+ Fam, arbeid på nyanlegg + Fam. labour: investments	"	3962	2420	21638	8623
+ Renteinntekter + Interest received	"	30563	16620	14252	19639
- Gjeldsrenter og kår Interest paid, payments to previous owner	"	66319	84932	86533	82917
= Nettoinntekt = Total net income	"	624214	559539	541554	551438
Endring i eigenkapital (sparing) Change in own capital (savings)	"	-4121	51389	102611	44407
Arbeidskapital pr 31/12 , Working capital on 31 Dec.	"	1058700	786574	691169	789111
Endring i arbeidskapital Change in working capital	"	-35874	-107856	206951	34845
Balanse pr 31/12 Balance on 31 Dec:	"				
Jordbruk Agriculture	"	1102670	1290956	1920391	1565071
Skogbruk Forestry	"	125398	133302	109790	123968
A.næring + till. næring Other occupations	"	540315	699954	388730	488823
Hovudbygning og privat Farmhouses and private	"	518608	592884	576316	568602
Krav og kontantar Outstanding claims and cash	"	742461	566734	351619	516439
Eigedelar i alt Total assets	"	3029453	3283829	3346846	3262903
Kortsiktig gjeld Short-term liabilities	"	137459	171582	162673	169194
Langsiktig gjeld Long-term liabilities	"	901570	1034028	1126228	1109992
Eigenkapital Own capital	"	1990424	2078219	2057945	1983718

Driftsgranskingar i jordbruket 2008 Account statistics for agriculture 2008

Hovudtabell 18 Rekneskapssamandrag, 1000 kroner per familie

Summary of accounts, NOK 1000 per family

Regionar Regions		Storleiks- grupper, daa <i>Farm size, decares</i>	Driftsoverskot <i>Net income</i>				Løns- inntekter <i>Wages</i>	Pensjonar o.l. <i>Pensions etc.</i>	Aksje- utbytte <i>Dividend</i>	Fam. arb. nyanlegg <i>Fam. lab. investment</i>
			Jordbruk <i>Agriculture</i> A	Skogbruk <i>Forestry</i> + B	Till.næring <i>Farm-based</i> + C	A. næring <i>Other</i> + D				
Austlandet Eastern Norway										
Flatbygder <i>Lowlands</i>	50- 99,9	126,8	18,0	12,9	18,5	603,7	67,0	18,9		
	100-199,9	115,1	31,3	42,2	71,3	490,1	38,8	5,4	0,4	
	200-299,9	317,2	28,3	33,4	33,4	350,8	16,6	36,4	4,6	
	300-499,9	278,0	28,6	55,7	26,9	313,2	49,3	10,7	3,3	
	500-	469,0	44,6	116,0	38,2	204,2	47,4	29,6	1,3	
	Alle <i>All</i>	291,1	31,5	58,6	38,2	346,6	39,2	21,9	2,5	
Andre bygder <i>Other parts</i>										
	50- 99,9	43,1	5,8	39,0	69,8	287,0	62,1	0,9		
	100-199,9	191,5	12,6	130,8	15,6	346,7	26,5	1,6	3,0	
	200-299,9	223,8	39,0	45,3	27,6	287,9	37,2	2,8	8,5	
	300-499,9	301,6	43,1	78,1	37,4	254,9	47,0	8,3	11,2	
	500-	351,0	113,0	55,8	44,9	280,7	50,6	5,0	9,9	
	Alle <i>All</i>	227,8	36,4	84,3	30,3	302,1	39,8	3,6	6,6	
Agder & Rogaland										
Agder and Rogaland										
Jæren	100-199,9	430,1	1,1	19,5	85,3	233,8		2,0	4,0	
	200-299,9	687,3	0,6	29,0	2,5	208,2	14,4	-4,5	4,9	
	300-499,9	317,6	5,2	15,2	20,5	288,7	20,5	0,3	4,8	
	500-	649,2	0,9	35,4		247,8	22,8	0,4		
	Alle <i>All</i>	545,6	1,7	24,2	25,7	234,5	25,0	-1,1	3,6	
	Andre bygder <i>Other parts</i>									
	100-199,9	187,8	14,7	51,7	54,9	283,8	32,1	5,0	7,0	
	200-299,9	292,0	31,4	71,5	20,1	248,9	7,1	8,4	2,4	
	300-499,9	367,7	10,6	133,9	19,7	220,4	59,8	1,3	26,2	
	500-	611,4	7,3	169,9	75,4	209,5	30,7	0,9	30,5	
	Alle <i>All</i>	325,7	17,0	88,0	37,0	252,7	32,8	2,6	13,8	
	Vestlandet Western Norway									
	0 - 49,9	216,5	0,5	57,5	5,5	338,7	64,3	5,0	2,9	
	50- 99,9	229,0	1,2	-3,5	3,6	269,1	18,9	1,5	9,8	
	100-199,9	233,3	4,4	31,6	20,7	328,5	30,1	10,6	1,8	
	200-299,9	286,0	3,8	32,4	3,3	226,4	33,1	-0,2	4,1	
	300-499,9	354,7	4,3	38,4	26,3	263,0	35,1	11,2	11,9	
	500-	652,9	0,8	-33,5	59,0	203,6		1,6	24,5	
	Alle <i>All</i>	282,6	3,5	27,6	16,1	280,9	31,1	6,4	6,1	
Trøndelag										
Flatbygder <i>Lowlands</i>	100-199,9	222,8	20,1	17,8	47,3	373,1	2,8	2,0		
	200-299,9	261,8	-5,1	107,5	22,1	371,4	34,9	-6,3	6,5	
	300-499,9	369,2	10,8	38,5	2,6	317,7	42,6	1,9	7,4	
	Alle <i>All</i>	332,1	7,0	55,3	15,8	335,1	38,4	1,0	5,4	
Andre bygder <i>Other parts</i>										
	100-199,9	298,6	24,6	22,2	26,8	200,4	23,1	-32,8	1,7	
	200-299,9	270,6	9,4	42,4	21,8	281,9	44,3	2,8	14,3	
	300-499,9	311,8	69,7	25,7	12,2	272,4	26,7	-2,0	12,3	
	Alle <i>All</i>	316,1	38,9	30,7	29,4	246,0	28,6	-9,3	10,0	
Nord-Noreg Northern Norway										
	100-199,9	251,2	4,0	10,6	11,3	190,8	87,8	4,2	1,3	
	200-299,9	277,3	4,1	29,5	33,3	218,1	49,7	0,4	4,2	
	300-499,9	370,8	17,8	42,9	10,9	206,6	53,5	0,2	21,6	
	500-	645,1		7,7	0,8	110,3	78,5		1,8	
	Alle <i>All</i>	328,1	8,0	28,1	18,8	204,7	65,3	1,1	8,9	
Alle bruk All holdings										
	0 - 49,9	333,4	-0,2	50,7	9,0	395,3	53,6	16,0	7,0	
	50- 99,9	176,5	6,4	15,4	26,0	322,0	56,5	5,7	4,3	
	100-199,9	215,4	13,3	54,2	33,5	324,5	33,9	2,4	2,4	
	200-299,9	305,2	16,0	45,0	22,3	275,9	30,8	7,2	5,8	
	300-499,9	327,5	25,9	53,2	20,5	271,6	44,0	5,3	11,4	
	500-	514,8	40,0	79,3	43,4	211,2	45,1	13,6	7,7	
	Alle <i>All</i>	304,3	19,9	52,0	27,1	285,4	38,9	6,2	6,6	

Rente- inntekter <i>Interest income</i> + I	Arb. ved. + forrenting <i>Family payment</i> = J	Renter av gjeld <i>Interest on liabilities</i> - K	Kår <i>Payments to previous owner</i> - L	Netto- inntekt <i>Total net income</i> = M	Netto verdi- regulering <i>Extraordinary items, net</i> + N	Privat forbruk <i>Private consumption</i> - O	Betalt skatt <i>Tax paid</i> - P	Sparing <i>Savings</i> = Q
11,6	877,4	75,0	1,5	801,0	61,6	607,1	210,9	44,6
24,6	819,2	63,6	5,4	749,9	26,2	469,3	216,2	90,6
23,6	844,3	96,7	6,8	740,6	72,2	456,8	184,9	171,1
28,6	794,3	125,4	6,8	663,0	97,0	499,2	199,7	61,1
41,0	991,3	122,5	7,8	861,2	96,5	473,8	213,7	270,2
29,0	858,6	106,3	6,5	746,2	87,1	481,0	203,5	148,8
20,1	527,8	23,2	5,6	499,0	-9,6	351,8	123,0	14,6
25,8	754,1	57,4	7,1	689,4	79,1	385,4	154,9	228,2
21,6	693,7	74,8	9,2	609,7	73,9	414,8	154,1	114,7
26,4	808,0	78,0	12,2	717,7	30,5	424,3	185,5	138,4
23,4	934,3	130,8	5,9	798,0	23,0	463,5	184,0	173,5
24,1	755,0	72,3	8,4	674,7	54,4	408,5	162,3	158,3
35,3	811,1	89,2	9,2	712,7	-103,7	441,1	164,0	3,9
12,3	954,7	154,1	7,6	793,5	14,7	428,9	312,1	67,2
7,6	680,4	136,7	10,5	533,4	68,6	415,5	167,6	18,9
9,0	965,5	295,6	6,2	663,7	-43,2	445,8	181,1	-6,4
16,6	875,8	160,2	8,2	707,5	1,3	432,9	229,0	46,9
12,0	649,0	87,5	3,2	558,4	84,3	488,4	133,7	20,6
12,4	694,2	90,0	6,0	598,1	32,0	471,3	118,2	40,6
16,0	855,6	130,5		724,9	74,4	464,5	130,8	204,0
16,5	1152,1	176,0	2,6	974,1	60,0	320,6	178,6	534,9
13,4	783,0	107,3	2,9	672,9	76,2	454,3	143,9	150,9
24,9	715,8	13,2	6,9	699,8	5,3	317,3	163,9	223,9
21,1	550,7	53,2	7,9	489,2	36,2	321,8	114,7	88,9
23,3	684,3	51,4	7,7	625,3	32,6	428,6	141,9	87,4
23,8	612,7	56,0	5,4	551,6	128,6	384,9	115,0	180,3
17,4	762,3	111,1	8,1	643,4	19,7	410,5	169,5	83,1
8,5	917,4	338,9	12,7	565,4	-21,7	384,1	133,0	26,6
21,6	675,9	72,4	7,4	596,1	49,4	393,6	138,3	113,6
15,5	701,4	139,6	10,5	551,4	134,0	456,2	111,4	117,8
22,1	814,9	85,3	11,2	718,4	48,2	507,8	179,2	79,6
19,0	809,7	113,6	11,3	684,7	37,3	485,8	171,9	64,3
20,4	810,5	107,4	11,8	691,3	47,6	484,6	171,9	82,4
27,2	591,8	39,3	13,8	538,8	33,2	337,7	137,7	96,6
26,1	713,6	56,2	11,8	645,9	39,2	449,0	154,4	81,7
13,6	742,4	98,1	7,0	637,5	33,0	361,2	121,7	187,6
20,7	711,1	76,5	10,7	624,5	35,4	377,1	137,9	144,9
14,6	575,8	38,2	1,2	536,0	11,0	357,3	103,8	85,9
10,2	626,8	79,3	0,4	547,3	31,5	342,8	126,6	109,4
16,0	740,3	106,0	2,3	632,0	12,0	346,9	128,1	169,0
8,0	852,2	241,7	2,3	608,3	12,4	372,6	141,3	106,8
13,3	676,3	91,0	1,3	584,0	18,6	355,8	124,4	122,4
25,2	890,0	79,7	4,8	807,9	209,7	400,6	235,4	381,6
20,5	633,3	51,7	5,1	576,5	18,3	389,3	144,1	61,4
22,3	701,9	61,3	6,7	633,8	45,4	418,6	149,7	110,9
19,3	727,5	83,1	6,6	638,0	63,2	422,3	159,0	119,9
20,4	779,8	110,9	7,2	662,0	48,8	432,7	164,9	113,2
26,4	981,5	167,4	7,7	806,7	48,9	436,6	189,5	229,5
21,4	761,8	92,7	6,8	662,6	53,3	423,5	162,3	130,1

Hovudtabell 19 Opplysningar om skogane og eigarane*Some characteristics of the forests and their owners*

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Landsdel Region							
Austlandet <i>Eastern Norway</i>	Tal No	8	23	34	23	88	90
Agder	"			7		11	12
Midt-Noreg <i>Central Norway</i>	"	14	20	11	4	49	53
Heile landet <i>All regions</i>	"	23	45	52	28	148	155
Produksjonsgrunnlag Basis of prod.							
Prod. skogareal <i>Productive area of forest</i>	daa	464	695	1 284	2 868	1 277	1 263
Ståande kubikkmasse <i>Growing stock</i>	m ³ /daa	6,5	6,8	7,5	8,3	7,7	7,6
Balansekvantum <i>Sustainable yield</i>	m ³ /år yr	69	143	279	710	287	281
Balansekvantum <i>Sustainable yield</i>	m ³ /daa	0,15	0,21	0,22	0,25	0,22	0,22
Takseringsår <i>Year of inventory</i>		1996	1998	1997	1999	1998	1996
Jordbruksareal <i>Agricultural area</i>	daa	322	311	279	320	303	291
Avstand frå garden Distance from farm							
Inntil innmarka <i>Nearby farm</i>	%	48	40	48	36	43	43
< 1 km frå garden <i>< 1 km from farm</i>	"	9	4	12	14	9	12
1-5 km frå garden <i>1-5 km from farm</i>	"	30	36	21	25	28	29
> 5 km frå garden <i>> 5 km from farm</i>	"	13	18	13	14	15	15
Alle <i>Total</i>	"	100	100	100	100	100	100
Teigar No. of parcels of land							
1	%	35	20	27	25	26	25
2 - 5	"	65	67	54	54	59	63
> 5	"		11	13	14	11	12
Alle <i>Total</i>	"	100	100	100	100	100	100
Aldersgruppe Farmer's age							
Under 30 år <i>Less than 30 years</i>	%		2	2		1	1
30 - 49 år <i>30 - 49 years</i>	"	74	33	42	46	45	46
50 - 59 år <i>50 - 59 years</i>	"	13	47	37	46	38	34
60 - 66 år <i>60 - 66 years</i>	"	9	18	17	7	14	18
Over 66 år <i>More than 66 years</i>	"	4		2		1	1
Alle grupper <i>All groups</i>	"	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 20 Avverking og transport

Volume cut and logging

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Region <i>Region</i>							
Østlandet <i>Eastern Norway</i>	Avverk. % ¹⁾	50	64	135	104	109	114
Agder	"			76		69	53
Midt-Noreg <i>Central Norway</i>	"	226	93	142	146	137	121
Heile landet <i>All regions</i>	"	167	75	128	108	112	109
Salsvirke <i>Roundwood for sale</i>							
Bartre <i>Coniferous</i>							
Spesialtømmer <i>Special timber</i>	%				2	1	3
Skurtømmer <i>Sawlogs</i>	%	58	53	47	47	48	53
Sams virke <i>Unsorted sawlogs and pulpwood</i>	%			2	2	2	2
Massevirke <i>Pulpwood</i>	%	39	45	47	38	42	41
I alt <i>Total</i>	%	96	99	96	88	93	99
Anna virke <i>Other wood</i>							
Lauvtrevirke <i>Broadleaved wood</i>	%			3	1	2	1
Ved til brensel <i>Fuelwood</i>	%	3	1	1	1	1	
Rotsal <i>Standing timber sale</i>	%				10	5	
I alt <i>Total</i>	%	4	1	4	12	7	1
Salsvirke i alt <i>Roundwood for sale total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Driftsveglengde <i>Logging distance</i> ²⁾	km	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6
Terrengforhold <i>Terrain conditions</i>							
Lett <i>Easy</i>	%	74	29	50	39	44	33
Middels <i>Moderate</i>	%	22	60	50	50	50	66
Vanskeleg <i>Difficult</i>	%	4	10		11	6	1
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100
Transportutstyr <i>Transport equipment</i>							
Jordbr.traktor <i>Agricultural tractor</i>	%	26	33	12	14	16	13
Skogstraktor <i>Skidder, carrier or forwarder</i>	%	74	67	88	86	84	87
I alt <i>Total</i>	%	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Avverking i prosent av balansekvantum *Cutting as percentage of sustainable yield*²⁾ Driftsveglengde for avverking *Logging distance for the current year*

Driftsgranskingar i skogbruket 2008 Account statistics for farm forestry 2008

Hovudtabell 21 Arbeidskraft

Labour input

		Labour input		Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		Eining Unit		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Arbeidstimane til familien Family man-hours									
Jordbr. areal Agricultural area	Jord/Skog								
Gruppe Group	Gj.snitt Average	Agriculture/ Forestry							
-99	50	Bruk Propri Jord Agric Skog Fore I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "					3 810 20 830	6 1180 18 1199
100-199	160	Bruk Propri Jord Agric Skog Fore I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	11 2 274 89 2 363	15 1 318 109 1 428	6 1 532 175 1 707	35 1 772 112 1 884	41 1 894 104 1 998	
200-299	244	Bruk Propri Jord Agric Skog Fore I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	8 1 474 19 1 493	14 2 317 30 2 347	15 1 946 45 1 992	9 1 254 243 1 497	46 1 842 75 1 916	51 1 939 70 2 009
300-	435	Bruk Propri Jord Agric Skog Fore I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	11 2 228 60 2 288	19 2 339 79 2 417	21 2 395 59 2 454	13 1 555 104 1 659	64 2 179 74 2 253	57 2 207 82 2 288
I alt Total	303	Bruk Propri Jord Agric Skog Fore I alt Total	Tal No Timar Hrs. " "	23 1 954 47 2 001	45 2 289 64 2 353	52 1 923 69 1 992	28 1 454 164 1 617	148 1 950 82 2 032	155 1 996 81 2 078
Arbeidskategori Labour category¹⁾									
Leigt arbeid Hired labour			Timar Hrs.	4	8	14	13	10	10
Arbeidstimane til familien Family labour			"	40	81	70	339	94	103
I alt Total			"	44	90	84	352	103	113
Arbeidstype Type of work¹⁾									
Drift Cutting and hauling			Timar Hrs.	27	61	63	295	77	89
Skogkultur Silviculture			"	16	28	22	57	26	24
I alt Total			"	44	90	84	352	103	113
Arbeidstimer/m³ Working hours/m³									
Adm. av eigar, arb. ved drift ¹⁾		Tim. Hrs. /m ³		1,2	1,2	1,1	1,6	1,3	1,4
Av dette eige arbeid, drift ²⁾		%		97	91	94	96	94	92

¹⁾ Gjeld eigedomar der skogeigar administrerer alt sjølv All activities in forest managed by the owner himself

²⁾ Of which family labour input

Hovudtabell 22 Produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskot

Output, costs and net income from forestry

	Eining Unit	Storleiksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Skogar Forests	Tal No	23	45	52	28	148	155
Solgt og brukt virke Wood sold and used	m ³	110	105	356	767	319	310
Utrekningar per skog Figures per forest							
Inntekter Income							
Bruttoinnt. sal Income from sale	Kr NOK	36 139	34 351	120 403	288 763	112 995	107 543
Eige forbruk, br.verdi Own use of timber, gross value	"	4 613	4 580	4 151	4 547	4 428	3 885
Driftstilskot Grants for cutting and hauling	"		471	283	3 229	854	205
Andre inntekter Other income	"	1 191	2 007	6 154	13 870	5 581	3 444
Produksjonsinntekter Output	"	41 943	41 410	130 990	310 409	123 858	115 077
Kostnader Costs							
Leigd arbeid og utstyr Hired labour/equipment	"	9 176	9 550	40 730	105 764	38 650	31 741
Trekraft frå jordbr. Hired tractor from agric.	"	1 480	1 871	2 638	5 427	2 753	2 997
Vedlh. utstyr, drivstoff Maintenance equip. etc.	"	4 744	3 125	2 411	7 667	3 985	3 468
Vedlh./anlegg enkle vegar Maintenance roads	"	1 076	528	2 521	6 582	2 459	2 810
Salsutgifter, div. trekk Sales expenditure	"	337	426	1 654	3 123	1 354	1 416
Administrasjon/diverse trekk Administration	"	3 810	2 910	4 714	11 442	5 298	5 116
Avskr. utstyr/diverse Depreciation equip.	"	1 229	1 305	2 143	4 907	2 269	2 022
Avskr. vegar Depreciation roads	"	44	71	980	1 256	610	632
Kostn. før skogkultur Costs before silviculture	"	21 896	19 787	57 790	146 167	57 377	50 203
Skogkultur(netto) Silviculture, net costs	"	2 611	1 525	4 941	9 869	4 472	5 604
Driftsoverskot Net income from forestry	"	17 437	20 098	68 258	154 374	62 009	59 270
Utrekningar per m³ Figures per m³							
Inntekter Income							
Virkesinntekter i alt Income from timber sales	Kr NOK/m ³	369	371	350	383	368	359
Andre inntekter Other income	"	11	24	18	22	20	12
Produksjonsinntekter Output	"	380	395	368	405	388	371
Kostnader Costs							
Kostnader før skogkultur Costs before silviculture	"	199	189	162	191	180	162
Skogkultur (netto) Silviculture (net)	"	24	15	14	13	14	18
Kostnader i alt Costs total	"	223	204	176	204	194	180
Driftsoverskot Net income from forestry	"	158	191	192	201	194	191
Tømmerprisar Timber prices							
Spesialtømmer Special timber	Kr NOK/m ³		213		459	453	489
Skurtømmer Sawlogs	"	459	463	456	474	466	472
Sams virke Unsorted sawlogs and pulpwood	"			297	294	295	336
Massevirke Pulpwood	"	278	272	269	263	267	233
Bartrevirke i alt Coniferous total	"	387	375	361	381	373	369
Lauvtrevirke Broadleaved wood	"	290	300	244	236	243	266
Ved til brensel Fuelwood	"	192	252	256	183	215	270
Rotsal Standing timber sale	"		291		417	417	166
Salsvirke i alt Roundwood for sale total	"	380	374	357	382	371	368
Gards- og husbehovsvirke Timber for own use	"	316	311	301	287	304	307
Driftskostnader fordelt Haul/cutting costs							
Eige arbeid Own labour (calc.)	%	18	25	11	11	13	16
Leigd arbeid og utstyr Hired labour/equipment	%	34	36	63	64	58	53
Trekraft frå jordbr. Hired tractor from agric.	%	6	7	4	3	4	5
Vedlh. utstyr, drivstoff Maintenance equip. etc.	%	18	12	4	5	6	6
Vedlh. anlegg/vegar Maintenance roads	%	4	2	4	4	4	5
Salsutgifter, div. trekk Sales expenditure	%	1	2	3	2	2	2
Administrasjon/diverse trekk Administration	%	14	11	7	7	8	9
Avskrivingar Depreciation	%	5	5	5	4	4	4
I alt Total	%	100	100	100	100	100	100

Hovudtabell 23 Driftsresultat

Operating result

	Eining Unit	Utan sals- virke No wood f. sale	Storleiksgruppe, salsvirke m ³ /år Logging size group, m ³ /year				Alle skogar All forests	
			0-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Skogar Forests	Tal	54	32	8	15	39	148	155
Solgt og brukt virke Wood sold and used	m ³	13	47	176	311	1004	319	310

Utrekningar per skog Figures per forest

+ Bruttoinnt. v/avverk. Income from cutt.	Kr NOK	3 012	18 998	65 830	111 040	369 638	117 424	111 428
- Eige arb. drift/vedlh. Family labour	"	2 729	9 676	11 654	15 106	13 999	8 938	9 233
- Leigd arb. og utstyr Hired labour/equip.	"	608	5 219	14 208	35 501	124 977	38 650	31 741
- Eige utstyr, vegvedlh. Maintenance	"	4 836	9 005	12 368	21 007	14 259	10 266	10 188
- Sal, måling, adm. Admin., sales exp.	"	2 332	3 893	6 115	6 675	10 938	5 582	5 620
= Var. kost. i alt Var. costs, total	"	10 505	27 793	44 345	78 289	164 173	63 436	56 782
= Rånetto Net conversion value	"	-7 493	-8 795	21 485	32 750	205 465	53 988	54 646
+ Andre inntekter Other income	"	1 748	5 499	2 837	6 339	14 468	6 435	3 649
= Result. før avskr. Result before deprec.	"	-5 746	-3 296	24 322	39 090	219 933	60 423	58 296
- Avskrivningar Depreciation	"	1 717	3 915	2 213	1 876	4 161	2 879	2 654
= Resultat før kultur Result before silv.	"	-7 462	-7 211	22 109	37 213	215 771	57 543	55 642
- Skogkult., eige arb. S.cult. fam.labour	"	1 885	2 595	7 220	4 182	6 995	3 906	2 811
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	4 701	2 359	10 785	9 496	13 351	7 289	7 470
+ Skogkult. tilskot Grants, silvicult.	"	1 939	636	7 820	1 898	5 149	2 817	1 865
= Driftsresultat Operating result	"	-12 110	-11 529	11 924	25 433	200 574	49 165	47 226
- Trukket skogfond ²⁾	"	952	3 993	33 891	18 055	48 720	17 711	19 403
+ Utbetalt frå skogfond ³⁾	"	3 171	6 685	41 946	26 259	23 776	13 796	9 486
= Dr.res. etter skgfond. Adjusted result	"	-9 890	-8 837	19 979	33 637	175 630	45 251	37 309

Utrekningar per m³ Figures per m³

+ Bruttoinnt. v/avverk. Income from cutt.	Kr NOK/m	237	403	374	357	368	368	359
- Eige arb. drift/vedlh. Family labour	"	215	205	66	49	14	28	30
- Leigd arb. og utstyr Hired labour/equip.	"	48	111	81	114	125	121	102
- Eige utstyr, vegvedlh. Maintenance	"	380	191	70	68	14	32	33
- Sal, måling, adm. Admin., sales exp.	"	183	83	35	21	11	17	18
= Var. kost. i alt Var. costs, total	"	826	590	252	252	164	198	183
= Rånetto Net conversion value	"	-589	-187	122	105	205	169	176
+ Andre inntekter Other income	"	137	117	16	20	14	20	12
= Result. før avskr. Result before deprec.	"	-452	-70	138	126	219	189	188
- Avskrivningar Depreciation	"	135	83	13	6	4	9	9
= Resultat før kultur Result before silv.	"	-587	-153	126	120	215	180	179
- Skogkult., eige arb. S.cult. fam.labour	"	148	55	41	13	7	12	9
- Skogkult. leigd arb./planter mv. ¹⁾	"	370	50	61	31	13	23	24
+ Skogkult. tilskot Grants, silvicult.	"	152	13	44	6	5	9	6
= Driftsresultat Operating result	"	-952	-244	68	82	200	154	152
- Trukket skogfond ²⁾	"	75	85	193	58	49	55	63
+ Utbetalt skogfond ³⁾	"	249	142	238	85	24	43	31
= Dr.res. etter skgfond. Adjusted result	"	-778	-187	114	108	175	142	120

¹⁾ Silviculture, hired labour and plants²⁾ Fees paid to the Forest Trust Fund account³⁾ Drawn out from Forest Trust Fund account

Hovudtabell 24 Driftsoverskot i jord- og skogbruk

Net farm income and net income from forestry

	Eining Unit	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Landsdel Region							
Austlandet Eastern Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	8	23	34	23	88	90
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	212 528	301 692	172 462	182 252	212 439	179 253
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-7 248	15 514	68 582	155 073	70 424	68 978
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-4	5	28	46	25	28
Agder Agder							
Bruk Holdings	Tal No.			7		11	12
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK			251 527		272 285	233 103
Driftsoversk. S Net income from forestry	"			33 424		21 987	20 284
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%			12		7	8
Midt-Noreg Central Norway							
Bruk Holdings	Tal No.	14	20	11	4	49	53
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	281 487	296 204	341 678	175 176	292 328	303 999
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	31 874	27 231	89 424	190 911	55 881	51 613
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	10	8	21	52	16	15
Heile landet All regions							
Bruk Holdings	Tal No.	23	45	52	28	148	155
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	272 398	296 912	218 901	178 743	243 337	226 077
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	17 437	20 098	68 258	154 374	62 009	59 270
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	6	6	24	46	20	21
Arealstorleik i jordbruket Farm size, agriculture							
-99 daa							
Bruk Holdings	Tal No.						6
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK						100 252
Driftsoversk. S Net income from forestry	"						17 682
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%						15
100-199 daa							
Bruk Holdings	Tal No.		11	15	6	35	41
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK		372 494	106 712	194 351	207 231	168 774
Driftsoversk. S Net income from forestry	"		43 147	45 631	96 904	49 598	61 915
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%		10	30	33	19	27
200-299 daa							
Bruk Holdings	Tal No.	8	14	15	9	46	51
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	226 616	245 319	161 284	131 230	192 342	187 973
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	-8 412	5 498	47 299	165 664	48 046	59 942
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	-4	2	23	56	20	24
300- daa							
Bruk Holdings	Tal No.	11	19	21	13	64	57
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	371 755	307 044	348 405	204 433	310 895	314 633
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	42 943	18 580	102 512	173 083	81 691	61 145
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	10	6	23	46	21	16
Alle bruk All holdings							
Bruk Holdings	Tal No.	23	45	52	28	148	155
Driftsoversk. J Net farm income	Kr NOK	272 398	296 912	218 901	178 743	243 337	226 077
Driftsoversk. S Net income from forestry	"	17 437	20 098	68 258	154 374	62 009	59 270
Dr.oversk. S i % Net income from forestry as %	%	6	6	24	46	20	21

Hovudtabell 25 Investeringar og finansiering

Investments and financing

	Eining Unit	Storleksgruppe, balansekvantum m ³ /år Size group, sustainable yield m ³ /year				Alle skogar All forests	
		50-99	100-199	200-399	400-	2008	2007
Årlege investeringar Investments (annual)							
Skogkultur Silviculture	Kr NOK	5 889	5 712	13 269	20 514	11 195	10 281
Vegar Roads	"	348	107	7 549	6 467	3 962	5 258
Anna Other	"	32 852	2 069	7 687	27 437	13 626	10 832
I alt Total	"	39 089	7 888	28 504	54 418	28 783	26 371
Investeringar per daa Investments per decare	Kr NOK/daa	84	11	22	19	23	21
Investeringar per m ³ Investments per m ³	Kr NOK /m ³	355	75	80	71	90	85
Investeringar i % av resultat før kultur ¹⁾	%	195	36	39	33	43	41
Investeringshyppigheit Investment frequency							
Skogkultur Silviculture	%	30	47	54	75	52	56
Vegar Roads	"	4	2	6	7	5	5
Teknisk utstyr Technical equipment	"		2	6	4	3	6
Alle investeringar All investments	"	35	49	60	82	57	63
Balanse Balance sheet							
Omløpsmidlar Current assets							
Balanse 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	3 008	1 769	151	12 046	3 337	2 714
Balanse 31.12 Balance 31st December	"	287	893	653	500	640	3 117
Anleggsmidlar Fixed assets							
Balanse 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	97 638	192 296	310 211	792 744	332 613	319 146
Nyanlegg New investments	"	33 200	2 176	15 235	33 904	17 588	16 090
Avskrivningar Depreciation	"	1 273	1 376	3 123	6 163	2 879	2 654
Tilskot/sal Grants/Sales	"	245		4 804	2 503	2 200	1 498
Balanse 31.12 Balance 31st December	"	129 321	193 096	317 519	817 983	345 123	331 084
Finansieringskjelde Source of funds							
Eigen arbeidsinnsats Family labour	%	6	42	12	13	14	11
Offentlege tilskot Public grants	%	3	15	31	13	17	11
Skogfondmidlar Forest Trust Fund	%	7	57	76	42	48	36
Anna finansiering Other sources	%	83	-14	-20	33	21	42
I alt Total	%	100	100	100	100	100	100
Skogfondkonto Forest Trust Fund							
Innestående skogfond 1.1 Balance 1st January	Kr NOK	9 309	20 635	31 677	58 942	30 002	19 073
Trukket skogfond Fees paid to the fund	"	5 879	5 109	15 465	35 093	14 540	17 187
Off. tilsk. behalde på konto Grants transferred to the	"	418	821	5 225	5 394	3 171	2 216
Innbetalt i alt Total payments to the fund	"	6 297	5 930	20 690	40 487	17 711	19 403
Utbetalt til Drawn out Vegar/Kultur Roads/Silv.cult.	"	2 904	4 092	21 281	22 509	13 431	9 394
Anna Other	"		384	456	465	365	92
Utbetalt i alt Drawn out from fund total	"	2 904	4 477	21 737	22 975	13 796	9 486
Innestående skogfond pr. 31.12 Balance 31st Dec.	"	12 701	22 088	30 630	76 454	33 916	28 990
Utbetalt tilskot til Grants paid for							
Vegar Roads	Kr NOK	390	346	3 843	2 503	1 989	941
Skogkultur Silviculture	"	878	840	4 881	3 751	2 817	1 865
Driftsplan Production plans	"			157	561	161	218
I alt Total	"	1 268	1 186	8 880	6 815	4 967	3 024

¹⁾ Investments as % of result excl. silviculture

Driftsgranskingar i jordbruket 2007 Account statistics 2007

Hovudtabell 26 Hovudtabell for alle bruk frå 1954 til 2008
General survey for all holdings 1954-2008
 Alle beløp er i 1000 kr All values in NOK 1000

År	Talet på bruk	Areal bruk, dekar	per dekar	Avling FEm per dekar	Eigedelar i jordbruket ¹⁰	Produksjonsinntekt	Kostnader	Driftsover-skot i jordbruk	Rentekrav	Familiens arbeidsforteneste
Year	Number of holdings	Number of decares holding	per dekar	Crops yield, FUm per decares	Agricultural assets	Output	Costs	Net farm income	Required return on capital	Family labour income
Gj.snitt 54/59 Average 54/59	1013	127		295	72,3	32,6	23,0	9,7	2,7	7,0
Gj.snitt 60/64 Average 60/64	1030	131		314	83,8	44,3	31,3	13,1	3,4	9,7
Gj.snitt 65/69 Average 65/69	1026	137		307	100,6	67,8	47,3	20,5	4,8	15,7
1970	1015	143		315	122,4	88,2	60,6	27,6	6,1	21,5
1971	1012	146		321	132,2	98,5	67,3	31,3	6,6	24,7
1972	1015	149		320	147,1	107,9	73,7	34,2	7,4	26,8
1973	1012	154		331	162,0	120,1	81,5	38,6	8,1	30,5
1974	1014	154		359	178,7	139,5	92,7	46,8	9,8	37,0
Gj.snitt 70/74 Average 70/74	1014	149		329	148,5	110,8	75,2	35,7	7,6	28,1
1975	1024	156		316	204,1	167,6	112,2	55,4	12,2	43,2
1976	1017	156		327	230,5	213,1	134,2	79,2	13,8	65,4
1977	1022	158		352	272,7	252,8	158,2	94,6	17,7	76,9
1978	1013	158		365	323,9	286,4	177,8	108,6	24,3	84,3
1979	1021	158		347	367,7	297,6	195,1	88,1	19,1	68,9
Gj.snitt 75/79 Average 75/79	1019	157		341	279,8	243,5	155,5	88,1	19,1	68,9
1980	1018	159		377 ¹¹	412,4	339,4	221,9	117,5	33,0	84,5
1981	1018	159		369	460,8	373,7	245,4	128,3	41,5	86,8
1982	1012	162		371	519,5	405,3	269,3	136,0	49,4	86,6
1983	1008	164		359	564,1	418,8	282,0	136,8	53,6	83,2
1984	1010	164		403	608,4	459,7	298,5	161,2	57,8	103,4
Gj.snitt 80/84 Average 80/84	1013	162		376	513,0	399,4	263,4	136,0	47,1	88,9
1985	1016	165		373	669,0	486,5	320,2	166,3	63,6	102,7
1986	1005	165		346	720,0	511,2	347,7	163,5	68,5	95,0
1987	1002	166		370	769,9	558,6	380,5	178,1	77,0	101,1
1988	1006	168		355	807,1	568,5	391,7	176,8	80,7	96,1
1989	1030	172		358	846,2	614,3	410,3	204,0	84,6	119,4
Gj.snitt 85/89 Average 85/89	1012	167		360	762,6	547,8	370,1	177,7	74,9	102,9
1990	1040	178		407	890,0	650,2	431,9	218,3	89,0	129,3
1991	1034	180		383	924,7	652,1	439,4	212,7	92,3	120,4
1992	1033	184		322	924,6	637,4	437,8	199,6	92,5	107,1
1993	1051	185		413 ¹²	935,5	651,3	433,8	217,5	83,8	133,7
1994	1042	188		344	930,9	614,6	430,5	184,1	74,5	109,7
Gj.snitt 90/94 Average 90/94	1040	183			921,1	641,1	434,7	206,4	86,4	120,0
1995	1020	194		379	943,0	616,3	433,3	183,0	66,0	117,0
1996	976	198		395	966,0	627,9	440,2	187,7	62,8	124,9
1997	973	204		393	1007,2	637,5	455,1	182,4	60,4	122,0
1998	974	210		405	1044,5	667,4	467,3	200,1	67,9	132,2
1999	970	215		382	1079,4	653,4	482,7	170,7	75,6	95,1
Gj.snitt 95/99 Average 95/99	983	204		391	1008,0	640,5	455,7	184,8	66,5	118,2
2000	957	223		391	1133,9	693,0	498,4	194,6	79,4	115,2
2001	948	233		376	1226,0	735,1	537,9	197,2	84,8	112,4
2002	961	241		366	1286,9	791,5	549,2	242,3	89,5	152,8
2003	932	247		379	1355,5	819,6	593,6	226,0	66,9	159,1
2004	947	258		391	1433,0	838,5	609,6	228,9	56,4	172,5
Gj.snitt 00/04 Average 00/04	949	240		381	1287,1	775,5	557,7	217,8	75,4	142,4
2005	929	267		371	1556,6	875,9	647,1	228,6	45,7	182,9
2006	912	278		357	1674,3	915,4	692,8	222,6	65,8	156,8
2007	902	284		359	1797,2	1026,4	743,1	283,3	87,9	195,4
2008	861	296		377	1987,5	1148,3	844,0	304,3	115,0	189,3

¹⁰ I denne tabellen er eigedelar i jordbruket førte opp med gjennomsnitt av IB og UB Average of opening and closing balance

¹¹ Frå og med 1980 er dei oppgitte avlingane kvantumsvegde Since 1980 the crop yield s are wieghted

¹² Frå og med 1993 er avlingane oppgitte i FEm Since 1993 the crop yiel is in F.U.m.

Lønsevne	Arbeidstimar i jordbruket	Lønsevne, kr per time	Nettoinntekt, nominelle kroner	Nettoinntekt, faste kr ¹³	Privatforbruk inkl. skatt	Av dette betalt skatt	Sparing	Gjeldsprosent
<i>Capacity to pay</i>	<i>Total labour input</i>	<i>Capacity to pay NOK per hour</i>	<i>Total net income, NOK</i>	<i>Total net income, fixed NOK</i>	<i>Privat consumption incl. tax</i>	<i>Of which: Tax paid</i>	<i>Savings</i>	<i>Liabilities, % of assets</i>
12,5	4419	2,84	13,9	160,4	13,2			25
15,8	3888	4,06	17,5	172,7	17,3			30
22,8	3524	6,47	26,1	210,8	23,7		5,6	35
29,3	3377	8,67	34,4	235,6	30,6		9,2	39
33,1	3373	9,81	39,0	251,8	34,0		10,4	39
36,0	3360	10,71	41,9	252,1	38,4		12,1	40
40,6	3357	12,09	47,2	264,1	43,3		12,0	41
48,6	3396	14,31	57,4	293,6	48,8		17,8	41
37,5	3373	11,12	44,0	259,5	39,0		12,3	40
57,8	3404	16,98	67,7	310,5	57,2		22,2	42
83,1	3424	24,44	92,6	389,0	65,3	21,5	40,2	40
100,0	3485	28,71	108,6	418,9	76,7	25,6	45,1	39
110,7	3565	31,05	121,0	431,4	91,1	33,2	43,9	39
102,4	3557	28,78	117,0	397,6	97,4	35,9	33,8	40
90,8	3487	26,04	101,4	389,5	77,5	29,1	37,0	40
111,1	3523	32,67	133,4	409,2	103,4	35,6	46,3	40
120,8	3480	34,71	146,0	394,1	113,7	38,9	47,9	40
124,5	3469	35,90	150,9	365,5	124,3	39,3	46,5	40
124,2	3441	36,09	151,1	337,8	133,3	41,5	37,9	41
145,8	3431	42,49	183,0	385,0	140,4	40,4	65,1	40
125,3	3469	36,12	152,9	378,3	123,0	39,1	48,7	40
145,9	3398	42,95	190,3	378,9	155,1	42,0	56,2	40
138,9	3302	42,08	195,8	363,5	173,9	50,4	43,0	41
148,9	3265	45,60	224,4	383,4	198,4	59,2	51,8	41
147,8	3213	46,01	233,7	374,1	217,3	66,4	45,7	42
174,2	3171	54,97	263,4	403,2	235,5	73,1	56,6	42
151,1	3270	46,32	221,5	380,6	196,0	58,2	50,7	41
186,5	3147	59,28	285,9	420,4	258,6	79,5	57,3	42
180,1	3086	58,36	290,1	412,7	282,8	89,3	40,5	40
167,3	3055	54,78	288,2	400,4	291,2	90,7	35,9	39
192,9	3064	62,95	315,0	428,0	297,6	89,5	53,8	37
171,0	3018	56,65	304,8	408,3	313,5	93,6	32,1	37
179,6	3074	58,40	296,8	414,0	288,7	88,5	43,9	39
178,1	3001	59,34	320,0	418,2	327,7	100,6	29,9	37
186,8	3002	62,23	337,1	435,4	343,4	104,5	33,6	37
183,8	2978	61,70	347,5	437,4	356,9	106,1	27,6	37
194,1	2949	65,82	382,6	471,0	371,1	108,6	53,6	37
161,8	2941	55,03	356,2	428,6	392,7	120,1	5,4	39
180,9	2974	60,82	348,7	438,1	358,4	108,0	30,0	37
183,4	2928	62,64	401,0	467,9	405,7	120,3	48,4	39
181,7	2932	61,96	402,6	455,9	416,2	122,1	37,5	40
211,0	2929	72,03	466,9	522,0	439,5	127,2	63,1	40
220,3	2927	75,26	470,6	519,9	453,5	131,5	50,3	40
236,4	2906	81,35	507,9	551,9	474,4	137,4	75,4	41
206,6	2924	70,65	449,8	503,5	437,9	127,7	54,9	40
249,0	2884	86,35	527,3	563,9	490,3	135,6	85,0	43
223,9	2894	77,38	529,2	553,5	518,3	144,4	50,7	45
266,7	2855	93,43	624,1	647,8	543,4	143,5	130,4	44
270,1	2867	94,22	662,6	662,6	585,8	162,3	130,1	45

¹³ Omreka til 2008-kroner etter konsumprisindeksen. Fixed to 2008- NOK